

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 7 juni 2005*§ 4 Strategi för utveckling av Stockholms stad åren 2006 – 2008
(utl.2005:106)**Inledning*

Anförande nr 1

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Så här dagen efter helgdagen den 6 juni vill jag börja med att säga att det känns fantastiskt bra. Det var väldigt väldigt många stockholmare, turister och besökare ute i vår stad i går. Det var aktiviteter i Vällingby och Skärholmen och aktiviteter i Kungsträdgården. För femtonde gången ägde medborgarskapsceremonin rum här i Stockholms stadshus. Det var en fantastisk upplevelse. I det sammanhanget tycker jag att det är på sin plats att säga att Stockholm verkligen är Skandinaviens huvudstad. Det är vad många företagare i Stockholm, tillsammans med vårt näringslivsbolag, besökare och turister också säger.

Stockholm är det kanske framför allt av tre skäl.

Det första är det geografiska läget vid Östersjön. Där har vi historiskt och kulturellt under många år arbetat med Finland och Helsingfors, Ryssland och S:t Petersburg och nu i Baltikum med de tre nya EU-medlemmarna. Det är oerhört viktigt för Stockholm att också fullfölja det miljöarbete som sker i och runt Östersjön i dag.

Det andra skälet till att vi är Skandinaviens huvudstad är naturligtvis den ekonomiska aktivitet som tilldrar sig i Stockholm. Vi har den största börsen i Skandinavien. Vi är det finansiella centrumet och vi fullföljer sedan många år tillbaka arbetet med att utveckla både IT-företagandet och telekommunikationsfrågorna och nu också biomedicinsk och bioteknisk forskning.

Stockholm var inte bara Europas kulturhuvudstad 1998, utan är det fortfarande. Stockholm är den galleri- och museitätaste huvudstaden i världen. I år, 2005, är det designåret, vilket är startskottet för att Stockholm fortsättningsvis och förhoppningsvis i många år framöver kommer att jobba med formgivning och design och se det som en del av det uthålliga stadsbyggandet, för att läka de sår som ännu finns kvar i stadsbilden.

Varför gör då Stockholm allt detta? Det är ganska självklart. Skälet är naturligtvis att skapa de allra bästa förutsättningarna för tillväxt. Det ser vi också i aktiviteterna runt om i Stockholm. Det byggs som aldrig förr. Inte sedan 1974 har Stockholms byggt så mycket som nu. Det är viktigt med tanke på att vi under många år har haft en växande bostadsbrist. Inte på många decennier eller år har Stockholms satsat så kraftfullt på de infrastrukturella frågorna. Det är självklart förutsättningen och utgångspunkten för att öka den ekonomiska aktiviteten och på det sättet se till att fler stockholmare kommer i jobb och att vi långsiktigt och hållbart kan förverkliga våra politiska mål.

Vi måste också se till att Stockholms bolag och förvaltningar är välskötta. Vi jobbar nu med våra 40 bolag och förvaltningar som årligen omsätter 40 miljarder för att konkret kunna omfördela pengar för att förverkliga och konkretisera våra beslut. Självklart måste den politiska styrningen följa upp och utvärdera och vara en utgångspunkt för att besluten verkligen blir genomförda. På det sättet konkretiserar vi vår vision om att utveckla Stockholm för våra barns och ungdomars skull och framför allt spegla hela bilden av den positiva utveckling som vi nu går till mötes.

Ordförande! Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 2

Borgarrådet A x é n - O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det var fantastiskt trevligt att få vara med här i torsdags på Stockholmsmötet i Blå hallen. Hundratals företagare och kulturarbetare skulle tillsammans med oss politiker diskutera strategisk inriktning för Stockholm och vad vi behöver inför framtiden. Det kändes väldigt bra.

De förslag som vann och som man efter flera timmars diskussion enades kring som det viktigaste för Stockholm inför framtiden var att bygga Ringen, att satsa på att förenkla för företagen på olika sätt. Man ville utbilda stadens personal i entreprenörskap. Man ville ha fler poliser och bättre städning. Man ville satsa på staden som evenemangsstad. Man ville att man skulle satsa mer på Nobel som varumärke. Det var några av de förslag som kom fram under dagen och som vann vid omröstningen. Det kändes väldigt bra.

Det som inte kändes så bra var att vi vet att den nuvarande majoriteten aldrig kommer att kunna leverera de förslag som Stockholmsmötet kom fram till.

Herr ordförande! I stället för att bygga Ringen vill ju s, v och mp införa biltullar. I stället för att förenkla för företag och stimulera för småföretagen har man höjt skatterna och infört flera avgifter och pålagor som försvårar för småföretagare i Stockholm.

I stället för att ha avknoppningskanslier, som vi hade, och ha lotsstationer och erbjuda personalen utmaningsrätt avknoppning och möjlighet att lägga egna regionbud har ni från majoriteten slutat med den typen av politiska beslut. I stället för upphandling återtas nu verksamheten i egen regi.

I stället för fler poliser, som man vill ha från Stockholmsmötet har s, v och mp sett till att vi har ungefär tusen färre poliser i dag än vid mitten av 90-talet, trots att länet har vuxit med ungefär 20 000 personer varje år.

I stället för att satsa på evenemang, vilket också var en viktig slutsats efter Stockholmsmötet, har den nuvarande majoriteten inte ens lyckats förmå Restaurangernas dag eller Smaka på Stockholm, som var nu i helgen, att få bli ett så stort evenemang som man egentligen hade önskat och ansökt om. Det blev för krångligt och man fick inga beslut så att det kunde genomföras så som entreprenören ville från början.

Herr ordförande! Mot s, v och mp:s politik finns ett borgerligt alternativ. Det finns en strategi. Den överensstämmer helt och hållet med vad Stockholmsmötet kom fram till. Det finns ett borgerligt förslag till strategisk inriktning som handlar om att bygga hela Ringen, att bevara Bromma och att sänka skatterna så att vi får fart på tillväxten. Det finns förslag från de borgerliga partierna om att öka tryggheten genom att se till att det är fler poliser. Det finns förslag om att satsa på evenemang. Vi vill använda Nobel som varumärke. Tillsammans har de borgerliga partierna både i riksdagen och här i huset föreslagit både Nobelmuseer och att man skulle döpa om Arlanda till Nobel airport.

Det finns förslag om att estetiskt försköna Stockholm. Det finns förslag om att förbättra städningen, och att öka belysningen för att på det sättet göra staden mer trygg. Det finns förslag om strategisk inriktning att göra oss till en attraktiv bostadsort för att underlätta för företagen att rekrytera, men också för att kunna behålla de stockholmarna vi har. Det handlar bland annat om god service, om skola, barnomsorg, äldreomsorg och handikappomsorg och en rad andra förslag.

Fullmäktige och åhörare! Det finns möjlighet för en ny start för Stockholm. Det finns ett enigt förslag från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna kring en annan strategisk inriktning än den vi har i dag. Det finns ett enat förslag kring en ny start som strategi för Stockholms utveckling framöver.

Herr ordförande! Jag vill yrka bifall till Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag.

Anförande nr 3

Borgarrådet Björklund (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska inte jämföra sig med Årjäng och Kramfors. Vi ska jämföra oss med Berlin, Amsterdam och S:t Petersburg. För att klara det behövs en insikt om vad som skapar dynamik och utveckling.

Historiskt har vi varit ett flitigt folk med höga ambitioner. Vi har historiskt haft en gedigen kunskapsskola. Vi har haft en energipolitik som har främjat tillväxt och utveckling. Stora trafikinvesteringar i den här regionen har historiskt tagits i bred enighet.

Många av oss känner i dag oro över att vi mer eller mindre frivilligt håller på att spela bort alla de goda förutsättningar som har gett oss det höga välståndet. Trots internationell högkonjunktur är nu arbetslösheten hög. Antalet socialbidragstagare i Stockholm ökar lavinartat.

Herr ordförande! Så här kan det inte fortsätta. I 15 år har kommunalt budgetarbete i den här staden gått ut på inte att fördela satsningar utan på att fördela nedskärningar. Ni kommer inte att klara av att minska barngrupperna på det sätt som ni har lovat, Annika Billström. Ni kommer inte att lösa problemet med hemlöshet. Ni kommer inte att kunna ge alla äldre den omsorg ni har utlovat. Ni kommer inte att ha fler behöriga lärare i skolan, som ni lovade.

Detta beror inte på att ni inte vill, för det vill ni nog. Det beror på att resurserna inte ökar i samma takt som utgifterna. Det beror i sin tur på att ni tre partier missköter den ekonomiska tillväxten i Stockholm.

Herr ordförande! För en generation sedan fattades i den här salen ett enigt beslut att bygga Essingeleden. Sedan dess har trafiksatsningar aldrig beslutats i enighet i denna sal. Tre stadshuskoalitioner på 20 år har spruckit på trafikfrågan. Det har varit Stockholmspolitikens förbannelse under den senaste generationen att inget av de politiska blocken har kunnat föra en riktigt kraftfull trafikpolitik, eftersom blocken har varit inbördes splittrade.

I dag bevittnar vi något historiskt, i varje fall i modern tid. Ett av de politiska blocken, alliansen för Stockholm, redovisar en fullt ut gemensam trafikpolitik. Vi vill bygga en västlig förbifart. Vi vill bygga en Österled så att Ringen blir komplett. Vi vill låta Bromma flygplats fortsätta i åtminstone 15 år till.

Jämför detta med den socialistiska trafikpolitiken. Socialdemokraterna vill bygga Västerleden. Miljöpartiet och Vänstern säger nej. Billström vill bygga Österleden, men Miljöpartiet och Vänstern säger nej, och Stockholms arbetarkommun säger nej. Alla tre vill ni lägga ned Bromma flygplats, men Göran Persson vill ha den kvar.

Ni vill ha biltullar. Det har vi förstått. Men vill ni något mer gemensamt? Vad är ert trafikpolitiska alternativ för nästa mandatperiod, förutom nya biltullar?

Vi kommer att ställa den frågan till er i dag, i morgon och varje dag fram till valet: Hur ser er trafikpolitik ut för Stockholm för framtiden – er gemensamma trafikpolitik?

Blir det någon Västerled, Åsa Romson, Ann-Margarethe Livh? Blir det en ringled? Vad är det för trafikpolitik ni gemensamt går till val på, om ni skulle sitta kvar?

Till skillnad från er kan vi lova Stockholmarena en sak: Vi kommer att föra samma politik efter valet som den vi utlovar före valet.

Herr ordförande! Rubriken på dagens ärende är Utvecklingsstrategi för Stockholm, men att beskriva ert förslag till fullmäktige som en utvecklingsstrategi är en grov vantolkning av båda orden. Ert förslag är på sin höjd en önskelista. Den innehåller varken utveckling eller strategi.

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till alliansens förslag. Det är en verklig strategi för utveckling. Alliansens förslag innebär en ny start för Stockholm.

Anförande nr 4

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare som lyssnar på den här debatten! Förra veckan åt jag lunch med representanter för svenskt näringsliv. Det gör jag inte speciellt ofta. Vi var heller inte överens om så mycket, men vi konstaterade tre saker: Tillväxten ökar i Stockholm, nyföretagandet ökar och konkurserna minskar.

De borgerligas gnällande på företagarklimatet i Stockholm är lika fullt av luft som deras gemensamma strategidokument. För att försöka få grepp om vad den borgerliga oppositionen vill göra har jag ägnat avsevärd tid åt att läsa deras dokument. Det är sannerligen ingen ny start för Stockholm.

Det finns några områden där er politik är speciellt oseriös. Det handlar om skatterna och det handlar om privatiseringarna. Privatiseringsrusiga borgare vill sälja ut det vi äger tillsammans genom att sälja Stockholms hem, Stokab, och Centrumkompaniet får man förvisso in pengar för stunden, men vad händer sedan när ni har sålt ut våra bostäder och mötesplatser? Vem bestämmer var vi ska bo eller vad det ska kosta?

Den ekonomiska basen är grunden för välfärden. Därför ska vi vara varsamma med våra kommunala verksamheter och bolag. Vänsterpartiet kommer aldrig att medverka till att det vi äger tillsammans ska säljas ut.

Jag tycker att ni på den borgerliga sidan noggrant ska studera de utvärderingar som gjordes år 2001 då man jämförde kvaliteten vid kommunala och privata äldreboenden. Resultatet var glasklart: I samtliga 59 ställda frågor fick de kommunala äldreboendena bättre omdömen än de privata.

De borgerliga är fixerade vid skattesänkningar, utan att tala om hur de ska finansieras. 50 öres skattesänkning, som Moderaterna pratar om motsvarar en förlust på ungefär 750 miljoner kronor, och tusentals avskedade vårdbiträden.

Om man vill veta hur Stockholm ska bli en jämställd stad har man ingenting att hämta i ert dokument, inte heller om man vill ha lösningar på miljöproblemen. Det finns inte ett ord om miljön. Jo, på ett ställe. På sidan 13 skriver oppositionen: Nya vägar och god miljö ska inte behöva ställas emot varandra.

Har man ingen miljöpolitik att komma med är det bara att asfaltera vidare.

Under er förra mandatperiod bjöd ni ut Stockholm på marknaden. Det ledde bland annat till att innerstaden blev ett getto för höginkomsttagare. Jag är glad att vi har stoppat den högerpolitiken. Jag är glad att vår majoritet har kunnat ta ansvar och föra en politik för rättvisa, även under ekonomiskt svåra förhållanden. Jag är glad att vi i vårt dokument har konkreta förslag för framtiden: Bekämpa segregationen. Bygg fler bostäder. Öka demokratin. Höj lönerna och korta arbetstiden i de tunga vårdjobben.

Ett av våra viktigaste mål är att utveckla jämställdheten. Den ska, liksom mångfalds- och barnperspektivet genomsyra stadens alla verksamheter. Jämställdhet handlar bland annat om att motverka våld mot kvinnor och om rättvisa löner. I budgeten för 2006 kommer vi att beskriva hur arbetet för ett jämställt Stockholm ska gå till.

Allas rätt till arbete är ett annat viktigt mål. Det vill vi nå genom seriösa utbildningsinsatser och personligt stöd för dem som står längst från arbetsmarknaden. De mest lyckade projekten i kompetensfonden ska så småningom permanentas. Människor kommer inte ut snabbare på arbetsmarknaden för att de hotas med indragna eller sänkta bidrag eller tvingas ut i meningslösa sysselsättningar.

Ordförande, fullmäktige! I få städer är de ideologiska skillnaderna mellan höger och vänster så tydliga som i Stockholm. Vi på vår sida vet vilket Stockholm vi vill ha och vilken stad vi kommer att arbeta för att få. Det är en stad där det inte är storleken på plånboken som bestämmer var man ska bo eller vilken välfärd man ska ha rätt till.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 5

Åsa Romson (mp): Ordförande! Ett strategiskt ärende manar till att lyfta blicken och prata om framtidsfrågor. Det gillar de gröna. Många politiska debatter fokuserar annars gärna på medlen. Vi har redan hört ordet tillväxt många gånger från talarstolen. Materiell välfärd är något vi vill ha, men ekonomiskt tillväxt är ett medel. Många politiker förknippar det gärna med mål i sig.

Vi gröna skulle hellre prata om en strategi där vi kan öka livskvaliteten i Stockholm. Livskvalitet betyder och innefattar mycket bättre än ordet tillväxt det som är målsättningen för samhällen och människors välbefinnande. Det innebär en god och hälsosam miljö, trygghet i form av sociala nätverk, familjen och andra, tillit till samhället både lokalt och globalt och en frihet att utveckla idéer och att skapa.

Det är i den atmosfären vi måste se på vilket sätt utveckling ska hanteras i Stockholm. En hållbar förvaltning av mark, sjöar och biologisk mångfald är en nödvändighet, inte bara för vår generation utan framför allt för kommande generationer. Det är den förutsättningen och grogrunden vi till syvende och sist har att spela med på den här geografiska spelplanen.

Boendemöjligheter för olika förhållanden är en nödvändighet. Ett rikt stadsliv som inkluderar mångfalden i Stockholm är det enda som kan ge en god förutsättning. Det kräver transportmöjligheter som ger tillgänglighet till arbete, utbildning och kultur.

Ordförande, fullmäktige! Stockholm befinner sig, liksom andra städer i världen, i dag i den situationen att bilismen ökar med 2½ procent årligen och, precis som i andra städer, kväver trafikinfarkten det liv och den vitalitet som storstaden är med och genererar.

Jan Björklund påpekade riktigt att Stockholm bör jämföras med andra storstäder, men just när det gäller trafikpolitik undrar jag: När ska London, Paris och Singapore i stället för Skene vara förebilden för en borgerlig trafikpolitik? Det skulle vara intressant att få svar på.

Något som inte syns så ofta, men som hör en framtidsdebatt till är hur man värnar om barnen och hur man får ungdomarna att känna sig delaktiga i samhället. Om detta kanske Stockholm har mest att lära. Hur får vi ungdomar delaktiga? Hur gör vi för att inte utesluta dem från den vuxna politiken och den vuxna världens strukturer?

Jag är glad över den nysatsning som Stockholm har gjort när det gäller att få ett större och utbyggt kulturhus centralt i staden, där många ungdomar får skapa sina egna nätverk. Jag tänker på kulturhuset och Lava.

Det handlar också om rätten till utbildning och förbättrad utbildning där eleverna ges större möjlighet att själva vara med och utforma utbildningen och där de tas på allvar redan som ungdomar. Den dag som samhället utestänger ungdomarna kommer samhället att splittras. Då får vi inte de sociala nätverk och den tillit till samhället som vi bygger vår trygghet på.

Att avveckla diskrimineringen har varit en av de stora frågorna de senaste åren. Det är en av de stora kommande utmaningarna i Stockholm. De tre partier som har regerat under de här åren står starkt fast vid att det enda sättet att få ett inkluderande på arbetsmarknaden och en kulturell mångfald som bygger på vad alla stockholmare säger är att vi kommer till rätta med diskrimineringen.

Jag hade inte tänkt att i inledningen kommentera så mycket av oppositionens förslag. På en punkt kan jag, liksom Ann-Margarethe Livh inte hålla tyst. Den totala avsaknaden av insikter om miljöns betydelse och respekt för naturens ramar som vädras i den så kallade alliansens partier är skrämmande. Politiken ska ha en inbyggd förståelse för näringslivets villkor. Det kan man läsa mycket om i de papper som oppositionen sprider. Det upprepas som en förevändning för att nedmontera livsmedelskontroller, nedmontera krav på långsiktigt hållbart byggande och avbryta försök för att nå en bättre framkomlighet i storstadstrafiken.

Jag tror – jag vet - att näringslivet har lika stor nytta av ett långsiktigt tänkande som medborgarna. Miljökrav har lett fram till en viktig teknikutveckling och värdefulla företagssatsningar i Stockholm. Om det är något som företagarna vill ha så är det väl bättre framkomlighet i trafiken. Inga ringleder i världen löser det.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 6

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Stockholm har alla förutsättningar att bli en världsstad. Stadens skönhet är omtalad och varumärket var en gång *beauty on water*. Turisterna strömmar till staden och kultur- och restaurangliv bjuder in fler.

Stockholm borde attrahera fler småföretagare. Fler ungdomar borde kunna satsa på högskoleutbildning. Gymnasieutbildningen borde samverka mer med näringslivet. Stockholm borde vara en tryggare och säkrare stad.

Varför går då inte utvecklingen framåt? Jo, Stockholm saknar ledarskapet. Interna stridigheter sker inför öppen ridå och tar musten ur det ledarskap som skulle ansvara för staden. Ledarskapet skapar osäkerhet om vems ord som väger tyngst och egentligen gäller. Människor tappar förtroendet för politiker som inte ens kan hålla sams inbördes.

På nyheterna i morse kunde vi höra att polisens resurser kommer att gå till att betala 1½ miljon i trängselavgifter för sina spaningsbilar. Detta i kontrast till att man vid Stockholmmötet satte rättssäkerhet och fler poliser högt på dagordningen.

Arbetslösheten fortsätter att öka, och socialbidragen ökade med 10 procent och skapade underskott i stadsdelsnämnderna 2004. Det minskar människornas makt över sina liv. Den halvering av bidragstagare som skulle ha skett till 2004 skjuts enligt majoritetens förslag nu på framtiden.

Staden behöver något nytt. Den behöver en ny start, fler människor i arbete och därigenom ökade skatteintäkter.

I förskolan kämpar personalen en envis kamp med alldeles för stora barngrupper. På över 100 avdelningar trängs fler än 20 barn per grupp. Flera hundra grupper har mer än 17 barn. Två tredjedelar av mandatperioden har gått och det är långt kvar till vallöftet.

Varför vågar inte majoriteten satsa på fler alternativ? Det skulle kunna minska trycket på förskolan. Vi har föreslagit informationssatsningar för att få fler familjedaghem. Under den kommande mandatperioden ska vi låta flera aktörer finnas med. Det kan vara avknoppning av verksamheter, fler familjedaghem eller trefamiljssystem. Familjerna ska själva i högre grad kunna påverka val av barnomsorg. Det borde kunna ges mer tid för barnen.

Det kinesiska tecknet för gammal ser ut så här. Slår man upp det i en ordbok står det: klok, vis, skicklig, erfaren och vördnadsvärd.

Om man slår upp ordet gammal i en svensk ordbok står det: antik, förlegad, föråldrad, inaktuell, museimässig, obruklig, ogiltig, omodern, otidsenlig, ute, senil, dammig, mossig, utsliten och passerad.

En värdig äldreomsorg behöver en annan ledning. I vänstermajoritetens strategi står att de planerar för att kunna erbjuda en god vård och omsorg för morgondagens äldre. Varför inte börja med att låta dagens äldre få ta del av den omsorg som var planerad för dem? En del äldre får inte ens ansöka om servicehusboende. De som söker får avslag. Det gällde 353 personer under 2004.

Åldersfördelningen är den faktor som enskilt har den största betydelsen för behovet av äldreomsorg, skriver majoriteten i sitt dokument. Ändå vill man inte att biståndsbedömningen ska vara generösare för äldre över 85 år. Vi vill få fler aktörer inom äldreomsorgen. Vi vill låta de äldre få större möjlighet att påverka. Därför vill vi införa en äldrepeng. Äldre både kan och vill vara med och fatta beslut om sina egna liv.

Med vänstermajoriteten i stadens ledning finns inte förutsättningar att hantera de utmaningar som Stockholm står inför. Det saknas nämligen enighet och gemensamma visioner partierna emellan. Kostnaderna ökar och plus i ekonomin har förvänts till minus.

Vi är beredda att vara med och ta över stadens ledning. Vi kan ta ansvar för ekonomin. Det visade vi under den förra mandatperioden. Fler var i arbete och socialbidragen minskade med 40 procent, från ett miljardunderskott 1998 överlämnades plus 2 miljarder till vänstermajoriteten efter valet 2002.

Vi vill ta ansvar för att få fart på tillväxten genom att skapa ett positivare näringsklimat för små såväl som stora företag. Det ska vara en tillgång för staden med fler företagare. Det är positivt med entreprenader och vi ser gärna fler. Minskad arbetslöshet ger ökade skatteintäkter, och vi törs låta människor ha större makt över sina liv. Vi törs låta människor välja barnomsorg och skola och vi törs erbjuda en mångfald av aktörer.

Bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen.

Skola och kultur

Anförande nr 7

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande och fullmäktigeledamöter! God morgon. Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Mitt anförande vill jag givetvis inleda med förskolan.

När man tittar på det strategiska ärendet ser man att för barn i förskoleåldern kommer det att fortsätta under planperioden. Detta innebär att vi måste intensivt fortsätta med utbyggnaden av barnomsorgen för att staden ska kunna nå målet att minska barngruppernas storlek och att hålla barnomsorgsgarantin.

Tertialrapporten visar hittills på en minskning med 0,8 barn per grupp i genomsnitt över hela staden. Vi kan också se att en del stadsdelar redan har nått målet. Resten förutsätter att jobba med detta.

Det uttalas stor vikt vid att den pedagogiska kompetensen är hög på våra förskolor. Det är viktigt att fortsätta det samarbete som staden har med lärarhögskolan för att säkerställa den framtida rekryteringen av förskolelärare och aktivt leda studenterna till att söka sig till förskoleläraryrket.

Dessutom har vi fattat beslut om insatserna som gör att man kan öka statusen på till exempel barn- och fritidsprogrammet för att vi redan i gymnasieskolan ska kunna locka studenter att arbeta med de små barnen.

Vi tror inte att det är självklart att orsaken till en kvalitetsökning kan vara att man uppmanar personalen att avknoppa. Det är däremot kompetensutveckling av den egna personalen.

När det gäller grundskolan är det viktigt att arbeta intensivt för att eleverna ska nå kunskapsmålen. Skolbarnsomsorgens roll måste lyftas fram ännu mer. En bra integration av verksamheterna kräver att de olika kompetenserna samverkar för elevernas bästa. Det handlar om att ha en helhetssyn på barns lärande.

Behöriga lärare är givetvis en kvalitetsfråga. Vi kan se att andelen behöriga lärare ligger på 95 procent i dag. Det är en ökning jämfört med 2003.

Det har genomförts en utredning om modersmålsundervisning i Stockholm. Det är viktigt att vi kommer fram till att hitta en organisation som gör det möjligt för elever

som behöver det att få både ämnesundervisning och studiehandledning på sitt modersmål. Vi kommer att ta fram en sådan organisation.

Gymnasieskolorna har börjat utveckla ett av de yrkesinriktade programmen på våra skolor. Stockholm behöver barnskötare, undersköterskor och hantverkare. Bara inom några år har vi själva ett stort rekryteringsbehov av dessa medarbetare.

Vi vill också följa upp integreringen av det individuella programmet. Det finns goda exempel där det fungerar oerhört bra att integrera betygselever och individuella program.

Sist och inte minst några ord om kulturen. Fortsätt att ha fokus på kultur för barn och unga. Vi ska nå nya grupper, och vi ska stärka det lokala kulturlivet.

Anförande nr 8

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är nu helt uppenbart att Socialdemokraterna inte klarar av skolan. Det har till och med Skolverket här på Kungsholmen under ledning av en känd socialdemokrat insett. Här ska omprövas tidigare ståndpunkter, står det. Rejäl omprövning av Socialdemokraternas flumskola, är underrubriken.

Det är, mina damer och herrar, en fröjd att läsa Skolverkets, statens, nya inställning till skolan.

Det ska vara tydligare kunskapskrav. Man ska kunna läsa, skriva och räkna i årskurs två. Det ska vara idigare och tydligare kunskapsbedömning. Man avskaffar förbuden mot skriftlig information. Man inför obligatorisk skriftlig information från årskurs fem, Mirja. Man vill ha betyg från årskurs sju. Man vill ge lärarna större möjligheter och befogenheter att ha ordning och reda i sina klassrum.

Det är en välkommen tillnyktring. Därför skulle jag vilja fråga det tjänstgörande skolborgarrådet: Är du beredd att återinföra de Stockholmsprov som ni tog ifrån oss? Det var faktiskt ett försök från Stockholms sida att göra något för att utvärdera och följa upp kunskapsinhämtningen.

Tänker du lyssna på Skolverket, som leds av en socialdemokrat, och ändra inställning till betyg och skriftliga omdömen och stödja våra förslag? Vi har lagt flera förslag, herr ordförande, om att införa försöksverksamhet i Stockholms skolor med precis den här inriktningen. Tycker du som Skolverket, eller håller du fast vid flumskolan?

Vi har också en annan intressant utveckling i Malmö. Där presenterade man i helgen sina förslag för att skapa lugnare och tryggare skolor. Det är socialdemokrater i Malmö som vill ha bevakade entréer, videokameror, ID-kontroll och bemannade receptioner. Man vill att man ska ställa samma krav på skolan som vi gör här i Stockholms stadshus och på alla andra moderna arbetsplatser i Stockholm. De som inte har i skolan att göra ska inte vara där.

Det är en kontroversiell politisk ståndpunkt som Mirja bråkar om. Varför kan inte Stockholm få det om Malmö kan ha det?

Varför, Mirja Särkiniemi, tänker ni ge SL-kort till vuxna friska elever samtidigt som vi ska spara på de mest utsatta?

I Mockasinens träningsskola förlorar man sjukgymnast, arbetsterapeut och fritidspedagog. På Årstagårds särskola förlorar man en femtedel av sin budget. Det är 37 000 kronor per elev.

Ni tar från dem som är mest utsatta, som har störst behov, och ger till friska vuxna elever för att de med SL-kort ska åka gratis till skolan. Förklara vilken logik och rättvisepolitik som finns i den typen av förslag som ni har lagt och som kommer att få enorma konsekvenser för de mest utsatta barnen på våra särskolor. Vad är det för rättvisa i det, Mirja?

Jag vill yrka bifall till den borgerliga alliansens reservation.

Anförande nr 9

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Peter är 14 år, men hans utvecklingsnivå motsvarar en babys – både fysiskt och intelligensmässigt. När Peter ska förflytta sig ålar han på rygg över golvet. När han känner igen en färgglad mobil i taket ler han. Det är hans sätt att kommunicera med omvärlden. Peter är gravt utvecklingsstörd. Han är elev i Stockholms särskolor.

Ingenstans blir jag så berörd över de orättvisor som naturen själv har skapat som när jag besöker en träningsskola inom särskolan. Ingenstans blir jag heller stoltare över ambitionerna i vårt sociala välfärdssamhälle när jag ser vilka insatser vi gör för att de här barnen ska få utvecklas så långt naturen medger.

Nu har Socialdemokraterna i Stockholm fått för sig att särskolan i Stockholm har alldeles för stora resurser. Ingenstans i Stockholms kommun sker det så stora nedskärningar just nu som i särskolan för utvecklingsstörda barn. Det är väl sant att de utvecklingsstörda eleverna bara är ett tusental. Deras föräldrar blir inte så många på valdagen. Er politik på det här området, Mirja Särkiniemi, kan bara betecknas som ren och skär cynism.

Ordförande! Skolket ökar i Stockholms gymnasieskolor med 25 procent, jämfört med förra året. Det står alldeles klart att det beror på att ni tar bort rubriken skolk från gymnasiebetyget. Ni brukar svara: Om lärarna har tillräckligt rolig undervisning går eleverna dit. Man behöver inga närvarokrav och ingen närvarokontroll om det är tillräckligt roligt hela tiden.

Då vill jag säga: Vi har inget emot att skolan är rolig. Men låt oss vara klara över att under 12 års skolgång är inte allt jättekul hela tiden. Det finns rader av undervisningsmoment i skolan som är nödvändiga utan att roligheten kan garanteras. Att plugga in glosor och grammatik tyckte jag var jättetrist. Det är däremot roligt att kunna språk.

Vi kan inte lära våra ungdomar attityden att om det inte är roligt så slipper du göra det. De kommer att missa mängder av kunskap och de lär sig en attityd som är livsfarlig i vuxenlivet.

Mirja Särkiniemi säger då: Gymnasiet är ju frivilligt.

Det håller vi med om. Men om man är antagen och uppehåller en plats, och vi satsar 70 000 kronor varje år, kan det inte vara frivilligt att gå dit. Då ska man vara närvarande.

Herr ordförande! Jag har inget emot att skolan är rolig, men jag vill slå fast att skolans huvuduppgift är undervisning, inte underhållning.

Anförande nr 10

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Att bryta segregationen är en av våra viktigaste uppgifter. För att det ska lyckas ska vi ha en bra skola för alla, en som arbetar mot jämställdhet och jämlikhet.

Jag har inte tid att i det här korta inlägget bemöta Jan Björklund och Mikael Söderlund. Visst finns det stora problem, men vi tror inte på er lösning.

Kulturen är ett sätt att bryta segregationen. Kulturen och skolan ska knytas närmare varandra. Målet är att kulturskolan ska nå alla barn och att elevantalet ska fördubblas.

Barns och ungdomars fritid prioriterar vi. Målet är att det ska finnas minst en icke-kommersiell mötesplats i varje stadsdel.

Vi fortsätter med att minska barngrupperna. Det går för långsamt, men det har sina orsaker. Barnantalet har ökat kraftigt och det har varit problem att få tillräckligt med lokaler. Att det ska vara max 14 barn i grupperna med 1-3-åringar menar jag att vi har uppfyllt på de flesta förskoleavdelningar.

Barngrupperna ska, som sagt, minska. Men vi måste samtidigt se till att barnomsorgsgarantin hålls. Jag menar att vi har lyckats med det i de flesta stadsdelar - inte riktigt alla.

Fritidshemmen är en viktig del av de yngre skolbarnens vardag. De olika pedagogiker som finns inom skolan och på fritidshemmen ska komplettera varandra. Vänsterpartiet menar att det är oerhört viktigt att den pedagogik som finns inom förskolan och på fritidshemmen också ska finnas i större utsträckning i skolan - åtminstone bland de yngre barnen.

I årets budget har vi gjort en tydlig satsning på skolbarnsomsorgen genom att faktiskt göra en treprocentig höjning av schablonen. Det arbetet kommer vi att fortsätta med. Inom skolbarnsomsorgen behöver grupperna minska och vuxentätheten öka.

Andelen elever med behörighet till gymnasiet har ökat. Det är mycket glädjande. När det gäller gymnasieskolan fortsätter vi satsningen på ytterstadsgymnasierna och att

förändra programmixen. Det är en viktig satsning. Samma sak gäller det individuella programmet och yrkesutbildningarna.

Slutligen vill jag trycka extra mycket på jämställdhetsarbetet. Att det införs en medveten genomtänkt genuspedagogik både på förskolan, grundskolan och gymnasierna och inom skolbarnsomsorgen är ett viktigt sätt att bryta segregationen och ge flickor och pojkar samma möjligheter och på sikt få ett jämställt samhälle som verkligen är jämställt och jämlikt.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till strategisk inriktning.

Anförande nr 11

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande! Jag brukar fundera över varför politiker och folk som sysslar med olika typer av organisationer och företag i andra länder ofta nämner ordet livskvalitet, och varför det så sällan nämns av svenska politiker och företrädare för organisationer och företag.

Det kan naturligtvis vara svårt att mäta och väga det som har med livskvalitet att göra. Det handlar ju många gånger om känslor.

Kulturen innehåller mycket känslor. Kulturen innehåller väldigt mycket som inte går att väga och mäta. Men den är oerhört betydelsefull för väldigt många människor; förmodligen för alla människor på olika sätt. Det är därför viktigt att vi fortsätter att satsa på kulturen i olika former oavsett om det går att mäta värdet av den med olika typer av kända mätmetoder.

Stockholm har varit och är en kulturell stad och kommer att vara det även i framtiden. Därför är det viktigt att vi på olika sätt stöder olika former av kultur.

Något som också har med livskvalitet att göra är ju också att skapa så bra miljö som möjligt och så bra omsorg som möjligt för stockholmarna. I den här debatten börjar vi med dem som går i förskolan - de allra minsta här i Stockholm - och att skapa bästa möjliga förutsättningar för dem under sin dag.

En inriktning i detta är det som vi försöker inrikta oss på, nämligen minskade barngrupper och att få fler att arbeta med de minsta barnen i Stockholm. Inriktningen att försöka nå 16 barn i grupperna står fast och den ska vi fortsätta att arbeta för. Vi har hittills tagit viktiga steg under den här mandatperioden. Framöver kommer det att krävas ett fortsatt arbete för att kunna nå inte bara 18 utan 16 barn i grupperna.

En bra förskola med bra omsorg är en oerhört viktig start för våra minsta stockholmare. Där är vår inriktning klar och den ska fortsätta.

Anförande nr 12

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ingen ska behöva vara rädd för att gå till skolan. I Kristdemokraternas skola förmedlas kunskap, värderingar och normer. Vi tror att alla tre behövs för att det ska bli ett framgångsrikt skolarbete.

Man brukar ju säga att kunskap är lätt att bära. Ni som har haft möjlighet att se elever lyckas och ibland misslyckas, ni som har kunnat hjälpa dem på traven att gå vidare och fått se deras ögon lysa vet att kunskap är rolig att ha. Det är roligt att känna att jag kan.

Lärarna är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas utbildning. De måste därför få tydliga befogenheter så att lugn och arbetsro kan upprätthållas i skolan. Jag pratade häromdagen med en lärare som jobbar inom Älvsjö stadsdelsnämnd. Hon berättade att man skulle dra in 16 tjänster på skolan och inom skolbarnsomsorgen. I den klass som hon skulle få till hösten var det fler elever i behov av särskilt stöd – inte bara på grund av en försenad skolutveckling, utan även med fysiska svårigheter. Hon ser inte höstterminen nalkas med särskilt stor glädje.

Föräldrar till barnen i särskolefritidshemmet Gåsen i Skarpnäck har hört av sig flera gånger och är väldigt oroliga för hur det ska gå för deras barn som nu plötsligt inte längre får vara med på det här fritidshemmet. Nu har man i det resursfördelningssystem och med de förändringar som har gjorts sett till att barnen ska gå i en annan stadsdels skola och på ett annat fritidshem. Otryggheten ökar naturligtvis för de barnen.

I förskolans stora barngrupper läggs tyvärr grunden för ett stressigt liv. Det var tänkt som något hemlikt från början. Det hette daghem. Man hade 12 barn i grupperna. Det var oftast minst tre personal. Det skulle vara en lugn miljö där barnen skulle ha möjlighet att utvecklas. Särskilt orolig är jag för småbarnsgrupperna.

Hugo Lagercrantz, barnläkaren och professorn, uttalar sig med oro för de stora småbarnsgrupperna. Barnen klarar inte att ha så många olika kontakter. Det behöver vara färre totalt sett. Det hjälper inte att säga att vi ökar personaltätheten.

Nu pratar man ibland i stället om syskongrupper. För syskongrupper har man inte satt något tak. Man kan därför undra vad det är som gäller när man pratar om syskongrupper och inte bara småbarnsgrupper och de äldre barnen.

Det är ett stort ansvar vi tar på oss när vi inte ger barnen den grund som de behöver i lugn och ro under de första levnadsåren för att i sin egen takt ta emot den utveckling de ska ha. Vi vuxna ska, utifrån vad vi ofta säger, ha ett barnperspektiv. Jag kallar det inte barnperspektiv när barnen får vara i grupper på över 20 barn på över 100 avdelningar i vår stad.

Anförande nr 13

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Vänner! Det har varit många högtidsord här i dag om att vi är en kulturstad. Finansborgarrådet refererade till kulturhuvudstadsåret. Sanningen är att Stockholm i dag inte har någon kulturpolitik. Vi har ingen konstpolitik över huvud taget. Vi har en integrationspolitik inom kulturområdet. Vi har en jämställdhetspolitik inom kulturområdet. Men kulturpolitiken har blivit majoritetens städgumma. Det finns ingenting kvar av det som man skulle kunna kalla en bildningspolitik.

Majoriteten är oerhört rädd för bildning. Det finns ett enormt bildningsförakt hos den delen av salen. Man tycker att det är gammalmodigt att människor förkovrar sig, att människor lär sig något, att människor har möjlighet att få veta mer om samhället.

Bildningen är nyckeln till en trygg stad. Människor ska kunna ifrågasätta idéer. Man ska kunna ta en debatt. Man ska kunna gå framåt.

Uttrycket för bildningsföraktet syns oerhört tydligt i skolpolitiken. Skolgårdarnas utrustning är betydligt viktigare än att diskutera svenskämnets innehåll eller litteraturen som man läser på svenskan. I kulturlivet är det oerhört synligt. Kulturskolan håller på att omvandlas till något slags allmänt fritids där man inte längre ska kunna spela instrument.

Alla stadsdelar visar på minus. Det innebär att det i framtiden kommer att vara en klassfråga i Stockholm om man ska kunna spela ett instrument. Det sparas frenetiskt in på biblioteken. I dag klarar man budgeten på biblioteket enbart genom att få biblioteken stängda. Vad händer när de öppnar?

På Stadsteatern avskedar man folk och drar ned på all verksamhet man har inne på Sergels torg därför att man har öppnat en ny scen i Skärholmen som man ska betala 10 miljoner i hyra för.

Vi ska prata om utvecklingen på lång sikt. Då är det viktigt att diskutera kulturpolitiken. Den formar de ungdomar som vi i dag ser växa upp. De ungdomarna lär sig att ifrågasätta sin situation och sitt samhälle genom kulturpolitiken.

Jag har tre frågor:

Hur många elever ska slängas ut från kulturskolan för att den ska kunna omvandlas till något slags allmänt fritids och räkna elever som man aldrig tidigare har räknat för att hyfsa Socialdemokraternas vallöften?

Hur många bibliotek ska stängas för att vi ska ha råd med subventionerade sprejburkar inom kulturskolan?

Hur många skådespelare ska sparkas från Stadsteatern för att vi ska kunna betala hyra för en ny scen ute i Skärholmen som ingen har efterfrågat?

Anförande nr 14

A n n M a r i E n g e l (v): Madeleine, du efterfrågar de kulturpolitiska målen. Majoriteten har anslutit sig till de statliga kulturpolitiska målen, som man har antagit i riksdagen två gånger i ganska stor politisk enighet.

Jag vet att den borgerliga majoriteten under förra perioden beslutade sig för att skrota de målen. Men vi har lyft fram dem. Vi tycker att de är bra. Vi har framför allt lyft fram de mål som handlar om att kulturen ska nå flera. Den inriktning som majoriteten har är på barn och ungdomar och på att sprida kulturen till fler.

Jag tycker att det är tråkigt att du som månar så mycket om kulturen har en så oerhört negativ attityd. Du sprider ganska felaktiga uppgifter. Jag tror att vi alla i dag har fått *Kulturrapport Stockholm 2005* på bordet. Jag uppmanar alla att läsa den, för där framgår vilket oerhört vitalt och livaktigt kulturliv som finns i Stockholm. Det står att år 2004 var ett bra år för kulturen. 2005 var också ett bra år och 2006 ska bli ett ännu bättre år.

Anförande nr 15

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Man kan ha hur många mål man vill. Jag är intresserad av verkligheten. Jag vill veta hur det ser ut för stockholmarna och vad de får för sina skattekrönor.

Då kan jag konstatera att inom kulturskolan i dag har man börjat räkna elever som under vår tid över huvud taget aldrig räknades som elever på kulturskolan. Man vill hyfsa sina siffror.

Men om man går ett snäpp djupare och kollar hur det ser ut i verkligheten så ser man att det är minus i alla stadsdelar vad gäller kulturskolans verksamhet. Du kan inte skaka på huvudet när det gäller de elever som vi hade, för det här är helt sant. Det vet du lika väl som jag.

Anförande nr 16

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Låt mig börja med att säga att en av våra första kulturpolitiska åtgärder var att höja stödet till folkbildningsorganisationerna. Så var det med det bildningsföraktet!

Diskussionen om kulturskolan har vi förvisso fört förut. Du pratar om elever som inte räknades på er tid. Låt mig bara säga att en av orsakerna var att ni inte nådde de eleverna. Det var därför de inte räknades.

Jag måste ställa en motfråga. Vad är den så kallade alliansens alternativ? Vi har läst ert eniga dokument. Förutom att ni skriver att ni tycker om bibliotek så är det enda konkreta att många kulturarbetare är småföretagare och att åtgärder för småföretagare är bra för kulturen. Om jag känner er politik rätt så betyder det att skattesänkningar och ett avskaffat anställningsskydd skulle stärka kulturen. Är det så?

Anförande nr 17

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det var jättebra att Roger Mogert tog upp folkbildningsorganisationerna. Vad som hände var att under vår tid införde vi att man skulle få speciellt stöd när man riktade sig till särskilda grupper, vilket man kunde tro att ni skulle uppskatta. ABF hade inte så många verksamheter för utsatta grupper, vilket gjorde att ABF:s bidrag minskade. Det såg Socialdemokraterna snabbt till att ändra på när man kom till köttgrytorna. Den fina åtgärden var det som ni genomförde. Jag tycker inte att den är så gloriös, måste jag säga.

Anförande nr 18

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Kultur och utbildning och bildning är oerhört viktigt för oss i Miljöpartiet de gröna. Det är också därför vi gör de satsningar som vi har gjort under den här mandatperioden och på andra håll och platser när vi får möjligheter till att genomföra satsningar på skola, kultur och så vidare.

Vad är din definition på bildning?

Anförande nr 19

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Alliansen har ju en tydlig kulturpolitik. Den visade vi förra perioden. Vi visade vad en bildningspolitik innebär. Den innebär att man pratar om kultur som någonting som är värt någonting, där biblioteken får mycket resurser och där kulturskolan också har ett ökat antal elever. Man får ett rikt kulturliv där människor kan bryta sina åsikter mot varandra.

Det är inte någon jämställdhets- eller integrationspolitik endast, utan den har betydligt högre mål än så.

Anförande nr 20

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Inger Stark nämnde att andelen elever med behörighet till gymnasiet har ökat. Det är en mycket viktig diskussion som hon därmed tangerar. Är det så att eleverna lär sig mer i dag än förut?

Detta är intressant. Om man följer stadens egen statistik så borde det vara så. Det var ju det som Inger Stark sade; fler är behöriga och fler kan alltså mer. Men samtidigt skriver Skolverket att när man jämför Sverige med andra länder så sjunker elevernas kunskaper på i stort sett alla områden. På många områden sjunker de markant över en tioårsperiod.

Vi ägnar oss alltså åt en omfattande glädjebetygsättning i svenskt skolväsende. Det beror på att vi inte har nationella prov. Ni tar bort Stockholmsproven. Det finns inte några korrigeringsinstrument som kan tala om för skolorna vad som är nivån för ett godkänt krav.

Det här är ju ingen konst. Inger Stark kan förmodligen få hundra procent av eleverna godkända i Stockholm. Det är ju bara att fatta beslut i utbildningsnämnden om att vi sätter godkänt betyg på allihop, och så är alla godkända! Men frågan är vad de kan.

Det är det här som är problemet. Elevernas kunskapsnivå sjunker nu i Sverige jämfört med andra länder, och den sjunker kraftigt jämfört med vad de kunde för tio år sedan. Det hjälper inte att betygen stiger, för vi har en glädjebetygsättning på grund av att ni inte vågar ha ett distinkt betygssystem med nationella prov i Sverige.

Ordförande! Jag läste i Dagens Nyheter i söndags finansborgarrådet uttala: Vi hade inte kunnat drömma om att barnafödandet skulle öka så mycket. Så säger Annika Billström. Nu kommer katalogen med bortförklaringar! Det är visserligen 15 månader kvar till valet, men Billström börjar inse, precis som jag hörde skolborgar-

rådet säga här, att löftet att minska varje barngrupp med två barn inte kommer att infrias. Det var valfläsk från början till slut.

Då gäller det att skylla på något. Vi har funderat på det här länge från vår sida, för vi har insett att ni inte kommer att hålla detta. Vi har undrat när bortförklaringen kommer och hur den kommer att låta. Men nu har vi hört den. Vi hade inte kunnat drömma om att barnafödandet skulle öka så kraftigt, säger Billström. Jag kan naturligtvis inte uttala mig om Billströms drömmar. Men en sak vet jag: Statistiker-
nas prognoser har varit glasklara i årtal: Barnafödandet kommer att öka. Det följer nästan regelbundna cykler med upp- och nedgångar i barnafödandet. Det skulle komma att öka; när jag var skolborgarråd så visste jag det. Erik Nilsson som var vice ordförande i utbildningsnämnden visste det. Vi fick redovisningar för fem sex år sedan. Man kan ju inte veta med säkerhet, men med stor sannolikhet kommer barnafödandet att öka mycket kraftigt i mitten här runt 2005–2007, sade man.

Men nu säger ni att det var en överraskning. Det visste ni inte om! Nu klarar ni inte målet. Det är en fin ursäkt ni har. Sanningen är att era bortförklaringar på området är skrattretande. Erkänn att ni sviker även det här löftet, Mirja Särkiniemi! Det är tomma ord och svek, svek och svek!

Anförande nr 21

I n g e r S t a r k (v): Jan Björklund! Andelen elever som når behörighet ökar inte tillräckligt snabbt. Men den ökar. Det vill jag framhäva. Visserligen har vi problem inom skolan; det vet vi. Men de åtgärder som ni i den borgerliga alliansen vill ta till tror inte vi på. Vi tror till exempel inte att det kommer att leda till något bra resultat om man inför skolk i betygen. Det är *en* sak.

När det gäller minskningen av barngrupperna så vill jag påstå att de siffror som ni presenterar inte riktigt stämmer. Vi har lyckats minska barnantalet i barngrupperna för åldern 1–3 år. Det är där vi måste prioritera. Vi ökar förskoleavdelningarna över hela staden. Det är klart att vi borde ha kunnat förutse ökningen av barnantalet. Men det var svårt att förutse att den skulle bli så stor som den har blivit. Jag tror inte att ni heller hade klarat av att förutse det.

Anförande nr 22

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Ingen kan förutse exakta födelsetal ett par år fram i tiden. Det kräver jag inte heller. Men det redovisades för ett antal år sedan som ett mycket sannolikt antagande att det skulle komma en kraftig ökning. Det gjordes av utrednings- och statistikkontoret.

Om man tittar på 1900-talet ser man att det närmast är regelbundna cykler där barnafödandet går ned och upp. Att nu komma och skylla på att detta kom som en blixtn från en klar himmel är bara löjligt, Inger Stark! Vi visste redan för fem år sedan att detta högst sannolikt skulle komma att ske. Därför avstod vi från att ge den typ av löfte som ni gav, och som ni nu måste svika.

Herr ordförande och Inger Stark, om du lyssnar! Siffrorna som du anklagade mig för att fejka kommer från kommunfullmäktiges utredningstjänst. Det är ert eget

stadsledningskontor som har tagit fram siffrorna. Det är varken Folkpartiets eller Kristdemokraternas utredningstjänst, utan det är stadsledningskontorets utredningstjänst som har tagit fram dem. Du får gärna gå upp och förklara i talarstolen nu på vilket sätt de är fel.

Anförande nr 23

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag har också statistik framför mig, Janne Björklund. När det gäller antalet barn per grupp i småbarnsgrupperna så ligger vi på 13,4 barn. När det gäller syskongrupperna ligger vi på 17,9. Enligt skolplanen har vi satt ett tak på 14 respektive 18 barn i denna fullmäktigesal med sikte på 12 och 16. Detta är de siffror vi har i dag enligt verksamhetsberättelserna från stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 24

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ursäkta mig, Mirja Särkiniemi, men jag hörde inte att ni sade att snittet i staden skulle vara 14 barn per grupp. Ni sade att ingen grupp skulle vara större än 14. Det var ju det ni lovade!

Det finns 1 300 dagisgrupper i staden. Om hälften är större än 14 så kan ju snittet fortfarande vara 14, eller hur? Massor av grupper i staden är betydligt större än det ni lovade. Eller var det så, Mirja Särkiniemi, att det ni lovade var att snittet skulle vara 14? I så fall kan jag säga att det var uppfyllt redan på vår tid.

Anförande nr 25

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag instämmer i vissa delar i vad du säger, Jan, när det gäller problemen med betygen. Det är någonting som vi har försökt att prata om i rätt många år. Betygen mäter inte de kunskaper som man vill ha på grund av att de blir för subjektiva. Visst vore det bra om man kunde finna andra former för detta. Ni har ju en variant, men det borde nog finnas anledning att försöka arbeta fram mycket bättre kvalitetsuppföljningar för eleverna i skolan.

När det gäller barngrupperna är det självfallet lite svårare att minska dem när det föddes så många barn för några år sedan som nu har kommit upp i förskolan. Det är egentligen en angenäm problematik, men däremot innebär det ju naturligtvis att man får satsa mer resurser än vad man annars skulle göra.

Vårt mål är inställt på att minska barngrupperna under mandatperioden med två barn, som det heter, eller med inriktning på 18 barn. Det är viktigt att man har siktet inställt på 16 barn för vi anser att till och med 18 barn är för stora grupper.

Anförande nr 26

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Miljöpartiets skolpolitik är ändå den mest skrattretande här i salen. Christopher Ödmann går upp och ojar sig över att det är tråkigt att svenska elever kan mindre än elever i andra länder. Men Christopher Ödmanns lösning på det handlar inte om att eleverna ska lära sig mer, utan den

handlar om att avskaffa kunskapsmätningarna. Då slipper vi ju få reda på att de kan mindre än elever i andra länder.

Miljöpartiets recept är att man tar bort betyg och tar bort nationella prov. Ta bort alla typer av mätning, säger man. Man ska inte mäta kunskaper, tydligen, utan man ska mäta livskvalitet eller vad det är i stället i skolan. Man ska inte mäta vad eleverna lär sig. Det är klart att då sackar vi inte efter. I alla fall kan vi inbilla oss att vi är godkända även om vi inte är det.

Anförande nr 27

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är en ambitiös inriktning för kulturpolitiken under perioden 2006–2008. Det kanske mest spännande och mest spektakulära är att vi går vidare med arbetet för ett nytt stadsbibliotek. Det är ett projekt som kommer att ställa höga krav. Det är ett projekt som kommer att ta tid; det vet vi. Det är en fråga som också har diskuterats länge.

Behovet av ett nytt utökat huvudbibliotek med en ny plats för formellt och informellt lärande, för kulturell mänsklig tillväxt och för ett individuellt kunskapssökande har väl närmast ökat under den tiden vi har fört diskussionen. Det är naturligtvis långt kvar i processen, men under planperioden kommer vi att kunna ta nästa steg.

Någonting som också är spännande men kanske inte riktigt lika spektakulärt är att vi nu startar ett arbete för att få filmen tillbaka till Stockholm. Det är ett arbete vi gör för att få fler filmer inspelade med Stockholm som bakgrund, för att få fler arbetstillfällen i Stockholms kultursektor och inte minst för att det vore roligt att ge biopubliken lite andra gemensamma referenspunkter än den där evinnerliga korvkiosken i Trollhättan.

Någonting annat som också är roligt är satsningen på en ny kulturfestival i Stockholm. Det är ett sätt att sätta Stockholm på kartan som kulturstad. Vi vet att vi har ett fantastiskt kulturutbud i Stockholm. Det är ett sätt att föra ut det breda kulturutbudet på Stockholms gator och torg. Jag såg i morse på tv en ung norrman som kommenterade det norska firandet av unionsupplösningen. Det formella upplösandet skedde ju den 7 juni för 100 år sedan. Han kommenterade detta och sade: Ja, det är väl lite fler människor som tar del av kulturutbudet än vanligt.

Det är samma sak som vi vill med kulturfestivalen. Det är ett centralt mål med den nya kulturfestivalen. Det är naturligtvis också ett av de viktigaste kulturpolitiska målen med de delar i det här strategiska dokumentet som talar med lite mindre bokstäver. Kulturskolan ska växa och nå nya grupper. Man ska få en större bredd utan att förlora den gamla spetsen. Vi ska fortsätta arbetet med att stärka det lokala kulturlivet och skapa nya träffpunkter i stadsdelarna. Så kan nya människor få nya upplevelser och nya impulser.

Ordförande, fullmäktige! Det är en ambitiös inriktning för kulturpolitiken som vi presenterar. Jag måste fråga: Vad vill alliansen? Vi har fått höra att ni inte vill ha en kulturpolitik som leder till jämställdhet. Ni vill inte ha en kulturpolitik som befrämjar integrationen. Men vad vill ni?

Anförande nr 28

C e c i l i a B r i n c k (m): Majoriteten bedriver en kulturpolitik som i rätt stor utsträckning påminner om Sveriges Radios politik. Man är så fruktansvärt angelägen om att hitta nya lyssnargrupper att man struntar i dem som man redan har. Det kan ju vara en intressant strategi, men jag tror inte att den funkar.

Roger Mogert frågade tidigare vad vi vill i stället. Senast du hade ordet ställde du något slags retorisk fråga, nämligen: Tror ni verkligen att lägre skatter och förbättrade villkor för företagare kommer att stärka kulturen? Ja, det tror vi! Precis just det tror vi.

Vi tror en massa andra saker också. Vi tror till exempel inte att en sommar- och kulturfest är den mest kraftfulla insats som man kan göra för att stärka kulturen i Stockholm. Vi tror inte heller att kommunala satsningar på film som ska spelas in i Stockholm är det bästa som vi kan göra för att sprida kulturen och stärka kulturlivet i Stockholm.

Varför ska kommunen lägga sig i det över huvud taget? Produceras det inte alldeles tillräckligt med film som ingen ser i det här landet? Ska vi lägga stockholmarnas skattepengar på att producera ytterligare filmer som ingen till titta på? Det verkar meningslöst.

Anförande nr 29

Borgarrådet M o g e r t (s): Det blir närmast komiskt. Jag trodde att det var så att ni inte skrev mer om kulturen i dokumentet för att ni inte riktigt kom överens. Men det är alltså det gamla standardsvaret. Det är lägre skatter och det är en avskaffad arbetsrättslagstiftning som ska lösa problemen.

Anförande nr 30

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Någon sade förut att vi inte skulle ha Skene som exempel för vår politik. Jag håller med om det. Jag tycker inte att Skene är något lysande exempel för vår politik – framför allt inte för kulturpolitiken.

Det här är ett område där man verkligen borde lyfta blicken och titta utanför våra gränser, mot New York eller Berlin eller vad som helst. Där inser man att det är endast om man får in pengar i kultursektorn som inte bara är offentliga som det blir någon fart på den. Det är en viktig lärdom.

Det är också intressant att Roger Mogert när han ska presentera tre olika områden inom kulturlivet tar tre områden där det i dag inte finns några pengar inom Stockholms kulturliv. Han tar tre helt nya områden som han hittar på. Men vad är det för fel på Liljevalchs, på Kulturhuset, på biblioteken, på kulturskolan och på det som finns i dag? Du behöver inte hitta på något nytt. Sluta springa runt och klippa band! Titta på kärnverksamheten! Den finns där. Den går att utveckla till något vettigt. Håll inte på och hitta på en massa nya grejer som bara kostar pengar och inte leder till någonting!

Anförande nr 31

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ser mig gärna om i världen och i Europa. Man kan se att det finns stora europeiska städer som etablerar sig som kulturmagneter genom att ha fina kulturfestivaler. Det är ni emot. Det finns städer där man driver på biblioteksverksamheten för en ny typ av verksamhet med nya stadsbibliotek. Det är vi för.

Du talar om kärnverksamheten. Jag talade om kulturskolan, om biblioteken och om träffpunkter. Är inte det kärnverksamhet? Den lokala kulturen – är inte det kärnverksamhet?

Anförande nr 32

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och åhörare! Vi måste skapa en skola på barnens villkor – en skola som utgår från barnens egna erfarenheter och som ger barnen kunskap som de kan använda hela livet.

Att värna skoldemokrati är mycket viktigt för skolans utveckling. Det ska vara skoldemokrati i dess riktiga betydelse, det vill säga att alla som arbetar i skolan inklusive elever, ska styra dess riktning så att skolan anpassas efter elevernas och skolpersonalens behov.

Visionen för en bra skola måste vara en skola för alla, där alla barn med olika behov kan verka tillsammans. Stor hänsyn måste tas till varje individ och dennes förutsättningar och möjligheter till utveckling.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 33

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag skulle vilja fästa uppmärksamheten på ett par skolor i våra allra mest invandrartäta stadsdelar. Ofta är det orättvist att jämföra en skola i innerstaden med en i Rinkeby, för de har så totalt olika förutsättningar. Men låt oss ta några skolor i Rinkeby och Tensta som har ungefär samma förutsättningar, det vill säga att de har nästan bara elever med invandrarbakgrund.

Trots att de har ungefär samma resurser är det en del som får mycket goda undervisningsresultat. Andra får sämre. Vad är det som utmärker dem som får de bästa undervisningsresultaten? Jo, det är de som jobbar med tidiga kunskapsprov och tidiga utvärderingar. Oxhagsskolan är en skola med 70 procent invandrarelever där alla är godkända och alla når målen, utan att fejka. De kör Stockholmsprov. Från första terminen utvärderar de elevers kunskaper och behandlar dem just individuellt.

Varför vill ni i majoriteten ta bort det här med Stockholmsprov och kunskapsmätningar? Det är ju det som är förutsättningen för att många av de här eleverna ska lära sig läsa och skriva.

Anförande nr 34

M u j d e R a s h i d (v): Vi tror inte att man med prov och genom att utsätta eleverna för stress kan lösa problemet.

Med det där pengsystemet, eller skolpeng eller vad det kallas nu, har ni skapat en mycket orättvis skola. Häromdagen träffade jag en god vän som bor och arbetar i Akalla. Hans fru jobbar i Sollentuna. Han berättade för mig att deras son går på en skola på Östermalm. Jag frågade hur det var och hur det kändes. Fruktansvärt jobbigt, sade han. På vilket sätt? frågade jag. Jo, det är en process varje morgon, för min fru eller jag måste lämna barnen på Östermalm varje dag, fortsatte han. Och barnen hade inga kamrater i området. Är det den skolan som ni vill skapa med er skolpeng?

Anförande nr 35

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Kulturell utveckling skapar ett större välbefinnande i samhället. Det är därför en angelägenhet för alla. Vi vill ha ett samhälle där det fria kulturlivet flödar och där åsikter och värderingar bryts på ett sätt som gör att vi människor kan växa och bli öppna, starka och fria.

Speciellt för barn och ungdomar är det viktigt att få många möjligheter att uttrycka sig. Med kulturskolan vill vi att alla ungdomar oavsett var de bor och oberoende av familjens inkomst ska ha möjlighet att prova på att spela ett musikinstrument, sjunga, dansa eller spela teater på sin fritid.

Det är viktigt att den lokala kulturen fortlever och kan utvecklas. Därför måste också samlingslokaler kunna tillhandahållas till ett rimligt pris. Den mångfasetterade bilden av kulturyttringar stärker sammanhållningen mellan människor.

Biblioteken är en viktig källa till fri information och en omistlig förutsättning för det offentliga samtalet. Jag anser att välförsedda och offentligt finansierade bibliotek ska garantera allmänheten tillgång till ett brett kulturutbud. Boklånen ska vara avgiftsfria. Bibliotekens förekomst och kvalitet ska garanteras. Vi kommer noga att undersöka en utbyggnad av stadsbiblioteket vid Odengatan–Sveavägen.

Ett ökat internationellt kulturutbyte inte bara inom Europa utan också med övriga delar av världen är spännande, intressant och viktigt för vår egen kulturella utveckling. Ökad kunskap om och förståelse för andra kulturer är också nödvändigt för att motverka internationella konflikter, främlingsfientlighet och rasism.

I år kommer festivalen Under konstruktion som en aptitretare att under tre dagar i september bjuda på en försmak av en festival som bryter ut i full skala den 11–19 augusti 2006. Under de tre intensiva dagarna i september kommer Sergels torg att förvandlas till en festplats. Området kommer att fyllas med ett myllrande program av både stora och små programpunkter som lockar till skratt, insikter och fascination över livet i allmänhet och Stockholm i synnerhet.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 36

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Hur kan man, om man tillhör majoriteten, stå i den här talarstolen och säga att man värnar biblioteken? Samtidigt är ju biblioteken i dag underfinansierade med 8 ½ miljon och det går bara att finansiera biblioteksverksamheten genom att hålla två av biblioteken stängda. Det är ju rena hyckleriet av Miljöpartiet att stå och säga att man värnar biblioteken. Det är inte sant.

Man pratar också om kulturfestivalen, vilket är en annan skandal. Eftersom man inte klarar av att hantera den ordinarie verksamheten så hittar man på en massa kringverksamhet eller utsmyckning – så kan man väl kalla det – så att Mogert får klippa lite band.

Här handlar det om en festival som kostar 20 miljoner kronor. Man har anslagit tre miljoner. Var resten av pengarna ska tas ifrån vet ingen. De kommer väl från den ordinarie verksamheten, då. Återigen förmår man inte prioritera.

Anförande nr 37

P e t e r N i l s s o n (mp): Vi värnar biblioteken. Det du säger tycker jag är ganska överdrivet. Jag förstår inte hur man kan ta så starka ord i sin mun.

När det gäller kulturfestivalen så förstår jag inte hur man kan bli så upprörd över den. Den finansieringen kommer att lösas.

Anförande nr 38

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag noterade att du nämnde samlingslokaler, Peter. Det var ett ärende som för ganska länge sedan låg på bordet här och då blev återremitterat. Det skulle vara intressant att höra var det ärendet finns nu och när det kommer att presenteras här för oss igen så att vi kan ta ställning.

När vi pratar om kulturen kan jag inte låta bli att förundras över att ingen enda nämner någonting om att också de äldre möjligtvis skulle kunna få ta del av den kultur som vi lyfter fram som så viktig för stadens medborgare. Det handlar om barn och unga, och det handlar ingenting om äldre. Om det är några som verkligen behöver få ett lyft i vardagen så är det väl just våra äldre.

Jag tycker, precis som Madeleine tidigare har lyft fram, att inte minst biblioteken och den verksamhet som tidigare fanns ute på våra olika boenden borde förstärkas.

Anförande nr 39

P e t e r N i l s s o n (mp): Man kan alltid komma och fråga varför jag inte har tagit med det ena och det andra under tre minuter. Det är klart att vi ska jobba med de äldres kultur också.

Vad gäller samlingslokaler så har jag inte i huvudet exakt när det ärendet kommer. Det kan vi nog ta reda på. Men det är vår inställning till samlingslokaler som det handlar om, och vi tycker att de är viktiga inte minst ur demokratisk synpunkt. Det är viktigt att de finns att tillgå.

Anförande nr 40

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag blev orolig för att tiden skulle ta slut, så att jag inte skulle få ett inlägg till.

Det är oerhört modigt av kulturborgarrådet att över huvud taget våga sig upp i talarstolen med tanke på den kulturpolitik som regeringen för och som du för i Stadshuset. Det går inte att undvika kulturdebatten. Vi har en regering som på fullt allvar föreslår att Riksantikvarieämbetet och Riksutställningar ska flytta från staden, som använder våra nationalmuseer till olika former av politiska manifestorganisationer, som förbereder ett antal museiflyttar och som ägnar sig åt att lägga ned musikskolor och på andra sätt göra det svårt för kulturen i den här staden. Då tycker jag inte att det är särskilt trovärdigt att angripa Moderaterna över huvud taget.

Drottningholmsteatern är en av världens främsta teaterscener. Där ska man nu nöja sig med talteater och amatörgrupper i sommar. Det är er kulturpolitik. Kulisserna från 1700-talet står och möglar i olika stall. Det är er kulturpolitik. Jag tycker att det är skandalöst att över huvud taget gå upp och prata om att man har en kulturpolitik värd namnet när man så konsekvent missköter den klassiska kulturen i det här landet. Den är världsunik, och den är ett av skälen till att det här landet blev rikt. Det är skandal.

Herr ordförande! Nu har det kommit tre larmrapporter om skolan. Jag hör kulturborgarrådet Särkiniemi och Christopher Ödmann stå och muttra som rumpnissarna i Ronja Rövardotter: Varför gör de på detta viset? Varför säger de så här?

Det finns nu ett antal tydliga tecken på att skolan i Sverige och i Stockholm behöver nya riktlinjer, mer självkänsla och fler möjligheter till kunskaper och utvärdering. Till och med partivännerna, Mirja Särkiniemi, i Malmö och på Skolverket har nu pekat på ett antal problem som måste lösas. Det handlar om trygghet och säkerhet på våra skolor. Malmö springer nu plötsligt före oss och tar tag i problemen. Folk har blivit skjutna, folk har blivit nedslagna. Och du står här fortfarande, Mirja Särkiniemi, som en rumpnisse och muttrar och suckar och frågar varför man gör på detta viset!

Kom med lite handlingskraftiga förslag! Om Stadshuset kan vara säkert – eller någorlunda säkert – och om de flesta moderna arbetsplatser ute i Stockholm kan vara säkra och föräldrarna har en säker arbetsplats så tycker jag faktiskt att barnen har rätt till det också.

Har Skolverket fel när man säger att betygen ska ges tidigare, att det ska vara en tydligare uppföljning och att vi ska satsa på konkreta, rejäla kunskapsmål? Har Skolverket fel? Har Per Tullberg, som är socialdemokrat från länet, fel när han kommer med de här förslagen?

Anförande nr 41

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Man vill ju gärna tro att man är en modig man. Du talar mycket om den statliga kulturpolitiken, Mikael Söderlund. Den har jag också kritiserat offentligt. Men här inne talar vi om Stockholms

kulturpolitik. Vi har presenterat en ambitiös inriktning för kulturpolitiken de närmaste åren.

Jag har frågat vad ni vill. Du säger att det enda jag gör är att angripa Moderaterna. Jag har förstått att det är en strategi under Reinfeldt nu att inte tala om vad ni vill. Men du får nog finna dig i att jag fortsätter att fråga. Vad är det ni vill med kulturpolitiken?

Anförande nr 42

Borgarrådet Söderlund (m): Detta är intressant, herr ordförande! Kulturborgarrådet! På vilket sätt har du protesterat mot Socialdemokraternas kulturpolitik, som innebär nedskärningar?

Drottningholmsteatern har färre föreställningar än någonsin i år. Det är ett kulturarv som människor kommer resande från Japan, Kina och USA för att få se. Det är färre föreställningar än någonsin. Någon opera är det knappt, även om det finns en fin föreställning som jag såg i går kväll.

Låt oss ta din kommunala politik, om du nu inte vill prata om rikspolitiken. Man flyttar Riksutställningar någon annanstans, vilket är livsfarligt eftersom man behöver finnas centralt i Sverige för att kunna bedriva sin verksamhet. Det gäller också Riksantikvarieämbetet, där alla protesterar. Om du inte vill prata om det så kan jag fråga varför ni i praktiken har lagt ned musikskolan i Stockholm – för det är det ni har gjort. Prata med folk på Stadsmuseet och fråga dem vad de tycker om er politik, era nedskärningar och de försvunna tjänsterna! Eller prata med stadens bibliotekarier och fråga vad de gillar socialdemokratisk kulturpolitik i Stockholm! Jag har svaret, för jag har pratat med dem. Jag vet vad de säger, och de är inte förtjusta – det kan jag försäkra dig.

Anförande nr 43

Ann Mari Engel (v): Jag vet inte om det är lönt att bemöta Mikael Söderlunds drapor, men jag kan inte låta bli.

Du kritiserar den statliga kulturpolitiken. Det finns många brister i den, men den skulle knappast ha varit generösare om Moderaternas budgetförslag, som innebär en minskning på ungefär en halv miljard kronor, hade gått igenom.

Jag vill korrigera dig något när det gäller Drottningholmsteatern eftersom jag sitter i styrelsen för den. Gudskelov så är det varken så att kulisserna ruttnar i något magasin eller att man är hänvisad till amatörföreställningar i sommar. Välkomna till Drottningholmsteatern och se högklassig opera! Det är fler föreställningar än på många år i sommar.

Anförande nr 44

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Jag vet inte hur skamlösa vänsterpartister vill vara. Om du sitter i Drottningholmsteaterns styrelse så tycker jag att du borde angripa regeringen och engagera dig lite i verksamheten. Det finns väl

ingen tänkande människa förutom Ann Mari Engel som på allvar kan påstå att det är fler operaföreställningar än någonsin. Det är ju ren lögn!

Drottningholmsteatern har ett sämre utbud än tidigare, och det beror på att regeringen konsekvent sedan början på 90-talet har motarbetat teatern och sänkt anslagen vartenda år. Det är sanningen, Ann Mari Engel. Det är också sant att man inte har klarat av att sköta om de kulturhistoriskt värdefulla inventarier som man faktiskt har.

Om det nu är så illa att du sitter i styrelsen så tycker jag att du ska engagera dig lite mer. Jag vill gärna tillsammans med dig uppvakta kulturministern i morgon och tala om den vanskötsel som man bedriver av ett av världens främsta kulturarv.

Anförande nr 45

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag tror att det finns en stor skillnad mellan Moderaterna och Miljöpartiet. Vi anser att skolan måste förändras i takt med att samhället gör det. Skolan står inför oerhört många olika typer av utmaningar, som inte fanns för bara fem tio år sedan. Det gäller till exempel överkommersialiseringen av samhället och livsstilsexploateringen. Det pressar naturligtvis på när det gäller på vilket sätt som skolan ska kunna förhålla sig och stärka eleverna trots utbudet av olika typer av livsstilspropaganda.

Det betyder att skolan måste förhålla sig till detta, ta konsekvenserna av det och förändras. Vi har gjort stora satsningar på skolhälsa. Det är en viktig del. Det måste vi fortsätta med. Det är inte bra att så pass många elever känner stress – betygstress och så vidare. De kan också känna stress på grund av andra krav från samhället och så vidare. Det är viktigt att skolan kan förhålla sig på olika sätt.

Har du kommit till samma insikt som Jan Björklund när det gäller betygen?

Anförande nr 46

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag vet inte riktigt vilken åsikt som Jan Björklund har kommit till. Jag vill bara konstatera att även Skolverket nu instämmer i det krav som vi har ställt under många år om en tydligare uppföljning av vad eleverna inhämtar för kunskaper. Resultat från inte mindre än tre larmrapporter har kommit under vintern, och det förvånar mig faktiskt att Miljöpartiet inte har några som helst kommentarer till dem. Man har inte heller några som helst förslag på hur vi ska möta de kunskapsluckor och kunskapsförsämringar som uppenbarligen är fallet i Sveriges skolor.

Det är oerhört allvarliga frågor, och du sitter fortfarande här och puttrar runt med olika små uttalanden som handlar om nya inriktningar och program och annat. Men det finns inga konkreta förslag till hur vi ska möta behovet av förbättrad kunskapsinhämtning. Jag tycker fortfarande att det är oerhört allvarligt. Varför, Christopher Ödmann?

Vad har Miljöpartiet för strategi för att möta den otrygghet som alltfler känner i våra skolor? Det vore intressant att få höra det också någon gång. Ge några konkreta förslag!

Anförande nr 47

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige och Mikael Söderlund! Kuratorerna och psykologerna på våra skolor vittnar redan nu om att det finns ökad stress bland eleverna på grund av betygshetsen i skolan. Tycker du verkligen att vi ska genomföra politiska beslut som säkerligen skulle öka ohälsan hos våra elever? Det är det som blir följden av denna betygshets. Är det det som du är beredd att göra, Mikael?

Anförande nr 48

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag bara konstaterar att Mirja Särkiniemis partivänner nu en efter en också börjar falla till föga för de borgerliga kraven på en bättre kunskapsinhämtning och uppföljning i skolan. Jag konstaterar att statens och regeringens skolverk lägger fram förslag på konkreta ändringar i vår skolpolitik som leder till bättre kunskapsinhämtning och kunskapsuppföljning, tror man.

Jag tycker att det är intressant att detta i hög grad sammanfaller med vad Moderaterna har föreslagit i den här salen och i riksdagen. Det förvånar mig storligen att ni fortfarande år 2005 håller fast vid 1970-talets flumskola. År efter år, i rapport efter rapport, har ju alla konstaterat att den har lett till sämre kunskaper bland svenska elever och bland Stockholms eleverna.

Jag tycker att det är tråkigt. Jag hade hoppats på ett lite mer lyhört intresse för de experter och tjänstemän som finns i det här landet och deras förslag till förbättringar av skolan. Men jag konstaterar att den socialdemokratiska ledningen även på den här punkten helt saknar ledarskap och intresse för framtidsfrågorna.

Vård och omsorg

Anförande nr 49

M o n i k a L i n d h (s): Fullmäktige, ledamöter! De sociala insatserna och den sociala tryggheten är direkt avhängiga av hur vi lyckas skapa tillväxt i Stockholm. Majoritetens sociala strategi grundas i arbetet med en god livsmiljö. Det är bra förskolor och skolor, goda villkor för arbete och boende, trygghet när livet förändras och möjlighet till utveckling och trygga uppväxtvillkor för barn och unga.

De sociala insatserna ska också kunna möta tillväxtens så kallade gråzon. Det är den sociala skörhet som uppstår i ett samhälle i stark förändring. Det är i detta sammanhang som vi talar om investeringar. Det är investeringar i social trygghet, och investeringar som enbart kan göras i mycket nära sammanhang. De görs i vardagslag,

där barn, unga och familjer finns. Där möts familjer, och samhällets institutioner möter där både medborgare och brukare.

Där finns det förebyggande arbetet i dag. Det finns bland annat hos de över 600 föräldrar som deltar i föräldracirkelarna Komet som stöd i en konfliktfylld och svår vardag. Där finns Barnstöd Stockholm, som arbetar för stödet till barn till missbrukare och psykiskt sjuka föräldrar.

Här finns också det utvecklade samarbetet mellan Mariapol och stadsdelarna. Här finns Mariapols egen polisstation för snabba ingripanden och reaktioner. Här finns det lokala brottsförebyggande arbetet, som utvecklas kraftigt i alla stadsdelar och som bland annat får till resultat att antalet anmälda brott i till exempel brottsutsatta Bagarmossen har sjunkit med nästan 48 procent på ett halvår.

Här finner vi också de fantastiska sociala investeringar som görs av frivilligorganisationerna med stöd av staden och i samarbete och tydligt partnerskap. De görs av idrottsrörelsen och av de sociala rörelserna.

Men här finner vi också de kompetenta och engagerade ungdomarna på till exempel Fryshuset och i skolornas kamrattstöd. De är en mycket stor del av de vardagliga och sociala investeringarna i staden. Sociala investeringar kan bara ge resultat om de bygger på samverkan med andra aktörer. Därför är landstinget, polisen, bostadsbolaget och näringslivet viktiga samarbetspartner precis som staten och precis som familjen Karlsson eller familjen Shahin. Insatserna måste hela tiden utgå från de behov som individerna har.

Investeringarnas resultat kan börja skönjas. Vi har kommit en bit på väg. Vi kan se att droganvändningen bland våra ungdomar minskar. Vi ser också att brottsligheten bland våra ungdomar inte längre ökar. Vi ser att fler familjer själva, på eget initiativ och därmed också mycket tidigare, tar kontakt med till exempel Mariapol vid problem.

Vi ser också, glädjande nog, att vräkningarna minskar med upp till 30 procent i söderort. Vi ser att allt fler kan få egna lägenheter och tillgång till tränings- och försökslägenheter. Vi ser att fler barn deltar i stödjande verksamheter.

De sociala investeringarna fortsätter. Därmed är också inriktningen på barn och unga och den starka prioriteringen till glädje och nytta för alla stockholmare.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 50

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande, fullmäktige, radiolyssnare! Under våren har jag haft tillfälle att möta de hemlösa ett flertal gånger. Någonstans mellan 3 000 och 4 000 människor i vår stad är de som har det sämst ställt. De saknar ett boende och de saknar en social trygghet.

Vänsterpartiets nollvision eller Socialdemokraternas vision att halvera antalet hemlösa är, så här med 15 månader kvar av mandatperioden, ett luftslott. Luftslott är

ett ord som jag använder därför att det skapas få nya boenden och det skapas väldigt lite för dem som faktiskt inte har någonstans att bo.

Samtidigt är det ett bekymmer för staden att de som nu skrivs in till exempel på Stockholms hotellhem är alltmer vårdtunga. Alltfler har en dubbeldiagnostik med missbruksproblem och psykiska problem. Det är därför ganska förvånande att antalet omhändertagande enligt LVM har halverats under mandatperioden. Där har Socialdemokraterna lyckats med sin halveringsvision, men det är nog mer av ekonomiska skäl än för att bekymren har minskat. Det vittnar om inte annat Stockholms hotellhem om.

Tak-över-huvudet-garantin, som infördes förra mandatperioden, har nu blivit någonting som kallas för fältförlagd biståndsbedömning. Det är bara politiker som kan hitta på sådana ord. För oss i alliansen är det naturligt att tak-över-huvudet-garantin ska återupprättas och att alla ska garanteras sängplats alla nätter och inte som nu där man garanterar en sängplats de allra flesta nätter.

Men det är inte bara tak-över-huvudet-garantin som är det viktiga, utan det är att se hela vårdkedjan. Man ska skapa boende akut och långsiktigt men också arbete för de hemlösa. Det är det som måste vara ledstjärnan och som också är det för oss i den borgerliga alliansen. Det var därför det skapades 350 boenden under förra mandatperioden. Det var boenden som också riktade sig till äldre. Det handlar om fotvård och tandläkare och de socialt utsatta.

När man nu läser och hör debatten och talar om de psykiskt sjuka så har vi en alldeles för stor fokusering på de våldsbrott som samhället då och då drabbas av. Jag tycker att det är en baksida av att majoriteten inte har lyckats med att hjälpa dessa. De populistiska önskemålen om att låsa in psykiskt sjuka vinner allt större terräng.

I majoritetens strategiärenden är det två satsningar på det här området som det talas om. Det är en rännil av vår skatteutjämningspeng som kommer tillbaka i form av två destinerade bidrag. Det är så kallade Miltonpengar och Friespengar. Det är majoritetens ambition att när staten pekar med hela handen mot oss så sätter vi till lite pengar eftersom vi har fått pengar från staten.

Men den hårda julklapp som majoriteten gav de hemlösa och de socialt utslagna i Stockholm riskerar med det här inriktningsärendet att också bli en hård midsommarklapp till de hemlösa. Det är viktigt att vi byter inriktning för politiken och i stället för hårda klappar ge mjuka klappar till de sämst ställda.

Bifall alliansens papper!

Anförande nr 51

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! En strategisk inriktning för ett bra Stockholm ska vara en strategi där alla behövs. Alla stadens medborgare ska få möjlighet att tjäna sitt eget uppehälle och genom riktiga jobb bidra till att förbättra villkoren för sig själva och för andra.

Trots att hjulen börjar snurra snabbare i Sverige har inte socialbidragstagandet i Stockholm minskat. Skärholmsmodellen, som bevisligen fungerar, vägrar ni att införa i hela staden. Alla sätt är lika bra, säger majoriteten, även om fakta talar ett annat språk.

Vilka ska få vara med när vi nu jobbar för Stockholms framtid? Ja, inte välkomnar ni de 30 kriminella barn och ungdomar som i dag finns på södra Järva. De tillbringar sina dagar med stölder, rån och hot och skapar sig ett alldeles eget samhälle när de nu inte välkomnas i vårt. Nästan alldeles i fred har de fått bygga upp sin brottsliga karriär. Det första brottet borde ha blivit det sista. Men i stället för att snabbt reagera kan det dröja ända upp till fyra månader innan socialtjänsten tar kontakt med familjen, och då med ett erbjudande om ett samtal. Märk väl att det här är ett sådant erbjudande som man *kan* tacka nej till; *an offer you can refuse*. Då händer ingenting.

Unga människors kriminalitet är ett stort misslyckande för samhället, men det är allra värst för de ungdomar som själva drabbas.

Stockholms äldre invånare som behöver hjälp får det allt tuffare. Er strategiska inriktning går ut på att antalet äldre ska minska och att de ska bli allt friskare. Det är en strategi som inte har visat sig stämma helt överens med verkligheten. Resultatet blir att det blir svårare att få hjälp hemma och att det blir mycket svårt att få flytta till ett särskilt boende när man inte klarar sig själv. Valfriheten minskar drastiskt eftersom majoriteten systematiskt svälter ut de privata hemtjänstföretagen. Så ser majoritetens framtida strategi ut på välfärdsområdet.

Vi menar att en strategisk inriktning för ett bra Stockholm måste vara en strategi där alla medborgare behövs och där socialbidragstagaren måste involveras. Det måste finnas en jobbgaranti som inom fem dagar innebär ett erbjudande om jobb. Ungdomar som begår sitt första brott ska kallas till socialtjänsten med sina föräldrar inom ett dygn. Äldre medborgare i vår stad ska ha rätt till samma hjälp oavsett var i staden de bor.

Vårt förslag till strategisk inriktning räknar med alla stockholmare. Det räknar också med att alla på något sätt bidrar till stadens utveckling. Det kan vara socialbidragstagare som äntligen får ett riktigt jobb, fler aktörer på vård- och omsorgsområdet och ungdomar som blir sedda och som det ställs krav på.

I vår strategiska utveckling tror vi på människorna och på individens möjlighet. Man måste låta alla få chansen igen.

Bifall till alliansens reservation!

Anförande nr 52

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Vi i den rödgröna alliansen kommer att kunna ge äldre, funktionshindrade, barn och ungdomar, kvinnor, hemlösa, missbrukare med flera bättre förutsättningar än vad den borgerliga alliansen kan göra.

Jag börjar med de funktionshindrade. Vi i den rödgröna alliansen har den politiska viljan och de nya verktygen för att arbeta integrerat med övrig verksamhet och tillsammans med handikapporganisationerna med att förbättra villkoren för personer med funktionshinder.

Den borgerliga alliansens enda recept verkar vara valfrihet och att staten ska ta över kostnaderna för LSS. Men det saknas konkreta förslag om vad kommunen ska göra.

Andelen unga ökar de närmaste åren. Det ställer allt högre krav på oss, samtidigt som vi i den rödgröna alliansen prioriterar barn och ungdomar i stadsdelsnämnderna och i det förebyggande arbetet men också i olika insatser för barn och unga. De glömda barnen har glömts bort alltför länge. Till hösten kommer ett barncentrum och Barnstöd Stockholm att invigas.

Ewa Samuelsson tog i sin inledning upp att åldersfördelningen har stor betydelse för äldreomsorgen och raljerade om detta. Så är det ju faktiskt, och så är det i den borgerliga alliansens förslag också.

Vi har gjort en gigantisk satsning på kompetensutveckling – 350 miljoner kronor – till skillnad mot oppositionen. Behovet var och är fortsatt stort.

En jättesatsning sker på IT för att förbättra den sociala dokumentationen. Webcare har inneburit en mindre revolution för äldre som är utskrivningsklara från landstinget. Vi har byggt nya boenden för äldre, och det fortsätter vi med. Fixartjänster har upprättats. Dietister har anställts för att förbättra maten. Det finns närvårdscentraler för äldre i Hökarängen. Vi har utbildad anhörigombud och infört fyra timmars hemtjänst med förenklat bistånd. Bristerna var stora inom äldreomsorgen när vi tog över.

Arbetet med psykiskt funktionshindrade och missbrukarvård utvecklas ständigt. Vi har aldrig haft ett så bra samarbete med landstinget som under nuvarande majoritet. Samarbetet med polisen utvecklas också ständigt. Där har vi utvecklat ett unikt samarbete, inte minst när det gäller det brottsförebyggande arbetet med missbrukarvård och droger.

Arbetet för att hitta värdiga boenden för hemlösa fortsätter och har hittills inneburit att vi har öppnat – och kommer att öppna under hösten – fler boenden än under förra mandatperioden. Och vi har fortfarande 15 månader kvar! Dessutom såg jag i ett tv-program en företrädare för frivilligorganisationerna säga att samarbetet med staden nu är mycket bättre än under förra mandatperioden.

Avslutningsvis, herr ordförande, så är det inte bara miljön som saknas i den borgerliga alliansens förslag utan också jämställdheten.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 53

Å s a Ö c k e r m a n (mp): Ordförande, fullmäktige, ärade åhörare! Hur skapar man en social välfärd? Det är inte så lätt. Vi gör vårt bästa. Att hjälpa andra

människor har alltid existerat, men denna hjälp kan ha olika motiv och bygga på olika synsätt. I ett socialt hållbart samhälle har alla en röst som är värd att lyssna på och ett eget inflytande över sin vardag och sin omgivning – detta trots ålder, handikapp, sjukdom, brist på pengar eller andra sociala problem.

All hjälp ska bygga på respekt – att bli sedd och accepterad som den individ man är. Det finns inget självändamål i att göra alla så lika som möjligt. Valfrihet bör därför råda i alla sociala verksamheter där så är möjligt. Likheten bör i stället bestå av att alla ska ha lika möjlighet att få hjälp efter sitt behov.

Det gäller även dem som riskerar att drunkna i den nygamla brännvinsfloden. Det är ett uttryck från 1800-talet. Man talade om brännvinsfloden, och nu kan man se tecken på att den har börjat flyta igen. Det kanske inte alltid är i form av brännvin; det kan vara andra drycker också. Man kan också drunkna i narkotikaträsket. Man bör alltså kunna få hjälp efter sitt behov.

Äldreomsorgen är viktig. Där måste grunden vara att tillvarata det friska, att bibehålla eller utveckla funktioner och färdigheter. Ett bra vardagsliv är viktigt. Tillgång till grönska och vistelse utomhus behövs. Enligt flera vetenskapliga utvärderingar är det viktigt för äldre att kunna se träd, känna vinden i ansiktet och höra fågelsång. Det ökar deras livskvalitet.

När det gäller äldreomsorg bör man arbeta i form av vårdflätor. Det ska inte vara vårdkedjor där en länk efterföljs av en annan, utan man ska hela tiden fläta ihop det hela – landstinget och kommunen.

Margareta Olofsson tog upp exemplet med närvårdscentralen i Hökarängen. Det är någonting som är väldigt bra.

Det finns många nya marginaliserade grupper: hemlösa, våldsutsatta kvinnor med funktionshinder eller missbruksproblem och handikappade föräldrar med friska barn. Ensamstående föräldrar har det tungt. Det gäller också barn i våldsutsatta familjer och barn i förskoleklasser, där grupperna har blivit större.

Enligt min mening är det det strategiska tänkandet som behövs för att stoppa social utslagning. I stället ska man skapa ett socialt hållbart samhälle. Det gör vi genom att ta fram våra olikheter som en tillgång och respektera varandra för vad vi verkligen är.

Anförande nr 54

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande! Det var en rejäl skönsmålning som borgarrådet Olofsson gjorde här alldeles nyss. Jag ska berätta om några områden där jag tycker att majoriteten verkligen har misslyckats.

Stockholm är ju en stor stad med många möjligheter och tillgångar, men också många utmaningar. I Stockholm lever många i ensamhushåll. Många söker sig till Stockholm för att studera och söka nya karriärvägar i en stor stad med stor variation i arbetsutbudet.

En stor utmaning i storstaden är naturligtvis vården och omsorgen. De människor som inte orkar med det snabba tempot i storstaden är våra äldre äldre, psykiskt funktionshindrade, missbrukare med flera. Dessa grupper måste vi politiker särskilt uppmärksamma och ge dem det stöd och den trygghet som de har rätt till.

Sedan s, v och mp tog över makten här i Stockholm har många tyvärr fått det sämre. Det gäller framför allt de svaga grupper som jag har nämnt. Jag ska ge några exempel. Majoriteten har skurit ned på institutionsplaceringen av barn och ungdomar och deras familjer. Skå och Lida som professionellt behandlande enheter för familjer med problem har nu lagts ned. Majoriteten tror att öppenvården klarar allt. Men alla professionella tror inte på det här. Facket var emot nedläggningen, och jag håller med. Vi var emot detta.

Tryggheten och kvaliteten har satts på undantag för de missbrukare som behöver vårt stöd allra mest.

I äldreomsorgen läggs 1 000 servicehusplatser ned till förmån för seniorboende. Det är ett seniorboende som är som vilket boende som helst. Det är lite handikappanpassat, men ingenting mer. Den trygghet som ett servicehus ger med personal i huset försvinner med nuvarande majoritet.

De psykiskt funktionshindrade är en annan grupp som majoriteten inte lyssnar på. Enheter läggs ned runtom i stadsdelarna. Stadsdelsarresten gör att man inte heller kan välja vilken vård man vill i den stadsdel som man vill.

De hemlösa har fått det sämre med nuvarande majoritet. Byråkratin har tagit över, och de hemlösa har drabbats hårt.

Våldet mot kvinnor ökar. Våldtagna kvinnor i Stockholms stad är rättslösa. Majoriteten har sagt nej till förslag om att starta projekt som man gör till exempel i Jämtland för att öka möjligheterna att få sin anmälan att komma ända till ett åtal.

Äldre, psykiskt funktionshindrade, missbrukare, hemlösa och utsatta kvinnor har fått det sämre med nuvarande majoritet. Det behövs en ny regering i Stockholm. För ett mänskligare Stockholm behövs det ett maktskifte 2006.

Bifall till reservationen!

Anförande nr 55

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Ordförande, fullmäktige! De sista ska bli de första ibland. Tack för det.

Jag vill tala om de äldre. Vilka är de? Vi är alla olika och har olika behov. Ewa Samuelsson gav exempel på det i sin inledning. Det är viktigt att planera för sitt boende på äldre dagar. Genom bostadsförmedlingen finns möjlighet för personer över 65 år att ansöka om seniorboende med hyresrätt, som vi alla vet. Det måste göras på ett bra sätt.

En äldreomsorgsplan för 2006-2010 är ute på remiss just nu. Det ska beslutas om den hösten 2005. Det är viktigt att utforma äldreomsorgens verksamheter efter lokala förutsättningar i varje stadsdel eftersom vi ser olika ut.

Stöd och avlastning för anhöriga är något som jag särskilt vill lyfta fram. De som vårdar närstående behöver få hjälp och stöd.

Bland viktiga frågor att arbeta vidare med för äldre nämndes här utevistelse. Det är en rättighet för alla människor. Det är ynkligt att vi över huvud taget ska behöva prata om det. Trygghet och säkerhet är också något som är viktigt för dem som bor i olika typer av boenden. Livskvalitet och möjlighet att träffas på olika sätt samt dagverksamhet för dem som sitter ensamma hemma i sina lägenheter är andra viktiga frågor. Maten som är en av dagens viktigaste händelser vet vi också måste förbättras. Så kallade Fixarmalte tycker vi ska finnas i alla stadsdelar för att undvika fallskador för äldre.

Det är några av de frågor som jag vill lyfta fram. Bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 56

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag är glad att du till slut gick fram och tog några äldreomsorgsfrågor, Lilian. Jag undrade just om inte Socialdemokraterna skulle ha någon talesman i de frågorna.

Jag vill fråga: Hur ser du att seniorboende ska kunna tillgodose allt det som du räknade upp såsom gemenskap, dagverksamhet och så vidare? Man kan ju ställa sig i kö till seniorboende långt innan man fyller 65. Man får tillgodoräkna sig den tid man har stått i kö. Vi kanske ska gå ut med det till människor. Då kanske det inte alls i första hand är de som behöver det – de som bor i hus utan hiss, till exempel - som får de här seniorboendena, utan andra.

Hur menar du att vi ska kunna tillgodose de behov som du lyfter fram som viktiga?

Anförande nr 57

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Det är just sådana frågor vi måste titta närmare på och se hur vi kan jobba med. Det får vi återkomma till.

Frågan om omvandlingen till seniorboende har vi ju just stoppat för att se hur det har fungerat. Vi återkommer till det i äldreomsorgsberedningen.

Anförande nr 58

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag vill också ge dig en eloge, Lilian, för att Socialdemokraterna säger något om äldreomsorgen. Det nämndes varken i finansborgarrådets inledning eller i Monika Lindhs första anförande. Inte heller Miljöpartiet har nämnt ett ord om äldreomsorgen. – Jo, lite om att man skulle få lyssna på fåglar och känna vinden i kinden. Men ni har väl inte haft tid med den frågan. Det var det svar jag fick under budgetdebatten.

Jag vill ställa en fråga till dig Lilian Falkbäck. Du säger att äldreomsorgen måste planeras efter de lokala behov som finns eftersom de ser olika ut. Du erkänner också att människor ser olika ut. Det är ett steg på vägen. Tycker du att det är riktigt att de riktlinjer som finns för biståndsbedömning tolkas på 18 olika sätt? Vad tänker du göra åt det, om du tycker att det inte är riktigt?

Anförande nr 59

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Vi ser olika ut. Med det menade jag att många kanske behöver hjälp i 70-årsåldern, andra i 80-årsåldern. Det är där vi är olika som människor. En del behöver ingen hjälp alls. Det är de som behöver hjälp som det är viktigt att ta hand om.

Vi har också förtur i bostadsförmedlingen för sådana som vill komma in där tidigare.

Anförande nr 60

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag vet att du brinner för äldreomsorgen, precis som många av oss andra. Eftersom du tillhör majoriteten vill jag ställa en fråga till dig. Du räknade upp så många viktiga områden som måste tillgodoses inom äldreomsorgen. Hur ser du på att allt mindre resurser anslås till äldreomsorgen? Hur ser du på att det tydligt står i vissa stadsdelsnämnders tertialrapporter att man ska tillämpa restriktivare biståndsbedömning? Tycker du att det är bra, eller vad tycker du att ni ska göra åt det?

Anförande nr 61

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Du frågade hur vi ser på biståndsbedömning. Det är viktigt att se över den också. När det gäller stadsdelarnas olika behov ser vi hur man på olika sätt arbetar i varje stadsdel. Vi har olika förutsättningar. Det är olika antal äldre till exempel. Det går inte att generalisera hur vi jobbar med detta. Varje stadsdel måste ta hand om sina problem.

Det är mitt svar.

Anförande nr 62

A b i t D u n d a r (fp): I morse kunde vi läsa i DN: Våldsbrotten har ökat dramatiskt i Stockholm. De psykiskt sjuka våldsverkarna blir allt fler. Det oroar mig, skriver länspolismästare Karin Götblad. Hon har tyvärr rätt.

Under den senaste tiden har det skett flera våldsbrott som var kopplade till individer som har både missbruksproblem och psykiska problem, så kallade dubbeldiagnoser.

De svåra fallen bollas fortfarande mellan olika huvudmän. Individerna får inte hjälp i tid, och det blir tragiska konsekvenser. För att hjälpa individer mer dubbeldiagnoser krävs en integrerad vård mellan landstinget och kommunen. Det är den enda faktor som kan ge resultat.

I Stockholm har det inte skett så mycket när det gäller gemensamma nämnder. Vänstermajoriteten har tyvärr inte gjort någonting. Samarbetet mellan beroendevården, allmänpsykiatri och socialtjänsten är fortfarande ett stort problem.

En gemensam nämnd kommer att leda till att man kan identifiera personer som kan vara en fara för sig själva eller andra. Därmed kan man ge dem det stöd de behöver.

Avslutningsvis vill jag nämna att majoriteten har stoppat all utveckling när det gäller mångfald inom socialtjänsten. Detta innebär att socialarbetare och socialt arbete inte får chans att utvecklas. Socialarbete byråkratiseras. Det är inte säkert att byråkratisering av socialtjänsten gagnar de svaga

Bifall till alliansens förslag.

Anförande nr 63

M o n i k a L i n d h (s): Abit Dundar! Du talar om samarbete med landstinget. Under hela förra mandatperioden samarbetade ni inte alls med landstinget. Det var förståeligt med de enorma underskottsverksamheter som man drev fram. Det som har hänt under den här mandatperioden – och det är viktigt – är att stadsdelarna jobbar med de gemensamma överenskommelserna. Vi går in med syftet att vi ska ha gemensamma verksamheter under samma tak. Det gäller inom både psykiatri, socialpsykiatri, missbrukarvården, äldreomsorgen och handikappomsorgen.

När det gäller den kombinerade missbruks- och psykiatrivården kommer det nu under hösten att komma i gång en rad ställen där vi kan samarbeta både kring missbruk, hemlöshet, dubbeldiagnoser med mera.

Anförande nr 64

A b i t D u n d a r (fp): Det hjälper tyvärr inte. Du nämner att det har gjorts överenskommelser. Det vet jag. Men det praktiska arbetet är fortfarande ett problem när det gäller dubbeldiagnoser.

Det finns många rapporter – det kommer ännu en nästa vecka - som visar att samarbete mellan socialtjänsten och beroendevården är ett stort problem. Vi har sett konsekvensen av det när det gäller våldsbrotten i Stockholm. Detta är tydliga exempel.

Du talar om olika policydokument som man bara lägger på hyllan. De har inte hjälpt och lett till någon förbättring för de människor som har det här problemet.

Anförande nr 65

Å s a Ö c k e r m a n (mp): Abit Dundar tar upp ett väldigt viktigt område. Jag kan säga att det arbetas oerhört intensivt med detta. Jag är inte bara kommunalpolitiker. Jag är även landstingspolitiker. Jag är förste vice ordförande i sjukvårdsberedningen för söderort, Stockholm söder om Skanstull.

Vi jobbar hela tiden med alla dessa stadsdelsnämnder just när det gäller de här personerna. Vi kallar dem inte för dubbeldiagnoser. Det har vi lämnat för länge sedan.

Det är ofta trippeldiagnoser och ännu mer. Vi kallar dem för personer med komplexa vårdbehov.

Det är en utstött grupp. De är inte välkomna på så många ställen. De är besvärliga helt enkelt.

Jag vill bara kort säga att det pågår ett oerhört intensivt arbete. Jag skäms inte för det. Jag är stolt över det arbete vi gör.

Som redan har nämnts: Under den förra mandatperioden kom man inte lika bra överens som nu.

Anförande nr 66

A b i t D u n d a r (fp): Jag har tidigare sagt att samarbetet mellan socialtjänsten och beroendevården har blivit mycket mycket bättre, och bra. Det samarbetet startades just under den förra mandatperioden. Man har utlokaliserat socialtjänsten och beroendevården.

Vad vi pratar om är just den grupp som far mest illa, de som blir bollade mellan landstinget och socialtjänsten. Det är de som har både psykiska problem och missbruksproblem. De får fortfarande inte den hjälp de behöver. Socialtjänsten säger: De måste först få hjälp med sina psykiska problem. Psykiatrin säger: Först måste de bli nyktra.

Anförande nr 67

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om Abit Dundar var här vid förra fullmäktigemötet,. Precis det du tar upp regleras i det avtal som vi då hade uppe till behandling.

Det handlar just om att de inte ska skickas mellan stolarna och att man i avtalet fastställer vem som ska ta kostnaden och för vad. Det var det som var bristen när ni hade majoriteten under förra mandatperioden. Det har inte funnits någon sådan överenskommelse förut. Samarbetet med landstinget har aldrig varit så bra som det är nu. Vi har startat gemensamma vårdplaneringar. Det har startat gemensamma platser för så kallade dubbeldiagnoser på Ersta.

Detta avtal hjälper till ytterligare. Det är en central överenskommelse. Den lokala överenskommelsen ska tas fram för bland annat samverkan kring mellanvård och gemensamma kompetensutvecklingar. Man reglerar kostnaden. Det är det som är skillnaden.

Gemensamma nämnder i alla ära, Abit Dundar. Studera förslaget. Det leder inte till någonting.

Anförande nr 68

A b i t D u n d a r (fp): Jag har inte sagt att ni inte har överenskommelser och olika policydokument. Jag vet att det finns. Det har man gjort.

Jag menar att ni blundar för problemet. Ni har misslyckats med att göra något för den här målgruppen. Ni har majoritet både i landstinget och här. Ni har inte skapat gemensamma nämnder. Det har man gjort i Borlänge till exempel. Det har visat sig ge otroliga förändringar för den här målgruppen. Man har gemensamma nämnder och ger gemensamma budskap till tjänstemännen och bollar inte individerna mellan olika yrkeskunskaper.

I Stockholm är det tyvärr fortfarande jätteproblem. Jag försöker inte svartmåla. I Stockholm är verkligheten den att den här gruppen fortfarande är en fara för sig själv och andra. Det visar tyvärr de exempel som vi har upplevt i Stockholm.

Man måste komma åt problemet. Det enda säkra sättet vi vet är integrering av vårderna. Det kan säkerställas genom gemensamma nämnder, ingenting annat.

Anförande nr 69

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Många, inte minst Desirée Pethrus Engström och Abit Dundar, har sagt att de inte svartmålar. Men det är ju just det ni gör.

Jag skönmålade inte. Jag talade om sanningen. Den tål ni inte att höra. Det är lite tråkigt.

Abit Dundar säger avslutningsvis att gemensamma nämnder är det enda som gäller. Då har han inte uppfattat den gemensamma vårdplanering som finns. Då har han inte uppfattat hela det avtal som fullmäktige tog ställning till. Det är trist att vara så blind.

Jag ska ägna detta åt barn- och ungdomsverksamheten. Ann-Katrin Åslund gick hårt åt Järva och sade att vi inte har gjort någonting där.

Jag kan med glädje berätta att jag besökte en av stadsdelarna i Järva i fredags och såg hur de arbetar med unga vuxna, som de kallar dem, och även med ungdomar på skolorna. De jobbar med något som heter *aggression replacement training*. Det är en kognitiv beteendeterapeutisk metod. Det jobbar man med i skolorna. Man öppnar skolorna för att de under en termin ska kunna jobba med ungdomarna där. De har jobbat mycket med de här frågorna. Att säga att man inte har gjort något, tycker jag är trist.

Man använder sig av beprövade metoder som ger goda resultat för barn och ungdomar. Man kan hela tiden se till att det utvecklas.

Förra veckan var jag också på en konferens där man tog upp frågan om institutionsvård kontra annan behandling, vård och synsätt. Även på det området vittnar man över hela landet om att det är en ganska förlegad metod att ha långa inskrivningstider för barn och ungdomar på institutionsvård. Barn och unga ska komma hem. De ska finnas i närmiljön. Därför tar man till sig evidensbaserade behandlingsmetoder. Man ser att det är bra för den enskilde, bra för barnet, bra för den unge, bra för föräldrarna och därmed också faktiskt en väl använd skattekrona.

Man behöver ibland kortare perioder på institution för att bryta ett dåligt beteende, men inte de långa placeringarna. Jag tror inte att det finns någon, mer än möjligen Kristdemokraterna, som inte har kunnat ta till sig den metoden och se den utvecklingen. Den finns i hela Sverige, och inte bara i Sverige utan också i våra nordiska grannländer. Man använder sig av vetenskap och beprövad metod. Man använder sig av det som man kallar evidensbaserat ungdomsarbete.

Det vore trevligt om Desirée Pethrus Engström också var intresserad av att ta del av det. Jag ska gärna följa med så att du kan få titta på detta på nära håll.

Anförande nr 70

Desirée Pethrus Engström (kd): Det är märkligt om de fackliga representanterna, som ju faktiskt tillhör professionen, i så fall inte heller skulle vara informerade om den utveckling som Margareta Olofsson refererar till.

Utvecklingen inom institutionsvården har naturligtvis varit förödande under just den här mandatperioden. Inskrivningar på institutioner tar man inte till utom när det är ytterst nödvändigt. Pengarna har trutit. Man vill ju minska på individ- och familjeomsorgen och resurserna dit. Det har gjort att stadsdelarna har tvingats minska placeringarna på vård- och institutionsbehandlingarna.

Jag tror att man tar en stor risk när man tar bort så många platser som man nu gör på behandlingsenheterna på Skå och Lida. Jag tror att majoriteten gör ett misstag.

Margareta Olofsson tycker att vi svartmålar, men det är tyvärr sanningen vi presenterar.

Anförande nr 71

Borgarrådet Olofsson (v): Jag ska tala om för Desirée Pethrus Engström att genomgången av institutionsvård och institutionsplacering startade under den förra mandatperioden. Då kanske ni inte kallade er den borgerliga alliansen, men det var den dåvarande majoriteten som startade det.

Även ni har i många papper sagt att detta arbete ska fortsätta därför att man har utvecklat arbetet. Det vore konstigt om man inte gjorde det. Det är väldigt viktigt att man utvecklar det arbete som handlar om barn och unga och den vård och behandling de kan behöva. Det arbetet startades under förra mandatperioden. Det fortgår nu.

Det har ni – utom kanske Kristdemokraterna – ställt upp på. Man ser att det är ett utvecklingsarbete som pågår och som måste fortsätta. Det är tråkigt att inte Kristdemokraterna kan vara så moderna att de kan ta till sig det.

Anförande nr 72

Abit Dundar (fp): Vi pratade om dubbeldiagnoser. Det är en mycket svår grupp, och den är resurskrävande.

Vad jag försöker säga är att både nationella och internationella studier visar vad som är det effektivaste. Margareta använder ordet evidens. Man kommer fram till att den enda säkra evidens vi kan se är vid integrerad vård, det vill säga att man behandlar individer samtidigt. De blir inte bollade runt för de olika symptomen. Det var det jag försökte säga.

För att kunna säkerställa integrerad vård krävs en integrerad nämnd mellan de olika huvudmännen.

Man tog upp policydokumentet som ett försök till lösning på problemet. Det har alltid varit olika policydokument. Verkligheten talar för sig själv. Det finns helt andra resultat i verkligheten. Därför menar jag att det avgörande för om vi ska försöka hjälpa den här gruppen är att vi har en gemensam nämnd.

Anförande nr 73

Borgarrådet Olofsson (v). Jag tror att Abit Dundar tror att om han tillräckligt många gånger upprepar gemensamma nämnder löser sig allt som en tulipanmaros. Men så är det inte.

Jag har tidigare sagt att vi har ett mer utvecklat samarbete mellan landsting och kommun än vad ni hade under den förra mandatperioden. Det är tråkigt att konstatera för er. Det är roligt för oss. Så är fallet.

Vi har startat gemensamma vårdplaneringar. Vi har öppnat gemensamma behandlingsplatser där landstinget betalar hälften och kommunen hälften. Den överenskommelse vi gjorde är nästa steg. Det är ett mycket viktigt steg. Det har aldrig funnits en sådan överenskommelse, Abit Dundar. Det står i det strategiska ärendet.

Någon säger att det är lite trist att ni använder er av de pengar som staten tillhandahåller. Vi tycker att det är viktigt att man gör det. Vi är överens om att söka pengar ur Miltonpengarna för att lägga tyngdpunkten på arbetet med dubbeldiagnoser, mellanvårdsformer, olika slags sysselsättning, utveckling av boende och boendestöd.

Anförande nr 74

Peter Lundén - Welden (m): Ordförande, fullmäktige! Fullmäktiges egen mästare skraddare, borgarrådet Olofsson, hon som om lördag skulle leverera – även om det är en tisdag i dag – levererar inte. Det är det som är bekymret. Det bidde inte ens en tummetott.

När borgarrådet ägnar tre minuter åt att tala om de unga, de som bekymrar oss så mycket, handlar det om goda exempel. Jag är villig att erkänna, mästare skraddare Olofsson, att visst finns det goda exempel. Staden upphör inte att existera bara för att ni styr.

Du sade inte ett ord i ditt treminutersanförande om till exempel den revisorsrapport som behandlar 16-20-åringar som inte går i skola och som inte arbetar - de som är i riskzonen för att bli nästa generations hemlösa.

Inte med ett ord nämnde du att det även förra mandatperioden i Bromma, på Södermalm, Östermalm – ja, troligtvis i samtliga stadsdelsnämnder – fanns samarbetsprojekt mellan landsting och kommun. Men vi är inte tillräckligt nöjda. Vi menar, som Abit Dundar har sagt, att vi måste strukturera samarbetet eftersom de som har det sämst ställt i samhället blir alltmer vårdtunga. Det är därför vi måste strukturera samarbetet.

Anförande nr 75

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Inte ett ord säger den borgerliga alliansens företrädare om förebyggande, och inte står skrivet om det i ert strategiska ärende under Individ och familj. Man säger inte ett ord om institutioner eller alternativ. Ni kan tydligen inte enas. Det måste vara min slutsats. Eller också kommer ni inte att göra något under er tid, om ni skulle få möjlighet. Ingenting kommer att göras. Det kommer inte att finnas någonting. Det står inte ett ord om det i den borgerliga alliansens strategiska ärende.

Herr ordförande! Jag kan lägga till miljöfrågor och jämställdhetsarbete. Det finns ingenting om förebyggande arbete för barn och ungdomar, institutioner eller alternativ.

Anförande nr 76

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson talar om att jag inte vet att det förekommer Artrträning på Järvafältet. Det är jag väl införstådd med. Det startades under den borgerliga perioden. Problemet är att du talar om dem som redan har gjort karriär. Det är de som är föremål för Artrträning.

Jag pratar om dem som börjar begå brott och som ingen egentligen bryr sig om. Man får kanske efter fyra månader erbjudande om ett samtal. Om man inte bryr sig om att gå dit händer absolut ingenting. Det är det som är problemet.

Artrträning är för vd, projektledare och sådana i den här brottsliga branschen. Om man vill komma åt dem innan det har gått för långt måste man agera snabbt och tydligt. Det gör inte ni. Dessutom säger man att det inte är särskilt viktigt.

När det gäller samarbetet med landstinget, som ni tycker är så utmärkt bra, vill jag säga att i min stadsdel Spånga-Tensta har vi samarbete med en geografisk nämnd som inte har någonting att säga till om. Där bestämde man att lägga ned jourläkarmottagningen. Det skulle man göra inom tio dagar. Det tyckte de inte ens att de behövde tala om för oss. Så mycket för bra samarbete med landstinget!

Anförande nr 77

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är ingenting som är tillräckligt bra och inte kan göras bättre. Självklart finns det plumpar i protokollen. Jag skulle vilja rekommendera dig att läsa i tidningen Steget före om Smart med Art.

I slutet av hösten 2003 fick man information om projektet. Förfrågan gick ut till stadsdelens tre högstadieskolor om de ville vara med. En årskurs sju skulle utses till Artklass. Valet föll på en sjua i Akallaskolan.

Det är för att förebygga. Det är inte för de redan etablerade. Art handlar om förebyggande. Det är en handgriplig metod med mycket rollspel och positiv förstärkning, säger Petra Wennerblom som började i gruppen efter sommaren 2004.

Det är bra om ni startade det, men det kanske är ännu bättre om ni också vet vad det innehåller.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Anförande nr 78

Borgarrådet B ö r j e s s o n (s): Ordförande, fullmäktige. Ett fortsatt högt bostadsbyggande är nyckeln för stadens fortsatta utveckling och växande. Vi måste fortsätta att ha en hög takt på bostadsbyggandet för våra ungas skull, för att man ska kunna bilda familj, för att man ska kunna etablera företag och låta företagen växa, för att studenter ska välja att studera och bo i Stockholm så att vi också garanterar en hög kompetens inom staden.

Vi har en hög takt på bostadsbyggandet i dag. Vi har ett gott samarbete med byggherrar och entreprenörer. Förmedlingen av bostäder har ökat på bostadsförmedlingen och kötiden ligger nu på mindre än fem år i genomsnitt.

Det vi särskilt måste tänka på när vi bygger är att först se till ungdomars behov. Vi måste också se till ekonomiskt svaga hushåll. Det gäller för oss att bygga för den nivå som efterfrågas. Vi måste särskilt se över boendeformerna för personer med funktionshinder. Vi måste rikta oss särskilt mot studenterna.

Arbetet med att nå det politiska målet med 20 000 påbörjade lägenheter under mandatperioden omfattar nu 23 000 nya bostäder som anses möjliga att påbörja.

Samtidigt har vi att hantera en del utmaningar för att detta ska lyckas. Den första är att pressa produktionskostnaderna. Vi måste, som jag sade, bygga för den nivå som efterfrågas. Vi har under mandatperioden lyckats minska produktionskostnaden med mellan 10 och 15 procent. Målet är 30 procent.

Vi fortsätter att arbeta med infrastruktursatsningar, en aktiv markpolitik, investeringsbidrag. Vi fortsätter att arbeta med att stimulera nya aktörer att komma till vår stad, och vi arbetar med arkitektävlingar.

Vi premierar den i markanvisningar som också kan visa att man kan bygga billigt.

Vi har många överklaganden av detaljplaner. Det är viktigt att försöka förankra planprocessen så tidigt som möjligt.

Osäkerheten med ny tillämpning av riktvärden för buller och partiklar måste vi noggrant följa och lämna synpunkter på och påverka regeringens utredning av PBL:

Enligt prognoserna kommer staden att behöva 80 000 nya lägenheter fram till år 2030. De 20 000 är ett första steg i en långsiktig satsning.

För att Stockholm fortsättningsvis ska vara en stad som är attraktiv att arbeta och bo i måste stadsplanering och bostadsbyggande inbegripa en helhetssyn på hela staden. Det betyder att vi måste tänka särskilt på naturområden med naturreservat och gröna kilar. Vi måste ha rekreation, mötesplatser, båtplatser, kolonilotter och platser för lek och idrott.

Bifall till majoritetens förslag till strategiskt ärende.

Anförande nr 79

Borgarrådet N o r d i n (m): Grattis, Py Börjesson, skulle jag kunna säga. Du har på många sätt Stockholms lättaste jobb. Det krävs bara några saker: att du är för ett högt bostadsbyggande, att du är beredd att satsa på mångfalden, att du tackar nej till tokiga förslag om att bygga i folks trädgårdar och i parker. Då har du åtminstone 80 procent av detta kommunfullmäktige bakom dig i dina förslag. Det är få politiker som har så stort stöd.

Men det krävs kanske också att du lägger om de stolliga planerna på bostadsstiftelser.

Man kan undra: Vad är utmaningen för framtidens bostadsbyggande?

Det är naturligtvis att vi måste få i gång ett bostadsbyggande som är långsiktigt på en hög nivå. Stockholm-Mälardalenregionen - det är så även vi måste ha vårt tänkande när vi planerar inom Stockholms kommun - kräver fram till 2030 en produktionstakt på 20 000 bostäder om året. Av dem ligger minst hälften i Stockholm och Stockholms näraliggande kommuner.

Om vi ska klara det krävs mycket mer än vad som hittills har gjorts. Några saker är helt avgörande. Vi väntar på leverans, Py Börjesson.

Det handlar om infrastrukturen. Om vi ska kunna ha ett bostadsbyggande på 20 000 lägenheter i Stockholm-Mälardalenregionen krävs det en utbyggnad av infrastrukturen. Lagg biltullarna på hyllan, eller i papperskorgen. Använd de 3½ miljarderna till att bygga ett bra anslutningsnät till den citybana som vi hoppas blir byggd. Det gör att vi kan bygga bostäder i hela Mälardalen.

Använd pengar till att bygga ut vår egen tvärbana. Det bromsade projektet hotar nu flera tusen bostäder i Stockholm och Nacka. Bejaka mångfalden. Det handlar om såväl spännande lägenheter i city som bostadsrätter i miljonprogrammet och en bred satsning på produktion av småhus och radhus som jag menar måste komma till stand

Satsa på Stockholm som frikommun för bostadsbyggande.

För att hjälpa dig, Py Börjesson, lägger jag i dag en motion om detta. Vi kan inte ha en situation där staden planerar för mångåriga tvister med staten – den stat som säger

att vi ska bygga många bostäder, men samtidigt skärper reglerna så att de inte kommer till stånd.

Låt staten ge oss möjlighet att klara oss själva. Jag föreslår i motionen att stadsbyggnadskontoret får ta fram ett antal förslag där vi borde kunna få bli frikommun.

Om du ställer upp på det här, Py Börjesson, kanske du kan fortsätta 16 månader till att ha 80 procent bakom dig för bostadsbyggande, tills någon annan tar över. Det är en fråga som är oerhört viktig. Det är en fråga som kräver mycket mer leverans än vad som hittills har skett.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 80

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm håller på att utvecklas till en storstad. Någon kanske invänder att Stockholm redan är en storstad, men så är det ju egentligen inte. Med rimliga mått mätt är Stockholm fortfarande inte en särskilt stor stad, i varje fall inte jämfört med många andra europeiska städer.

Det håller, som sagt, på att förändras. Staden och regionen omkring växer. Det är viktigt att slå fast att Stockholm ska växa. En stad som inte växer kommer att stagnera och så småningom dö. Alltfler kommuner i Mälardalen ser sig i dag som en del av Stockholmsregionen. Det är bra.

Vi lever alltså i en stad som alltmer utvecklas till en storstad. Politiken har inte riktigt hängt med. Mentalt är nog Stockholm fortfarande kvar som den medelstora staden. Samtidigt som vi bejakar utvecklingen har vi inte fullt ut förstått vad den innebär.

Samtidigt som Stockholm växer och frodas, människor trivs och flyttar hit finns det en annan verklighet. Fattigdom, våld, klotter, nedskräpning och trafikproblem är några av de bekymmer som vi får på köpet. Förslumningen har tyvärr också blivit en del av det växande Stockholm.

Jag tycker att det är viktigt att slå fast att lösningen inte är att stoppa Stockholms tillväxt. Vi ska fortsätta att bygga bostäder. Däremot måste vi öppna ögonen och inse att vi bär ett ansvar för att motverka de problem som kommer.

Stockholm måste ta brottsligheten på allvar. Vi måste samfällt ställa krav på fler poliser. Vi måste också aktivt se till att brottstyngda miljöer förändras. I de segregerade förortsområdena är risken att råka ut för brott större än i andra områden. Att öka andelen bostadsrätter i de mest utsatta områdena är livsavgörande, men också att se till att våra egna kommunala bostadsbolag gör de största renoveringarna där de behövs mest. Vi måste bygga bort de farliga miljöerna.

Se på kollektivtrafiken. Jag har bott i Stockholm i 20 år. Jag åker buss och tunnelbana nästan varje dag. Jag vågar påstå att det aldrig har varit äckligare i tunnelbanan än vad det är nu. Tunnelbanan har utvecklats från att vara ett

kommunikationsmedel till att vara kök, vardagsrum och sovrum, ja, till och med toalett. Det är inte konstigt att alltfler människor väljer att skaffa bil.

Biltullar kanske kan tvinga fler fattiga att åka kollektivt, men de kommer inte att göra det med glädje. Det krävs en kraftigt upprustad kollektivtrafik för det.

Vi har nedskräpningen. Vi politiker har skapat ett sophämtningssystem som alldeles uppenbart inte fungerar. Det har lett till en nedskräpning som saknar motstycke. I stället för att ändra systemet ska särskilda soppoliser anställas. Det är helt barockt. Samtidigt som tjuvar och våldsverkare går lösa ska pensionerade poliser jaga människor som slänger sina sopor på fel ställe.

Att Stockholm växer är bra, men för att möta tillväxten behövs en helt ny politik. Den politiken menar jag att Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna står för.

Bifall till kommunstyrelsens reservation.

Anförande nr 81

A n n e - M a r i e E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare. Vilken stad vill vi ha? Det är det dagens ärende handlar om. Hur vill vi att Stockholm ska utvecklas? Hur ska vi politiskt kunna påverka utvecklingen i riktning mot en bättre stad? Vi vill ha ett rättvist och solidariskt Stockholm. Alla invånare ska trivas och alla ska ha samma möjligheter när det gäller bostad, arbete och utbildning.

En av de viktigaste framtidsfrågorna är förstås bostäderna och de möjligheter vi har att styra bostadsproduktionen. Bostadspolitiken innehåller ju många stora och svåra utmaningar. Det handlar om att få fler och billigare bostäder. Det handlar om bra bostäder, ökat medborgardeltagande i byggandet och ökat hyresgästinflytande i boendet.

Ett av majoritetens viktigaste mål är att producera fler lägenheter, varav minst hälften hyreslägenheter, som ju efterfrågas alltmer. Där är vi på gång med god fart. De ska också vara rimliga i pris, och de ska inte minska på kvaliteten. Bostäderna ska vara långsiktigt hållbara. Miljön ska vara trygg och attraktiv.

Staden arbetar just nu med en bostadsförsörjningsplan som jag tror blir ett viktigt dokument.

För att åstadkomma detta måste vi använda de styrmedel vi har. Det är markanvisningar, tomträtter, planprocess och avgifter och så förstås de kommunala bostadsbolagen – vårt eget viktigaste redskap. De måste leda utvecklingen mot fler billiga hyresrätter, mot en social bostadspolitik och ett ökat hyresgästinflytande. De är också väldigt viktiga för att vi ska kunna behålla bruksvärdesystemet och motverka marknadshyror.

Det handlar inte bara om att man bygger, utan också hur.

I det här ärendet slår vi fast att ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra alla stadens verksamheter. Det gäller självklart också bostadsproduktionen. Hur bygger

vi på ett sätt som främjar jämställdheten mellan män och kvinnor i vardagslivet? Hur bygger vi från ett barnperspektiv? Det handlar om både yttre och inre miljö. Det är en stor utmaning. Den är vi beredda att ta.

I Stockholm prövar man nu också olika former för demokratiskt inflytande i byggprocessen genom fördjupade områdesplaner som stadsdelarna ska ta fram. Det innebär att stockholmarna kommer in mycket tidigare i planeringsprocessen och deltar aktivt. Det är ett väldigt spännande uppdrag som vi vill fortsätta att utveckla.

Bostadspolitiken måste ju utformas gemensamt i samspel mellan många aktörer och intressen. Staden måste ha många redskap. Bostadspolitiken kan inte utformas av var och en hemma vid köksbordet.

Vi behöver starka bostadsbolag, gemensam mark, en kommunal bostadsförmedling. Det finns många utmaningar i bostadspolitiken. Målet en god bostad åt alla, är långtifrån nått. Det är vi alla överens om. Vi är på väg. Vi ser möjligheterna trots många svårigheter.

Vi kommer att ta ansvar för att den här utvecklingen fortsätter. Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Miljöpartiet gick till val 2002 med ett program med högre ambitioner för bostadsbyggandet än något annat parti i den här salen. Anledningen till det är att vi ser de stora sociala problem som bostadsbristen orsakar, och vi anser att de måste lösas.

Vi ser också de effektivitetsvinster som kan uppnås genom att man bygger en tät stad. Därför har vi i Miljöpartiet varit med och tagit fram förslag på över 20 000 bostäder här i staden. Vi har medverkat i varje steg i planeringsprocessen för att få dem byggda. Vi är glada och stolta över att bostadsbyggandet i dag ligger på historiskt höga nivåer.

Samtidigt anser vi att det är mycket viktigt att vi inte, när vi nu löser bostadsproblemen, bygger på ett sätt som skapar nya problem för oss och kommande generationer stockholmare. Även nytillkommande stockholmare kommer att behöva grönområden för rekreation, frisk luft och stillhet. Att bygga bort de grönområden som stockholmarna så väl behöver är ett sätt att skapa nya problem för framtiden.

Ny forskning visar entydigt på att det är stora hälso- och miljömässiga vinster som stadsbor får av nära natur. Det handlar till exempel om förbättrad folkhälsa. Det handlar om lägre stressnivåer, mindre buller och renare luft för att nämna några exempel.

Miljöpartiet har därför försökt styra över från byggande i grönmark till byggande på redan exploaterad mark. Vi har sagt nej till vissa projekt som vi anser ligger i värdefulla grönområden. I stället har vi alltid föreslagit ersättningsplatser för att bibehålla byggandet på en hög nivå.

Vid projekt på mindre värdefull grönmark har vi infört ett nytt instrument här i staden. Det är ett instrument för compensation. Vi återställer de ekologiska och rekreationsmässiga värden som går förlorade vid bostadsbyggandet. Vi tror att det är ett sätt att arbeta som kommer att skapa stora värden för Stockholm i framtiden.

Det är också viktigt att se att de bostäder som vi bygger nu förhoppningsvis kommer att finnas kvar i staden under lång tid framöver. Därför har vi som nu bygger här i staden ett stort ansvar inför framtiden att bygga bostäder som är energieffektiva. När vi ser att energiresurserna globalt minskar hela tiden och att energikonsumtionen ökar är det av oerhört stor vikt att de hus som byggs inte slösar med de resurserna.

Andra kommuner bygger nu hypereffektiva hus som inte kräver någon form av uppvärmningssystem medan vi i Stockholm står kvar och stampar med ganska låga krav. Nu vill de borgerliga i oppositionen till och med ta bort de krav som nu finns.

Frågan är om de miljöhänsyn som vi vill se står i motsats till ett högt bostadsbyggande. Svaret från Miljöpartiet på den frågan är ett rungande nej. Det finns ingenting som har kopplingen att det finns ett motstånd däremellan. Vår politik visar att det går att kombinera ett högt bostadsbyggande och en hög miljömedvetenhet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 83

A n d e r s B o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi ska ju debattera bostadsbyggandet. Som tidigare talare har varit inne på är den här debatten egentligen lite onödig. I stort sett alla är ju överens om målet att bygga minst 20 000 nya lägenheter. Egentligen borde vi lämna den här salen och se till att spaden sätts i jorden och att vi får detta gjort. Det är tyvärr inte riktigt så enkelt. Det är bara målet vi är överens om. Sedan skiljer vi oss åt en hel del när det gäller var det ska byggas, hur realistiskt det är och vad man vill uppnå med bostadspolitiken.

Den nuvarande majoriteten prioriterar helt enkelt fel. Ni lägger tid och kraft på fel saker. I stället för att ge människor makt över sitt boende låter ni folk fortsätta att vara beroende av er. Varför inte låta människor i ytterstaden köpa sina bostäder? Varför inte låta människor köpa sin tomrätt? I stället för att lägga tid och kraft på att bygga gräver ni ner er i utredningar om stiftelser, hur man ska göra med allmännyttan och krånglar med det.

Skulle det lyckas raderas stadens ekonomi och hyrorna höjs. De boende kommer aldrig att få en chans att få makt över sitt boende.

Ni lägger pengarna på att köpa in färdigbyggda bostäder genom allmännyttan i stället för att lägga pengarna på att bygga nytt. Era kompisar i Rosenbad har sett till att nyproducerade lägenheter har en skatt på 60 procent. Jag kan säga det igen: Det vore bra om Kent Härstedt utredde boendeskatten och inte bara spriten.

Jag har fyra frågor till er. Det vore trevligt att få svar på dem.

Är ni beredda att skrinlägga planerna på att ombilda allmännyttan till stiftelser och i stället få tid och kraft över till nyproduktion?

När ska ni uppnå ert mål om blandade upplåtelseformer i alla stadsdelar? Varför bygger ni så få bostadsrätter i ytterstadens områden?

När ska ni låta boende i ytterområdena kunna köpa sin lägenhet och därmed få makt över sitt boende?

Är ni beredda att tillsammans med oss uppvakta regeringen och kräva sänkta skatter på boende så att alla, oavsett plånbok, har råd att bo i nya lägenheter?

Därmed vill jag yrka bifall till den borgerliga alliansens reservation.

Anförande nr 84

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! I torsdags var jag här i stads-
huset på en träff mellan politiker och företrädare för Stockholms stads näringsliv. En
av de viktigaste punkterna handlade om hur vi tillsammans ska kunna få fart på
Stockholm. Om staden ska kunna fortsätta att utvecklas krävs det att det finns
någonstans att bo för dem som bor här i dag och de som ska flytta hit. Som bekant
står det runt 100 000 i Stockholms stads bostadskö. I och för sig saknar inte alla bo-
stad, men det är ändå ett mått på den stora efterfrågan som finns.

Ett av de största hindren för bostadsbyggande är allt krångel och all byråkrati inom
bostadspolitik. Bostadsbyggnadsprocessen måste väsentligt förenklas. Det kanske
inte är en fråga för den här församlingen i första hand. Det är i mycket en riksdags-
fråga. En del enkla frågor kan ni, om ni följer våra förslag, förbättra.

En annan förutsättning är de olika normer som finns. Jag tänker till exempel på
bullret och bullernormerna. Buller och dess påverkan på hälsan måste vägas mot de
fördelar som ändå finns med att bygga citynära. Jag tror att det är en jätteviktig sak.

I dagens Dagens Nyheter finns en stor artikel om ett förslag om att omvandla de
kommunala bostadsbolagen till en stiftelse. Hela artikeln handlar om de svårigheter
som finns med förslaget. Mitt råd till Py Börjesson, Annika Billström och er andra i
majoriteten som står bakom förslaget är: Skrota det här stolliga förslaget och gör
något vettigt för att bygga fler bostäder i den här staden.

För ganska precis ett år sedan tog den här församlingen ett annat stolligt beslut, näm-
ligen beslutet om bostadsrättsavgälderna för flerbostadshus. Det innebar att det
skulle bli dyrare att bygga bostadsrätter än hyreslägenheter. Beslutet överklagades
och länsrätten sade: Förslaget strider mot likställighetsprincipen. Därför
överklagades det av staden också till kammarrätten. Behandlingen pågår, men
beslutet är ett led till att det inte byggs fler hyreslägenheter. Nu bygger man
bostadsrätter. Det var precis vad vi sade.

Anförande nr 85

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag hoppades att få se mer av Py Börjesson i talarstolen. Du har väl företrädesrättigheter. Det är en hel del saker som vi behöver svar på nu.

När det gäller den där bostadsstiftelsen tror jag att ni återigen snubblar på era egna fötter. Jag hoppas och tror det. Det vore bra om ni gav besked så att folk kan sluta att oro sig för den saken. Det finns det annars anledning att göra.

Ni är otydliga när det gäller frikommunstanken och att verkligen ta i mot statsmakterna när det gäller regelverket. När jag tar upp den här frågan på olika seminarier och konferenser får jag applåder även av socialdemokrater som kommer fram och dunkar mig i ryggen och säger: Du har rätt i det där Sten. Vi tycker också så.

Jag tror det, men varför gör ni ingenting. Det enda staden gör är att driva långa överklagandeprocesser. Det kan ju vara gott och väl, men då tar det flera år innan det byggs några bostäder.

Ni har ju ställt upp och fått undantag från bullerreglerna när det gäller studentbostäderna i Skattskrapan av alla projekt. Där har ni lyckats få länsstyrelsen att ge er ett undantag. Bra jobbat, men ni kunde ju försöka få det på fler projekt än era egna prestigeprojekt.

Py Börjesson hänvisade ju till PBL-utredningen. Ska den påverkas ska den påverkas nu. Jag tror inte att man kan påverka den lite så där under bordet. Man måste självklart visa väldigt tydligt i debatt vad man vill uppnå.

Sedan har vi det obegripliga som Ulf Rydebäck tog upp, nämligen tomträttsavgälderna. Vad är det ni har ställt till? Här står ni och säger att ni vill bygga hälften hyresrätter och så smäller ni till så att hyresrättsprojekten är på väg att avskrivas – förutom de kommunala bostadsbolagen, för de har ju order att dunka på. Andra hyresrättsprojekt är ni kanske inte intresserade av?

Vi har redan haft marknämnden, och allt vad de nya nämnderna heter, projekt där man skriver om från hyresrätter till bostadsrätter. Jag kan inte förstå att det ska vara en sådan enorm prestige för er att krama ur mer ur tomträttsavgälderna att ni faktiskt motverkar era egna syften.

Vad ni borde göra vore att skrota hela den idiotiska tomrättshöjningen. Ni borde skrota den. Sköt ekonomin på övriga områden bättre. Strunta i prestigeprojekt som Skattskrapan så har ni råd att låta bli att höja tomträttsavgälderna. Då kan man gynna bostadsbyggandet.

Ni har låtit det gå prestige i den här frågan. Ni sågar av den gren ni sitter på. Det kan ju inte jag sörja så mycket över, men ni sågar av den även för stockholmarna.

Anförande nr 86

Borgarrådet B ö r j e s s o n (s): När det gäller bullret, Sten Nordin, som är det som jag begärde replik på, vill jag säga att vi har ständiga kontakter med regeringen när

det gäller bullerfrågan. Som du kanske vet har vi också ett aktuellt ärende, nämligen kvarteret Kojan som kommer att byggas på nordvästra Kungsholmen. Det använder vi nu som ett projekt där vi verkligen för diskussioner om bullret. Vi hoppas att det ska ge oss vägledning för framtiden.

Anförande nr 87

Borgarrådet N o r d i n (m): Först ska vi komma överens om att ge Py Börjesson företrädesrätt, annars blir den här debatten meningslös.

Det gäller ju inte att komma överens med regeringen bara när det gäller Kojan. Det är Kojan jag syftar på. Det är för att få förändrade regler, eller hur? Ska man verkligen behöva driva ett flerårigt – det är ju det ni räknar med – överklagandeprojekt för att få regeringen att fatta?

Så är det ju inte. Den här regeringen använder sig gärna av maktspråk. Det är det vi måste använda tillbaka till den.

Anförande nr 88

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Du vet mycket väl, Sten, att när det beslutades om höjningen av tomträttsavgälden var det bra många år sedan avgifterna höjdes. Det måste finnas någon koppling mellan fastighetsvärdena.

Sista ordet är inte sagt. Vi ville för vår del premiera dem som bygger hyresrätter med lägre tomträttsavgälder. Det vet du. Nu ligger ärendet för prövning hos rättsliga myndigheter. Vi får se var det slutar.

Anförande nr 89

Borgarrådet N o r d i n (m): Det är väl att abdikera helt att säga att nu ligger det i domstolarna, och vi kan inget göra. Jo, ni kunde ändra på besluten. Ni var så angelägna om att missgynna bostadsrätter att ni skulle ha olika nivåer. Ni visste. Ni var varnade för att det här skulle gå på pumpen. Det är självklart att bostadsrättsföreningarna överklagade detta. Var inte så prestigebundna, Ann-Marie Strömberg. Sänk för alla.

Anförande nr 90

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Det kanske stör Sten Nordin att jag har företrädesrätt i det ärende som jag har skrivit fram. Det är ändå så att vi har kommit överens om ett upplägg för detta, och därmed använder jag min företrädesrätt. Jag tycker att bostadspolitik är en av de allra viktigaste frågorna för en stad som vill utvecklas.

Att det byggs som aldrig förr trodde jag att vi alla skulle vara glada och nöjda med. Allt kan bli mycket bättre. Man kanske kan öka takten något ytterligare. Den projektgrupp vi har som kallas 20K har gjort ett fantastiskt arbete de senaste åren. Det handlar för det första om att bygga blandat, för det andra att bygga billigare, för det

tredje att se till att vi får ned de egna infrastrukturella kostnaderna, vilket staden tidigare har ålagt byggarna.

Om jag väldigt kort jämför med förra mandatperioden vet ju alla att under den brinnande högkonjunktur som vi hade under förra mandatperioden var det i stort sett bara fyra byggherrar som byggde i Stockholm. Vi gick in i vår mandatperiod i en djup lågkonjunktur. I dag har vi mellan 20 och 25 byggare i Stockholm. De hjälper till att bygga blandat. De ser till precis det som Anders Broberg är ute efter, nämligen att i så många stadsdelar som möjligt få blandade upplåtelseformer. Det är oerhört viktigt för Stockholm.

Vi tror inte att det främsta verktyget är att omvandla hyresrätter till bostadsrätter. Det är viktigt att se att nya bostadsrätter eller nya hyresrätter för det första bidrar till omvandlingen och för det andra att de bidrar till att öka numerären av lägenheter totalt.

Fram till i dag har vi minskat produktionskostnaderna och därmed bostadskostnaderna med mellan 10 och 15 procent. Vårt mål är 25 procent. Vi jobbar vidare med detta eftersom vi tycker att det är oerhört viktigt att få ned produktionskostnaderna och därmed bygga för alla. Vårt arbete med allmännyttestiftelsen för lägenheter och stiftelsen för mark och egendom är också viktigt med utgångspunkt i rättvisa, vallöften och naturligtvis den framtida långsiktiga utvecklingen för den här staden.

Våra tre kommunala bolag är naturligtvis oerhört strategiska för att bygga för barn och ungdomar i dag och i framtiden. De ska kunna efterfråga alla slags lägenheter. För dem som inte har möjlighet till lån i bank är detta en av garantierna för att Stockholm äntligen ska bli blandat.

Anförande nr 91

Borgarrådet N o r d i n (m): Nej, det stör inte mig att Annika Billström är med i bostadsdebatten, men det är också naturligt att vilja diskutera med det borgarråd som har det dagliga ansvaret.

Beskrivningen att det bara var fyra byggherrar under förra mandatperioden stämmer ju inte. Redan i till exempel Hammarby Sjöstad var det ett stort antal byggherrar involverade. Vi lät landets största bostadsbolag, Svenska Bostäder, maka på sig i en markanvisning för att släppa fram några mindre byggherrar. Då protesterade Annika Billström i högan sky. Så mycket har ni väl inte värnat om de små byggherrarna på er kant.

De små byggherrarna värnas verkligen inte av att det just blir höjda avgifter, att det blir dyrare, att man inte gör någonting åt boendeskatteerna. De har inte råd att ligga med långa markinnehav som inte ger någon avkastning på grund av planprocesser, att man ska kommunicera med regeringen genom överklaganden. Det är det ni har sagt. Ni ska kommunicera med regeringen genom att överklaga. Det har ju ingen liten byggherre råd med. De måste kunna räkna hem sina projekt mycket snabbare.

Anförande nr 92

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Det de små byggherrarna säger nu är ju att de är väldigt glada för att de inte längre är tvingade att friköpa marken. Det var ju det som omöjliggjorde för de små byggherrarna att över huvud taget vara med och vilja ha byggrätter eller markanvisningar.

Men handen på hjärtat, Sten Nordin, det var faktiskt så att Allmännyttan under tre år av din tid som fastighetsborgarråd var förbjuden att bygga nytt. Det var en ensidig order till allmännyttan att omvandla hyresrätter till bostadsrätter. Det Allmännyttan får göra i dag är naturligtvis att vidareutveckla hyresrätten, men också ta det ansvar de ska ta. Annars är det ingen mening för en kommun att äga ett allmännyttigt bostadsbolag. Deras främsta uppgift är att ta ansvar för bostadsförsörjningen. Det gör de, och de kan kanske göra det ytterligare något mer, därför att det är, som flera har sagt, en allvarlig situation på bostadsmarknaden. Vi måste långsiktigt ha den här höga nyproduktionsnivån.

Anförande nr 93

L o t t a E d h o l m (fp): En av de värsta myterna som sossarna sprider just nu är att man bygger med blandade upplåtelseformer över hela staden. Under 2004 byggdes det noll, säger noll bostadsrätter i det som staden själv definierar som utsatta områden. Ett skäl till detta är naturligtvis att det inte är lönsamt. Men ni gör heller ingenting för att hjälpa upp situationen.

Ett annat sätt att få in flera bostadsrätter i de här segregerade områdena är naturligtvis att sälja till de människor som vill köpa. Annika Billström säger att det inte är det främsta verktyget. Problemet är att det inte finns något verktyg över huvud taget i den här majoriteten. Det finns inga andra verktyg heller. Det bevisar ni själva när ni bygger noll, säger noll bostadsrätter i utsatta områden.

Anförande nr 94

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Fullmäktige, ordförande! Eftersom statistik är viktig för Folkpartiet när det gäller barngrupper utgår jag från att det är lika viktigt när det gäller fördelningen av lägenheter. Från och med oktober 2002 till den 1 maj 2005 har det fattats beslut om 10 000 hyresrätter, 8 500 bostadsrätter, och för drygt 1 000 lägenheter har vi inte klarhet i om det ska vara äganderätt, bostadsrätt eller hyresrätt. Det är balans.

Det får vara slut på slirandet när det gäller vad som är sant och vad som inte är sant. Det viktiga i Stockholm är vi överens om: för det första bygga mycket, för det andra bygga blandat och för det tredje hoppas jag att vi också snart ska vara överens om att bygga billigt så att alla kan efterfråga de nyproducerade lägenheterna. För de få nyproducerade hyresrätter ni åstadkom är svindyra, och vanligt folk med vanliga inkomster kan inte efterfråga dem.

Anförande nr 95

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det finns två saker i det här som jag skulle vilja ta upp. Det ena gäller blandade upplåtelseformer. Det är trots allt så, i alla fall enligt

USK, att det i de så kallade utsatta områdena inte har byggts några bostadsrätter. Det har byggts bostadsrätter i Liljeholmen och andra områden, men inte där det på något sätt mest skulle behövas.

Du säger att man kan kompletteringsbygga i stället. Ta Husby och Skärholmen, jag ser det väldigt svårt att kompletteringsbygga bostadsrätter där. Då är frågan: Är det genom ombildning man i sådana fall kan hjälpa till att få blandade upplåtelseformer? Min fråga är: Varför är ni så rädda för att folk äger sin lägenhet?

När det gäller att bygga billigt är det jättebra att vi har kommit en bit på väg med att försöka få till det. Kan jag tolka ditt inlägg som att du nu är beredd att uppvakta regeringen med krav på att sänka kostnaderna för bostadsbyggandet?

Anförande nr 96

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Anders Broberg! Jag tror tyvärr att den högerledda majoriteten förra mandatperioden, med en extrem, dogmatisk syn på Allmännyttan och också en dogmatisk syn på Allmännyttan i dag med vår majoritet, har gjort att det har blivit totalt låst. Bostadspolitiken är nu det politikområde som kan jämföras med infrastrukturen tidigare. Det är en allvarlig brist att det är sådana skillnader i synen på boendet att vi inte längre kommer framåt.

Men jag trodde att vi var överens om att bygga mycket, bygga blandat och bygga billigt. Är vi det enligt ditt sätt att se har vi en möjlighet att komma vidare också över blockgränserna. Men dogmatismen skadar Stockholm. Den skadar framför allt våra medborgare. Och det är mycket allvarligt.

Anförande nr 97

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är så fantastiskt att höra socialdemokratiska företrädare, bland annat borgarrådet Billström, prata om att bygga billigt, och sedan höjer man tomträttsavgälden på det sätt som ni har gjort för hyresrätter. Det är den enda avgift som staden förfogar över, och den höjer ni.

Det pratas om att bygga, bygga, bygga, 20 000 lägenheter, 20 000 lägenheter. Det är det enda som räknas just nu. Det är väl jättebra med mål och visioner. Men det finns inga som helst långsiktiga visioner för ett ekonomiskt hållbart system för bostadsbyggandet.

Vart har resonemanget om hyressättningen tagit vägen? Det finns inte ett ord i den här strategiska inriktningen om detta. Det är ganska centralt för alla oss som verkar i den här staden att privata fastighetsägare på olika sätt också bidrar till att bygga hyresrätter. Men med en socialdemokratisk politik blir man beroende av de kommunala bostadsbolagen. Vart tog trepartsöverenskommelsen vägen till exempel? Det var åtminstone ett steg på vägen, till exempel att ha en friare hyressättning i nyproduktionen.

Men om sanningen ska fram har faktiskt Annika Billström stoppat trepartsöverenskommelsen och lagt en död hand över det som i dagsläget leder till svarthandel med

hyreskontrakt, och väldigt mycket av den handeln är ju beroende av ett kapital, någonting som du säger att man inte ska vara beroende av för att komma över en hyresrätt.

Det krävs mer än att ha målet att bygga 20 000 lägenheter. Om sanningen ska fram finns det i dagsläget inte ett överflöd av byggherrar i den här staden som vill bygga hyresrätter. Det är de kommunala bostadsbolagen som gör detta. Faktum är att stadens bostadsbolag shoppar runt för att få fastigheter av de privata byggherrarna. Inte bara hyresrätter utan även bostadsrätter handlas nu upp. Det här kostar hundratals miljoner kronor och ger inte en enda ny lägenhet. Det är naturligtvis helt ohållbart i längden.

Med en hållbar finansiering och ekonomisk förutsägbarhet behöver vi i en framtid inte ha dagens problem med 100 000 i bostadskö och en enormt omfattande svarthandel. Men en vidare vision om framtidens bostadsmarknad saknas helt i detta ärende. Det står bara att ni ska bygga 20 000 lägenheter. Men ni kommer inte att klara av det. Det finns så mycket mer nämligen. Man kan inte bara stå här och säga: Vi ska bygga 20 000 lägenheter. Det måste finnas någon som gör det. Och det förutsätter ett hållbart ekonomiskt finansieringssystem för andra aktörer än stadens kommunala bostadsbolag.

Anförande nr 98

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Vi ska inte bara bygga 20 000 lägenheter. Vi ska bygga 80 000 lägenheter med tanke på att vi till 2030 blir 150 000 fler stockholmare. Det är det viktiga.

Ett byggprojekt kan kosta 100 miljoner kronor, oavsett om det är en privat, kooperativ eller allmännyttig byggherre. Om vi bidrar till att få ned produktionskostnaden med runt 5 procent innebär det att det projektet skulle kunna kosta 75 miljoner kronor. Detta kommer hyresgästerna till del. Det innebär att hyressättningssystemet, om man behåller bruksvärdessystemet, kommer att innebära att så många fler både kan efterfråga lägenheterna och bo kvar så länge de önskar.

Mona Sahlin kommer att lägga fram sin proposition till Sveriges riksdag i höst därför att det är nödvändigt, precis som Alvendal säger, att ha inte bara en långsiktig bostadsförsörjning utan också en bostadssocial idé om hur landet ska se ut. Om man nu vill blanda får vi på allvar sopa rent framför egen dörr i kommunen.

Anförande nr 99

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Jättebra att det ska byggas bostäder! Det är någonting som vi är överens om. Men det står ingenstans hur. Nu har vi fått ett svar. Borgarrådet Billström säger att Mona ska fixa det här. Mona ska presentera den långsiktiga finansiella strukturen för att de privata byggherrarna ska kunna bidra till att minska bostadsbristen i Stockholm. Jättebra! Tack för din insats, Billström!

Anförande nr 100

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Både Sten Nordin och Ulf Fridebäck antyder i sina anföranden att det skulle vara tokigt och stolligt att införa en allmännyttig bostadsstiftelse. De uppmanar också majoriteten att lägga ned planerna på det "stolliga" förslaget. Är det så ni ser på Allmännyttan?

Det får mig att förstå hur ni så samvetslöst kunde sälja ut de allmännyttiga lägenheter som försvann i innerstaden under förra mandatperioden. Det har också fått förödande konsekvenser för människor som bor i de yttre stadsdelarna att faktiskt få en möjlighet att bo någon annanstans.

För mig är inte detta tokigt och stolligt. Det handlar om att de stockholmare som inte har ett par miljoner på banken har frångått en möjlighet att faktiskt förflytta sig. Vi vill på allvar kunna garantera framtida generationer möjligheten att hyra sina bostäder. Det här är viktigt utifrån ett rättviseperspektiv. Det är viktigt inte minst för alla de människor som bor i våra yttre stadsdelar. Vi driver en politik för blandade upplåtelseformer där man ska kunna välja upplåtelseform i varje stadsdel. Men den politik ni bedrev har genererat en mycket tydlig brist på hyresrätter i innerstaden. Det är för mig en mycket segregerande politik.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 101

U l f F r i d e b ä c k (fp): Fru ordförande! Jag har en fråga till Teres Lindberg: Har du möjligen varit i någon av de utsatta förortererna i Stockholms miljonprogramsområden? Då vet du ju att i princip alla bostäder som finns där är hyreslägenheter.

Du borde också veta, Teres Lindberg, att ett av de viktigaste skälen till att människor bryr sig om och tar vara på sina bostäder och sin boendemiljö för att förbättra områdena är att de äger sin lägenhet. Förslaget med en stiftelse omöjliggör för de boende att själva kunna köpa sina lägenheter och på så sätt utveckla hela området.

Jag vidhåller: Skrota det eländiga förslaget att lägga Allmännyttan i en stiftelse!

Anförande nr 102

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ja, Ulf Fridebäck, i helgen har jag varit i både Tensta och Kista faktiskt.

Det du säger är inte sant. Det finns bostadsrätter i både Tensta och Kista. Men de är för få. Med vår politik driver vi också blandade upplåtelseformer. Vi eftersträvar fler bostadsrätter i stadsdelarna.

Att kalla dem för utsatta tycker jag är fel. Det är stadsdelar med mer behov. Det behöver vi göra någonting åt för att också lyfta dem. Men varje gång vi kallar dessa stadsdelar för utsatta gör vi dem en otjänst genom att peka ut människor i de stadsdelarna som utsatta och sämre bemedlade.

Anförande nr 103

Borgarrådet N o r d i n (m): Teres Lindberg! Du valde att missförstå lite där. Det är inte de kommunala bostadsbolagen som är stolliga. Det är era förslag som är stolliga.

Sedan kan man undra över de boende i Östberga som har kämpat och kämpat den här mandatperioden för att få friköpa sina lägenheter. Tror du att det är Sten Nordin eller Teres Lindberg som de anser vara kallhamrad och hårdhärtad?

Anförande nr 104

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Stolliga förslag eller inte stolliga förslag, jag tycker inte att er politik förra mandatperioden var det minsta stollig. Jag tycker att den var förödande. Vi vill på fullaste allvar garantera människor som bor i Stockholm en hyresrätt och möjlighet till hyresrätt i hela staden. Det är inte stolligt för mig. Det är politik.

Anförande nr 105

L o t t a E d h o l m (fp): Det har varit en diskussion här om huruvida man bygger några bostadsrätter i utsatta områden. "Utsatta områden" är den definition som staden själv använder och som jag antar att integrationsborgarrådet också använder sig av ibland. Jag skulle nu vilja veta i vilka stadsdelar av dem som Stockholms stad själv definierar som utsatta det byggdes bostadsrätter under förra året. Jag begär inte att Teres Lindberg ska svara på det nu. Hon kan mejla det till mig senare, så kan vi diskutera det vid något annat tillfälle. Det är noll, kan jag säga, om du inte orkar ta reda på det.

Sedan skulle jag vilja ställa en fråga. Om det är så att bostadsstiftelsen blir verklighet, är Teres Lindberg beredd att säga ja till bostadsstiftelsen trots att det leder till höjda hyror i Allmännyttan?

Anförande nr 106

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Vi bygger under den här mandatperioden 20 000 bostäder. Hälften kommer att vara bostadsrätt och hälften kommer att vara hyresrätt. Det är klart att det blir blandade upplåtelseformer överallt.

När det gäller den rätt krassa uppgiften ska jag självklart se till att du får uppgifterna mejlade till dig.

Anförande nr 107

A n d e r s B r o b e r g (kd): Teres Lindberg sade att förslaget att lägga Allmännyttan i stiftelse inte är tokigt och stolligt. Om du läste Dagens Nyheter i dag kunde du konstatera att det skulle leda till höjda hyror, att staden inte kan styra längre och att stadens ekonomi blir hotad. Det säger du inte är tokigt och stolligt. Vad är det då, är min fråga.

Anförande nr 108

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Det där är ju någonting som vi ännu inte vet någonting om. Vi har ännu inte fått ett förslag att ta ställning till. När vi väl får ett förslag ska vi självklart diskutera det förslaget i den här salen. Både du och jag kan vara med och diskutera det.

Det ni anför är ju rena spekulationer. Självklart kommer inte vi att vara med och bidra till något som kommer att leda till höjda hyror, snarare tvärtom.

Anförande nr 109

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Först skulle jag vilja säga att jag faktiskt tycker att det är bra både för stockholmarna och för byggandet att finansborgarrådet är så engagerad i bostadsfrågor. Det tror jag har hjälpt byggandet framåt. Jag tror inte att vi hade kunnat bygga så mycket om inte finansborgarrådets engagemang hade funnits. Sedan kan jag inte låta bli att som kristdemokrat önska att finansborgarrådet hade varit lika engagerad i äldreomsorgen också.

Finansborgarrådet säger att vi ska bygga nytt, billigt och blandat. Det är jättebra. Men hur hjälper det människor i Husby? Hur ska de kunna få möjlighet att äga sitt boende, kunna ha alternativ och liknande? Det är det som är frågan. Tittar man över staden som helhet kan man möjligen köpa det resonemanget. Men det hjälper inte de boende i en hel del områden. Man undrar varför socialdemokrater och andra är så rädda för att låta folk äga sin lägenhet. Det tycker jag är väldigt märkligt.

Annika Billström sade tidigare att det var en dogmatisk syn som hade lett till låsningar i utbildningsfrågan, som bland annat jag var delaktig i förra mandatperioden. Man får uppfattningen att det ändå finns en öppning hos dig, att på något sätt kunna tänka dig utbildning. Min fråga är då: Hur ska jag bete mig för att det ska kunna bli möjligt för dig att tänka dig någon utbildning i ytterområdena? Hur ska jag ändra min dogmatiska syn så att vi kan hitta det här samförståndet så att åtminstone några områden, där det knappt finns några bostadsrätter, skulle kunna få möjlighet att öka sin andel bostadsrätter genom att få ombilda? Det skulle jag gärna vilja ha tips om, för det tycker jag skulle vara bra.

Vi har ändå, tycker jag, en stor samsyn i väldigt mycket, och det sade jag redan i mitt inledningsanförande är väldigt bra. Det måste vi bygga vidare på. Men det finns en del i framtiden som jag blir oroad över. Jag skulle känna mig mer trygg om jag bara fick samarbeta med finansborgarrådet i den här frågan. Men du har med dig en del andra partier som gör det mindre roligt.

Jag fick inget riktigt klart besked om du var beredd att uppvakta regeringen om sänkta boendekostnader. Jag tolkade ditt tidigare inlägg så, men jag har inte fått det bekräftat. Det vore väldigt trevligt att få reda på det.

Anförande nr 110

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag måste ändå få säga att när det gäller diskussionen om omvandling från hyresrätter till bostadsrätter tycker jag att man glömmer hur många människor det var som var oerhört oroliga över att

en stor andel hyresrätter försvann. När vi nu säger att vi bygger hälften bostadsrätter, hälften hyresrätter och att vi också bygger villor och radhus är det för att garantera att alla de olika upplåtelseformerna ska finnas för framtiden.

Anförande nr 111

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande! Om det var någon som var rädd så var det ni som verkade väldigt rädda för att lägenheter faktiskt ombildades. Ni gav också en bild av att det i princip inte fanns några hyresrätter kvar plötsligt. Min fråga är återigen: Varför är ni så rädda för att folk äger sin lägenhet? När ni dessutom själva skriver att ni vill ha blandade upplåtelseformer i alla delar av staden måste ni dra några konsekvenser av detta om ni menar allvar. Då är möjligheten att ombilda till bostadsrätter enda verktyget i många delar av stadens ytterområden. Det är faktiskt det som den borgerliga alliansen föreslår. Vi pratar nu inte om Vasastaden.

Anförande nr 112

R o l f L i n d e l l (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att det var Anders Broberg som i början sade ungefär att i den här debatten tycker vi så lika att den egentligen är ganska onödig. Jag tycker att det visar sig när vi nu diskuterar att det finns frågeställningar som vi är väldigt överens om, till exempel att bygga många bostäder, men också att det finns mycket som vi är direkt oense om. Därför tycker jag att debatten är väldigt viktig. Det är också, inte minst med tanke på den debatt vi hade tillsammans med näringslivet förra veckan, ganska bra att staden ibland kan samla sig till en gemensam synpunkt på vad som är bra utveckling.

Lotta Edholm var inne lite grann på att vi måste ha en storstadspolitik och en bra utveckling för storstäder. Det föranledde mig, eftersom jag har haft möjlighet att titta närmare på lite olika städer ute i världen, att försöka fundera på vad det är för frågor som egentligen är viktiga för en bra utveckling av en storstad. Det finns flera punkter naturligtvis, men fyra punkter skulle jag ändå vilja lyfta fram.

En sådan är en kreativ och tillåtande attityd. En annan är att man måste ha en stor mångfald för integration och social rättvisa. En tredje är att det ska vara säkert och tryggt, och en fjärde att det ska vara en god miljö. De faktorerna framkommer faktiskt ganska ofta när man diskuterar vilka storstäder, och vilka städer över huvud taget, som har en rimlig chans till en hållbar utveckling. Det är en viktig diskussion vi har att föra här.

När det gäller sådana saker som en kreativ och tillåtande attityd ska vi naturligtvis vara lite nyfikna på nya verksamheter och nya kulturformer, som vi har diskuterat tidigare i dag. När det gäller mångfald, integration och social rättvisa är självfallet bostadsfrågorna av enormt stort intresse. På samma sätt som ni drar fram en diskussion om vidgade möjligheter och valmöjligheter i förorterna vill jag säga att det är minst lika viktigt att faktiskt slå vakt om att vi inte gör innerstaden till bara ett rikemansfäste. Därför är det så oerhört viktigt att slå vakt om hyresrätterna i innerstaden, till skillnad mot vad ni höll på med förra mandatperioden. Jag tycker att det kan ses som ett svek mot morgondagens stockholmare när det gäller att skapa alternativ och möjligheter att bo även i innerstaden.

Säkerheten och tryggheten inbegriper naturligtvis också trafiksäkerhet och trafikmiljö. Man ska kunna röra sig, och det ska vara en bra, levande stad att kunna umgås i. Därmed är det också viktigt att försöka göra någonting åt den ständigt ökande biltrafiken, där miljögifterna spelar en stor roll.

Mycket av det vi nu säger, och på ytan är överens om, visar att det finns viktiga punkter som vi faktiskt måste tackla och närmare granska vad ni egentligen står för. Därför är det så viktigt att man ser detta på ett bra och hållbart sätt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 113

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det jag inledde med var att många sådana här debatter ger intryck av att politiker bara bråkar, trots att det finns väldigt mycket som vi är överens om. Det var det jag ville stryka under i början.

När vi lämnade majoriteten 2002 var ändå drygt 50 procent av lägenheterna hyresrätter i innerstaden. Problemet är att det bedrivs en sådan politik från er på riksplanet att det är väldigt många privata fastighetsägare som finner det mer ekonomiskt attraktivt att låta de boende köpa lägenheterna och därmed ombilda. Det är ett problem. Där måste man vara beredd att medverka. Till exempel Sabo har varit väldigt konstruktivt i debatten för att försöka hitta lösningar på detta.

Jag har ställt frågor tidigare, och jag kan fråga dig också om du tycker att idén att lägga Allmännyttan i en stiftelse inte är ett tokigt och stolligt förslag.

Anförande nr 114

R o l f L i n d e l l (s): Problemet är ju att inte alla har någon chans att ens tänka sig en bostad i områden där priserna går upp. Det är bland annat i innerstaden. Därför måste man vara så oerhört varsam och särskilt slå vakt om hyresrätterna i innerstaden.

Som vi har hört här tidigare är vi ju för en blandad utbyggnad av olika upplåtelseformer. Men man får inte bara för att man har en stor väljarskara som har möjlighet att skaffa sig en bostad via plånboken falla för det. Här har vi ett socialt ansvar för framtida generationer. Alla ska kunna bo och ha chans att välja var i staden man vill bo.

Anförande nr 115

L o t t a E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag tror precis som Rolf Lindell att de här fyra olika faktorerna är viktiga för att staden ska upplevas som attraktiv och att människor även fortsättningsvis ska vilja flytta hit. Problemet är bara att ni för en politik som på väldigt många punkter motverkar de här fyra punkterna. Stockholm har ju aldrig haft så hög brottslighet som nu. Den socialdemokratiska regeringen gör ingenting för att vi ska få fler poliser hit.

Det har aldrig varit så smutsigt på gator och torg som det är nu. Ni satsar hellre pengar på någon slags byråkrater, Agenda 21-samordnare, än ni satsar pengarna på städning. På punkt efter punkt misslyckas ni ju i de här olika avseendena.

Att man vill försvara hyresrätten i innerstaden, som jag förstår att Rolf Lindell vill göra, förklarar inte varför han inte vill sälja en enda hyresrätt i ytterstaden, där det i stort sett bara finns hyresrätter i dag.

Anförande nr 116

R o l f L i n d e l l (s): När det gäller säkerhetsfrågorna är det, som jag sade, inte bara den typen av brott som man kan utsättas för, vilket vi naturligtvis alla måste kämpa emot, utan det handlar också om vardagstryggheten för äldre och för barn. De ska kunna vistas och bo i staden, till exempel kunna gå till sina skolor utan att alltid bli körda av sina föräldrar fast man bara bor ett par kvarter ifrån. Det tror jag är en av de saker man kan läsa sig till i andra framgångsrika städer. Man skaffar sig en boendemiljö, en livsmiljö, även i städernas inre kärnor som är trygg och säker och där folk i olika åldrar faktiskt kan röra sig. Det är en oerhört viktig framgångsfaktor.

Anförande nr 117

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag tänkte säga några ord om blandade boendeformer, om bullernivåer och om bilism.

Blandade boendeformer har debatterats ganska mycket. Det är ett uttryck för att det är viktigt, och det är bra. Det tidigare väldigt segregerade bostadsbyggandet i staden är ett problem som vi verkar vara ganska ense om. Däremot är det kanske lite svårare att se vad som är den gyllene formeln för att komma ifrån det. Visst, jag kan hålla med om att om man erbjuder hyresgäster att bilda bostadsrättsföreningar i högre utsträckning skulle det vara ett sätt att blanda upp. Samtidigt vet vi att det är många, speciellt i ytterstaden, som inte har kapital och som inte vill bilda den typen av kapitalintensiv bostadsform för att öka sitt inflytande över sitt boende.

Miljöpartiet förordar väldigt starkt att man utvecklar mer av kooperativa hyresrätter. Framför allt i ytterstaden kan det vara en bra form för att öka inflytandet och bestämmandet över sin bostad. Det är att öka mångfalden i ett boende att också utveckla hyresrätten. Det är någonting som jag tycker att vi ska komma ihåg, så att vi inte får den här svartvita debatten bara mellan bostadsrätter och hyresrätter.

När det gäller bullernormer måste jag konstatera att det vore ännu intressantare att ha en debatt där man faktiskt försöker ta itu med det som är orsaken, det vill säga bullret. Att krafttag läggs på att staden i så hårda ordalag som möjligt ska försöka påverka regering och riksdag att ändra bullernormer eller föreskrifter för detta är liksom ändå en chimär, det är en symtombekämpning. Det handlar ju också om att vi själva som stad har ett ansvar att se till att vi kan hålla bullernormerna, precis som vi har när det gäller luftföroreningarna med partiklarna. Visst kan man vilja att reglerna ska ändras, men det är ju en strutspolitik. Krafttag borde snarare läggas på att minska bullret – det är framför allt trafiken det handlar om – och inte enbart på att sänka normer eller anpassa regelverk för att kunna pressa fram bostäder. Det är snarare ett

sätt att skjuta ifrån sig ansvaret för att vi behöver regler och normer som värnar människors hälsa och boendemiljö.

När det då gäller bilismen får jag konstatera att en ständigt ökande bilism i den här storstaden, liksom i många andra storstäder i världen, är ett mycket stort hot mot ett ökat bostadsbyggande. Jag tycker att det är tråkigt att inte fler i salen ser den här kontrasten. Vi sitter faktiskt i det fallet i precis samma båt. Stockholms kommun ligger i kärnan av den här regionen. Det utglesade bostadsbyggandet, utglesningen i form av service och annat som sker i kranskommunerna, det ökade bilberoendet man där bygger för, drabbar per definition framför allt oss alla som bor och verkar i mitten av staden. Jag kan inte förstå hur partier som omhuldar alla dessa leder, väster- och österleder, kan göra det eftersom det ökar länets biltrafik så pass mycket och försvårar för en tät bostadsbebyggelse i Stockholm.

Anförande nr 118

Anders Broberg (kd): Åsa Romson pratade i ett tidigare inlägg, ett mycket bra inlägg, om livskvalitet framför tillväxt. Livskvalitet var målet och tillväxt bara en del av detta. Det kan jag till fullo skriva under på. Det som är tråkigt är att Miljöpartiet ofta hamnar i fel sällskap trots att man har de bra idéerna. En sådan sak är den vi diskuterar nu. Du talar om mångfald och vill gärna ha det i ytterområdena men är rädd för att många inte vill det eller klarar av det. Östberga då? Där vill ju jättemånga äga det egna boendet men får inte. Jag skulle vilja veta: Vilka områden och hur många lägenheter är du beredd att tillåta ombildning i?

Anförande nr 119

Åsa Romson (mp): Det är väldigt trevligt, Anders, att du tycker att vi i övrigt har bra förslag. Jag tror att vi kan komma långt i sådana diskussioner.

Men när det gäller ombildningarna får vi konstatera att det i ytterstaden inte är särskilt många som har en rimlig möjlighet att bilda bostadsrätt. Visst finns det hus där man har kommit långt i diskussionen och vill bilda en bostadsrättsförening. Jag tror personligen att det vore ganska bra att låta fler göra det, speciellt i ytterstaden, därför att vi fortfarande har väldigt många hyresrätter kvar där. Det är också en förutsättning för att båda perspektiven ska finnas. Men ska man titta till det strategiska är det så att har man väl bildat en bostadsrättsförening och tagit över sin bostadsrätt i huset kommer hyresrätten aldrig tillbaka. På det sättet är det irreversibelt. Därför borde staden tänka efter mer strategiskt innan man tillåter det.

Men vad staden kan göra mycket mer redan i dag och vad vi gör i den här majoriteten när det gäller blandade boendeformer är faktiskt att utöka möjligheterna till kooperativa hyresrätter. Där är snarare frågan tillbaka till ditt parti varför ni inte kan tänka er fler blandade former än bara bostadsrätt eller hyresrätt.

Anförande nr 120

Borgarrådet Nordin (m): När det gäller synen på bilismen i storstaden lär Åsa Romson och jag aldrig bli överens. Samtidigt är det jag som har stått här och pratat

om satsningarna på den spårbundna trafiken som är oerhört viktig för ett utvecklat bostadsbyggande i Stockholm, Stockholms län och i hela Mälardalsregionen.

Här är det upp till Miljöpartiet att bevisa om ni verkligen orkar med att få fram pengar till de investeringarna. Ni har suttit förvånansvärt tysta under det att de pengar som finns har gått åt andra håll. Inte är det Stockholm–Mälardalen som ni har slagits för. Det kan jag tyvärr inte säga, i alla fall inte som vi har sett några resultat av. Det är precis tvärtom. På alla möten jag nu går på om bostadsbyggande svarar man att vi måste skjuta det på framtiden för det finns inga pengar till den spårbundna trafiken. Där krävs det krafttag för att bostadsbyggandet ska fungera.

Sedan måste det också funka för bilar. Det är min absoluta ståndpunkt. Människor vill ha bil. Jag hoppas att fler får råd att skaffa bil än som har bil i dag. Men jag hoppas också att vi får en sådan kollektivtrafik att man väljer att ställa bilen när man åker till jobbet.

Anförande nr 121

Å s a R o m s o n (mp): Det är väl väldigt bra, Sten Nordin, om vi gemensamt kan ta krafttag för att få ökade spårinvesteringar i den här regionen. Jag tror inte att Miljöpartiet är det parti som inte har dragit sitt strå till stacken när det gäller att få satsningar som Citybanan och andra. Själva grunden till att man kunde lägga pengar på den banan lades i den uppgörelse som gjorde att järnvägsinvesteringarna i Sverige nådde en historiskt hög nivå. Det hade inte skett utan Miljöpartiet i rikspolitiken.

Anförande nr 122

L o t t a E d h o l m (fp): Jag håller helt med Åsa Romson när hon säger att man måste bygga i kollektivtrafiknära lägen, att man ska bygga staden inåt och så vidare. Det tror jag vi alla, speciellt som stockholmare, tycker är en bra idé. Vi måste dessutom bygga staden på det sättet. Men det är faktiskt så att Miljöpartiet är det parti som mäter sig ur resten av gemenskapen eftersom ni så ofta går emot planer som just bygger på detta.

Sedan håller jag helt med Åsa Romson om att biltrafiken är ett problem. Det är klart att det är ett problem att massor av människor väljer att ta bilen fast de skulle kunna åka kollektivt. Det är klart, tar man bara ut tillräckligt höga avgifter straffar man till slut bort människorna från vägarna. Men jag tror att man måste gå en annan väg. Det är att göra kollektivtrafiken mer attraktiv. Tänk om vi kunde ta alla de miljarder som ni väljer att satsa på biltullar och i stället lägga dem på tunnelbana, buss och tåg. Då tror jag att vi skulle få folk att åka kollektivt.

Anförande nr 123

Å s a R o m s o n (mp): Jag måste börja med att avliva den myt som jag börjar bli innerligt trött på om de miljarder som läggs på Stockholmsförsöket. Har ni läst de budgettabellerna? Har ni sett att övervägande delen av de miljarderna är just det ni efterfrågar, fler bussar och mer kollektivtrafik i Stockholm? Har det helt gått oppositionen här över huvudet att Stockholms historiskt enskilt största satsning på

kollektivtrafiken kommer att starta den 22 augusti i år och att anledningen till det är att vi har fått igenom Stockholmsförsöket?

Jag kan inte riktigt se varför man lägger bördan åt det här hållet när det snarare är en inkompetent planering av kollektivtrafikansvaret som landstinget har hållit på med. Man grälar hela tiden om biljettpriset, som man ökade under förra mandatperioden. Man har förvisso ökat det även under den här perioden, men nu har det legat still ett tag. Det gäller ju att få en ansvarsfull kollektivtrafikplanering i den här staden. Där tror jag att vi måste samla oss från stadens sida för att faktiskt enat gå och begära en sådan. Vi i stadens mitt är de som slås ut först om kollektivtrafiken inte fungerar.

Anförande nr 124

K a t a r i i n a G ü v e n (fp): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att yrka bifall till den borgerliga alliansens reservation, så att jag inte glömmer bort det.

Vi i stadsbyggnadsnämnden är väldigt ofta överens, även om Miljöpartiet inte alltid är överens är vi på den borgerliga sidan villiga att stötta de projekt som 20K står för.

Jag vill ytterligare trycka på att folk ska ha möjlighet att köpa sin bostad i ytterstaden. Jag som invandrare, med en helfinne och en halvturk genom ingifte, tycker att det är väldigt viktigt för alla att ha möjlighet att äga sin bostad. Vi är alla helt överens om att blanda boendeformerna därför att vi har kommit fram till att det är bäst, inte minst ur integrationssynpunkt. Men jag känner att den nuvarande majoriteten saknar handlingskraft och visioner för att nå detta, speciellt när det gäller ytterstaden.

När nya bostäder planeras i dag blir det ännu fler hyreslägenheter i anslutning till hyreslägenheter, för att det är billigare och enklare för Svenska Bostäder kanske. Det främjar inte stockholmare. Ni sviker de boende i miljonprogramsområden. I stället för att lita på att de klarar av att ta ansvar för sig själva genom att äga sitt boende, satsar ni på Ytterstadssatsningen, trevliga projekt med kortsiktiga resultat för få.

Skillnaden mellan majoritetens och minoritetens politik blir ganska klar, speciellt när Vänstern i sitt inledningsyttrande visar sin vilja att behålla makten genom att behålla hyreslägenheter i stadens ägo. Att äga sin bostad betyder att man är inställd på att stanna, att man är mån om sin omgivning och känner sig delaktig i den del av samhället där man bor. Allt detta är viktigt ur integrationssynpunkt. Genom att vägra folk att äga sin bostad möjliggör ni stort bidragsberoende. Vi vill komma ifrån bidragssamhället genom att tro på människors vilja att klara sig själva.

Anförande nr 125

A n n M a r i E n g e l (v): Jag kände mig apostroferad eftersom du tog upp makten över boendet och hyresgästernas inflytande, som jag nämnde. Vi anser att hyresgästerna måste ha ett större inflytande över sitt boende. Men för den skull behöver de inte köpa.

Jag vill ändå erinra om att under förra perioden gick det ut väldigt många erbjudanden till ytterstaden. Det anställdes ett antal konsulter med uppdrag att hjälpa

folk i ytterstaden att köpa. De fick en efter en komma tillbaka med oförrättat värv och säga: Vi lämnar tillbaka det här uppdraget, för vi hittade faktiskt inga. Så var det i alla fall i den kommunala bostadsstyrelse där jag satt. Det kan ju hända att er uppfattning om viljan är lite överdriven. Möjligheten fanns men det var inte så många som utnyttjade den möjligheten. Sedan var det några få, som har nämnts här, som kom in efteråt. Men det var faktiskt inget som helst tryck från boende utan det var ett antal konsulter som försökte skapa en efterfrågan som det visade sig inte fanns.

Anförande nr 126

K a t a r i n a G ü v e n (fp): Jag vill bara påminna om Östberga som är ganska färskt i minnet.

Jag vill inte diskutera det som har varit utan jag vill se framåt. Vi måste se hur möjligheterna ser ut i dag. Hur skulle vi kunna lösa det i dag så att människor skulle få ta ansvar för sitt eget liv?

Anförande nr 127

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill bara poängtera att jag vänder mig bestämt mot den syn som underförstått finns på personer som bor i hyresrätter. Vad är det som säger att man är mindre intresserad av sitt boende eller sin omgivning för att man bor i hyresrätt? Det sättet att se skulle jag vilja att vi slutade med.

Dessutom bygger vi för framtiden hälften bostadsrätter, hälften hyresrätter. Det är ju att satsa på framtiden, tycker jag.

Anförande nr 128

K a t a r i n a G ü v e n (fp): Jag försökte lyfta fram just de punkter som talade för att människor vill ta mer ansvar för sina liv, att de till exempel känner att de vill stanna. Om en invandrare har möjlighet att äga sin bostad har han bestämt sig för att stanna i Sverige. Det här är inte någon mellanlandning. Då tar man större ansvar. Man tar reda på hur det är i det här samhället. Då blir man mer delaktig.

Anförande nr 129

M a t s G N i l s s o n (m): Fru ordförande! På dagordningen står det att vi ska diskutera hur vi ska utveckla Stockholm. Det kanske vi har talat lite väl lite om. Men det hänger även ihop med de bostadsbyggnadsfrågor som vi nu pratar om. Det kan ju vara så att vi löser bostadsbristsproblematiken om vi fortsätter att sköta staden som vi har gjort de senaste åren, nämligen se till att folk inte flyttar hit i samma utsträckning och att företag flyttar härifrån. Vi ser flyttströmmarna av utbildade unga svenskar som väljer att slå ned bopåläna på andra ställen än i Stockholm. Det är en ganska farlig utveckling, en utveckling som den nuvarande majoriteten är direkt ansvarig för.

Det är också farligt när den ekonomiska tillväxten avtar och avstannar, så som har skett här. Vi behöver finansiärer, vi behöver kapital, vi behöver privata medel för att

klara bostadsbyggandet också. Så många fonder kommer ni inte att upplösa att ni klarar det här med enbart kommunala medel. Det behövs privat kapital, och det kommer till en stark företagarregion. Det är alltså ytterligare skäl till att avskaffa det ganska vansinniga biltullsförsöket.

Jag blev lite förvånad när jag lyssnade på Per Bolund som talade om vad Miljöpartiet ville men inte nämnde någonting om ert gemensamma arbete och sedan hörde om den dogmatism som Annika Billström uppenbarligen tycker finns i salen när det gäller sättet vi approcherar bostadsbyggandefrågorna. Därför skulle jag vilja ställa tre konkreta frågor till stadsbyggnadsborgarrådet Py Börjeson, som jag åtminstone fram tills i dag trodde var ansvarig för den här typen av frågor.

Du och jag vet att Miljöpartiet är den största bromsklossen i den här salen när det gäller att få till nya bostäder. Det vet vi därför att du och jag röstar väldigt mycket mer gemensamt än du röster tillsammans med Miljöpartiet när detaljplanerna antas i stadsbyggnadsnämnden. Jag undrar: Vems bostadspolitik föredrar du som socialdemokrat personligen, Py Börjeson, den borgerliga alliansens eller Miljöpartiets?

Billström pratade om dogmatism. Du som röstar mer gemensamt med mig än med vissa av dina koalitionspartner, delar du hennes uppfattning att det är en dogmatisk skillnad i inställningen till bostadspolitiken mellan de två blocken i salen?

Till sist: Anser du det seriöst att stå här och tala om billig nyproduktion på det sättet som Annika Billström gjorde utan att med ett ord angripa det som är 60 procent av kostnaden för nyproduktion, nämligen skatterna?

Bifall till den borgerliga alliansens reservation!

Anförande nr 130

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Mats! Flyttar hit gör man naturligtvis inte om det inte finns bostäder att få tag i eller om det är för dyrt att bo här. Det kan möjligen vara skälet till att man inte vill flytta till Stockholm. Men det är inte det vi ser i dag. Nog är det intressant att vara i Stockholm.

Jag ska försöka svara på dina frågor. Det var roliga frågor. Jag tycker inte att Miljöpartiet är en bromskloss. Jag tycker att vi i vår majoritet har en dynamisk diskussion inför varje stadsbyggnadsnämnd, och jag respekterar det de står för.

När det gäller om Annikas uttalande om att bygga billigt var seriöst tycker jag naturligtvis att det är seriöst. Vi arbetar väldigt mycket med det. Jag har redan nämnt alla de olika insatser som vi gör för att bygga billigt. Vi har som sagt redan sänkt produktionskostnaderna med mellan 10 och 15 procent.

Alliansen, mina vänner, är för mig Djurgården, Hammarby och AIK. De brukar vara överens ända tills det är dags för match.

Anförande nr 131

M a t s G N i l s s o n (m): Jag uppskattar att du tycker att Miljöpartiet är dynamiskt. Ett sätt att uttrycka sin dynamik är att säga nej. Jag förstod att du tycker att Annika Billström är seriös. Något annat hade varit svårt för dig. Du tillhör väl ändå den falang som fortfarande anser det.

Men du nämner inte med ett ord vad som är 60 procent av kostnaden. Även du, Py Börjeson, vet ju hur det blir om du inte angriper den. Annika Billström var beredd att ringa Mona Sahlin i andra ärenden så det vore väl inte så dumt att ringa till regeringen även när det gäller sådana saker.

Sedan talade jag om den borgerliga alliansen. Där skiljer vi oss åt du och jag. Jag vill inte politisera idrotten på det sätt som du vill göra.

Anförande nr 132

P e r B o l u n d (mp): Du måste ha lyssnat dåligt på mitt inlägg, Mats G Nilsson. Jag pratade visst om vår gemensamma politik och vad vi driver. Om du hade lyssnat hade du också hört att vi så gott som alltid röstar för bostäder. I de fall vi röstar emot har vi också alltid föreslagit alternativ för att bibehålla bostadsbyggandet på en hög nivå.

Där vi skiljer oss från Moderaterna är väl att vi faktiskt röstar emot grönmarksbyggande i hela staden, medan Moderaterna har en konstig tendens att rösta emot bara när det handlar om Bromma och rika områden. När det gäller Skärholmen och andra låginkomstområden röstar ni gärna för bostadsbyggande. Det kanske du kan förklara.

Anförande nr 133

M a t s G N i l s s o n (m): Jag tror nog att jag lyssnade ganska bra. Jag har antecknat några saker. Du inledde exempelvis med en liten känga åt dina koalitions-partner och berättade att ni hade högre ambitionsnivå än något annat parti inklusive Socialdemokraterna.

Nu tappade jag tråden. Jag ber om ursäkt, men jag ska be att få återkomma.

Anförande nr 134

Å s a R o m s o n (mp): Du angrep även partiet, Mats G Nilsson, så jag utnyttjar möjligheten till replik.

Genomgående för Miljöpartiets bostadspolitik under den här perioden har varit att vi, precis som hela majoriteten har planerat för, och faktiskt tillsammans med hela fullmäktige till stora delar har varit överens. Det inledde borgarrådet Nordin, som inte är i salen just nu, med att säga. Vi är överens om att satsa på de stora exploateringsområdena och de utbyggnadsområden där man kan göra en god stadsplanering där vi använder redan exploaterad mark. Det är också där vi nu producerar lägenheter. Där är vi till stora delar överens, förutom att ni inte vill att den produktionen ska vara lika miljöanpassad som vi tycker, eftersom vi vill tänka

lite mer långsiktigt ekologiskt och ser att driftskostnader för energifrågor, bilberoende och bilförsörjning kommer att bli stora kostnader i framtiden.

Men när det gäller de små projekten är det som Per Bolund säger. Ni har röstat emot grönmarksbyggandet enbart när det har legat tillräckligt nära villaträdgårdar där de boende har tillräckligt höga inkomster. Men när det ligger i hyresrättsområden där människor använder skogen för sin egen rekreation röstar ni för.

Anförande nr 135

M a t s G N i l s s o n (m): Sanningen är att det är en lång kaskad av nej från Miljöpartiets sida. Jag tackar Åsa Romson för att hon begärde replik så att jag kan komma tillbaka till Per Bolunds fråga. Det Per Bolund säger är tyvärr inte sant. För det första säger ni nej mer än något annat parti. Ni säger nej mer än alla andra partier tillsammans gånger tio ungefär. Då börjar vi närma oss.

Sedan har du en direkt felaktig uppfattning när du påstår att ni alltid kommer med alternativ. I princip är Miljöpartiets linje att aldrig komma med några alternativ. Det är bara att titta i stadsbyggnadsnämndens protokoll så ser du att du har fullkomligt fel på den punkten.

Avslutningsvis försökte du få till att vi vill bygga men inte i de så kallade rika områdena. Det är med förlov sagt rent trams. I det så kallat rika område som du tog upp kommer vi att noga följa arbetet. Kanske kommer vi också att ha en kritisk inställning till att det ska byggas så mycket. Vi har nämligen blivit approachade från Miljöpartiet i den frågan.

Anförande nr 136

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Även om finansborgarrådet vill utmåla oss på den här sidan av salen som skurkar och som att det finns enorma skillnader just i synen på bostadsbyggandet är det klart att det inte är på det sättet. Vi är extremt överens. Vore det inte för de borgerliga partierna skulle en hel del bostadsbyggande i den här staden ha stoppats eftersom Miljöpartiet är emot det.

I stället är det så att den lede fi inte finns här i salen utan den lede fi finns borta på andra sidan i form av regering och riksdag. Det är de som stoppar byggandet i den här staden. Det gäller till exempel bullernormerna som nu håller på att bli, inte bättre, som jag tror att Annika Billström och kompani trodde, utan faktiskt sämre. Det kommer att bli ännu svårare att bygga bostäder på de ställen där människor helst av allt vill bo.

Buller är naturligtvis ett problem i en stor stad. Själv har jag bott i hörnet Odengatan-Birger Jarlsgatan, så jag vet vad jag pratar om. Men det är inte ett så stort problem att människor upplever det som jobbigt i förhållande till att bo någon annanstans. Av de kåkar i Stockholms innerstad som står på plats i dag skulle 70–80 procent aldrig ha byggts med de bullernormer som Boverket nu föreslår. Men om man frågar folk i Stockholms innerstad ”Vad tycker ni, är buller ett problem?” är det 12 procent som svarar att de tycker att det är ett problem. Det är en enorm skillnad mellan å ena sidan 12 procent och å andra sidan 70–80 procent.

Om man tycker att buller är ett stort problem och att Boverket har rätt ska man komma ihåg att ett av de ställen där man i dag överskrider bullernormerna, vet ni var det är? Det är Västerlånggatan i Gamla stan. På Västerlånggatan får man inte ens köra bil. Där överskrids bullernormerna. Jag tror inte att de människor som lever där tycker att bullret är ett sådant stort problem att de är beredda att byta bostad till något av de tystare områdena runt vår stad. Det måste finnas en realism. Självklart ska vi se till att försöka få ned bullernivåerna på de ställen där det verkligen är ett problem. Men vi måste också se att staden faktiskt bullrar, det är en del av staden, och att man faktiskt väljer sitt boende. Jag är livrädd för alla dessa miljö kvalitetsnormer och bullernormer som nu läggs på Stockholm och som kommer att göra att vi inte kommer att kunna bygga mer i framtiden. Hotet mot byggandet finns inte i den här salen. Det finns på andra sidan vattnet.

Anförande nr 137

P e r B o l u n d (mp): Lotta Edholm tycker också om att sprida myter omkring sig. Det finns någonting som heter 20K-projektet som handlar om att bygga 20 000 bostäder. Där har vi i majoriteten haft en lång lista med olika bostadsprojekt. Vi har varit överens om över 90 procent av dem. När det gäller de knappt 10 procent som vi kanske inte har varit överens om har vi från Miljöpartiet i stället föreslagit andra exploateringsprojekt, så vi kommer upp i en lista som är en bra bit över 20 000 bostäder. Att vi skulle säga nej till bostäder och inte vilja bygga lika mycket är en myt som jag hoppas att ni kan sluta sprida. Det stämmer inte. Det är helt enkelt osanning.

Bullernormer är inte satta på pin kiv eller av elakhet. De är satta för att skydda människors hälsa. Från Miljöpartiets sida kommer vi inte att gå med på att vi bygger på ett sätt som gör att människors hälsa sätts i fara. Om det var så att vi inte hade något alternativ, att det inte gick att bygga bostäder utan att offra bullernormerna skulle vi kanske fundera på saken. Men nu är det inte så. Det finns inte en sådan konflikt. Det går att både bygga bostäder och att bygga dem hälsosamma.

Anförande nr 138

L o t t a E d h o l m (fp): Problemet är att Miljöpartiet vill bygga bostäder där vi andra inte vill bygga bostäder. Och vi vill bygga bostäder där Miljöpartiet inte vill bygga bostäder. Det är klart att vi i alla de andra partierna till slut röstar emot er, och så blir det bostäder i alla fall. Men sanningen är att ni är de som röstar mest emot bostäder i den här församlingen i alla fall.

När det gäller bullernormer och andra typer av normer och vad som är hälsosamt och inte hälsosamt så tror jag att det mest hälsosamma man kan göra är att bo på ett ställe där man trivs. Precis som det är så att buller kan skada och att biltrafik kan skada så vet vi att det mest skadliga för hälsan är rökning.

Om man bygger ett samhälle där man aldrig kan få bygga där det bullrar så får vi i stället bygga i förorten. Vad leder det till? Jo, det leder naturligtvis till mer biltrafik, och det var precis det som vi ville undvika från början.

Man måste göra avvägningar. Problemet med den här typen av normer är att inga avvägningar alls görs.

Anförande nr 139

Borgarrådet B ö r j e s s o n (s): När det gäller bullernormerna så arbetar vi nu med Kojan, där vi ska försöka få reda på vad det är för normer som vi kan anpassa oss till och vad vi inte kan anpassa oss till. Vad är möjligt och vad är inte möjligt? Jag tycker att det är ett viktigt arbete som pågår där i nära samarbete med departementet. Det är ju trots allt så att vi inte kan bo i alltför bullerstörda områden.

Jag vet inte riktigt, men jag har för mig att ni själva lade fram ett förslag om hårdare riktvärden när det gäller buller redan 1996. Ni får väl också försöka se var gränserna ska gå för buller. Det är det vi försöker komma fram till nu.

Jag tycker ändå att vi har mängder med förslag. Det finns många bra projekt. Jag tycker också att diskussionen med Miljöpartiet är välgörande. Den bidrar till att vi får en bättre stad att leva i. Det är viktigt för oss alla att kunna se alla olika aspekter på byggandet i alla de 23 000 olika bostadsprojekt som vi nu hanterar.

Anförande nr 140

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag är övertygad om att Py Börjesson och jag är överens om att detta är ett stort problem. Men problemet med er hållning är att den är alldeles för lågmäld. Ni måste helt enkelt bullra mer i den här frågan om ni ska få till stånd en förändring. Annars kommer ett gäng byråkrater i den mycket lilla, mycket tysta staden Karlskrona att bestämma var vi ska bygga i den här staden.

Jag tycker att det är fel. Jag tycker att vi ska bygga bostäder på de ställen och på de platser där folk vill bo och som är attraktiva. Vi ska inte bygga bostäder på de ställen där Boverket i Karlskrona tycker att folk ska bo.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad (miljö, trafik, infrastruktur, konsumentfrågor m. m.)

Anförande nr 141

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Det gäller inte bara att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar stad, utan till en ekologiskt hållbar storstad som ställer krav. Debatten tidigare här visade ju att bullerproblematiken måste tas på största allvar och lösas.

Men det som också är viktigt här är att titta på vilka önskemålen var från Stockholmsmötet den 2 juni i år. Det var ett tydligt önskemål inte bara från Stockholms medborgare utan också från medborgare i form av företagare att man sade att infrastrukturfrågorna är de högst prioriterade frågorna.

Det som känns bra i det sammanhanget är att det händer så oerhört mycket nu. Årstabron ska invigas, Tranebergsbron ska återinvigas och Norra länkens första spadtag ska tas i höst. Vi har finansieringen klar mellan Banverket, landstinget och

staden. Vi har fattat beslut om att bredda Klarastrandsleden. Vi ska bredda och trafiksäkra E 18. I höst kommer vi också att fatta beslut om trafikapparaten och miljön kring Slussen.

Det är lite förvånande att den så kallade borgerliga alliansen för femte valet i rad nu säger att man vill bygga Ringen. I fyra tidigare val har ni gått ut och sagt att ni vill bygga Ringen, och vid varje val har ni svikit era väljare. Den här gången säger ni att ni är helt eniga, men den helt avgörande frågan återstår för er att svara på, nämligen: Hur hade ni tänkt att finansiera de utbyggnaderna? Förbifarten kostar 20 miljarder till exempel. Var finns pengarna till finansiering av detta?

När vi säger att vi vill bygga Stockholm ekologiskt är det också viktigt att se en både-och-lösning. Vi ska bygga ut de nödvändiga väginvesteringarna med tanke på att vi blir 80 000 fler de närmaste 20 åren. Men vi ska också ha en effektiv och rationell kollektivtrafik till rimliga kostnader.

Jag vill också i det här sammanhanget nämna att jag hoppas att försöket med miljöavgifter kommer att ge oss erfarenhet. Jag hoppas också att stockholmarna hösten 2006 säger om de vill ha försöket för alltid avstängt, eller om de är beredda att använda miljöavgifter som ett sätt att klara en ökad framkomlighet, en förbättrad livsmiljö, bättre luft och mindre buller. Framför allt gäller det om de för näringslivets skull vill minska trängselkostnaderna, som numera är på mellan sex och åtta miljarder kronor årligen. Det är i så fall ett effektivt utnyttjande av vårt system.

Med detta yrkar jag bifall till det förslag som föreligger.

Anförande nr 142

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Om man vill ha infrastruktur för en växande Stockholmsregion är det tre saker som är grundläggande.

För det första måste man ha investeringsmedel. För det andra måste man samverka med grannkommunerna. För det tredje måste man kunna påverka statsmakten.

Men investeringsmedlen sprids i dag för vinden och fylls inte på på grund av svaga bokslut. Av de totala avsättningarna för nästa våg av infrastruktur gjorde vi nästan 90 procent under 2002. I det senaste bokslutet avsattes noll till infrastruktur. Nu måste vi låna eller sälja enligt er egen ekonomiska inriktning för att ha råd med infrastruktur. Vad ska belånas? Vad ska säljas nu, Annika Billström? Och vilka försäljningar får du med Ann-Margarethe Livh på?

Grannkommunerna antingen ignoreras, som i frågan om biltullarna, markstiftelsen, biogasbåtarna och regionförbunden, eller också utsätts de för diktat och mästras, som i frågan om infartsparkeringen.

Sedan kommer vi till statsmakten. Förutom att Bosse Ringholms bisyssla som arbetarekommunsordförande har blivit hans huvudsyssla och att man flyttar bort statliga jobb så är energinivån låg. Det är ingen Duracellkanin där inte! Trollhättan vann på walk over mot Stockholm, vilket nu bland annat drabbar E 18. Det vore

intressant att få veta av borgarrådet om det är Hjulsta, Rinkeby eller Kista som drabbas och inte ska få sin trafikplats.

Men om man inte vill ha infrastruktur för en växande Stockholmsregion så blir det enklare. Avsätt inga pengar! Mästra grannkommunerna! Lägg er platt för regeringen! För allvarligt talat, Annika Billström, varför ska vi ha alla de här vägarna när bilismen ändå ska bekämpas?

Ni för just nu en unikt bilfientlig politik med biltullar, p-avgiftschock och stadsjeepsförbud. Ni slår till och med mot de bilar som ni värnar. Det är miljöbilarna, som gärna får parkera i innerstaden men som inte kan tanka eftersom ni stänger mackarna.

Vill vi ha en växande Stockholmsregion, eller strider det mot viljan om god miljö? Svaret är att det beror på vem man frågar. Om man frågar stadens tjänstemän, vilket är en bra idé ibland, så säger de i Framtidsutredningen att tillväxt i Stockholmsregionen har "låg miljöpåverkan". Frågar man Miljöpartiets kongress är "tillväxt i konventionell mening inte möjlig eller eftersträfvansvärd".

Beskedet till stockholmarna är glasklart. En majoritet som bygger på Miljöpartiet kommer inte att få fram och vill inte ens ha infrastruktur för en växande Stockholmsregion. Mot detta ställer vi på den här sidan ett enigt alternativ för en växande Stockholmsregion. Behåll Bromma flygplats! Bygg kringfartsleder som Österleden och Förbifart Stockholm! Det är också enigt med näringslivets önskemål på Stockholmsmötet.

Ni önskar bort bilarna från innerstaden. Ni vill tänka bort dem och ni vill beskatta bort dem. Vi vill bygga bort dem genom kringfartsleder så att de inte behöver åka in till staden alls. Detta är vi eniga om, och det skulle vi också kunna vara eniga om med Socialdemokraterna. Men då måste ni frigöra er från bil- och tillväxthatarna.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 143

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Fullmäktige! Den 7 juni är en helt vanlig dag i många av våra liv. Åtminstone är det en helt vanlig dag på Nynäsvägen när man sitter där i köerna på morgonen. Det går långsamt, långsamt framåt. Avgaserna spys ut. När man passerar tunneln tänker man: Det här var ju bra, för nu blev det lite lättare i alla fall! Men det har långt ifrån lättat fullkomligt; det står nästan still.

Som politiker måste man då tänka lite grann. Hur påverkar situationen mig och mina grannar? Jag vet inte om Annika Billström någonsin har suttit i den där kön, för jag tror att du bor i innerstaden. Men om du satt där så vet jag vad du skulle svara. Du skulle säga så här: Vi måste få bort de andra från vägen så att jag kommer fram och kommer till jobbet lite fortare. De måste bort. Vi använder ekonomiska styrmedel!

Vi andra tänker så här: Vi måste göra något så att alla kommer fram. Det måste gå lite fortare så att alla inte står här och spyr ut sina avgaser.

Det är nämligen det som det handlar om. Trängselskatterna är en gigantisk beskattning av de människor som inte riktigt har råd. Som de nyvaknade marknadsliberaler vänstern har blivit har de förläst sig på teorierna om vad man kan använda detta till och hur man ska tränga bort halva befolkningen från våra vägar och från möjligheten att ta sig in till staden. Det är ju de som inte har råd som inte ska få åka på våra vägar i framtiden. De får inte åka på de fina vägar som vi alla betalar med våra gemensamma medel.

Självfallet måste vi sträva efter ett Stockholm där vi har rörlighet, där alla kan röra sig över staden och där bilarna inte står och spyr ut sina avgaser hela tiden. Det enda svaret på detta är ett ökat vägnät. Det är fullkomligt självklart, och det inser alla som tänker två tankar om det här och som inte är förblindade av hur det ser ut i innerstaden med cykelbanor och där man kan ta sig fram utan att ha bil.

Det alliansen erbjuder är en lösning på ett historiskt dödläge – en akilleshäl för politiken i Stockholm som innebär att vi aldrig har kunnat lösa trafikfrågorna på ett vettigt sätt. Vi säger ja till Ringleden, ja till Österleden, ja till förbifarten och ja till Bromma flygfält. Det är det enda alternativet som gör det möjligt för stockholmarna att inte fastna i köer och som gör det möjligt för alla stockholmare att röra på sig.

Men vad är ert alternativ, Annika Billström? Vänstern säger att miljöpolitik står mot asfalt och att vi inte kan ha mer asfalt, för då blir det ingen bra miljöpolitik. Miljöpartiet säger: Vi ska ha färre parkeringsplatser i innerstaden så att alla ska cirkulera runt och inte hitta var man ska parkera.

Annika Billström! Vad säger du nästa gång som ett kommunalråd i Kalix vill ha ut mer av Göran Persson, och Göran lyfter luren och ringer till dig? Vad svarar du då?

Anförande nr 144

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande och fullmäktige! Det går en klar ideologisk skiljelinje mellan majoriteten och oppositionen även i detta ärende. Vi i majoriteten värnar en stad för alla – en stad där kollektivtrafiken är basen för samfärdsel och där både offentlig och kommersiell service ska vara tillgänglig för alla. Det är en stad där bostadsområden inte endast innehåller bostäder utan också grönytor, anläggningar för idrott och rekreation och en fungerande kollektivtrafik.

Allt detta förutsätter planering och solidaritet. Jag har haft tillfälle att träffa företrädare för andra storstäder i Europa. Senast i mars i år var det en konferens i Amsterdam. I London, Paris, Barcelona, Rom, Berlin, Wien och Köpenhamn såg vi alla samma utveckling och diskuterade samma lösningar. Men både problematiken och lösningarna har kommit olika långt.

På samma sätt går diskussionerna när jag träffar kommunalpolitiker från de tre största städerna i Sverige – Stockholm, Göteborg och Malmö.

Det fungerar inte att som oppositionen populistiskt säga att låta det vara fritt fram. Låt den som vill åka bil göra det och låt kollektivet betala, säger man. Storstäderna i Sverige och i Europa har inte råd med en infrastruktur som bygger på privatbilism. Städerna korkas igen och miljön fördärvas. Förutom detta kommer inte heller

kollektivtrafiken fram. Det blir moment 22. Man bygger ut kollektivtrafiken men sedan kommer den inte fram, för den hindras av bilar.

Det är därför vi i majoriteten vill göra det som har gjorts i London. Vi vill införa trängselavgifter som styrmedel. Därför inleder vi Stockholmsförsöket. Avgifterna ska användas till utbyggd kollektivtrafik. Vi vill ha direktbussar från yttre ytterstaden till centrum och snabbspårvägar som knyter ihop kollektivtrafiken till en kollektiv ringlinje liksom i många andra storstäder i Europa. Vi ser gärna ännu mer av spårbunden trafik. Vi välkomnar Citybanan.

I andra storstäder i Europa har man insett fördelen med spårvagnar. De sväljer fler passagerare än bussar och de blir inte undanträngda av bilar. Om man tar 180 bilar med en person i varje så kan de rymmas i tre bussar eller i en spårvagn. Det är en enkel och klar ekvation.

Staden som simmar på vattnet borde också i större utsträckning utnyttja vattenvägarna för kollektivtrafik. Djurgårdsfärjorna är klassiker liksom skärgårdsbåtarna, men vi inför nu också biogasfärjor som ytterligare ett kollektivtrafikmedel till och från Hammarby sjöstad.

Infrastruktur är mer än trafik. Det är en fungerande service. Det är förskolor och skolor som är inplanerade från det att bostäderna är inflyttningsklara. Det är lågprisbutiker som ska vara tillgängliga även för icke bilburna kunder, idrottsanläggningar som fungerar för funktionshindrade och blir tillgängliga för breddidrott, ett renhållningssystem som fungerar, fastighetsnära källsortering så långt som möjligt och lättillgängliga återvinningsstationer i övrigt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 145

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, fullmäktige! Att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad är ett av den rödgröna majoritetens fem övergripande mål för mandatperioden. Det är ett strategiskt viktigt och långsiktigt helt avgörande mål för att vi som lever nu och i fortsättningen också ska kunna ha det bra och för att våra barn och kommande generationer ska kunna utvecklas och få goda livsförutsättningar i Stockholm.

I oppositionens, den numera så kallade alliansens, reservation finns inte ett enda ord om miljöpolitik eller ekologisk hållbarhet. Det har däremot under dagen diskuterats mycket om social hållbarhet och alliansens sätt att se på tillväxt. Utan en ekologisk hållbarhet som utgångspunkt blir den ekonomiska tillväxten som en cancersvulst på samhällsapparaten. Det har vi redan upplevt i många länder, och vi ser det fortfarande i dag i länder där barnarbete förekommer, där vatten på flaska erbjuds de fattigaste medan rent tappvatten inte finns att tillgå, där sjukdomar grasserar på grund av för få medel till hälsovård och där naturen skövlas och ses som en fri nyttighet.

Vi är lyckligt lottade i vårt land, och vi är på väg att bemästra många svåra miljöproblem. Men mycket återstår fortfarande att göra. Mycket måste också göras i

gemenskap med andra länder. Vår miljöpolitik beror därför mer och mer av direktiv och förordningar inom EU. Eftersom miljöfrågorna ofta är gränsöverskridande behövs gemensamma överenskommelser, bland annat på bullerområdet, som har diskuterats här i dag.

För Stockholms del handlar de stora strategiska frågorna om miljön och om ekonomisk och social hållbarhet. De viktiga framtidsfrågorna blir då att kombinera det här. Det blir till exempel att ta ett helhetsgrepp på energifrågorna så att vi kan planera för nya energislag och därmed tänka nytt i byggandet och i trafiksammanhang. Solceller är redan ett begrepp i Wiens och Berlins bebyggelse. Miljöbilar och miljövänlig sjötrafik som går på nya bränslen som etanol, biogas och bränsleceller kommer att bli de närmaste årens utmaning.

Det är därför viktigt att få fram stadens energiplan, som nu arbetas fram inom stadsbyggnadskontoret.

Klimatfrågan är mer aktuell än någonsin. Den hör ihop med hur vi hanterar energi- och trafikfrågorna. Luftföroreningarna måste minska både vad gäller PM 10 och kvävedioxid genom förbättrade åtgärdsprogram och samarbete mellan stadens förvaltningar.

Vatten är egentligen en oändlig resurs, men rent vatten kostar samhället alltmer och kan, om vi inte hanterar vatten- och avloppsfrågorna på rätt sätt, bli ett långsiktigt problem för hållbarheten. Det kan bli dyrt och ineffektivt och en hämsko på utvecklingen.

Hur avfallet hanteras är en viktig strategisk infrastrukturfråga där mycket mer måste sättas in och fler viktiga beslut måste fattas för att komma till rätta med den ökade mängden restprodukter.

Ingen vill betala för det här. Men det är det som är vår viktiga framtid. Vi måste komma till ett samhälle där vi kan hantera de viktiga miljöfrågorna på ett bra sätt.

Anförande nr 146

Göran Holmström (kd): Annika Billström frågade i sin inledning i trafikdebatten hur vi ska finansiera resten av Ringen. Men en ännu mer grundläggande fråga är hur ni ska få till en majoritet för att besluta om den om inte vi hjälper till på den här sidan.

Det är naturligtvis bra med breda uppgörelser över blockgränsen om stora satsningar på infrastruktur. Någon egen majoritet i trafikfrågorna har ni ju inte. Det är förmodligen också skälet till att ord som trafik, utbyggnad och även tillväxt lyser med sin frånvaro i det här strategiska ärendet. Den enda åtgärden på trafikområdet som ni har gemensam är trängselavgifter. Det övriga som genomförs är beslut som har grundlagts under den förra mandatperioden och som vi är med och hjälper till att föra fram till beslut och genomförande.

Oavsett vad man tycker om trängselavgifter så är de ingen lösning på hur regionförstoringen ska fås att fungera, hur arbetsmarknadsregionen och inpendlingen till

Stockholm ska bli bättre och hur transportbehovet öster om staden ska finansieras och komma till – det är det som vi nu kallar för Östlig länk eller Österleden.

Inte heller är trängselavgifterna någon lösning på behovet av långsiktiga och klara spelregler för flyget. Bromma har lyfts fram den senaste tiden. Jag är övertygad om att situationen för Bromma när avtalet går ut från 2011 kommer att bli en alltmer aktuell fråga. Jag är också övertygad om att vänsterkanten kommer att få accelererande problem med att hantera detta.

Under nästa mandatperiod måste ett beslut fattas både om den statliga koncessionen för Bromma och om stadens avtal med Luftfartsverket. Jag har för mig att båda de här två har en giltighetstid till 2011. En strategi värd namnet vore att åtminstone resonera om hur trafiken med flyg till och från Stockholmsområdet ska lösas. Under den period som det strategiska ärendet avser måste man, vilken majoritet som än styr, ta i frågan om Bromma flygplats.

Vi på den här sidan är överens om att Bromma flygplats behöver ett nytt avtal. Från kristdemokratiskt håll hade vi gärna sett att vi för en god tid sedan hade påbörjat planerna för att bygga en ny citynära flygplats söder om staden. Det skulle vara bra för den regionala balansen och det skulle finnas fler fördelar. Men det tar ungefär 15 år att anlägga en ny flygplats. Under de år som har gått under den senaste tiden har Socialdemokraterna i regeringen ägnat sig åt att döda alla tänkbara platser till ny lokalisering för en ny flygplats nära Stockholm.

Vad vill då Socialdemokraterna i staden ha i stället? Vill ni lägga ned Bromma innan det finns en ersättningsflygplats? När ska ni i så fall göra något åt det? Tänker ni prata med er egen regering som inte har den ståndpunkten? Ska ni skriva något tillsammans med Miljöpartiet och Vänstern? Och vad skulle det i så fall vara?

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 147

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Även om det här handlar om att bygga en ekologiskt hållbar storstad så tror jag att det här avsnittet kommer att handla mycket om trafik. Jag skulle bara vilja påminna moderater, folkpartister och kristdemokrater om vad ni gjorde förra mandatperioden när det gäller infrastruktur. Ni gjorde inte någonting! Det ni åstadkom var att bygga ut cykelbanor, men inte bidrog ni till att lägga grunden för en ökad tillväxt! Samtidigt visste ni att vi under er mandatperiod var på väg in i en djup lågkonjunktur.

För femte gången i rad säger ni att ni ska bygga Ringen. Men för vilka investeringsmedel då? Om ni inte klarade av att finansiera under förra mandatperioden, hur ska ni då klara det 2006–10? Det finns ingen som helst trovärdighet hos moderater, folkpartister eller kristdemokrater när det gäller infrastrukturen. Ord räcker inte. Det är handling och det är resultat som räknas.

Därför är det viktigt att se att det händer långt mycket mer denna mandatperiod än det har gjort sedan mitten på 70-talet. Skälet till detta är att vi tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet har en långsiktig politik för både–och – för kollektiv-

trafikutbyggnad och för infrastrukturutbyggnad när det gäller vägar. Men det gäller också att ta ett ansvar för framkomligheten. Om Madeleine Sjöstedt tror att lösningen på Nynäsvägens problem bara är utbyggnaden av vägar kan hon ju se på erfarenheten från förra mandatperioden. Den visar att ni är oförmögna – allra helst nu, när ni inte har ett öre för att klara ens förbifartens 20 miljarder och Österledens 15 miljarder. Det går inte att trolla. Folk tror inte på det längre.

Det handlar om något annat, och det skulle jag vilja ställa en fråga till Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna om. Stockholmsberedningen har i mycket bred enighet, 70 eller 80 procent kanske, satt upp en prioritering för vägutbyggnaden. På plats nummer åtta ligger Österleden. Jag vill veta om ni är beredda att bryta den överenskommelse som Stockholms stad, dess länskommuner, Mälardalsregionen och även riksdagspartiernas företrädare är eniga om. Är det plötsligt så nu att halva den här gruppen i Stadshusets rådssal har ändrat turordningen för hela Mälardalsregionen och ställt hela flerkärneenheten på ända? Är det det budskapet som den borgerliga alliansen har till Stockholms medborgare i dag?

Anförande nr 148

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Att man ska få höra en politiker som under valrörelsen klart och tydligt sade nej till biltullar för att sedan på valdagen ändra sig ta ordet trovärdighet vad gäller infrastruktur i sin mun är väl nästan mer än vad man över huvud taget kan tugga i sig.

Vårt alternativ är oerhört trovärdigt eftersom vi är ense, vilket ni inte är i din majoritet. Du pratar om ekonomiska resurser – och det är klart, med den ekonomi som vi har i dag och som den sköts nu så har vi inga resurser. Men med en mycket mer framsynt politik kommer det att finnas ekonomiska resurser också till utveckling i Stockholm. Det tror vi hårt på.

Vad är ditt alternativ, Annika Billström? Vilka kommer du att bygga vägar tillsammans med? Hur ska du ordna infrastrukturen? Hur ska du få Miljöpartiet med dig på några infrastruktursatsningar i framtiden?

Besluten om Klarastrandsleden och Norra länken fattades under vår tid. Jag tror inte att du ska slå dig för bröstet så förfärligt mycket för det. Vad är ditt alternativ?

Anförande nr 149

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det känns befriande att äntligen få raka, tydliga besked från borgarna. Ni har inte ett korvöre i den här valrörelsen heller. Det är den gamla retoriken, som bygger på att ni i fyra val i rad har sagt att ni ska bygga Ringen.

Då ställer jag nästa fråga: Vill ni bryta Stockholmsberedningens överenskommelse med 70–80 procents enighet på lokal nivå, på regional nivå och på nationell nivå? Är det det som ni meddelar Stockholms invånare i dag? I så fall är det den största skräll som jag någonsin har varit med om under mina elva år som heltidspolitiker i Stockholm.

Anförande nr 150

Göran Holmström (kd): Inget genomfördes under förra mandatperioden, säger Annika Billström. Vi skäms inte för cykelbanorna. Många av dem är bra, och det fattades faktiskt beslut om dem under förra mandatperioden. Vi fick ett nytt avtal med Luftfartsverket om Bromma och vi fattade beslut om Norra länken.

Därtill var det så att folk kom i arbete. Socialbidragstagandet minskade. Att folk arbetar och betalar skatt är faktiskt ganska viktigt även för att få råd med trafikinvesteringarna.

Rolf Könberg påpekade en intressant sak i sin inledning. Han sade att det var tack vare försäljningar som vi i dag kan genomföra de stora infrastruktursatsningar som Kristdemokraterna, Moderaterna och Folkpartiet med hjälp av Socialdemokraterna beslutade om under förra mandatperioden. Annika Billström säger att s, v och mp har en långsiktig strategi för trafiken. Men vilken är det? Inte syns den i det strategiska ärendet. Nuvarande trafikinvesteringar genomförs ju med hjälp av oss.

Anförande nr 151

Borgarrådet Billström (s): Det vore väl skam, Göran, om man inte under brinnande högkonjunktur minskade socialbidragstagandet och ökade jobben? Det är väl en fullständig självklarhet att så sker. Konsten är snarare att skapa nya jobb både i privat och offentlig sektor i en djup lågkonjunktur. Att slå sig för bröstet och tro att politiska beslut i den här församlingen påverkade socialbidragstagandet – icke! Det var en brinnande högkonjunktur tack vare den internationella och nationella ekonomiska situationen.

Jag får fortfarande inte svar på följande frågor. För det första: Hur ska ni finansiera Ringen för femte valet i rad? För det andra: Bryter ni härmed Stockholmsberedningens överenskommelse när det gäller väg- och kollektivtrafiksatsningar? Jag tror att medborgarna i Stockholm är djupt och innerligt nyfikna på ett sådant besked.

Anförande nr 152

Rolf Könberg (m): Ordförande, fullmäktige! Det är många frågor från någon som i den här salen för knappt en månad sedan försvarade ett bokslut som innehöll 0,0 i avsättningar för investeringar i infrastruktur. Det här med att vi inte gjorde någonting har Madeleine och Göran redan bemött. Men jag vill ytterligare lyfta fram att vi räddade Bromma flygplats förra gången och att vi kommer att behöva rädda Bromma flygplats en gång till när vi får chansen efter valet.

Den här lika-goda-kålsupare-retoriken är jobbig. Det är inte så och det har aldrig varit så. Ni svek och ni bytte åsikt 180 grader. Ni lovade att det inte skulle bli några biltullar, och sedan blev det biltullar. Vi har alltid velat bygga Ringen, och det har vi velat i betydligt fler än fyra val. Även där måste jag rätta dig.

Vi hade haft ett Dennispaket verkställt om det inte hade varit för dina kompisar i regeringen som saboterade det 1997. Det känner du väl till.

Vi kommer inte att ge oss på den här punkten. Vi kommer att i den allians som vi nu har format se till att det här genomförs. Vi kommer att sätta av nya investeringsmedel i takt med att ni förskingrar de gamla.

Anförande nr 153

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Tystnaden tiger still. Och tystnaden samtycker, brukar man säga i ett talesätt. Beskedet till stockholmarna är alltså klockrent och glasklart: Det finns ingen finansieringslösning på de nödvändiga infrastruktursatsningar som behöver göras, framför allt inte från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna, när det gäller deras sätt att säga för femte, sjätte, sjunde eller åttonde valet i rad att de vill bygga Ringen. Vi tackar för det; då vet vi hur läget är.

Det återstår svar på en fråga. Den gäller för staden, för länet, för regionen och för nationen. Kommer moderater, folkpartister och kristdemokrater att bryta den överenskommelse som finns sedan vi tillsammans arbetade fram detta i Stockholmsberedningen? Jag tror att det bara är den frågan som det återstår att svara på nu. Den är väldigt intressant i sammanhanget.

Anförande nr 154

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Fullmäktige! Jag var med på förra årets Stockholmsmöte. Det var en väldig entusiasm, och det var många saker som kom upp och som vi skulle samarbeta omkring mellan företagare, politiker och tjänstemän.

När inbjudan kom till årets Stockholmsmöte anmälde jag mig. Jag såg fram emot vad som skulle redovisas av allt som hade blivit uppfyllt. Ungefär samtidigt kom det också en redovisning från Svenskt Näringsliv. Man hade gjort en enkät bland politiker, företagare och tjänstemän runtom i landets kommuner. Döm om min förvåning när Stockholm hade halkat ned med 19 platser från föregående år, ned till 133:e plats bland Sveriges kommuner.

När vi sätter ut att vi återigen nästa år ska ha ett Stockholmsmöte så blir jag oroad. Kommer detta att innebära att vi kommer att halka ned ytterligare 19 platser eller kanske ännu mer? Jag tänker på årets Stockholmsmöte, den entusiasm som rådde där och det som vi kom fram till som ytterligare skulle genomföras.

Det handlade om att många av de som var med på Stockholmsmötet, framför allt företagarna, såg att infrastruktursatsningarna var viktiga. På plats nummer ett under mötet kom byggandet av Förbifart Stockholm. Vi ser inte mycket av det från nuvarande majoritet. Över huvud taget är det stor ovilja mot företagare och företagsverksamhet.

Det går en skarp skiljelinje mellan nuvarande majoritet och de partier som nu är i opposition. Från majoritetens sida handlar det mycket om att förbjuda medan vi vill tillåta. Ni vill hindra. Vi vill hjälpa. Ni vill försvåra. Vi vill underlätta. Jag kan ta många exempel på detta sedan.

Ni höjer avgifter, ni höjer skatter och ni höjer straffavgifter. Ni försvårar med byråkrati och så vidare. Vi underlättade under förra mandatperioden med lotsverksamhet, avknoppningar, privatiseringar, utbyggnader och så vidare.

När det gäller Annika Billströms fråga om finansieringen så har vi i alla fall visat i den förra majoriteten att vi kunde sköta ekonomin. Vi betalade av 40 miljarder i skulder som staden hade. Vi sänkte skatterna och vi underlättade på olika sätt. Men ni måste rätta er efter en regering som bara flyttar pengar från Stockholm och som bara hindrar och försvårar för Stockholmsregionen. Då är det inte lätt att genomföra något; jag förstår det. Vi får hoppas att det blir byte av regering också.

Anförande nr 155

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag kallar det inte för en välskött ekonomi när man lämnar efter sig 315 miljoner kronor och underskott i stadsdelarna. Det är den verksamhet som handlar om vård, skola och omsorg.

Men det är naturligtvis så att Stockholmsmötet har varit tydligt för andra året i rad. Det är samverkan och samarbete som gäller. Jag trodde, Berthold Gustavsson, att vi var överens om att sluta med mytbildningen och att sluta med vita eller direkta lögner. Det som du står och påstår nu är ju direkt osanning! Det vet alla. Ändå repeterar ni det här. Men vi kommer att repetera att det är osant. Sant ska sägas, och det ska vara tydligt.

Ingen vet fortfarande vad svaret från Moderaterna är. Kommer ni, Folkpartiet och Kristdemokraterna att bryta Stockholmsberedningens överenskommelse som gäller kommunen, länet, regionen och nationen?

Anförande nr 156

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Hur stora underskott har ni i stadsdelsnämnderna för närvarande, Annika Billström?

Det totala överskottet för staden när vi lämnade över till er var cirka två miljarder. Det talar för sig självt. Det var så trots att vi hade betalat av skulderna, trots att vi hade kunnat sänka skatten och trots att vi hade kunnat förbättra välfärden för bostadslösa och många andra. Vi hade också möjlighet att bygga ut vägar, cykelbanor och så vidare. Vi sköter ekonomin så att det går bra för staden. Därför behöver vi byta majoritet igen så att staden kan fortsätta att växa.

Ni samarbetar med partier som är tillväxtfientliga. Åtminstone tycker de inte att staden Stockholm ska växa. Ska det växa så ska det vara någon annanstans än här, tydligen. Ändå tror man att det ska kunna bli lika bra. Men det blir i alla fall inte lika bra för Stockholm och kanske inte ens lika bra för Sverige.

Anförande nr 157

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Berthold Gustavsson! Du påstår att ni sparade in 40 miljarder kronor. Det kanske ni gjorde, till en del i alla fall. Men var kom de pengarna ifrån? Jo, de kom från de bolag som Stockholms stad och Stockholms stads

medborgare har sett till finns. Det är också affärsverksamhet. Fortums verksamhet i dag gör att vi stockholmare blir fattigare. Elpriserna går upp och värmepriserna går upp. Detta är inte en god utveckling inför framtiden.

Dessutom skulle jag vilja säga att det inte bara är ditt parti eller bara ni på den kanten som tycker att småföretagande är bra. Vi i Miljöpartiet tycker också att småföretagande är bra. Det finns många småföretagare som arbetar konsultativt, med miljöteknik och med grön affärsutveckling. Skillnaden, Berthold Gustavsson, är att de småföretagarna också tänker långsiktigt och inte bara på de kortsiktiga vinsterna.

Anförande nr 158

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Viviann Gunnarsson! Du borde vara glad att elpriserna går upp, för det är ju det som du och ditt parti försöker åstadkomma både i riksdagen och här i fullmäktige. Ni vill att det ska vara så höga priser som möjligt på elen. Men det är faktiskt skatterna som i första hand har drivit upp elpriserna.

Miljöpartiet säger att vi inte ska ha fler vägar. Det här är ju till en del en trafikdebatt. Vi ska inte ha fler vägar, för det genererar mer trafik, säger man. Men har det aldrig fallit Miljöpartiet in att fler boende och fler företag genererar mer trafik? Det är där den stora skiljelinjen går. Ni vill inte att Stockholm ska växa. Ni vill inte att vi ska utvecklas. Ni vill inte ha någon tillväxt. Därför vill ni inte ha fler vägar heller. Därigenom ska ni se till att inte fler flyttar hit. Då blir det också mindre skatteunderlag. Det är så det hänger ihop. Men ni kan väl säga det i stället för att skylla på någonting annat!

Anförande nr 159

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag noterar att Annika Billström använder alla inlägg i dag som standardinlägg om Stockholmsberedningen. Står ni bakom den? frågar hon. Man skulle kunna leka med ord och säga: Ja, vi står långt bakom! Men det ska jag inte göra.

Problemet med den ganska innehållslösa attacken, Annika Billström, är att det som står före Österleden på Stockholmsberedningens lista är rena självklarheter. Det är rena hygienfrågor för oss som bejakar en växande Stockholmsregion. Det är Norrortsleden, E 18, Nynäsvägen och Norra länken. Det är sådant som vi uppfattar att vi är överens om och som är i ett verkställighetsskede. I alla fall levde vi i den tron till nyligen.

Men så har vi det här med staten, med Trollhättan och alltihop. Det är inte självklart längre. Berätta gärna igen när det gäller E 18 om det är Hjulsta, Rinkeby eller Kista som ska torska när det fördyras och försenas!

Om vi hade den enighet som vi har på den här sidan av salen har så skulle de här sakerna vara rena självklarheter och rena hygienfrågor. Men med er majoritet är de inte det, så kom inte med Stockholmsberedningen en åttonde gång!

Jag går nu över till att tala om stödpartierna, herr ordförande, och synen på bilnehav och synen på tillväxt. Ann-Marie Strömberg vill inte låta kollektivet betala. Det

är väl härligt att hon inte vill det! Problemet är bara att skattebetalarkollektivet får betala tre och en halv miljard för ert experiment som tränger undan låginkomsttagare från vägnätet och gör bilinnehav till en klassfråga igen – 50 år senare. Så mycket för att inte låta kollektivet betala!

Viviann Gunnarsson! Tillväxten är alltså en cancersvulst på den ekonomiska samhällskroppen. Jag måste fråga Viviann Gunnarsson – och det här är allvar och inte skämt – om det här innebär en skärpning av Miljöpartiets kongressbeslut. Då menar jag inte synen på ränta eller medborgarlön utan synen på att tillväxt i konventionell mening inte är möjlig eller eftersträvensvärd. Man undrar om inte Peter Eriksson har lagt sig i Stockholmspolitiken igen. Miljöpartiet har, skriver han i sitt mer eller mindre öppna brev till medlemmarna, upplevts som stolliga och verklighetsfrämmande efter kongressen. Man undrar om inte Peter Eriksson har tagit sin stadsjeep, kört hit och satt sig på läktaren där och tittat ned på Viviann Gunnarsson. Cancersvulst – menar du allvar?

Avslutningsvis vill jag säga något eftersom konsumentfrågorna ligger här. För övrigt anser vi att konsumentnämnden ska avskaffas. Eller på latin, med lätt parafras på Kato: *Delenda collegium consumentores*. Bort med den!

Bifall till den borgerliga reservationen!

Anförande nr 160

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är rätt intressant att lyssna till Rolf Könberg. Men han svarar fortfarande inte. Om det är så självklart att det är hygienfrågor från nummer ett till nummer sju – varför ska ni då för det första tidigarelägga och för det andra bryta Stockholmsberedningen? Var det inte så, Rolf Könberg, att det regionala samarbetet var oerhört viktigt? Var det inte så att samarbetet i länet var viktigt och att samförståndet här var viktigt med tanke på Stockholmsmötet? Var inte samverkan med den nationella nivån också viktig?

Det är oerhört relevanta frågor som vi ställer till er. Vi kräver svar på dem. Medborgarna måste ju få veta. När ni säger Ringen så måste de få veta om det är om 20 eller 30 år som ni tänker bygga den. Ni tänker ju inte göra det under nästa mandatperiod.

Den återstående frågan som du inte kan komma bort ifrån är vilka pengar du använder. Vilka pengar tänker du finansiera de sju första projekten med? Och hur blir det sedan i så fall för Österleden? Den är ju prioriterad. Antingen är den ett första projekt eller så är den ett åttonde projekt. Det är väldigt förvirrat just nu.

Anförande nr 161

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste påminna om vad jag sade i mitt inledningsanförande. Ska man hålla på med sådant här så måste man ha finansiering, man måste kunna samarbeta med grannkommunerna och man måste kunna påverka staten. De vi ser just nu är effekterna av att ni inte kan göra någonting. Ni har inga egna pengar och ni förskingrar de investeringsmedel som vi avsatte. Vi kommer, tro mig, att avsätta nya. Vi kommer inte att nonchalera respektive mästra grannkommunerna på det sätt som ni gör.

Jag vill även där påminna om några exempel som jag tog upp tidigare: hela frågan och hela hanteringen av biltullarna, markstiftelsen och regionförbundet. Det är tre exempel där ni inte har klarat av regional samverkan.

De första hygienfrågeprojekten har kommit längre. Du sade själv i ditt inledningsanförande, vilket du inte har kommenterat därefter, att nu måste vi satsa framåt, ta nya tag och planera för nästa våg. Frågan är: Vad ingår i er nästa våg i den mån ni har någon? Eller är det bara så att ni från regeringen ska återvinna samma pengar och samma beslut en sjunde och åttonde gång? Kommer det ett stort fett valrörelsepaket? Är det det som vi ska se fram emot? Säg det, bara så att jag förstår.

Anförande nr 162

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag upprepar den fråga som Annika Billström inte fick svar på, nämligen: Hur tänker ni finansiera alla era vägar som ni tänker bygga ut? Det har ni fortfarande inte förklarat

Vårt Stockholmsförsök är finansierat. Om det går bra så blir det en permanentning precis som i London. Syftet med Stockholmsförsöket och trängselavgifterna är att öka framkomligheten. Det är någonting som gynnar alla. Det gynnar kollektivtrafiken och det gynnar nyttotrafiken och faktiskt också privatbilisterna att man kan komma fram i trafiken. Det kan man inte nu på grund av alla bilar som korkar igen i synnerhet innerstaden.

Anförande nr 163

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Det där var en intressant utveckling av citatet om att inte låta kollektivet betala. Ni använder ju begreppet kollektiv när det passar era syften, men ni talar väldigt tyst om kostnaderna för det här experimentet och effekterna av det.

Sanningen när det gäller infrastruktur är att man måste både kunna besluta och betala. Vad jag har påpekat här är att ni i den lilla skalan i den här församlingen har visat att ni inte kan fatta beslut om och inte heller finansiera ens grundläggande och elementära investeringar som i princip går åt till att fullfölja redan fattade beslut. När det gäller investeringar och samverkan med den statliga nivån och dess finansiering så har vi avsatt bra mycket mer för infrastruktursatsningar nationellt än vad ni har.

Er bilfientlighet och er tillväxtfientlighet skadar Stockholmsregionen. Nu blir det ännu fler kampanjer från Västmanland om att stockholmare ska flytta dit. Där finns det nämligen ett fungerande vägnät, vilket det inte gör här.

Anförande nr 164

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Rolf Könberg! Jag tänker inte nedlåta mig till att förolämpa er partiledare såsom du försöker förolämpa vårt språkrör. Jag tycker att det är lägsta möjliga nivå på debatteknik.

När det gäller tillväxten så sade jag att utan en ekologisk hållbarhet som utgångspunkt blir den ekonomiska tillväxten som en cancersvulst på samhällsapparaten.

Sådana cancersvulster har vi sett i historien. Vi har sett tbc, cancer, allergier, svält med mera komma fram genom den ohämmade tillväxt som man har försökt hantera i olika länder.

Vi ser den också i dag. Eller är ni helt blinda? Ser ni inte vad som pågår i utvecklingsländerna? Ser ni inte barnarbetet? Ser ni inte svälten? Ser ni inte soporna?

Anförande nr 165

R o l f K ö n b e r g (m): Jo, Viviann Gunnarsson, vi ser soporna vid de fula och nedskräpade återvinningsstationerna, om jag får återföra debatten till ett kommunalt plan.

Jag förolämpade inte Peter Eriksson, Viviann Gunnarsson. Jag citerade vad han skrev i ett brev och jag funderade lite grann på – snarast filosoferade över – om det betyder någonting för den här salen. Jag citerade att han skrev att ni i Miljöpartiet har upplevts som stolliga och verklighetsfrämmande efter kongressen. Med tanke på vad du sade funderade jag för ett ögonblick på om det kan ha någon relevans för de frågor som vi debatterar här just nu. Jag förolämpade alltså inte någon – i alla fall inte honom.

Anförande nr 166

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Herr ordförande! Efter att ha läst majoritetens förslag och dessutom lyssnat på några majoritetsinlägg på infrastrukturuområdet så slås jag av hur illa genomtänkta förslagen är – om någon över huvud taget har tänkt.

När jag lyssnar på Annika Billström i hennes inledningsanförande så låter det som om hon vore nöjd med att staten är alltför njugg med trafikpengar till Stockholmsområdet. Tänk så lätt det kan vara att låta sig vara snäll flicka och passa in i ledet av goda partiarbetare som stöttar allt som den socialdemokratiska regeringen gör och vill göra! Vi på den borgerliga sidan är inte nöjda. Därför kräver vi också Ringen och en annan regering, men den lär vi väl få ha jag förstått.

Det som lyfts fram i majoritetens förslag som något allena saliggörande är självfallet biltullarna. Men vi vet alla att införandet av dem var någonting som Göran Persson tvingade Annika Billström till för att han skulle klara av en majoritet i riksdagen och behålla regeringsmakten. Makt korrumpierar ju. Huvudanledningen har aldrig varit stockholmarnas bästa eller Stockholmsområdets bästa.

Som strategiskt viktiga projekt har man lyft fram till exempel Citybanan och Norra länken. Men inte ett ord har sagts om behovet av Ringen. En sammanhållen trafikpolitik finns inte. Det är någonting som vi får leta efter. Ringen är något som står högt på företagarnas önskelista.

När det gäller E 18 och Kista har regeringen igen senarelagt projektet. Då finner man sig i det också. Det är ju bara regeringen; det kan inte vi hjälpa, säger man. Suck och pust! Det är oerhört viktigt för företagarna i området.

Men Stockholm fortsätter att vara regeringens strykområde. Perssons kompisar i Malmö och Göteborg behöver inte riskera att utsättas för några sådana åtgärder. Trafikmiljön i Stockholm har däremot behov av bra parkeringspolitik till exempel. I likhet med hela trafikområdet finns som väntat ingen gemensam parkeringspolitik. V och mp ser till att förstöra alla möjligheter att förbättra för invånarna i Stockholm. Det gör de genom att se till att göra livet så svårt som möjligt för alla bilister inklusive polisens spanarbilar. S bara sitter ned och finner sig i det. Kan det vara makten igen som korrumperar? Vilket parti i den nuvarande majoriteten bestämmer p-normen? Det skulle jag vilja veta.

Vi har en framgångsrik hamn i Stockholm. Även i det arbetet efterlyser jag en gemensam majoritetspolitik. Vad har majoriteten, och framför allt – hur har man tänkt göra för att skynda på Norvik till exempel?

På område efter område visar dagens majoritet att den inte kan enas – och detta i en tid när Stockholm behöver stärkas för att inte halka ned ytterligare på företagens rankinglista. Det känns därför mycket bra att Folkpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna har så bra samarbete och en stark samsyn i trafikpolitiken.

Bifall till den borgerliga alliansens reservation som innebär en politik som lever även efter valet!

Anförande nr 167

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Inge-Britt! Det vore önskvärt att det du sade var trovärdigt. Men jag tror att stockholmarna visa av erfarenhet ser att projekt efter projekt blir finansierade. Ni vägrar ju att svara på frågan om hur ni ska finansiera alla de vägprojekt som står på en prioriteringslista och som handlar om Stockholms och Mälardalens framtid. Så mycket som det har levererats under den här mandatperioden av beslut när det gäller bostadsförsörjning, av beslut när det gäller kollektivtrafikutbyggnad och av beslut när det gäller infrastrukturutbyggnad har inte skett på 20–25 år.

Då är det väl inte märkligt att vi ställer frågan till moderater, folkpartister och kristdemokrater: Hur tänker ni finansiera detta? Det lilla svar jag har fått från Könberg är att han hoppas att det blir regeringsskifte och att han då tror att han ska få pengar från en borgerlig regering. Men det har ni ju inte fått förut! I tio val i rad har ni sagt att ni ska bygga Ringen.

Ska jag tolka dig så att när vi går in i valrörelsen för 2006 så gäller Stockholmsberedningens prioritering och att Österleden ligger 15–20 år framåt i tiden? Ni har inte finansiering för något av de vägprojekten. Är det så vi ska tolka er, eller ska vi tolka er så att ni hoppas att eventuellt, med några kommunala investeringsmedel, kunna avsätta pengar för förbifarten? Den kostar till dags dato 20 miljarder kronor! Då måste ni sälja både ett, två och tre bolag om ni ska använda de pengarna.

Detta är också ett viktigt besked till stockholmarna. Aldrig någonsin har de borgerliga kunnat tala om hur man ska finansiera det som man önskar. Vi har medel avsatta i vår investeringsbudget som också bygger på det regionen vill både när det gäller kollektivtrafiken och när det gäller vägtrafiken.

Än en gång – vi önskar inget hellre än att medborgarna får ett tydligt besked före valet. Var kommer pengarna ifrån?

Anförande nr 168

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Annika Billström! Du bara fortsätter att leta svekprojekt hos den kommande borgerliga majoriteten. Det kan du känna dig blåst på. Vi kommer att klara av att finansiera de projekt som vi lovar och vi kommer att göra det utan att svika våra medborgare och våra väljare.

Om det sedan skulle vara så att vi säljer några bolag – vilket jag kan tänka mig att vi kanske lyckas göra beroende på hur det blir med era stolliga projekt med stiftelser på bostadssidan – så lovar jag dig att vi inte kommer att använda försäljningssummorna i några kompetensfonder eller miljömiljarder och plöja in de pengarna i driften. Vi kommer att leva på avkastningen av de pengarna, som sund ekonomi kräver.

Anförande nr 169

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ska vi tolka Folkpartiets besked som att man säljer ett antal bolag för att finansiera infrastrukturbyggnaden? Är det rätt uppfattat? Är det så det är, att ett antal kommunala bolag ska säljas för att ni ska ha investeringsmedel för att klara infrastrukturen? Jag tror att ni gav ut någon rapport 1998 eller 2002 som hette något i stil med *Rensa i bolagsdjungeln*, så att Folkpartiet vill rensa bort bolag vet vi, men att ni ska sälja bolag för att använda de pengarna till infrastruktur var något nytt.

Det är rätt intressant och bra, tycker jag, att ha den här typen av strategiska ärenden och på punkt efter punkt få klarhet också i vad oppositionen går till val på. Det hjälper medborgarna. Det är oerhört viktigt med tydliga alternativ i politiken. Vi tackar Folkpartiet för detta.

Anförande nr 170

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om det är speciellt mycket att tacka för. Jag uppfattade det där som ironi. Jag tolkar det i alla fall på det sättet.

Annika Billström har helt rätt i att vi hoppas på ett regeringsskifte. Jag tror att det av en mängd skäl skulle vara en jättebra idé. Det krävs alldeles säkert för att vi ska kunna få till en begåvad avvägning mellan statliga pengar och lokal medfinansiering för att kunna bygga vidare på Stockholmsregionen och dess infrastruktur. Du frågade varifrån pengarna kommer. Sanningen är att de nog kommer från exakt samma källor som era så kallade satsningar. Det finns en statsbudget, och det finns möjligheter till regional och/eller lokal medfinansiering. De möjligheterna är större om man samlar i ladorna själv. Vi samlade i ladorna och avsatte 2, 3 miljarder i 2001 års bokslut. Det är de pengar som ni lever gott på nu och tyvärr håller på att i hög grad förskingra.

Anförande nr 171

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): 2,3 miljarder är en försvinnande liten del av en förbifart som kostar 20 miljarder. Det som står i tur, om man ska ta Rolf Könberg på största allvar, vilket jag gärna vill göra, är den ring som ni för tionde gången går till val på och till den finns det inte investeringsmedel. Det är väldigt viktigt att ni just är tydliga gentemot medborgarna i detta. Ni har inte finansiering den här gången heller. Jag tycker att det är mycket intressant att vi börjar närma oss pudelns kärna. Det går bra att stå här och lova och lova och sedan säga att vi bara har 10 procent finansierat. Det är 10 procent som är finansierat.

Då skulle jag vilja ha svar på nästa fråga: Tycker du som Folkpartiets Inge-Britt Lundin att det är vettigt att sälja ett antal kommunala bolag för att finansiera den ringutbyggnad som du vill ha?

Anförande nr 172

C h r i s t o p h e r Ö d m a n (mp): Jag tycker att det möte vi hade i torsdags med företagare och näringsliv var ett mycket bra möte. Någonting som var riktigt gemensamt för hur man såg på Stockholm var att Stockholm var lagom stort. Många av dem kan naturligtvis jämföra med städer som har vuxit och blivit för stora, där problemen både socialt och ekologiskt har blivit alldeles för stora.

Vill man ha tillväxt har man självklart också att skapa tillväxt. Med de här två variablerna drar jag slutsatsen att det handlar om att vi är varsamma med Stockholm när vi utvecklar Stockholm på olika sätt. Vi ska vara varsamma med det som man också tyckte var väldigt viktigt för Stockholms konkurrenskraft, nämligen bra miljö, trygg miljö och livskvalitet. Att vi hade en bra hälsovård var viktigt, liksom bra kollektivtrafik, i princip allt det som den rödgröna majoriteten arbetar med.

Magnus Böcker, vd på Omhex, lyfte också fram att man inte ska gräva ned sig i vi och de-tänkandet utan att man, som de försöker göra, ska samarbeta med flera olika länder, kan man säga, via börser. Man ska försöka få ihop en stor börs för att klara av konkurrensen inför framtiden, se det som samarbetsmöjligheter. Det tycker jag att vi också bör fundera på att ta till oss.

Stockholm tillhör Sverige, som har gått med i Europeiska unionen. Där har man lyft fram konsumentfrågorna som en viktig del. Man har tre viktiga målsättningar. Det handlar om en hög gemensam nivå på konsumentskyddet, ett effektivt genomförande av konsumentskyddsbestämmelserna och att konsumentorganisationerna deltar i konsumentpolitiken. Allt det här är viktiga förutsättningar för att skapa en väl fungerande marknadsekonomi. Man ser att det finns en obalans mellan konsumenter och producenter. För att minska den obalansen när det gäller makt, inflytande och påverkan ser man det som oerhört viktigt att de olika länderna arbetar med konsumentfrågor informativt, via utbildningar och via konsumentvägledning.

Det finns vissa saker som vi har tagit steget mot under den här mandatperioden. Men det finns också saker som vi behöver fortsätta att arbeta med. Det ena är naturligtvis att utveckla Stockholm på ett skonsamt sätt, ta hänsyn till människor och miljö, skapa förutsättningar för starkare konsumenter på olika håll. Därmed skapar det också förutsättningar för en hållbar utveckling.

I övrigt vill jag yrka bifall till vårt förslag.

Anförande nr 173

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Jag måste säga att man blir något bekymrad när man hör Madeleine Sjöstedt, Rolf Könberg och Göran Holmström i deras inledningsanföranden. Egentligen skulle man kunna beskriva det bara som sol-och-vårande, att inbilla väljarna att man har lösningar som man i verkligheten inte förfogar över. Det tycker jag är lite generande, måste jag säga.

Jag vill ställa några mycket konkreta frågor till er. De ringleder som ni nu pratar er varma för och har kommit överens om – det är historiskt säger ni – hur lång tid tar det att bygga dem, Madeleine Sjöstedt? Om ni skulle komma till makten nästa år, vilka lösningar hinner ni presentera under er mandatperiod? Du står här och säger att du kan skapa framkomlighet för stockholmarna, men är era ringleder klara inom den fyraårsperioden? Svara på de frågorna.

Rolf Könberg! Vad kostar de ringleder som du vill ha? Hur mycket pengar handlar det om egentligen? Det måste gå att få en konkret siffra på det.

Björn Holmström! Vem ska betala för de här ringlederna? Är det era egna pengar som ni lovar bort? Hur ska ni då finansiera de uppåt 50 miljarderna? Det vore intressant att få ett svar på det.

De 50 miljarder som de här vägarna kostar nu och som ni har lovat bort väldigt generöst skulle innebära att man drar bort i princip alla väginvesteringar från resten av landet och att allting skulle satsas på ringleder runt Stockholm under den kommande 10–20-årsperioden. Då måste man fråga sig om det är rimligt. Är det en rimlig lösning? Kommer era partiers riksdagsledamöter verkligen att gå med på att resten av landet inte får en krona till vägar?

Det finns ett ordspråk som man använde mycket förr i tiden. Det handlade om att sälja skinnet innan björnen är skjuten. Det är väldigt mycket det som oppositionen håller på med här. Man lovar väldigt mycket men det är inte era pengar.

Mina barn skrev i julas en önskelista, som de flesta barn gör. Det var en lång lista på många dyra leksaker. Vi lurade aldrig våra barn att de skulle få allt de önskade sig på den där listan för att sedan stå på julafton och ge dem bara små delar av det. Men det är faktiskt precis det ni håller på med. Ni försöker inbilla väljarna att ni har en lösning som ni verkligen inte förfogar över. Det är sol-och-vårande egentligen.

Om det är så att regionen ska stå för 25 procent av de här investeringarna, som det har varit i de tidigare överenskommelserna, innebär det 10 000 kronor per invånare i den här regionen. Det är skattepengar. Då står ni här och pratar om att vi straffbeskattar medborgarna. Snacka om straffbeskattning – 10 000 kronor per invånare i regionen. Sedan tillkommer flera tiotals miljarder i statliga pengar som ni inte har någon makt över men som ni ändå gladeligen lovar bort.

Missförstå mig rätt, det är inget fel på önskelistor. Men man ska inte försöka inbilla någon att det är något annat än önskelistor. Vi i majoriteten gör nu en aldrig tidigare

skådad satsning på kollektivtrafiken, och den är fullständigt finansierad, till sista kronan. Dessutom kommer det intäkter från trängselavgifterna. Vi vet inte riktigt hur stora de är, därför har vi inte heller lovat bort dem. Dem kommer vi att analysera tillsammans med landstinget och SL för att sedan komma med ytterligare satsningar på kollektivtrafiken när vi vet. Det är en seriös politik.

Anförande nr 174

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Majoritetens inlägg i den här debatten är oerhört intressanta. Vi pratar om en strategisk inriktning för Stockholms stad, och det enda den nu styrande majoriteten pratar om är hur vi ska finansiera våra eventuella reformer i framtiden. Det är en rörande omsorg om vår politik, men vad har ni själva att komma med? Vad tänker Per Bolund göra tillsammans med Annika Billström nästa period? Vad ska ni åstadkomma?

Du ska inte oroa dig så mycket för sol-och-vår. Det stenåldersmörker som ni erbjuder stockholmarna är betydligt mer förfärande. Du säger att det ska byggas vägar som det inte finns någon finansiering för. Ni har inte mer pengar än vad vi har, men ditt alternativ, Per Bolund, är att inte bygga några vägar alls. Då är det självklart enkelt. Men vill man göra någonting för stockholmarna får man försöka skapa resurser. De vägar vi pratar om är framförallt finansierade av staten. Men för dig är det enkelt, för du har inga visioner alls.

Anförande nr 175

P e r B o l u n d (mp): Jag börjar med att notera att jag inte fick något som helst svar på de frågor jag ställde som var väldigt konkreta. Det var synd. Men det kommer kanske fler chanser för dig att svara på dem.

När det gäller vad vi gör tog jag upp det lite grann i slutet. Vi gör en historisk satsning på kollektivtrafiken i staden och den här regionen: 200 nya bussar på tolv nya linjer. Det är en satsning på busstrafiken som aldrig tidigare har setts i den här staden, och det är finansierat till sista kronan. Det tycker jag är seriös politik. Man tar fram pengar och sedan säger man vad man ska göra för dem. Det går inte att bara göra långa önskelistor och säga att nu är vi överens. Jag kan också ta fram långa önskelistor på saker jag skulle vilja göra, men det är inte förrän man tar fram pengarna som man är seriös i politiken. Det vi håller på med är en seriös konsumentpolitik där vi talar om för väljarna vad de faktiskt får, önskelistor men ingen finansiering.

Anförande nr 176

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Per Bolund talar om önskelistor. Som jag nämnde tidigare, och jag vill gärna understryka det igen, beror hela den här debatten på er syn på bilismen. Ni önskar ju bort bilarna. Det är det ni gör. Ni vill tänka bort dem. Ni vill som Burt Campbell i Lödder, om ni kommer ihåg det programmet, knäppa med fingrarna och så ska bilarna vara borta. Det är det ni gör. Ni önskar bort bilarna i stället för att göra någonting så att de faktiskt kan vara någon annanstans. Det är det som är problemet.

Vi vill bygga kringfartslederna. Vi är eniga om detta. Det är det som vi kommer att gå till val på inom alliansen.

Sedan tycker jag att medfinansiering är väldigt spännande. Eftersom Annika Billström ställde frågor till mig, väl medveten om att jag inte hade repliker, vill jag ta chansen och svara Per Bolund i stället. 2,3 miljarder är 2,3 miljarder kronor mer än noll. De pengarna handlar om möjligheter att medfinansiera någonting som är ett statligt ansvar. Det här är statliga satsningar vi talar om. De ska finansieras med statliga pengar. Vill ni hävda att det här ska betalas lokalt? I så fall får begreppet lokal medfinansiering en helt annan innebörd än det har haft hittills.

Anförande nr 177

P e r B o l u n d (mp): Tyvärr får jag konstatera att inte Rolf Könberg heller svarade på de frågor jag ställde. Det var synd.

Det är faktiskt så att vi i den här majoriteten har tagit fram en faktisk lösning på trafikproblemen som kan ge oss snabba och väldigt effektiva minskningar av köerna i staden. Det är minskningar som kommer att infalla redan den här mandatperioden och som kommer att vara i hög grad verkningsfulla under nästa mandatperiod. Ni lovar ut ringleder som ni inte har någon betalning för och som inte ger några pengar och som inte kommer att vara byggda förrän om tio tjugo år. Under tiden kommer köerna bara att fortsätta att växa och växa.

I regionplanen för Stockholm, Rufs, konstaterar man på tjänstemannasidan i landstinget att även om man bygger alla de ringleder som ni lovar men inte har pengar till kommer köerna att öka med 40 procent till 2030. Alltså 40 procent fler bilar kommer att stå i kö. Att lura någon att det är en lösning, när man dessutom inte har pengar att bygga dem för, är väldigt oseriöst.

Anförande nr 178

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Varje majoritet som kommer till makten måste naturligtvis våga prioritera. Om man en gång har dragit i gång en verksamhet, startat ett bolag, fått fart på en förvaltning, dragit i gång en service, betyder inte det att man för all framtid har bestämt sig för att det är det viktigaste som staden ska ägna sig åt. Nya behov kan dyka upp, och då är det rimligt att diskutera om det finns verksamheter som man kan sälja eller avveckla.

Vi är överens om ett par saker. Ett bostadsbolag, Centrumkompaniet, Stokab, har vi sagt att vi är beredda att sälja därför att det finns nya viktiga behov som medborgarna i den här staden och regionen har. Det är inte så konstigt att man säljer saker för att finansiera investeringar. Det sker vad jag vet under alla majoriteter, både er majoritet och vår majoritet. Man säljer saker för att finansiera investeringarna.

Dessutom möjliggör avsättningarna från förra mandatperioden nu investeringar som ni också är för. Det är ju inte så att ni säger nej till investeringar.

Sedan tänkte jag kommentera tomteliknelsen. Den är rolig. Låt mig bara göra det, herr ordförande! När tomten hade gått vid förra valet och väljarna öppnade paketen fick de helt andra saker än de hade blivit lovade, nämligen trängselavgifter.

Anförande nr 179

P e r B o l u n d (mp): Återigen upplever jag att man ställer frågor men inte får några svar. Men det kanske ska vara så i den här debatten. Vi får se.

Göran Holmström pratar om att man måste våga prioritera. Det är nästan skrattretande när man lägger fram önskemål på 40–50 miljarder kronor i investeringar. Vad är det för prioritering? Det är väl ingen prioritering över huvud taget. Det är bara att slänga fram allt som man har möjlighet att få ned på en önskelista och sedan be någon annan att betala för det. En seriös prioritering är att säga att de här pengarna har vi tillgängliga och vi kan prioritera mellan de här olika infrastrukturprojekten. Men det är precis det ni inte har gjort. Ni har bara skramlat ihop en lång önskelista med projekt som ni sedan inte kan finansiera.

Sedan är det en bra konsumentupplysning till era väljare att när ni säljer bolag ska ni använda alla de pengarna till att investera i vägar. Det kommer uppenbarligen inte att gå någonting till sjukhem, äldreboenden och sådant. De bolag som ni säljer kommer inte att räcka långt för att finansiera de här vägarna. Då finns det inte ett öre över till andra investeringar som behöver göras i samhället.

Det är också uppenbart för alla att Kristdemokraterna nu verkligen sliter av sig det gröna förkläde som man har försökt att skyla sig med lite grann i miljöfrågor. Nu sällar ni er till era kamrater i oppositionen.

Anförande nr 180

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Jag tänkte tala lite om den parkeringspolitik som den politiska majoriteten bedriver i den här staden, eller rättare sagt bristen på parkeringspolitik. Låt mig bara först påminna lite om vad ni har gjort. Ni har fördubblat boendeparkeringsavgiften, från 250 till 500 kronor. Ni har också genom ett beslut i den här församlingen möjliggjort en höjning av parkeringsavgifterna till 50 kronor i timmen. Men ansvarigt borgarråd har ännu inte skrivit fram något förslag i ärendet. Jag kan förstå att det inte kommer fram något, för avgiften är anmärkningsvärt högt. Det finns inte en så hög avgift någonstans i Europa.

Sedan har majoriteten också möjliggjort att parkeringsböterna har höjts. Ni begärde 1 500 kronor men ni fick lov att höja med 1 000 kronor. De här siffrorna, Annika Billström, är sanna siffror. Det är inte båg. Det är sant.

Parkeringspolitiken engagerar människorna, och i dag fick jag innan jag åkte hit dagens exemplar av min lokaltidning, Mitt i Södermalm. Jag vet inte om Annika Billström har fått den än. Det står att sjöstadsborna tar p-platserna. Brist på p-platser i Hammarby sjöstad har lett till att många sjöstadsbor börjat lämna bilen på Söder. Men då blir söderborna utan plats. Det här bekräftas av tjänstemän, och ansvarigt borgarråd, Leif Rönngren, säger i tidningen: Det blev inte som vi hade tänkt oss. Då

kan man ju fundera: Hur hade majoriteten tänkt sig då? Jag som sitter i den nya marknämnden och har suttit i gatu- och fastighetsnämnden har sett Per Bolund och Miljöpartiet lägga fram förslag på att parkeringsnormen i Hammarby sjöstad ska vara 0,25, för man tänker sig att alla som bor där ska använda den här bilpoolen. En bra tanke i sig, men verkligheten är ju en annan.

Min fråga till Annika Billström är: Vad säger du om Miljöpartiets förslag om 0,25 i parkeringsnormstal? Är inte det lite lågt?

Vad vill vi då i de här frågorna? Jo, vi vill exempelvis bygga fler parkeringshus. Vi vill att man ska se över gatorna i hela innerstaden för att se om det är möjligt att göra fler vinkelparkeringar. Vi tror att möjligheterna till det är väldigt stora. Vi vill höja parkeringsnormen till 1,0, och vi vill bygga fler infartsparkeringar.

Bifall till alliansens förslag!

Anförande nr 181

P e r B o l u n d (mp): Ulf Fridebäck och hans parti har inte förstått riktigt vad parkeringspolitik går ut på. Parkeringsåtgärder och parkeringsavgifter går ut på att försöka få trafiken att flyta och få en fungerande trafiksituation i staden. Det visade ni med all önskvärd tydlighet förra mandatperioden att ni inte hade någon som helst förståelse för. Ni skar ned brutalt på antalet parkeringsvakter, vilket gjorde att parkeringsmoralen fullständigt urholkades och närmade sig att bara hälften av bilarna i staden stod rätt parkerade, vilket är en skandal, måste man säga.

När det gäller Hammarby sjöstad var det så att den från början planerades som en ekologisk spjutspetsstadsdel. Där ingick att man skulle ha en annorlunda syn på trafikfrågor än man hade haft traditionellt. Man skulle vara mindre beroende av biltrafiken och satsa hårt på kollektivtrafik, bilpooler och andra transportslag. Tanken att det skulle vara en spjutspetsstadsdel urholkades tyvärr väldigt markant under den förra mandatperioden också, vilket sedan har gjort det svårt att få tillbaka den till de ursprungliga nivåerna. Hade man fullföljt de planerna hade det varit väl fungerande med 0,25 platser per lägenhet.

Anförande nr 182

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag trodde ju att en parkeringspolicy och en parkeringspolitik ändå skulle innebära att bilisterna skulle hitta någonstans att ställa sina bilar. Det är väl rimligt att man om man har bil ska kunna parkera. Du har ju flyttat från Södermalm nu, Per Bolund, men när du bodde där skulle du om du gick ut på Mariatorget och tittade på kvällen märkt det som sker varenda kväll. Bilister kör runt, runt och letar efter en plats att ställa bilen på. Det är verkligheten, Per Bolund. Tänk på det!

Ditt förslag på 0,25 platser per lägenhet i Hammarby sjöstad lade du ju fram i år. Du fick inte gehör för det i kommunstyrelsen, men står du för förslaget 0,25?

Anförande nr 183

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande! Som jag minns åren 1998–2002, Ulf Fridebäck, eftersom vi båda bor på Söder, åkte väl bilarna runt, runt även då. Det är väl inget nytt nu. Vart tog alla de här investeringspengarna vägen från det moderata och folkpartistiska förslaget om att bygga 17 nya garage? Vart tog de vägen under förra mandatperioden?

De frågor du ställer till mig handlar ju om flera olika alternativ. Det viktiga för att klara parkeringspolitiken tror jag är en väl fungerande och en väl utbyggd kollektivtrafik. Jag tror som du att problemet är störst i innerstaden. I det sammanhanget handlar det om de drygt 2 000 nya infartsparkeringsplatser som vi bygger, om ett rationellt biljettsystem som fungerar effektivt och ett lågt pris för att människor ska vilja åka kollektivt, men också om bilpooler, garage och annat som vi behöver genomföra. Men jag undrar vart de 17 garagens pengar tog vägen från förra majoritetens period.

Anförande nr 184

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, Annika Billström! Leif Rönngren säger i artikeln: Det blev inte som vi hade tänkt oss. Nu måste vi rätta till det, säger Leif Rönngren, s. Leif Rönngren berättar att när Sjöstaden planerades trodde man att det mest skulle bli äldre utan bil som ville flytta dit. Sedan kom alla barnfamiljer med sina bilar. Men Rönngren säger att det successivt blir bättre.

Det är helt korrekt. I höst planerar man att bygga ett parkeringsgarage för 200 bilar och kanske ytterligare ett kommer. Det vet vi. Det är väl positivt. Det har ni ju fått stöd för av den borgerliga majoriteten. Men vad hjälper Per Bolund till med i de här frågorna? 0,25 är parkeringsnormen i Hammarby sjöstad. Det sade han så sent som för en månad sedan. Och det är honom du bygger din parkeringspolitik på.

Anförande nr 185

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Ordförande! Jag vill återvända till en fråga som jag tog upp i min inledning, nämligen frågan om Bromma flygplats. Vi har haft ett ganska intensivt meningsutbyte om många olika projekt här, men ingen av er tre partier på min högra sida har ännu valt att kommentera det jag sade om Bromma. Det här strategiska ärendet omfattar ju tidsperioden 2006–2008 när den frågan kommer att hamna på vårt bord. Är det inte rimligt att ni har en gemensam politik och ett gemensamt ställningstagande till hur ni ser på frågan om Brommas framtid? Det är något jag tror att väljarna också vill veta.

Om jag återvänder till frågan om Österleden tycker jag inte att det är så konstigt att partierna presenterar tydliga riktlinjer för vad man vill satsa på för vägprojekt även på lång sikt. Infrastrukturinvesteringar är per definition långsiktiga. Det är inte så märkligt att vi inte i dag kan peka exakt på hur finansieringen ska gå till. Det kunde man knappast när Stockholmsberedningen listade sin ganska långa lista av infrastruktur, vägar och spårsatsningar.

Jag menar att väljarna måste få en bild klar för sig, en inriktning på vad för slags Stockholm, vad för slags resande och vad för slags utbyggnad man ser framför sig

även på lång sikt i vår region. Det handlar om långsiktiga investeringsbeslut också för företag. Det handlar om människor som vill flytta hit. Det handlar om verksamheter som vill etablera sig, om vi pratar Österleden i Nacka–Värmdö-området, eller som vill veta vilka utsikter det i framtiden finns för kommunikationer öster om Stockholm.

För att avsluta med en annan fråga fick vi rätt nyligen ett embryo till ett ärende utsänt som handlar om biltullsförsöket. Siffran 3½ miljard har ju nämnts som den totala kostnaden för biltullsförsöket. Jag vill ändå påminna om att det motsvarar all verksamhet i tre medelstora stadsdelsnämnder eller att vi skulle få ett enormt kvalitetslyft bara för de pengar som staden preliminärt betalar för trängselavgifterna. Stadens kostnader enligt den lista som kommer att ingå i det här ärendet handlar netto om ungefär 200 miljoner, som man säger att staten ska betala. Men det är ju samma skattebetalare som kommer att stå för det här, oavsett vilken instans i vårt land som i slutändan betalar det. Tar man bort bussframkomlighetsåtgärderna och infartsparkeringarna belöper sig stadens kostnader för trängselavgiftsförsöket på ungefär 200 miljoner kronor. Ni får gärna kommentera det.

Anförande nr 186

P e r B o l u n d (mp): Till skillnad mot Göran Holmström svarar jag gärna på frågor som jag får i debatter. Jag ska ge dig chansen att återkomma med svar på de frågor som jag ställde förut.

När det gäller Bromma flygplats för vi en politik på flera områden. Vi vill satsa rätt stort på järnvägen genom att föra över trafik från flyg till järnväg. Mycket av trafiken på Bromma är ju inrikestrafik och kan lika gärna gå via järnväg till exempel till Malmö och Göteborg. Så vi genomför stora satsningar på järnvägen runt om i landet som kan underlätta det. Resten av trafiken kan föras över till Arlanda och skötas därifrån. Det finns fortfarande utrymme som kan tas i anspråk där.

När det gäller trängselavgifterna är det så att staden inte betalar någonting. Det är statlig finansiering av alltihop. Om du nu klagar på investeringarna vill jag gärna veta om du är emot de kollektivsatsningar som görs i och med Stockholmsförsöket.

De frågor jag ställde till dig tidigare gällde ringlederna. Hur lång tid tar de att bygga, vad kostar de och vem ska betala?

Anförande nr 187

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Man kan väl ändå påpeka att de frågor som Miljöpartiet ställde sig utanför i Stockholmsberedningen finns det en stor samstämmighet om från övriga partier. Där finns i framtiden också Österleden. Det har inte minst Annika Billström påtalat.

När det gäller Bromma är jag rätt klar över var Miljöpartiet står. Jag är mindre klar över var era koalitionspartner står. I vissa ärenden som vi får till fullmäktige antyds att Bromma ska läggas ned inom en kort tid, till exempel när det gäller funderingarna på att bygga ut i Mariehällstriangeln. Men vi får inga tydliga besked, och vi får inga kommentarer från andra partier än Miljöpartiet.

Anförande nr 188

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Känner du till Miljöpartiets inställning kanske du känner till Vänsterpartiets också. Vi vill att Bromma flygplats ska bli Bromma boplat. Vi har redan en citynära flygplats, nämligen Arlanda. Du kommer dit på 20 minuter från Centralen med Arlanda Express. I likhet med Miljöpartiet vill vi överföra trafik från flyg till tåg. Det är närmast dumt att flyga vissa sträckor inom Sverige, tycker vi. Och Arlanda har ledig kapacitet. *Om* det skulle behövas en ny flygplats i Stockholm tycker vi att den skulle ligga söder om Stockholm, i så fall blir det Skavsta som med liknande förbindelser som Arlanda Express skulle kunna nås väldigt snabbt från centrala Stockholm. Men vi ifrågasätter från vår sida behovet av ytterligare en flygplats. Vår bedömning är att Arlanda räcker till ett bra tag framöver.

Anförande nr 189

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Göran Holmström! Jag trodde att vi var väldigt tydliga när det gällde Bromma. Vi har sagt i Stockholmsberedningen redan för några år sedan att får vi makten under nästa mandatperiod kommer inte vi att förlänga avtalet. Så är det. Vi måste komma i en förhandlingssituation med staten och regeringen för att hitta den alternativa flygplatsen och sedan fatta beslut om nedläggning så snart det bara går. Det trodde jag var klockrent från vår sida.

Kan inte du förstå att medborgarna i Stockholm, när ni säger att ni går till val på att bygga ringen, tror att ni ska göra det under nästa mandatperiod. Det tar 20 år att bygga förbifart och Österled. Det kostar mellan 40 och 50 miljarder. Och fortfarande, efter en och en halv timmes debatt, har vi inget svar på frågan om finansieringen. Tycker inte ni själva att det är ett märkligt sätt att möta väljarna i kanske en av de viktigaste valfrågorna?

Anförande nr 190

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Nej, jag tror inte att väljarna förväntar sig att vi ska klippa bandet på Österleden under nästa mandatperiod. Det har nog alla boende i den här regionen insett att det är en ganska seg process att få till stånd infrastrukturutbyggnader och att det är en stor sådan som kommer att ta tid och som kommer att kräva mycket möda också med finansieringen. Jag tror inte att väljarna förväntar sig det.

Socialdemokraternas ställningstagande i staden om Bromma må vara klart. Ni säger att ni eftersträvar en "förhandlingssituation med staten". Men ni tillhör ju samma parti. Varför inte prata ihop er om en partiståndpunkt i stället inom socialdemokratin och sedan genomföra den. Problemet är ju att ni är så himla "oöverens", som en västerbottning skulle ha sagt, om vad ni vill med flygtrafiken och framför allt med Bromma flygplats. Och det är ett problem för regionen.

Anförande nr 191

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Man blir ibland lite förvånad över att man kan ägna så mycket av en miljödebatt åt att prata om flyg. Men vi har väl lite olika perspektiv på saker och ting, Göran Holmström och jag.

Det har varit mycket diskussion om ett möte som hölls här i huset förra veckan och som hette Stockholmsmötet. Där diskuterade man mycket företagsfrågor som jag tyckte var intressant på många punkter. En del hade man väl hört förut, att riksdagen borde ge oss mer infrastrukturpengar var kanske inte det största uppiggande elementet. Det känns som om man har hört det förut, och någonstans borde vi kanske ta vårt eget ansvar och planera för den trafiksituation som vi ändå måste hantera. Det tycker jag att vi har gjort i den här majoriteten hittills. Och jag vet att ni har andra åsikter på andra sidan salen.

Men när det gäller företagande tycker jag att det är olyckligt att man från det borgerliga hållet målar ut att det inte finns någon som helst motsättning mellan naturfrågor och bostadsbyggande. Det ska inte finnas någon motsättning mellan bilar och miljöfrågor. Men det finns ett motsägande faktum mellan företagande och hållbarhet. Det här tycker jag är skrämmande. Är det någonstans det verkligen inte finns ett motsatsförhållande är det väl att nyföretagande är framtiden för att också driva fram den nya miljövänliga tekniken och det hållbara samhälle som vi behöver. Det trodde jag att vi var ganska klara över.

Annars tycker jag att det är uppenbart att man i miljödebatten inte diskuterar de stora miljöfrågorna, de som är på nästan var mans läppar. På de stora globala mötena pratar man om problemet med fossila utsläpp, koldioxidutsläpp, och vad det här gör för miljön. Jag tycker att det är beklämmande och mycket oroande att man i den borgerliga reservationen inte nämner någonting om de stora miljöfrågeställningar vi står inför också i Stockholm. Är inte Stockholms naturresurser och miljö av någon strategisk betydelse eller tar ni det bara för självklart?

Ekonomisk tillväxt och ökat koldioxidutsläpp går hand i hand. Det vet alla som har varit även på andra möten än Stockholmsmötet. Jag var på ett förra veckan som handlade om *Urban research* som jag tror att det var Axelssonstiftelsen som ordnade. Där pratade man om ett kluster i USA som hette American businessmen for smart growth council, alltså företagare för smart utveckling. Man pratade inte bara om begreppet ekonomisk tillväxt. Man pratar om smart utveckling, om innehållet i tillväxten. Och då pratar man om decoupling, då pratar man om hur man kan bryta sambandet mellan att vi förstör miljön mer och mer ju större ekonomisk tillväxt vi har.

EU har sju åtgärder på trafikområdet – det är ändå mycket en trafikdebatt det här – som de säger är de bästa åtgärderna, de som verkligen fungerar för att nå en decoupling, alltså både få en ökad materiell standard och få en minskad miljöpåverkan: trängselavgifter, avgifter för tung godstrafik, miljöstyrande parkeringsavgifter, bilpooler, bränsleceller, höghastighetståg och *mobility management*.

Jag skulle vilja fråga oppositionen vilken av dessa åtgärder som ni vill använda för att bryta sambandet mellan miljöförstöring och ekonomisk tillväxt i Stockholm. Att vi använder dem står i majoritetens förslag.

Anförande nr 192

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Miljöpartiet har nu alltför många gånger varit uppe och pratat om tillväxt och om företagande som något av det mest onda vi kan

råka ut för i Sverige och i världen, även det internationella perspektivet har anlagts på detta problem. Jag skulle en gång för alla vilja ha fastslaget vad ni tror är det viktigaste för att det ska ske en utveckling såväl i världen som i Sverige? Naturligtvis handlar det om tillväxt, och det handlar om företagande. Det handlar om bättre ekonomiska villkor. Halvera fattigdomen, pratar vi om. Hur tror ni att det ska ske? Naturligtvis kommer det att ske genom tillväxt och företagande även i Stockholm.

Anförande nr 193

Å s a R o m s o n (mp): Jag tyckte precis att det var det jag sade, Madeleine, att jag inte ville se något motsatsförhållande utan snarare företagande, nyföretagande, småföretagande, medelstort företagande som en förutsättning för en hållbar utveckling. Jag tycker att det var olyckligt att du pekar ut detta som ett motsatsförhållande. Men det är möjligt att du kan ta avstånd från den reservation som den så kallade alliansen har avgett i kommunstyrelsen.

Ni pekar på byråkrati, som ni även kallar miljöregler för byggande. Ni är emot flera stycken av de åtgärder som majoriteten har föreslagit för att säkerställa en hållbar utveckling och ser det som någonting som är företagarfientligt. Det är helt fel. Det är klart att man kan vara företagsvänlig. Det är klart att staden ska förbättra sin service gentemot företagare. Det är självklart. Men varför ställer ni det emot en miljöutveckling? Jag tycker att det är osakligt.

Anförande nr 194

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Åsa Romson har helt rätt i att företagande och ekonomisk hållbarhet är viktiga och hör nära ihop. Stadens satsningar på miljöteknik, *biotech*, *bioscience*, hör ihop och är viktiga delar i en lokal näringspolitisk strategi. Det tror jag att vi är helt överens om. Problemet är att det finns andra företag än just de här. Och de andra företagen måste också leva. De måste kunna ta sig fram i staden. Deras medarbetare måste kunna ta sig till och från jobbet och så vidare. Det är någonstans där som det blir jobbigt för Miljöpartiet att inse att det finns en annan typ av företag som också behövs.

Då vill jag, ordförande och fullmäktige, försöka förstöra debatten genom att komma dragande med fakta. Ibland är det ju kul att gå in i ärendena och läsa vad tjänstemännen skriver. I framtidsutredningen s. 9 skriver man om tillväxt och miljöpåverkan: Utsläppen per person är betydligt lägre i Stockholmsregionen än i riket som helhet. Det beror på att det inte finns någon omfattande tillverkningsindustri i Stockholm, men också på att fler åker kollektivt och att stockholmarna bor trängre. En hög tillväxt i Stockholm har därför en relativt låg miljöpåverkan.

Så skriver tjänstemännen. Vad drar du för slutsats av det, Åsa Romson?

Anförande nr 195

Å s a R o m s o n (mp): Jag drar slutsatsen, precis som tjänstemännen skriver, att den miljöpåverkan de har sett är miljöpåverkan i form av fysiska utsläpp från punktindustrier. Det vet vi var den miljöpåverkan man diskuterade jättemycket på 70-talet. Men dagens miljödebatt handlar ju om den stora miljöpåverkan som livsstil

har, det livsbeteende som varenda medborgare och alla vi som sitter här i salen kräver. Och där kommer trafiken in som den stora miljöbelastningen.

Du kan läsa vilken statlig utredning som helst som räknar på var de stora koldioxidutsläppen sker någonstans i Sverige för att se att där ligger inte stockholmarna långt efter; även om jag tror att vi i kommunen är relativt bra därför att vi har en hög kollektivtrafiktäthet. Men det är här vi kan ha det. Det är här i Stockholm vi verkligen kan göra någonting åt det här.

Då frågar jag återigen Rolf Könberg om du kan ta hem till ditt parti och diskutera vilken av de sju åtgärder som EU pekar på kan bryta kopplingen mellan koldioxidutsläppen och ekonomisk tillväxt som du vill använda. Någon av dem måste ni ju använda om ni inte säger att ni är för ökade koldioxidutsläpp och växthuseffekt.

Anförande nr 196

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Den här debatten har varit oerhört intressant ur ett perspektiv, tycker jag. Det är att de inlägg som har hållits från majoritetens sida, eller snarare vad som inte har sagts, det Annika Billström, finansborgarråd och just nu ansvarig för planerna för Stockholm inför framtiden, inte har sagt. Hon har nämligen från den här talarstolen i stort sett inte sagt någonting om vad hon vill. Annika Billström är oppositionsborgarråd redan. Har ni noterat detta? Hon har inte längre någon vision. Hon har inga pengar och inga planer. Hon har redan gått i opposition genom att ställa tusen frågor till oss som faktiskt är i minoritet, sorgligt nog, om hur vi ska finansiera olika projekt.

Politik handlar om att söka mandat, att tala om att det här vill vi göra. Och det handlar om att vara framsynt, att ligga i framkant, och det är det vi försöker göra. Det är det vi har försökt i långa perioder. Det är därför vi kan bygga så mycket nu, för våra partier har sagt att vi vill ha det här. Vi vill bygga de här kringlederna. Vi vill bygga de här vägarna som nu håller på att byggas. Det är inte tack vare Annika Billström. Det är tack vare att vi har varit med på tåget. Vi har gjort upp planer. Vi har velat.

Vi vill fortsätta att vara framsynta. Vi vill fortsätta säga: Den här riktningen går vi mot. Kan inte också ni försöka ha en gemensam politik, att komma med något för framtiden? Vad är din vision, Annika Billström, för tio år? Hur ska Stockholms infrastruktur se ut? Var ska du få dina pengar ifrån? Har du annorlunda pengar än vi? Jag tycker att det är dags att vi söker svar från er som faktiskt sitter och bestämmer, åtminstone ett år till. Vad är den strategiska inriktningen? Vad är era visioner? Blir det någon österled? Blir det någon ringled? Vad kommer att hända? Annika Billström, vad har du för pengar? Vad har du för planer? Och vem ska du genomföra dem tillsammans med?

Anförande nr 197

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Madeleine Sjöstedt! Det är viktigt när man är i opposition att våga och orka ta ansvar. Du säger väldigt vänligt i rösten: Vi pekar bara på en färdväg. Det förstår nog väljarna. Men det har ni ju gjort i 15–20 år, och de har nog trott på er. Men vi ställer frågorna till er för att vara konkreta: Hur ska ni

finansiera? Vilka bolag ska ni sälja? Vilka bolags hyresgäster eller ägare handlar det om? Ska de pengarna gå direkt till investeringarna?

Vi har tydliggjort våra investeringar i en trafikpolitik som bygger på både–och, både vägutbyggnad och kollektivtrafikutbyggnad, eftersom vi har en vision om att stockholmarna ska bli många hundratusen fler fram till 2030. Men väljarna kräver av er att ni är tydliga på samma sätt som vi är tydliga mot väljarna. Det väljarna tjänar på är ärlighet, uppriktighet och tydlighet. Trots att den här debatten snart har pågått i två timmar har vi inte fått ett enda svar.

Anförande nr 198

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Vi har sagt samma sak länge. Det är det som är grunden för att vi genomför de saker som vi gör i Stockholm. Det är inte tack vare ditt samarbete med Miljöpartiet utan det är tack vare ett brett samarbete i den här lokalen, med framsynta politiker på båda sidor. Det är det som har gjort det.

Annika Billström har nu totalt retirerat och har inte en enda plan för vad hon vill genomföra i framtiden. Hon är bara intresserad av hur vi ska finansiera våra projekt. Jag lovar dig, Annika Billström, att vi ska tala om för dig hur vi ska göra det, och vi ska tala om det för väljarna. Ingen väljare kommer att tro att detta genomförs år 1, och om det är så kan vi aldrig någonsin diskutera strategiska inriktningar över huvud taget i den här salen. Det går aldrig att diskutera vad som händer nästa år. Med er politik vet vi att det är så, för ni ändrar er. Ni säger en sak och gör en annan. Det gör inte vi. Vi pekar ut en färdriktning för vi vet vart vi vill gå.

Anförande nr 199

P e r B o l u n d (mp): Nej, Madeleine Sjöstedt, ni pekar inte ut någon färdriktning. Ni tar fram en lång önskelista som inte säger medborgarna någonting alls om ni inte försöker lura dem att ni också kan finansiera den och att det skulle finnas en lösning.

Det var en intressant krönika i Dagens Nyheter den 29 maj, signerad Johannes Åman, som har titeln Många dyra vägar nu finns inte. Han avslutade den krönikan med att säga att det är sant att regeringen och riksdagen varit njugga mot Stockholm och underskattat huvudstadens roll för hela landets ekonomiska utveckling. Men att ge intryck av att en mer rättvis stad skulle lösa problemet är helt enkelt inte seriöst. Det finns inga fria resurser att ta till. Regionens politiker måste själva ta ansvar.

Det är det vi har ägnat oss åt. Tyvärr vill inte oppositionen över huvud taget ta ordet ansvar i sin mun. Man vill bara lova bort en massa resurser som man inte har.

Jag ska ge dig artikeln när jag har avslutat vår debatt. Jag kanske kan få ett svar då. Håller du med om den här analysen eller tar ni ert ansvar?

Anförande nr 200

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag känner Johannes Åman väl och har läst hans artikel. Men det som är intressant är ju att Per Bolund säger att de har hittat

lösningen på trafikproblemen i Stockholm. Det sade du förut. Vi har hittat lösningen på trafikproblemen i Stockholm; det är trängselskatter. Det intressanta är vem du tänker genomföra det med nästa mandatperiod.

Är det majoritetens politik? Är trängselskatterna lösningen på trafikproblemen i Stockholm? Det är det du säger. Då tycker jag att ni ska ge klart besked till väljarna. Detta är vad de kan förvänta sig om de får en ny mandatperiod med er.

Anförande nr 201

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Visionerna efterlystes. Jag drog mina redan i inledningsanförandet. Men jag kan gärna upprepa en del av dem.

Vår vision är en stad där samfärdseln bygger på kollektivtrafiken, gärna spårbunden och på vattenvägar, en utbyggd kollektivtrafik. Men vi måste också ha minskad bilism. Det är där som vi tror på trängselavgifterna som ger en ökad framkomlighet, vilket är en förutsättning för att kollektivtrafiken ska fungera och även en förutsättning för att nyttotrafiken ska komma fram. Jag har varit ute och åkt med lastbilschaufförer. Jag trodde första gången jag var ute att nu skulle jag få skäll för cykelfälten, som var väldigt ifrågasatta. Men det lastbilschaufförerna var mest irriterade på var de privatbilar som parkerade i deras lastzoner. Det var det största irritationsmomentet. Och näst störst var att man inte kom fram därför att det var igenkorkat.

Man kan undra vad det är för fel med de positiva förslag som vi har lagt fram och vad det är ni egentligen inte vill ha. Är det de 200 bussarna? Är det de tolv nya busslinjerna? Är det Tvärbanan? Är det Citybanan eller biogasfärjorna? Är det infartsparkeringarna? Är det parkeringsgaragen eller är det avgiftsbefrielsen för miljöbilarna? Vad är det ni inte vill ha? Är det cykelbanorna, kanske? Är det framkomligheten som ni inte vill ha?

Vi har förstått att ni är missnöjda med allt vad vi föreslår. Då är det väl inte konstigt att vi ställer lite frågor om vad ni vill ha i stället. De här vägarna som ni utlovar, 40–50 miljarder handlar det om. Hur är de finansierade? Vår trafikpolitik är finansierad. Det är inte er. Ni talar om att sälja bolag. Då undrar man ju vilka. Dessutom kommer inte det att räcka så värst långt. Det är stora summor det handlar om. Riktigt orolig blir jag när ni pratar om att politik är att prioritera. I och för sig, men då undrar jag vad ni tänker prioritera bort för att kunna klara sådana jättestora investeringar som det handlar om när ni vill bygga ringen. Er politik påminner mest om en annan barnvisa, det har ju citerats några här. Det är Om pappa ville ge jag en femöring.

Återigen bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 202

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ställde tidigare en fråga till Annika Billström utan att få svar. Det gällde E 18. Nu vill jag rikta frågan till dig, Ann-Marie Strömberg. Ni har ju drivit E 18 i tunnel under lång tid, och jag tycker inte att man kan utesluta att era kampanjer har underlätta för staten att rycka bort någon miljard från E 18. Då undrar jag: Vilket ansvar tar ni för den försening och fördyring av E 18 som nu har uppstått?

Annars tycker jag att både v och mp är mer respektabla i trafikpolitiken. Ni har inte gjort det största valsveket i modern politisk historia. Det var inte er regering som spräckte den stora regionala överenskommelse som fanns 1997. Din tydlighet, Ann-Marie Strömberg, om bilfientlighet är välgörande. Det är inte en stad för alla. Det är inte en stad för alla dem som måste ha bil för att tillvaron ska fungera. Det är inte en stad för alla dem som köar på Essingeleden eller åker i en alltmer fallfärdig Söderledstunnel som ni inte vill renovera.

Jag vill klara ut, Ann-Marie Strömberg, att själv kör jag ingen stadsjeep. Jag kör en så kallad sossecontainer, alltså en stor Volvokombi. Jag är helt trygg med att om er politik fortsätter kommer även de att bli förbjudna, så jag vill gärna ha förslag på en mindre bil som jag får äga i fortsättningen.

Anförande nr 203

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ja, Rolf, du kan med fördel kolla upp vilka bilar som är klassade som miljöbilar i Stockholms stads policy så kan du dessutom få avgiftsfri parkering. Fast det ville du ju inte ha, så du kanske får betala en symbolisk summa så att du inte mår dåligt av detta.

Sedan vet du mycket väl att när det gäller E 18 vill vi fortfarande gräva ned den i tunnel i dess helhet för miljöns skull på Järvafältet. Dessutom vill vi fortfarande ha en stad där så få som möjligt behöver använda bilen. Det är därför vi vill bygga ut kollektivtrafiken, för att minska behovet av bilar.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin (integration, stadsdelsförnyelse, demokrati och idrott)

Anförande nr 204

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har stora utmaningar framför oss. I går var det landets nationaldag, och den firades med buller och bång över hela staden. Inte minst vår egen medborgarskapsceremoni här i huset är betydelsefull för många nya svenska medborgare. Flera av fullmäktiges ledamöter var också med och delade ut bevisen. Men utmaningen för Stockholm ligger inte i att göra stadens invånare till svenskar utan utmaningen ligger i att låta stadens invånare få vara stolta stockholmare. För att det ska fungera behöver också hela staden anpassas och integreras. Integration berör alla.

Häromdagen var jag hos min hårfrisör. När vi pratade uttryckte hon sig ungefär så här: Jag vet egentligen inte vad jag ska kalla mig. Jag är född och uppvuxen i Kista. Mina föräldrar är från Turkiet. De kallar sig för turkar fast de, precis som jag, är svenska medborgare. Min släkt är spridd över hela Europa. Vi åker lite överallt när vi åker på semester för att hälsa på släkten. De är mer tyskar, österrikare och holländare än turkar, precis som de säkert ser på mig mer som svensk än som turk. Men vi har allihop rötter i Turkiet. Jag är svensk medborgare, men är jag svensk? Nja, sade hon, möjligen skulle jag kunna kalla mig för europé. Vad sägs om stockholmare, föreslog jag. Hon liksom smakade på ordet och konstaterade: Ja, det gillar jag. Jag är stockholmare. Det är bara 10 procent av stadens medborgare som har ett annat medborgarskap än svenskt, men stockholmare det är vi allihop.

Orättvisorna i staden är gigantiska och grundar sig på människors känsla och brist på makt och inflytande. De syns också särskilt tydligt i den sociala och ekonomiska uppdelningen. I vissa stadsdelar bor de som har ett arbete och fast inkomst, i andra bor de som har låg inkomst eller saknar ett arbete. När man studerar USK:s årsstatistik kan man också se till exempel att medelinkomsten på Östermalm var 120 000 kronor högre 2002 än vad medelinkomsten var i Skärholmen. Den var hela 166 000 kronor högre, mer än dubbelt så hög, som i Rinkeby. Då har man bara mätt de som faktiskt arbetar, inte de som saknar ett arbete. Läger man till sysselsättningsgraden i samma stadsdelar får man följande uppgifter: 70,3 procent är sysselsatta på Östermalm – det är i och för sig lägre än genomsnittet – 65 ½ procent i Skärholmen och 45,8 procent i Rinkeby. Nu är inte alla de icke-sysselsatta utan arbete. När man mäter sysselsättningsgrad mäter man faktiskt inkomst av arbete, vilket innebär att föräldralediga, sjukskrivna, studerande, hemmafruar, förtidspensionerade och de som lever på räntor och kapitalinkomster inte är inräknade. Ni kan ju själva gissa var de som lever på kapitalinkomster bor. Det finns inte särskilt många sådana i Rinkeby.

En annan dimension är det faktum att individer blir diskriminerade. Arbete är förutsättningen för demokrati. Diskrimineringen är hindret.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 205

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande! Tack borgarrådet Lindberg för den exposén! Tyvärr hörde jag inga förslag, men det kanske kommer senare. Det var en mycket kraftfull exposé över Stockholm. Vi får väl se.

Det finns ett antal saker som är basala för alla, oavsett var man bor och vilket ursprung som man har. Det är arbete, socialt umgänge, en bostad, trygghet och egenmakt. Det är för mig helt obegripligt varför socialdemokratisk integrationspolitik går ut på det rakt motsatta.

I stället för arbetslinjen har arbetslösheten i Stockholm ökat med 30 procent. I stället för att låta människor ordna sitt sociala umgänge som det passar dem bäst ska det anpassas till de kommunala bidragsreglerna. I stället för att tillåta människor som vill ta ansvar för sitt boende genom ombildning till bostadsrätt göra det tvingar ni dem att flytta till andra bostadsområden. I stället för att låta människor känna sig trygga i sin boendemiljö drar ni in polisresurser och står ansvariga för ett samhälle där antalet inbrott och våldsbrott i Stockholm ökar och där upklarade fall är löjligt få. Våldsbrotten i Stockholm har ökat med nästan fyra stycken per dag sedan 2001. I stället för att låta människor förfoga över sin egenmakt gör ni genom er politik människor bidragsberoende. Socialbidragsberoendet har ökat med nästan 10 procent.

Familjer med starka och välutbildade individer, som har flytt runt halva jordklotet får i ert Sverige, i ert Stockholm sitta passiva och avvakta. Den socialdemokratiska integrationspolitiken har skapat ett vi och ett de. I stort bygger det på en bristande acceptans för olikheter.

Vi ska diskutera en strategi i dag. Jag kommer tillbaka till det, ursäkta, men det var nästan lite patetiskt att höra ditt inledningsanförande. Du är ansvarigt borgarråd. Du hade ingenting handfast att komma med i ditt inledningsanförande. Stockholmarna, oavsett ursprung, förtjänar mycket bättre. Det behövs en politik för arbete, för fler poliser och för egenmakt. Ett sådant förslag och en sådan politik kan man i fullmäktige i dag rösta om genom att rösta på alliansens förslag till beslut.

Bifall det!

Anförande nr 206

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Vi debatterar ganska ofta integrationsfrågorna i den här kammaren. Jag tycker att det är väldigt bra. Däremot händer det inte så mycket i praktiken. Vi har samma situation i Sverige i dag som vi hade för 5 år sedan, som för 10 år sedan, som för 15 år sedan, och situationen har förvärrats.

Praktiskt taget varje svensk stad ser ut på samma sätt. Det finns två bostadsområden och mitt emellan går en motorväg likt en mur. På ena sidan motorvägen ligger framför allt villor. Där är arbetslösheten låg, brottsligheten är låg, valdeltagandet är högt och tidningsläsandet är högt. På andra sidan motorvägen är situationen närmast det motsatta. Där oroar sig väldigt många människor över otrygghet, över social utsatthet. Arbetslösheten är hög och färre människor känner sig delaktiga i det svenska samhället, oavsett var människor kommer ifrån. Så här ser det socialdemokratiska Sverige ut. Detta är Sosse-Sverige. Det är vi och det är de.

För att vända den här utvecklingen måste det finnas verktyg för människor att kunna resa sig och förbättra sin egen situation, kunna få ett arbete, kunna utveckla sina bostadsområden. Då måste politiken fokusera på arbete i stället för bidrag. Politiken måste fokusera på att människor själva ska få egenmakt, att man ska ha rätt att äga sin bostad, kunna omvandla den om man bor i en hyresrätt, oavsett var man bor någonstans, och att man måste kunna vara trygg i sin vardag, inte bara ekonomiskt trygg utan också fysiskt trygg.

Men nu ökar ju socialbidragsberoendet igen, 10 procent förra året. Er största satsning i årets budget är kostnader för ökade socialbidrag. De som bor på ena sidan motorvägen, i villorna, har väldigt mycket trygghet. Hela systemet är uppbyggt efter att just de ska ha trygghet. De är tämligen ohotade i dagens system. De har lätt att få ett nytt jobb. De upplever sällan diskriminering, och det privata ägandet har alltid omfattat dem.

På andra sidan är situationen en annan. I fler av Stockholms ytterförorter är andelen privat ägande i boendet försvinnande liten i dag. Det är minimalt. Människor förvägras just egenmakten över boendet trots att vi vet att bostaden är det materiella ting som ligger närmast oss själva under hela vårt liv. Jag läser i majoritetens förslag att byggnation med blandade upplåtelseformer är någonting man vill främja. Jag frågar än en gång, eftersom jag frågade detta på förra mötet men inte fick något svar: Hur många bostadsrätter har majoriteten byggt i de områden som betecknas som utsatta? Hur många bostäder har ni byggt? Jag vill ha ett svar på det.

Ordförande! Stockholm behöver ett nytt ledarskap. Vi behöver en ny politik för att bryta det här utanförskapet. Det betyder att vi måste tillåta omvandlingar i boendet för människor i Östberga, Skärholmen, Hjulsta och på andra håll. Det innebär att vi måste betona principen om arbetslinjen och arbete i stället för bidrag. Vi måste göra det inte bara i ord utan också i handling. Vi måste skapa en skola med tydliga kunskapskrav, satsning på svenska språket och studiero. Och vi måste upprusta rättssystemet så att fler människor känner sig trygga i hela Stockholm.

Jag yrkar därför bifall till Allians för Stockholms förslag i *Ny start för Stockholm*.

Anförande nr 207

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! I det här samhället finns en könsmaktsordning som bärs upp av en grundläggande föreställning om att manligt och kvinnligt särskiljs och att det manliga värderas högst. Diskrimineringen i samhället eller den strukturella dolda rasismen, för att använda ett starkare begrepp, bärs upp av samma idé. Det svenska särskiljs från det som är icke-svenskt. Ju längre bort från det svenska du befinner dig, desto hårdare drabbas du av diskriminering.

Jag liksom flera andra i den här salen deltog förra veckan i ett seminarium om bostadssegregation. Tyvärr kunde forskarna visa att ju fler människor med utländsk bakgrund som flyttar in i ett område, desto snabbare flyttar de etniska svenskarna därifrån. Det gäller i ännu större utsträckning i områden med radhus och bostadsrätter. Därför tror jag att de borgerliga ska tänka sig för väldigt många gånger när man tror att det är bostadsrätter som är lösningen på segregationen.

Vi som är förtroendevalda i Stockholm kan inte själva lösa det här svåra och djuprotade problemet. Men vi är faktiskt som förtroendevalda i Stockholm skyldiga att göra vad vi kan. Vi kan göra några saker. Vi kan satsa seriöst på arbetsmarknadsutbildning, speciellt för dem som står långt från arbetsmarknaden. Då menar jag inte dessa meningslösa sysselsättningsåtgärder som folk tvingas delta i under hot om indragna bidrag och som ibland är rent förnedrande för dem som deltar. Alla arbetslösa ska ha inflytande över vilken utbildning eller vilka åtgärder de ska delta i.

Vi kan utbilda alla i vår stad som är inblandade i rekryteringsprocessen så att allt från annonsens utformning till själva anställningsproceduren är sådant som inte diskriminerar människor. Tyvärr, ordförande, fullmäktige, har också klassamhället etniska förtecken. En satsning på att minska klassklyftorna är därför också en insats för att minska segregationen. Genom ett resursfördelningssystem som omfördelar så att pengarna går dit där de bäst behövs och genom satsningar i de delar av ytterstaden där behoven är störst försöker vi att motverka segregationen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 208

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är i stor utsträckning en segregerad stad. Om man ska bryta segregeringen är det viktigt att skapa bra förutsättningar för alla i samhället, minska skillnaderna mellan stadsdelar och bryta fördomar. Stadens alla nämnder och bolagsstyrelser ska aktivt medverka till detta.

Det är inget lätt arbete och ställer krav på solidaritet från medborgare och politiker. Det handlar om kampen för det goda demokratiska samhället som ständigt måste föras. Viktigast är naturligtvis att folk har arbete och kommer in på arbetsmarknaden. Ett sätt kan vara att skapa jobb med kanske något lägre krav än vad dagens högt uppskruvade tempo förutsätter. Inom ramen för stadens kompetensfond görs en rad satsningar för att öka förvärvsfrekvensen bland dem som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Det finns en del i samhället där integrationen har lyckats, och det är idrotten. Idrotten är ett globalt samhällsfenomen. Den berör och engagerar människor världen över. Regelverken är ofta välkända och universella världen över. Idrottens värde som integrationsarena är det nog ingen som ifrågasätter. I idrotten kan människor mötas utan att ålder, språk och kultur behöver utgöra ett hinder. Idrotten är alltså kulturöverbryggande där människor med olika ursprung men med gemensamt intresse har möjlighet att lära känna varandra och därigenom förstå och respektera skilda värderingar och ideal.

Därför är det viktigt att den satsning på idrottsanläggningar som staden gjort fortsätter. Även om man har satsat under de senaste åren är det mycket kvar att göra om vi ska komma upp i nivå med andra kommuner, om man räknar per capita. Det behöver också tilläggas att när vi rustar upp idrottsanläggningar ska detta inte finansieras genom exploatering av idrottsmark.

Miljöpartiet anser att vi måste värna om såväl grönområden som idrottsytor. Om det ändå till nöds skulle ske måste fullgoda ersättningsytor skapas.

Stadsdelsnämnderna kommer från 2006 att ha ett ökat ansvar för insatser som planeras inom ramen för det lokala friluftslivet och spontanidrott. Det är viktigt att detta följs upp så att det ger de positiva effekter som vi vill ha.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 209

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Mångfald och integration gäller inte bara invandrare. Därför kan det vara intressant att ha ett historiskt perspektiv på detta med integration och mångfald i samhället. Vrångbilden är: förr var Sverige ett homogent samhälle och plötsligt var det inte homogent längre när det kom invandrare hit. Detta perspektiv beror på pausen 1850-1930 när vi inte hade någon invandring till Sverige. Före det hade vi en massa saker som påverkade oss. Ärans och hjältarnas språk - i den satsen finns ett enda ord som är ursprungligt svenskt eller nordiskt, och det är ordet "och". Alla de andra är invandrade ord, som har följt med tyskar som kom till Sverige, för att ta ett exempel.

Det andra vad gäller vrångbilden är att denna ovilja att acceptera att det fanns avvikande grupper har fortsatt även efter den här perioden när vi trodde att vi var homogena även om vi hade fått alla möjliga kulturimpulser. Historiskt gäller det samer, judar, finnar och zigenare. När jag arbetade på Skolöverstyrelsen fanns det en bestämmelse i skollagen som sade att om man upptäckte att en zigenare flyttade från en kommun till en annan ska man genast anmäla det till den kommunen.

När jag var barn fanns ett rasbiologiskt institut i Stockholm som definierade bort somliga invånare som mindervärdiga, till exempel samer. Man steriliserade kvinnor med för många barn, man lobotomerade en del sinnessvaga. I vår tid finns det en risk att detta fortsätter på det medicinska området och inom socialtjänstens område. När jag var rektor för invandrarundervisningen och även när jag kom in här fanns det en särskild grupp som sysslade med socialbidrag till romer i en stadsdel. Det var tio socialekreterare, om jag minns rätt. Ingen av dem var zigenare. Men alla sade att de var specialister på zigenare.

Detta innebär att man definierar ut somliga grupper och låtsas att de på något sätt inte kan bidra till samhället. Har jag en särskild grupp som ska ta hand om romer förutsätter jag att romer inte arbetar. Då har jag alltså definierat ut gruppen. Det är väldigt riskabelt, och det finns på en mängd områden. Vi har en massa specialister som upptäcker avvikelser, och sedan ordnar vi bidrag för att hjälpa dessa människor i stället för att fundera: Kan du göra någonting? Kan du jobba? Är det någonting som du kan bidra med? Vi måste se människan som kan göra någonting. Det är det första för att vi ska lyckas med integration. Det kommer att ta tid, men det fordrar en oerhörd omvandling av hela statsapparaten och hela tjänstemanna-Sverige. Alla människor behövs, och alla kan göra någonting.

Det andra området är stadsplanering och infrastruktur och statusprojekt. En av stadsarkitekterna har någon gång sagt: Innerstaden har byggts om fem gånger radikalt, medan det inte har gjorts särskilt mycket i förorterna. Borgarrådet jämför Östermalm och Rinkeby. Man kunde ha jämfört Östermalm och Tensta. I de projekt som man har tittat på visar man att det inte har skett någon förändring i Tensta. Stadsdelsförnyelsen räcker bara till en liten tumme. Det behövs mycket mer.

Jag ber att få yrka bifall till den borgerliga reservationen och återkommer.

Anförande nr 210

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! När jag hört oppositionens inlägg blir jag lite full i skratt nästan. Integrationsfrågorna handlar ju om en långsiktighet. Det vi har drivit under den här mandatperioden, förutom att vi har jobbat med stadsdelsförnyelsen som har samma övergripande målsättningar som integrationspolitiken har för kommunfullmäktige, är för det första tillväxt och ekonomisk utveckling över hela staden. Det handlar om boende och bostadsförsörjning. Det handlar om nya arbetsplatser och goda näringslivsvillkor. Det handlar om infrastruktur och bredbandsutbyggnad i hela staden.

På alla de här områdena arbetar vi. Det är klart att det inte spelar så stor roll om vi får människor i arbete så länge det inte skapas nya arbetsplatser. Det betyder att någon annan blir arbetslös. Men områden som inte har arbetsplatser riskerar hela tiden att utarmas. Vi ser de tendenserna dagligen, de lokala centrumen blir utarmade. Man klarar inte av att bära upp en butik, ett kafé eller en restaurang i ett centrum som inte har ett liv på dagarna. Vi riskerar att få sovstäder eller sovförorter.

Det andra målet för integrationspolitiken handlar om att minska skillnaderna i sysselsättningsnivåer, i utbildningsnivåer, i trygghet och hälsa, trivsel, tillgång till kultur och fritidsaktiviteter och så vidare. Även om arbete är det allra viktigaste får

det konsekvenser för barn och ungdomar och deras möjligheter att klara sig i skolan. Extra resurser är väldigt viktiga i stadsdelar där sysselsättningsgraden är lägst. Det är också där som behoven är särskilt stora, eftersom barn och ungdomar som bor där och deras föräldrar oftast har svårare att överföra en framtidstro på sina barn. Där spelar skolan en väldigt viktig roll. Andelen vuxna måste bli större.

För det tredje handlar det om att utveckla metoder för att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer. I Svenska Dagbladet i dag kunde vi läsa om att 6 av fullmäktiges 16 utlandsfödda faktiskt kände sig diskriminerade. Man blir inte behandlad med den respekt man förtjänar för att man är människa. Det tycker jag är väldigt allvarligt att det är så som många känner.

Jag blir full i skratt när jag läser ert förslag. Jag hittar absolut inget nytt, förutom att ni vill fortsätta den omvandling av hyresrätter till bostadsrätter som ni drev under förra mandatperioden och som bara har fått de motsatta konsekvenserna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 211

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Vi hörde just det ansvariga borgarrådet säga att det är en långsiktighet som ligger till grund för den strategi som vi fattar beslut om i dag. Jag kan inte riktigt känna att den här långsiktigheten går att skönja i det här dokumentet. Vad är det som är långsiktigt med att arbetslösheten i Stockholm har ökat med 30 procent, socialbidragsberoendet med 10 procent. Det blir färre och färre poliser på gator och torg, och våldsbrotten i Stockholm ökar. Om det är den långsiktighet som den sittande majoriteten står för och vill jobba vidare för är jag riktigt skrämmd i dag.

Du pratar som tillväxt och näringsliv. Det finns ingen koppling i det här dokumentet mellan segregation och vikten av arbete. Det finns inte ett enda ord, ett enda förslag om hur ni ska jobba ute i stadsdelarna för att få till exempel långtidsarbetslösa med invandrarbakgrund ute i arbetslivet. Det bara pratas om mål och förhoppningar att någon annan ska göra det jobbet åt er.

Anförande nr 212

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Det är märligt att Kristina Alvendal lägger ansvaret på den sittande majoriteten för den ekonomiska konjunktur som redan var nere i botten när vi väl tog över 2002. Det är mycket, mycket märkligt.

På varje punkt där vi lägger fram förslag går ni emot. Vi har jobbat väldigt aktivt med diskriminering, och där är ni emot.

Anförande nr 213

F r e d r i k M a l m (fp): Det är ganska fascinerande att den majoritet vars största satsning är kostnader för ökade socialbidrag slår sig för bröstet och talar om att man blickar långsiktigt framåt. Jag undrar vem det är som blir full i skratt.

Det fascinerande här är precis det som Teres Lindberg sade i sitt första inlägg när hon berättade om sin hårfrisör. Det visar hur viktigt det är att människor, som ju har olika identiteter, behandlas som individer. För att människor ska behandlas som individer och få makt över sitt liv krävs det att man har makten och möjligheter att forma livet utifrån sina egna önskemål. Där gäller dessutom att man måste kunna köpa en bostadsrätt även om man bor i en ytterförort, som är ganska utsatt i dag.

Min fråga är än en gång, jag ställer den faktiskt för femte gången i den här församlingen: Hur många bostadsrätter har majoriteten startat för att bygga i de utsatta förorterna i Stockholm? Jag har fortfarande inte fått ett svar, men jag väntar på det.

Anförande nr 214

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Fredrik, även din partikamrat Lotta Edholm ställde samma fråga i den förra debatten, och jag sade att jag skulle återkomma via mejl. Men jag kan ge dig lite gratis konsumentinformation som jag lite snabbt tog reda på mellan de här två debatterna. I till exempel Farsta har man byggt flera bostadsrätter, bland annat bostadsrätter i Sköndal, HSB, man har byggt småhus och radhus i Västboda. Man har byggt bostadsrätter i Larsboda.

Jag skulle snarast vilja ställa en motfråga: Är Farsta ett ytterområde, eller?

Anförande nr 215

H a r d y H e d m a n (kd): Jag håller med om att det inte går så fort. Man kan inte begära att någon klarar det här på en mandatperiod.

Jag skulle vilja fråga borgarrådet Lindberg: Är du nöjd med de projekt som bedrivs i förorterna jämfört med de projekt som bedrivs i innerstaden?

Den här majoriteten har snackat mycket om till exempel Skeppsbron, Studentskrapan på Söder, jättestadion vid Gullmarsplan som man försöker säga hör till söderortsprojektet. Det är ju alldeles intill ytterstaden. Det enda ni hittills har lyckats med är att förstöra en del av en anläggning som fick folk att åka från innerstaden till Tensta för att titta på konst i Tensta konsthall. Ni har sagt att den måste anpassas till det lokala. Är det någonting som behöver anpassas i förorterna så att innerstadsbor blir intresserade av att komma till förorten?

Anförande nr 216

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag tycker att det är ganska mycket. Stadsdelsförnyelsen tycker jag är ganska bra exempel på hur vi mycket konsekvent jobbat med att utveckla de tidigare satsningar som vi faktiskt har gjort i staden och som har haft alla goda ambitioner. Du har också varit med och drivit den senaste av ytterstadssatsningarna till att vidgas för att på ett mycket tydligare sätt utgå från människors egna framtidsdrömmar.

Just nu är det oändligt mycket goda initiativ som faktiskt tas uti i stadsdelarna, vilket är jättespännande. Jag rekommenderar dig verkligen varmt att titta på dem ute i de olika stadsdelarna. De tar sig också utgångspunkten i vad människor vill göra och

vill genomföra och själva tror på. Jag tror att förutsättningen för att vi ska få en bra och integrerad stad är att människor som bor i ytterstadsdelarna själva tror på utvecklingen i sin egen stadsdel.

Anförande nr 217

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, fullmäktige! Möjligheten att få uppleva sig integrerad i ett nytt samhälle och hantera sitt dagliga liv beror på en rad olika faktorer. Både yttre och individuella faktorer har stor betydelse.

När det gäller yttre faktorer är arbete, svenska språket och skolan av avgörande betydelse i integrationen. Detta nämns inte med ett enda ord i majoritetens dokument. Men det står en massa andra saker, till exempel fritids- och kulturaktiviteter etcetera. Detta visar på majoritetens oförmåga att göra någonting åt problemet. Majoriteten skriver: Staden har definierat integrationen som en social process.

Men den sociala processen har ni inte gjort någonting åt. Det visar sig gång på att miljarder hit och dit inte hjälper när det gäller de olika satsningarna. Det ger inte effekt. Medan ni definierar integrationen som en social process växer öar av utanförskap i Stockholm, som gör att staden blir delad. Det behövs en radikal förändring som bryter utvecklingen. Förändring för mig handlar om att skapa sociala stabiliteter i våra ytterstadsområden.

Jag vill sammanfatta det hela under två punkter som jag tycker är jätteviktiga och avgörande för integrationen i Stockholm.

Det ena är att människor ska ha makt över sin vardag. Det är inte socialarbetare och kuratorer som ska bestämma över individernas vardagsliv. Det innebär arbete i stället bidrag.

Den andra viktiga punkten är att höja statusen på våra ytterstadsområdena. Genom att man höjer den sociala statusen skapar man också stabilitet i området, och man förhindrar utflykten från stadsdelarna. Detta skapas genom att människor äger sina bostäder och tar ansvar för sina områden. Det är jätteviktigt och avgörande. Just omvandlingen av hyresrätter i ytterstaden har stor betydelse. Man skapar som sagt social stabilitet och trygghet. Detta kommer att leda till att människor kan vara stolta över sina områden. Rinkebyungdomar slipper säga att de bor i Spånga fastän de bor i Rinkeby. Detta måste man ta itu med och göra någonting åt. Två och ett halvt år har gått, och ni har inte gjort något åt sådana problem. Ni bara säger massor med dumheter – ursäktat uttrycket. För dessa människor har det inte inneburit någonting i det konkreta praktiska livet i dessa områden.

Härmed yrkar jag bifall till alliansens förslag.

Anförande nr 218

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Det är väl på sin plats att först informera fullmäktige om att nästkommande debatt, efter den här, kommer att handla om bland annat arbetsmarknadsfrågorna. Min roll har inte varit att föredra också de frågorna, utan

dem kommer Roger Mogert, som också är ansvarig för dessa frågor, att göra i nästkommande debatt. Annars är det klart att det finns väldigt mycket att säga om dem, men det blir lite märkligt om vi ska ha dubbla debatter under kvällen för det är många frågor som ska lyftas fram.

När det gäller att definiera integration som en social process är det roligt att Abit har synpunkter på detta. Jag vill för hans information tala om att staden och kommunfullmäktige enligt haft den definitionen sedan 1997 när staden antog sitt första integrationsprogram. Det skrevs om under den förra mandatperioden då definitionen fortfarande låg fast.

Anförande nr 219

A b i t D u n d a r (fp): Du resonerar på det sättet att arbete inte tillhör integrationen. Du hänvisar till nästa ärende. Vad vi diskuterar är de faktorer som har stor betydelse i integrationen. Du vill inte diskutera dem. Du undviker att diskutera de frågorna och tar upp andra frågor som inte alls har stor betydelse. Som jag sade tidigare har ni inte gjort någonting över huvud taget under de två och ett halvt år som ni har haft ansvar för integrationen i den här staden. Det blir bara värre och tvärtom. Kan du säga konkret vad ni har gjort som har förbättrat integrationen i staden?

Anförande nr 220

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag är så fruktansvärt trött på den här diskussionen. Det handlar alltid om att om man ska vara stolt över sin stadsdel då ska man köpa en bostadsrätt. Ni kan väl inte ens i er vildaste fantasi tänka er att hyresgäster faktiskt kan få makt över sina hus bara genom att bo. Man behöver inte äga. Jag lovar er, efter att ha bott 27 år i Rinkeby, att folk är stolta över att bo där utan att bo i bostadsrätt. Jag har aldrig från er sida hört ett enda förslag om hur man ska öka makten för de vanliga människorna, dem som inte vill köpa sin bostad.

Anförande nr 221

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker att det är olyckligt att du inte lyssnade på vad jag sade. Det är absolut inte lösningen. Vad jag försökte säga är att för att kunna skapa sociala stabiliteter i dessa områden och för att kunna höja statusen i de områdena måste man börja skapa den sociala tryggheten, som jag nämnde. Människor kommer dit, sedan flyttar de därifrån när de får det bättre. Det är en ganska naturlig reaktion i livet. Jag har själv bott i Rinkeby när jag var ny i Sverige. Men jag flyttade därifrån.

Vad jag försöker säga är att för att lösa problemen i de här områdena och för att skapa trygghet krävs att man ger makt till människorna över sitt eget boende. Det är det jag vill säga. Jag har inte sagt att bara bostadsrätter är lösningen. För att få människor att stanna kvar, bo och verka i de stadsdelarna är ett viktigt instrument att erbjuda bostadsrätter och omvandla hyresrätter, 70 procent tycker jag, till bostadsrätter. Detta är en viktig del av lösningen på problemen.

Anförande nr 222

G o d f r e y E t y a n g (s): Ordförande, fullmäktige! Det är ganska glädjande att vi har en samsyn på problembeskrivningen. Därefter skiljs vi åt vad gäller åtgärder och vad vi vill med vår stad. Jag och majoriteten har den synen att arbete är den främsta nyckeln till integrationen. Sedan vi tog över har vi satsat åtskilliga miljoner på att skapa arbetstillfällen. Jag kan bara nämna Skärholmsmodellen. När den blir lyckad kommer andra att säga: Nu ska vi införa Skärholmsmodellen i hela staden. Men Skärholmsmodellen kostar mycket mer än de 10 miljoner som ni vill ha som aktivitetsgaranti för att bli av med socialbidragstagande. Vi har satsat över 100 miljoner.

Kristina Alvendal sade: Ni har inte gjort någonting. Vi har gjort mycket för integrationen. Arbete är väldigt viktigt. Men vi vet också att även om vi hade skapat arbeten skulle långt ifrån alla få arbete därför att det finns diskriminering. När vi lägger fram en jämställdhetsplan säger borgarna nej till den. När vi presenterar en antidiskrimineringsklausul så att alla ska komma in i arbete säger ni nej till det. Vem är offensiv, och vem är det som försvårar? Visserligen inte alla på den borgerliga sidan sade nej, det kan jag påpeka.

Vi vet att det är olika villkor för olika människor i den här staden. Därför har vi infört ett resursfördelningssystem. När vi säger att vi ska finansiera gemensamt för de svaga säger ni nej. Vi har infört ett nytt fördelningssystem för skolpeng, och det har varit väldigt bra. Det är en offensiv åtgärd att förebygga segregation, och det har vi gjort.

När det kommer till boende, säger ni: Okej, låt oss sälja alla lägenheter i innerstaden. Om ni verkligen bryr er om ytterstaden, varför börjar ni inte i ytterstaden och säljer där först? Ni vill sälja i innerstaden för att folk som vill göra karriär och bo i innerstaden får inte råd att bo i innerstaden. Det går vi inte med på.

Vi bygger blandat och samtidigt som vi bygger nya riktiga bostäder, inte bara omvandlar till bostäder. Det här är väldigt viktigt.

Jag bor i Farsta. Farsta är ett ytterområde där det faktiskt finns massa möjligheter att göra Farsta attraktivt. I Hökarängen, som är ett miljonprogramområde, har vi byggt Stugan, som är en konsthall. När den kom dit sade ni: Nej, det här är inte kärnverksamhet. Vad vill ni egentligen? Jag vill höra vad den borgerliga alliansen vill göra i staden så att ytterstaden också kan bli bra. Jag vet att ni inte är överens om vi ska ha stadsdelsnämnder eller inte.

Bifall till majoritetens inriktningsprogram.

Anförande nr 223

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Vi har gjort massor, säger du. Under er tid har bland annat arbetslösheten i den här staden gått upp med över 30 procent. Dessutom är det tre gånger så hög arbetslöshet bland utlandsfödda som hos befolkningen i övrigt. Det är över 40 procent i åldern 20-24 år som är arbetslösa bland de utlandsfödda. Det är över 40 procent av dem som kommer från länder utanför OECD-länderna som är arbetslösa.

Så ser det ut i det socialdemokratiska Sverige. Det är Socialdemokraterna som under 70 år i det här landet har varit ansvariga för integrationspolitiken. Ni har gjort massor, säger ni. Ja, vad ni har bidragit med bland annat till är att skapa ett passiviserande, inte bara bland utlandsfödda utan bland människor som har det svårt i det här samhället. Ni har gått från egenmakt, som jag trodde var ett bra ord för socialdemokrater, till vanmakt för väldigt många människor. Det har ni åstadkommit.

Anförande nr 224

Godfrey Etyang (s): Det är en stor skillnad på oss rent ideologiskt. Jag är socialdemokrat och medger att klasskillnaderna fortfarande finns. Jag medger också att det finns problem när det gäller de inflyttade. Det är därför vi gör någonting åt det. Men varje gång vi kommer med förslag säger ni: Nej, nej och nej. Det är det som skiljer oss. Vi tittar framåt, vi tror att det här kan vi greja.

Anförande nr 225

Fredrik Malm (fp): Det är, Godfrey Etyang, fascinerande att när ni har satsat så väldigt mycket pengar på att skapa jobb har socialbidragsberoendet ökat med 10 procent. Det är fascinerande. Då kanske man ska fundera lite på om de satsningar man gör riktas fel eller är ogenomtänkta eller mindre bra på något annat sätt.

Sedan frågan Godfrey Etyang vad vi vill på den här sidan. Jag kan berätta vad vi vill. Vi skulle vilja att det som står på sida 2 i ert förslag skulle genomföras, det vill säga att man arbetar för en byggnation med blandade upplåtelseformer. Faktum är att enligt Stockholms stads definition av vad som är ett utsatt område har Socialdemokraterna av de påbörjade bostadsrätterna 2003-2004, totalt 1436 stycken, lyckats placera 11 i dessa områden. Ni har klarat av att påbörja 11 bostadsrättsbyggen i de utsatta segregerade områdena i Stockholm. Är du nöjd med det, Godfrey Etyang? Är du nöjd med det resultatet så här långt under mandatperioden?

Anförande nr 226

Godfrey Etyang (s): Jag kan bara konstatera, precis som Teres konstaterade, att i Farsta stadsdel har det under de två år jag har bott där byggts bara bostadsrätter. Är Farsta ett utsatt område? Eller är Farsta ett ytterområde? Jag kan nämna att i Farsta, i Sköndal har det byggts bostadsrätter, lägenheter och småhus. I den gamla Larsbodaskolan har det byggts bostadsrätter. Det finns inte en enda hyresrätt som byggts i Farsta. Och det har byggts under den socialdemokratiska tiden. Fredrik, fakta talar mot dig.

Anförande nr 227

Rolf Koberg (m): Ordförande, fullmäktige! Det är populärt med bokslut så här års. I det förra fullmäktige hade vi 24 bokslut, och nu är det hög tid att göra ett demokratibokslut efter tre av fyra år. Det kan göras relativt kort och enkelt, tyvärr, vill jag säga. De två socialdemokratiska valarbetarna har nu dömts i två instanser för sitt valfusk. De s-interna maktstriderna, fusk- och mygelanklagelserna - ni minns hästhuvudena och utvecklingen i Sovjetunionen - har förlamat hela stadens ledning.

Sedan har vi de två gigantiska sveken från s: nej till biltullar som blev ja; ja till bostadsrätter som blev retroaktivt nej för 5000 stockholmare. Sedan har vi er viktigaste demokratireform, inrättandet av en demokratiberedning. Om den kan man säga att dess försenade införande kompenseras av er med ett extra tidigt avskaffande. Om den kan man också säga att dess mycket få riktiga ärenden ställde vi här upp på helt, men till vilken nytta?

Denna församlings arbetsformer utreddes noga och i stort samförstånd i höstas. Enkäter till alla, e-rådslag i december och därefter – vaddå? Inget nytt under rådssalens tak.

Ett annat enigt ärende var fullmäktige- och kommunstyrelsehandlingar på nätet. Det var, som jag en gång sade, en e-demokratisk hygienfråga. Det tog ett och ett halvt år efter beslutet. Det verkar som eniga beslut inte genomförs, utan det måste till lite konflikt, lite högt tonläge för att något ska hända och demokratin ska utvecklas.

Det för mig över till frågan om valobservatörer där stridslinjen efter valet drogs upp mellan blocken men där v och mp till slut insåg att även de hade starka skäl att gilla valobservatörer. Så nu blir det sådana i trängselomröstningen, förhoppningsvis även i valet.

Sammanfattningsvis, ordförande och fullmäktige, har det så här långt varit mer odemokrati än e-demokrati, fler ofullgångna ärenden i denna sal varav vissa uppenbart olagliga när de fattades, fler ärenden efter majoritetens tes: går det så går det, och fler möten på konstiga tider, som dagen före julafton, fullmäktige i juli månad. Snart är det jul igen. Den som lever får se.

Det är emellertid oklart om den kommunala demokratin verkligen kan överleva utan sin beredning. Det enda majoriteten vill i dagens ärendes demokratiavsnitt är folkomröstning om biltullar. Den ska ha hög legitimitet. Det är så dags, efter att ni har sagt nej till folkomröstning vid tre tidigare tidpunkter. Å andra sidan: Vad skulle kunna ha lägre demokratisk legitimitet än er hantering hittills av biltullsfrågan? Ingenting, såvitt vi kan bedöma.

Av starkast möjliga kommunaldemokratiska skäl vill jag yrka bifall till den borgerliga reservationen vad gäller demokratin.

Anförande nr 228

A b e b e H a i l u (s): Det är inget fel egentligen att Rinkeby har olika boendeformer. Men det är sättet, Rolf Könberg, som vi är emot. När du var ordförande i Svenska Bostäder mellan 1994 och 2002 avsatte du 10 miljoner kronor för att omvandla hyresrätter i Rinkeby och Järva till bostadsrätter. Vad hände? Jo, ni skapade ett bulvankonsultföretag. Vem anlidade bulvanföretaget? Jo, bara moderater, dina partikamrater. Det här är fakta, det är inte något som jag hittar på. Och de alla kandiderade till kommun och riksdag. Är det detta som du vill? Vilka var de som skulle köpa? Jo, några som hade varit här bara fyra år. De var långt ifrån arbetsmarknaden. Vad hände? Vem var det som stoppade dem? Jo, ni skulle sälja men ingen bank ville låna dem pengar. Därför kunde ingen köpa i Rinkeby eller i Kista och Tensta. Kommer du ihåg det?

Anförande nr 229

R o l f K ö n b e r g (m): Jag tycker att det var fascinerande att höra dig kommentera de beslut som vi tog. Som fullmäktiges ordförande just påpekade har de debatterats under en annan punkt. Det har vi gjort med stolthet och glädje och vi kommer att med stolthet och glädje att göra om det. Däremot vill jag rätta dig på en punkt i sak, och det är inte "bara moderater" som jobbade med den här informationen. Såvitt jag vet var en folkpartist och personer med helt annan partibok också med enligt den upphandling som genomfördes här i huset. Det bolaget som jag var ordförande för hade inget med det att göra.

Det är intressant att du tar upp det här just under ett demokratiavsnitt. Det säger någonting som er sinnesstämning. Er sinnesstämning är fylld av er vrede mot förekomsten av bostadsrätter. Det gör att ni, som jag tidigare sade, odemokratiskt retroaktivt just hindrade 5 000 stockholmare att köpa sina lägenheter.

Jag vill tacka dig för att du gjorde det här inlägget, för det säger någonting om er nuvarande sinnesstämning.

Anförande nr 230

Å s a R o m s o n (mp): Jag måste tacka Rolf Könberg för att han tog upp demokratiaspekten. Jag tycker dock att det var någorlunda raljerande inlägg, som kanske inte alltid underlättar den demokratiska diskussionen i fullmäktige, men alla har vi våra personligheter.

När det gäller folkomröstningar är det intressant att notera oppositionens förslag. Där skriver man återigen att man hade velat ha en som jag förstår folkomröstning innan man har ett försök med miljöavgifter och trängselskatter. Det står ingenting om ifall man är intresserad av en folkomröstning för ett mer långsiktigt införande av det som vi tycker väldigt effektiva miljöstyrmedlet i Stockholms trafikpolitik. Däremot säger man väldigt bestämt nej till försöket. Om det var någon som hade undgått det tidigare är det bra att det står här på pränt.

I fråga om folkomröstningar, som ändå är så omhuldade av Rolf Könberg, undrar jag om man inte efter den debatt som har varit nu om Frankrike och Nederländerna borde inse vikten av att vi tillsammans jobbar på för en integritetsfull och god folkomröstning i Stockholm, så att alla stockholmare verkligen får diskutera trängselavgifter på ett gott sätt.

Anförande nr 231

R o l f K ö n b e r g (m): Skillnaden mellan den här omröstningen och den som gäller EU:s konstitution är att där har man omröstning först, sedan inför man eller inte inför den. Det ni gör är att införa först, och sedan frågar ni i efterhand som det var en bra idé. Det tycker jag är en viss demokratisk skillnad.

Sedan vill jag notera, Åsa Romson, att jag och din förra partikamrat Helena Brandt, som satt i Demokratiberedningen, var oerhört överens i ett antal av de frågor som jag tog upp i mitt anförande. Jag är lite osäker vad det lämnar mig i dag att ha varit överens med Helena Brandt, som ju sedermera lämnade er och var med och grundade

Feministiskt Initiativ. Jag är inte säker på att vi skulle vara lika överens på alla punkter som vi var på de här.

Anförande nr 232

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Hälsa är en tydlig klassfråga. Skillnaden i hälsa och ohälsa märks redan på barn- och ungdomsstadiet. Statistiken visar tydliga skillnader på hälsa mellan olika barn och ungdomar. Barn från arbetarklass har oftast högre andel av överviktsproblem än barn från den välbärgade överklassen och akademiska miljöer. Eniga forskare och experter slår larm om följsjukdomar som kommer att drabba dessa i en nära framtid. Följsjukdomar är diabetes, hjärt- och kärlåkommor och skelettrelaterade belastningsskador.

Vår lösning på problemet har varit att satsa på spontanidrottsytor, att öka tillgänglighet, att bygga idrottshallar, att rusta upp idrottsanläggningar, satsa på jämställd idrott.

Ordförande! Vi har förbättrat förutsättningarna för barn och ungdomar att delta i diverse fysiska aktiviteter, men vi är inte helt nöjda. Vi vill medverka till att resursfördelningen av idrottsmedel ska göras så att de går till satsningar där behovet är störst.

Borgarnas lösning på problemet är inte fantasirik: privatisera idrottsanläggningar, konkurrensutsätta, knoppa av. Marknaden är också lämplig att ta itu med ovan nämnda problem.

Ordförande! Varje krona och öre som investeras för att komma åt problemet med ohälsotalen och som främjar folkhälsa är helt klart välinvesterade pengar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 233

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag blir oerhört förvånad när jag hör dig Mehdi. Jag kan hålla med om mycket av det du säger om ohälsotalen och barns övervikt etcetera men hur kan du stå i talarstolen och säga att ni har satsat på jämställt idrottande? Det var en av de stora punkter som man diskuterade förra gången i fullmäktige när idrottsnämnden fick kritik för att man inte hade klarat av målet om jämställda investeringar när det gäller idrottsanläggningar. Hur kan du stå i talarstolen och påstå att ni har klarat av det?

Anförande nr 234

M e h d i O g u z s o y (v): Vi tar till oss naturligtvis kritiken från revisorerna, även från dig. Men för att komma åt problemet måste det finnas en enighet. Beslutsfattarna måste ge instrument till brukarna, som sedan ska implementera satsningarna så att de genomsyras av genusperspektiv. Idrottsområdet är inte så lätt. Det finns tjejer som utövar traditionell killidrott och tvärtom. Det är inte så lätt att göra distinktion och se vart varje krona och öre går och huruvida det sker helt rättvist eller inte.

Anförande nr 235

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det förekommer etnisk diskriminering på arbetsmarknaden i stor utsträckning i dag. Detta är oacceptabelt. Vi måste se till att arbetsmarknaden blir ett föredöme på integrationsområdet. Vi i majoriteten har tagit fram en tydlig plan för hur integrationen ska öka i staden. Vi understryker att det är alla anställdas ansvar och alla nämnders och styrelserns ansvar att arbeta för ökad integration. Det är en ekonomisk förlust för både individen och samhället att människor inte släpps in på arbetsmarknaden. Arbetslöshet skapar utanförskap och känslor av att inte duga eller behövas i samhället. Alla stadens verksamheter måste aktivt motverka diskriminering. Exempel på handlingar mot diskriminering som vi i majoriteten har tagit fram är antidiskrimineringsklausulen och antidiskrimineringsvillkoren för alla serveringstillstånd i stadens krogar.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 236

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): En del av problembilden togs nu för första gången upp från Vänsterpartiet, och det är att det är arbete som är en stor del av integrationsproblematiken. Men problemet är att det inte finns ett enda förslag på hur fler jobb ska kunna komma till stånd och hur man bryter utanförskapet och en långvarig arbetslöshet bland dem som är utlandsfödda.

Anförande nr 237

M u j d e R a s h i d (v): Det är inte första gången som det här kommer upp. Jag har själv tagit upp det många gånger. Det som jag tar upp är diskrimineringen på arbetsmarknaden. Varje gång vi har kommit med någonting mot diskriminering på arbetsmarknaden har ni sagt nej till det. Jag vet inte hur många förslag för att motverka diskrimineringen på arbetsmarknaden som jag skulle kunna räkna upp som ni har sagt nej till.

Anförande nr 238

A b i t D u n d a r (fp): Det är viktigt att poängtera just diskrimineringen. Vad jag blir förvånad över under den senaste tiden är en ändring i er majoritetspolitik på integrationsfrågorna. Ni börjar allting med att skylla på diskriminering. Den politiken kommer att ha motsatt effekt. Det visar återigen att man ser invandrare som offer, precis som ni har gjort tidigare genom en massa sociala projekt där ni har passivförklarat individerna. Ni har inte litat på deras förmåga att själva ta ansvar för sitt liv.

Den politiken, att enbart förklara dem som offer, tror jag inte kommer att gagna invandrare. Jag är inte säker på det.

Anförande nr 239

M u j d e R a s h i d (v): Du menar att det inte finns någon diskriminering. Då ska jag tala om för dig att i ansökningarna hos Patent- och registreringsverket från

invandrare för att få byta namn har man i de flesta fall gett arbetsmarknadssvårigheter som orsak till att vilja byta namn. Det är dagens Sverige.

Anförande nr 240

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag var inne på detta i mitt inledningsanförande, och jag tänkte fråga ansvariga socialdemokrater om ert resonemang kring egenmakt. Det var ett uttryck som faktiskt skapades bland annat av några socialdemokrater. Vart tog det vägen? Var det någonting som ni stoppade undan i någon byrålåda därför att det gick emot partiets affärsidé, nämligen den affärsidén att göra människor bidragsberoende? Därmed är de beroende av politiska beslut och slutligen är totalt i händerna på socialdemokratiska politiker. Vad det så egenmakten blev till vanmakt?

Ur det synsättet skapas nämligen ett oändligt behov av stödprogram, storstadssatsningar, åtgärder av olika kaliber. Det skapar i sin tur en misstro och spä på bristen på acceptans för olikheter i samhället. Dessutom löser det inte de problem som finns till exempel i vissa bostadsområden.

Det finns i förslaget i dag inga som helst förslag som leder till minskad arbetslöshet. Det är det absolut viktigaste verktyget om man menar allvar med att minska segregationen och öka integrationen i det svenska samhället och i Stockholm. Det är tre gånger så hög arbetslöshet bland de utlandsfödda som bland befolkningen som helhet. Över 40 procent av de utlandsfödda i åldern 20-24 är arbetslösa, och över 40 procent av dem som kommer från länder utanför OECD-länderna som helhet är arbetslösa i dag.

Det största problemet är inte bristen på integrationsprogram, storstadssatsningar och riktade bidrag. Det stora problemet just nu är brist på jobb. Problemet har blivit större under er regeringstid i Stadshuset. Det går inte att se integration, segregation och invandring med mera som enskilda problem och att som ansvarig borgarråd här i sitt inlägg försöka komma undan och prata arbetsmarknadspolitik när det faktiskt hör samman med integrationen.

Jag tror att alla de olika projekten och problemlösningar som ni presenterar stärker och ökar distansen mellan ”vi” och ”dom”. Alla de här åtgärderna har i ganska många fall utretts. Det finns en utredning här. Man konstaterar att inte speciellt mycket av det som har utretts har gett några speciella resultat. Jag tror att det finns ett antal handfasta förslag som i stället skulle kunna öka möjligheten till arbete. Det är lärlingsintroduktion, omstartsjobb för nyanlända, det är att satsa på företagandet och forcera valideringsarbetet. Jag skulle gärna vilja höra representanter för de tre partierna var i sin replik säga om de tycker att det här är bra åtgärder för att få flera i arbete i Stockholm.

Anförande nr 241

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Det är märkligt, Kristina. Man inser att du inte har någon som helst koll på vad vi gör i den här staden över huvud taget. Men i nästa debatt som börjar kl. 17.30 kommer vi att diskutera arbetsmarknadsfrågorna. Då kommer också föredragande borgarråd att berätta för dig om det vi gör när det gäller

lärlingsintroduktion och validering. Jag tycker att det är märkligt att du raljerar med siffror så som du gör. Det är klart att sysselsättningsgraden är lägre bland vissa grupper. Det tycker jag är mycket allvarligt. Men sysselsättningsgraden kommer aldrig att kunna vara 100 procent i någon grupp. Det skulle innebära att ingen någonsin kan vara sjuk, förtidspensionerad och föräldraledig.

När vi tog över efter er i den här staden var det en av tio som lämnade flyktingintroduktionen utan sysselsättning. Det har vi ändrat på, och det kommer vi att se en skillnad på nästa år.

Anförande nr 242

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Var det någon som uppfattade att det var en sakdebatt som pågick? Eller var det bara påhopp? Jag har ingen koll, jag raljerar. Det vore väldigt trevligt om man i den här salen kunde diskutera sakpolitik. Men när man inte har argumenten tar man till den här typen av argumentation.

Jag raljerar inte över siffror. Jag tycker att det är oerhört allvarligt att 40 procent av de utlandsfödda i åldern 20-24 är arbetslösa. Det är du som är ansvarig för det. Du borde ta ansvar och komma med konkreta och sakliga inlägg och inte försöka göra ledamöterna i den här salen till åtlöje. Det är du som är ansvarig för den politik som förs i den här staden.

Anförande nr 243

M e h d i O g u z s o y (v): Moderaternas lösning på arbetslösheten är följande. Det ska vara billigt för överklassen att bli av med sin lort. Er arbetslinje innebär också att ersättningsnivåerna ska sänkas till 65 procent till arbetslösa, sjuka och dem som inte har något arbete och är beroende av att systemen fungerar. Vi jobbar aktivt för riktiga arbeten. Vi vill inte ha några pigor i överklasshem. Vi vill inte bidra till oriktiga jobb. Forskningen visar också att pigjobben, som ni eftersträvar, inte skapar så många arbetstillfällen.

Anförande nr 244

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Det var ett extremt otrevligt påhopp på alla dem som jobbar i städbranschen. Det är många som har dedikerat hela sitt liv till att arbeta i städbranschen och lever och brinner för detta.

Vi har en mängd förslag på hur man skulle kunna få till stånd jobb för arbetslösa. Lärlingsintroduktion för nyanlända invandrare, omstartsjobb för nyanlända och slopande av arbetsgivaravgift under en viss tid, satsningar på företagande, minskad regelbörda, sänkta skatter, möjligheter att starta företag inom vård, skola, omsorg, det som ni motsätter er, och forcering av ett valideringsarbete så att man kan validera sin utbildning som man har fått i ett annat land.

Det är många förslag vi har. Jag tycker inte att du ska försöka diskriminera eller tala illa om städbranschen. Den har jag kontakt med nästan dagligen i mitt arbete. De är riktigt stolta över sitt arbete.

Anförande nr 245

Å s a R o m s o n (mp): Du sade i ditt anförande att ni ser arbetet som viktigt, som en viktig linje. Men så länge vi håller oss till integrationsdebatten är det viktigt att vi från vårt perspektiv presenterar hur man tittar på segregationen i staden. Vilka viktiga komponenter är det som man ska försöka komma till rätta med? Jag tror att vi alla sitter i samma båt och inte känner oss som direkt ansvariga för den segregerade miljö som har byggts upp i Stockholm med miljonprogram och annat. Där kan jag redogöra för vår syn, och den är att vi såg framför allt diskrimineringen som det stora problemet. Hur ska man motivera människor att lära sig nya färdigheter, svenska språket och annat, som sedan inte har något värde, för de kommer ändå inte till någon anställningsintervju? Man kommer ändå inte att få chansen att bli sedd som en person utan som en representant för en massa andra saker.

Det har varit ett stort arbete som majoriteten har genomdrivit med antidiskrimineringsklausulen och med att titta på diskrimineringen och genom att gå vidare med det också inom nöjeslivet och kroglivet. Det har vi gjort. Frågan är: Vad skulle ni ha gjort? Validering låter bra, men det är bara en liten del.

Anförande nr 246

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Då kan Åsa Romson och Miljöpartiet rösta för en att-sats som vi kommer att ta ställning till, och det är att utvärdera möjligheterna att ta fram ett system för anonymiserande av anställningsansökningar i syfte att minimera risken för diskriminering i staden. Den kommer vi att rösta om sedan. Jag hoppas att du ansluter dig.

Anförande nr 247

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Som gruppledare för idrottsnämnden läste jag i dag avsnittet om idrott med stort intresse. Jag vet inte om jag blev så väldigt mycket klokare efter att ha läst det. Däremot kunde jag inte låta bli att dra lite grann på smilbanden. Ett avsnitt handlar nämligen om att antalet badande har ökat i våra simhallar mellan åren 1999 och 2004. Jag vill upplysa fullmäktige om att tre av de här åren var det borgerlig majoritet. Under den borgerliga mandatperioden ägnade sig oppositionen åt en sak, och det var att man krävde badstatistik i tid och otid. Den statistiken var tydlig redan då: badandet ökade trots att vi höjde avgifterna. Det har fortsatt att öka även under de här åren.

Nu pratar majoriteten om att barn och ungdomar måste få gå gratis på våra bad. Jag tycker inte att 15 kronor för att få gå in på Forsgrenska badet är speciellt dyrt i dagens läge med tanke på vad en biobiljett kostar, ungefär 55 kronor för barn och ungdomar.

Så pratar majoriteten också om att man måste fortsätta satsningen på idrottshallar. Med det står inte hur och var, och det står inte när utan bara att det ska fortsätta. Då kan jag tipsa borgarrådet Börjeson om att det ligger en skrivelse i idrottsnämnden nu som är lagd av Folkpartiet där vi har en idé om hur man skulle kunna gå till väga och där man inte bara genom skattepengar utan genom att samarbeta med näringslivet, samarbete mellan förvaltningar etcetera, idrottsföreningar och annat skulle kunna skapa fler idrottshallar. Ni får hemskt gärna tillstyrka den.

Jag yrkar bifall till den borgerliga alliansens förslag.

Anförande nr 248

P e t e r N i l s s o n (mp): Caroline återkommer gång på gång till att ökningen av antalet simhallar skedde under den borgerliga majoriteten. Den stora ökningen av antalet simhallar berodde ju på att Eriksdalsbadet och Husbybadet byggdes. Men Folkpartiet var emot byggandet av bägge dessa bad. Vi var emot Eriksdalsbadet. Statistiken kan bli ganska missvisande. Vi vet inte riktigt hur det hade sett ut om inte de här baden hade byggts.

När det gäller satsningen på idrottshallar är detta inget detaljdokument. Satsningen på idrottshallar kommer att fortsätta. Det kan Caroline vara lugn för.

Anförande nr 249

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Det är helt riktigt att Folkpartiet var emot byggande av Eriksdalsbadet. Men till syvende och sist: Om man detaljstuderar statistiken ser man att det ökar på samtliga bad. Det är inte så att man bara går och badar i dag. Man gör en massa andra saker på baden. Man går på gym, på aerobics, vattengympa, det finns barngrupper, simning etcetera. En simhall är i dag inte till bara för att bada i.

Anförande nr 250

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag skiljer mig inte så mycket från övriga här. Badet är en succé i Stockholm. Det är en stor framgång att de fortsätter att öka, även om ökningen planar ut, kanske beroende på att vi har nått taket. Vi gör en stor friskvårdssatsning vid baden. De som ökar mest är Eriksdalsbadet och Liljeholmsbadet, som ni ville skrota.

När det gäller idrottshallarna återkommer vi naturligtvis till var det behöver byggas. Vi ser över helheten, men det kan jag återkomma till i mitt anförande.

Anförande nr 251

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag ska upplysa borgarrådet om att Folkpartiet inte var det parti som ville skrota Liljeholmsbadet, tvärtom. Liljeholmsbadet är ett litet mycket väl fungerande bad som tillgodoser behoven hos många som inte väljer att gå till något av de andra baden.

Det är riktigt att ni har fortsatt den friskvårdssatsning vid våra bad som påbörjades under den borgerliga mandatperioden.

Anförande nr 252

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Man blir lite ledsen över att det ibland saknas en ödmjukhet i debatten om integration. Det är självklart att det inte är någon från majoriteten som inte påstår att integration inte handlar om arbete, om att ha en bostad och om samma möjligheter till utbildning.

Det står till och med under rubriken *Bryta segregationen och fördjupa demokratin* att det handlar om samlade och breda insatser för rättvisa och tillväxt. Rättvisa och tillväxt är ju faktiskt frågor som förutsätter arbete, bostad och utbildning.

Man kan inte blunda för den diskriminering som finns i samhället. Vi har just nu en arbetslöshet, och vi behöver ha nya arbetstillfällen både inom det privata näringslivet och inom offentlig sektor. Det är faktiskt skillnad om man har ett utländskt efternamn när man söker ett jobb. Därför behöver vi vidta ytterligare ett antal åtgärder. Vi har påbörjat olika former av åtgärder för att motverka diskriminering. Det ska inte vara namnet som ska vara avgörande. Det handlar inte bara om läget på arbetsmarknaden utan också mycket om diskriminering, och det blundar ni från borgerlighetens sida för.

Sedan ska vi kanske också från vår sida vara ödmjuka. Det är klart att det är en brist när det, så fort det är fråga om ytterstad eller förort, handlar om olika satsningar och projekt. Men när det gäller innerstaden rör det sig om löpande budget. Kanske vi kan förenas i någon sorts vision om att man om tio år ska ha kommit bort från det, att det inte ska vara speciella projekt när det handlar om förorten utan att detta också läggs in i samma driftsbudget i den kommunala budgeten.

Men sedan är det väldigt intressant att det recept som ni har för att öka integrationen är samma recept som ni har på alla politikområden, det vill säga sänkt skatt, en avreglerad arbetsmarknad, ombildning till bostadsrätter överallt och privatiseringar. Det är dags att syna korten i er allians. Jag har läst det här dokumentet, och jag måste säga att det är exakt samma gamla höger som alltid.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 253

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Det är klart att det är lite tråkigt att man inte kan samlas kring vissa frågor som är viktiga för staden. Men jag måste ändå fråga dig: Tycker du inte att det är märkligt att det ansvariga borgarrådet inte vill diskutera hur man minskar arbetslösheten bland de utlandsfödda, utan hon hänvisar till nästa debatt? Det är klart att man höjer på ögonbrynen då.

Trots allt har den socialdemokratiska integrationspolitiken skapat ett ”vi” och ett ”dom”. Har man ett Sverige där det tyvärr råder en brist på acceptans för olikheter, då blir också diskriminering följden. Så du har helt rätt i att man inte kan se den ena frågan skild från den andra.

Det som däremot skiljer oss åt är att vi – till skillnad från er – står för en politik där vi vill riva hinder och öppna de individuella möjligheterna. Varje människa är unik. Jag är helt säker på att invandrare inte behöver en särskild politik.

Anförande nr 254

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Till att börja med svarade Teres Lindberg för sig själv. Det handlar inte om att man inte vill debattera

arbetsmarknadsfrågor. Vi sade att just när det gäller de konkreta arbetsmarknadsåtgärderna återkommer vi i nästa debatt.

De förslag som ni nu lägger fram om diskriminering och sådana frågor handlar väldigt mycket om att man ska riva hinder. Det innebär att ni vill riva väldigt mycket av det som människor har byggt upp som en trygghet. Det handlar inte om att vara passiv. Trygghet och passivitet är inte samma sak. Tyvärr är det detsamma i borgerlighetens vokabulär. Det tror jag är den stora skillnaden.

Vi säger att det handlar om arbete, bostad och utbildning som en grundläggande trygghet för alla människor, oavsett vilken bakgrund man har. Men om vi ska kunna göra någonting åt den strukturella diskrimineringen måste man se den och inte motarbeta och rösta emot alla sådana förslag som vi lägger fram i den här församlingen.

Anförande nr 255

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Jag betvivlar inte alls vänstermajoritetens tankar om att det i grund och botten är viktigt med bostad, arbete och sådana saker. Vad jag betvivlar är att era lösningar leder någon vart.

De siffror som jag hänvisade till tidigare kommer från USK. De utgår från stadens egen definition om vad som är ett utsatt område. I de utsatta bostadsområdena – de stadsdelar där allmännyttan dominerar – har ni utifrån ett totalt antal bostadsrätter av 1 436 stycken påbörjat att bygga elva. Elva bostadsrätter har ni lyckats påbörja i de områden som anses som utsatta enligt egen stadens definition och där allmännyttan dominerar.

Min fråga till er är: Är ni nöjda med elva bostadsrätter efter en halv mandatperiod?

Anförande nr 256

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): I er ombildningshysteri under den förra mandatperioden anställde ni en projektledare i ytterstaden som skulle försöka få människor att vilja ombilda sina lägenheter. Det resultatet blev inte så bra, Fredrik. Väldigt många människor valde att bo i hyresrätt. Det måste man kunna få göra.

Sedan är det självklart så att när man ska påbörja nya områden och ska bygga nytt nöjer vi oss inte med de 20 000 nya lägenheterna – precis som Annika Billström och andra har sagt tidigare här i dag – utan det behövs ytterligare nya bostäder. De bostadsområden som planeras både i Rinkeby och i Skärholmen måste givetvis också ha bostadsrätt som upplåtelseform. Det kommer alltså att bli fler än de elva bostadsrätterna. Jag lovar dig det, Erik.

Anförande nr 257

H a r d y H e d m a n (fp): Du gör som flera andra talare här, du slår ihop alla partier när det gäller diskriminering. Vi har faktiskt inte motarbetat de förslag om diskriminering som har lagts fram. Det är det första.

Det andra är att du har berört en viktig fråga, nämligen att i ytterstaden är det projekt – det är precis det som jag har påstått – och i innerstaden är det ordinarie budget som gäller. Tycker du att man har kommit åt detta ordentligt i den budget som ni har presenterat? Jag tror att ni stöder det som på andra håll kallas för integrationsindustrin, det vill säga att det anställs en massa projektledare på tillfälliga pengar som sedan ska lösa problem som man på andra ställen i staden löser via den vanliga budgeten.

Anförande nr 258

Elisabeth Brandt Ygeman (s): Jag ska börja med att be om ursäkt. Ni har inte röstat emot några diskrimineringsförslag. Men man blir så uppslukad när ni hela tiden pratar om alliansen. Så det är väl därför som man drar alla över en kam.

Det är inte bra att vi ska behöva ha särskilda projekt i ytterstaden. Det tror jag att vi tycker allihop. Men man kan inte bara avbryta något och säga: Nu har vi haft en storstadssatsning under några år, men nu lägger vi ned den och satsar inga extrapengar.

För att över huvud taget komma upp till en nivå där människor har lika möjligheter att växa och få en bostad, ett arbete eller en utbildning krävs det fortfarande i dag speciella insatser i ytterstaden. Därför är det med i vårt förslag till strategi.

Anförande nr 259

Borgarrådet Börjesson (s): Jag vill säga några ord om idrotten. Det är ingen tillfällighet att den finns med under det här avsnittet. Idrotten rymmer alla och är omvitnat integrerad. Deltagandet i den organiserade idrotten har återigen börjat att öka. Det har vi blivit varse inom idrottsnämnden. Flertalet av stadens idrottsföreningar redovisar kö till de olika idrottsaktiviteterna för barn och unga.

Trots att staden under de senaste åren har genomfört en unik och betydande satsning för att bygga nya anläggningar, för att upprusta de gamla och för att anlägga konstgräsplaner räcker inte stadens anläggningar till. Vi måste alltså fortsätta den här satsningen samtidigt som man ser över helheten i staden.

Vi arbetar just nu med att revidera det idrottspolitiska programmet. Där är det viktigt att analysera de investeringar som vi ska göra. Det finns ett faktum som innebär en motsättning. Vi har problem med överviktiga barn samtidigt som våra anläggningar inte räcker till. Det här måste vi försöka att arbeta med. Vi måste alltså arbeta med såväl de barn som är stillasittande som de barn som finns utanför det organiserade föreningslivet och de barn som finns i det friluftslivet.

Det är väldigt spännande att studera vad det är som våra barn och unga – och främst tjejerna – vill göra. Är det spontanidrott? Man säger att tjejer vill idrotta mera individuellt. Då är frågan: Vad är det som vi ska satsa på för att motsvara de behov som tjejer har? Samtidigt kan vi inte räkna som vi har gjort tidigare.

Om man jämför en utpräglad tjejidrott som ridning och fotboll är det flera tjejer som spelar fotboll än som rider. Vi kan inte räkna traditionellt. Vi måste börja tänka om, och jag tycker att detta är en spännande utmaning för idrotten i framtiden.

Anförande nr 260

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Nu har två socialdemokratiska borgarråd och en socialdemokratisk gruppleddare haft ordet utan att säga ett enda ord om kommunal demokrati. Då måste jag fråga hur det ska tolkas. Ska det tolkas som att ni är nöjda och har gett upp? Eller ska det tolkas som att ni vill förbigå demokrati-debatten med största möjliga tystnad? Jag kan i så fall förstå det. Men det är respektlöst mot denna församling att varken ta debatten i dag eller ta fram de ärenden vi väntar på.

Alla här inne, inte minst presidiet och KF/KS kansli har lagt ned tid och kraft på att lämna synpunkter och förbättringsförslag angående våra arbetsformer i den här salen. Nu får ni faktiskt ta en paus i den administrativa ineffektiviteten och i alla partibråk och styra fram ett ärende om hur den direkt folkvalda församlingens arbete ska utvecklas. Ge oss ärendet! Till och med juli månad är bättre än inte alls.

Anförande nr 261

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag håller mig till idrottens område och vill bara påpeka att vi där arbetar med brukarinflytande och demokratiska processer när det gäller hur våra idrottsplatser ska användas. Men jag förstår ju att det inte alls var det som du var ute efter.

Ordningsfråga

Anförande nr 262

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag vill först och främst klara ut att jag har absolut ingenting emot Py Börjeson. Däremot är det lite frustrerande att det inte görs några inlägg som man kan begära replik på. Min poäng var ju att två borgarråd och en gruppleddare har gått upp i den här debatten, men ingen har sagt ett ljud om den fråga som ska diskuteras just nu. Hur tycker herr ordförande att jag ska göra för att få debattera detta med en socialdemokrat?

Anförande nr 263

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag tror att borgarrådet slog huvudet på spiken när hon sade att ett av våra stora problem i dag är det stora behovet av idrottshallar och att föreningarna redovisar att man har kö till olika lag- och föreningsaktiviteter.

Jämför man Stockholm med Göteborg, Malmö, Västerås och Umeå kan man konstatera att Stockholm ligger hästlängder efter. Både Göteborg och Malmö, som är betydligt mindre städer om man ser till invånarantalet, har fler fullstora hallar än vad vi har i Stockholm. Detta visar vad vi måste göra i den här staden. Det handlar om att vi måste prioritera idrottshallar, vi måste se till att vi får hjälp från näringslivet, vi måste samarbeta mellan förvaltningar och bolag i staden och vi måste samarbeta med föreningslivet. Vi måste tillsammans göra detta, inte göra som borgarrådet som vill styra själv.

Anförande nr 264

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det är utmärkt att vi tydligen har en enighet i den här salen när det gäller idrottssatsningar. Jag hoppas att vi också får se det i förslaget till budget inför kommande år. Vi satsar 780 miljoner på idrotten under den här mandatperioden.

Ta ansvar för ekonomin (stadens ekonomi, tillväxt- och arbetsmarknadsfrågor och personal)

Anförande nr 265

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Stockholm går mot ljusare tider. Det kan vi läsa ut, inte bara av det här strategiska dokumentet utan också av andra prognoser. Man kan visserligen invända att det finns en del mörka moln på arbetsmarknaden. Det har varit några förlorade år. Sedan 2001 har det skett en ökning av den öppna arbetslösheten. Den är i dag 3,6 procent. Prognoserna säger att det kan bli en minskning under delar av planperioden på någonstans mellan ½ och 1 procentenhet.

Socialbidragen har minskat sedan 1997, men nu har de planat ut med en botten 2003. Socialbidrag uppbärs i dag av runt 5 procent av den vuxna befolkningen. Så det finns mörka moln. Men samtidigt kan vi se att kurvorna pekar uppåt igen.

Det var en viktig poäng som kom fram på Stockholmsmötet. Vi har ett starkt namn. Vi har goda möjligheter till arbete, tillväxt och utveckling i Stockholm. Vi är Nordens ledande finanscentrum. Stockholm och Kista är världsledande på forskning och utveckling i IT-sektorn. Vår region är ett viktigt centrum för biomedicin och bioteknik och så vidare.

Vi har möjligheterna. Som flera av er på den borgerliga sidan säger handlar det nu om att ta vara på dessa möjligheter. Stockholm är en stad med stora möjligheter inför framtiden.

Det främsta vi gör nu är att vi investerar i Stockholm. Vi vill att Stockholm ska växa. I det sammanhanget är inte minst bostadsbyggandet dubbelt så viktigt för arbetsmarknadens funktion. Det ger omedelbara jobb i byggbranschen. Det är där många av de nya jobben kommer i dag. Det ger *spinn off*-effekter. Det gamla slagordet om att en byggnadsarbetare sätter fyra andra i jobb gäller fortfarande. Sist men inte minst ger också bostadsbyggandet möjlighet till en annan inflyttning och rörlighet på bostadsmarknaden och på så sätt ger det också större förutsättningar för en bättre arbetsmarknad.

När situationen så småningom ljusnar blir sådana åtgärder som matchning och validering en allt viktigare åtgärd. Det är sättet för människor med svagare band till arbetsmarknaden att komma i gång. Det skapar inte fler jobb, men det skapar jämlikare möjligheter på arbetsmarknaden.

Skärholmens jobbcenter har nämnts. Det finns andra stora satsningar såsom Stockholm Matchning, Kompetens Nord, inte minst med Ahmed Egals arbete, och Valideringsprojektet.

Avslutningsvis: Vi måste fortsätta med att hålla fast vid vår samverkan och utveckling av Stockholms näringsliv. Vi måste fortsätta med byggsatsningen, och vi måste se till att de matchningsprojekt som i dag leder till att folk går från socialbidrag till arbete permanentas och blir ordinarie verksamhet.

Anförande nr 266

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det är med en viss förvåning som jag kan konstatera att inte finansborgarrådet inte deltar i debatten om att ta ansvar för ekonomin. Detta med ekonomi ger en ganska tydlig bild av ledarskapet eller det bristande ledarskapet, om man vill uttrycka det så. Det är viktigt att kunna hålla i ekonomin, och det är viktigt för en ledare att kunna klara prioriteringar.

Tyvärr går det väldigt dåligt för Stockholm just nu. Resultatet är tydligt. Bokslutet för 2004 är betydligt sämre än bokslutet för 2003. Verksamheten gick med minus 466 miljoner, minus 243 miljoner för hela staden inklusive bolagen. Utvecklingen är nu tyvärr även 2005 fortsatt negativ.

Det beror framför allt på två saker. Den ena är att tillväxten är för lång. Vi har en tillväxt på 1,4 procent. Alla vi som sitter här inne vet att det har varit en pris- och löneutveckling i vår stad som högt har överskridit 1,4 procent. Vi lever alltså över stadens förmåga och över det som skatten genererar.

Den andra otroligt tråkiga delen som påverkar vår ekonomi så negativt är ju naturligtvis socialbidragsutvecklingen. Socialbidragsberoendet ökade med exakt 9,7 procent bara under förra året. Det är en otroligt tråkig utveckling och ett bevis på det bristande ledarskapet i Stockholms stad. Man brister i förmågan att kunna hålla i pengar, att kunna prioritera och att kunna få fart på tillväxten.

Herr ordförande! Precis som jag sade i morse finns det ett annat förslag till strategisk inriktning. Det finns ett borgerligt enigt förslag från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna som handlar om att få fart på tillväxten. Där presenteras en rad olika förslag som har diskuterats under de olika ämnesblocken i dag, om alltifrån att sänka skatter, bygga Ringen och bevara Bromma till att underlätta för företag och satsa på besöksnäring och annat.

Det finns också en rad förslag från oss i de borgerliga partierna om hur vi vill minska bidragsberoendet med jobbgaranti, jobbcentrum, sänkta skatter, förändrade arbetsgi-varavgifter, nystartsjobb och annat där vi inom borgerligheten är helt överens om att det är viktigt att människor går ifrån bidragsberoende till arbete.

Herr ordförande! Vi klarar att göra prioriteringar och att se till att man får tillväxt i Stockholm. Det finns ett alternativ. Det finns en ny start för Stockholm.

Anförande nr 267

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad är en av landets största arbetsgivare. Kvaliteten på alla stadens verksamheter beror till allra största delen på att vi har engagerade medarbetare som känner att de har möjlighet

att genomföra sina viktiga arbetsuppgifter på ett bra sätt, att de har möjlighet att påverka sin arbetssituation.

Under olika skeenden i livet finns olika ursäkter och förklaringar till varför människor inte kan vara på jobbet hela dagen. Som ung är man inte van att jobba och har ingen arbetslivserfarenhet. Som småbarnsförälder ska man passa dagistider, vara hemma med sjuka barn och hinna att tvätta kläder och laga mat. Som förälder till skolbarn är det läxläsning och skjuts till fritidsaktiviteter som lägger hinder i vägen. Som medelålders med gamla föräldrar har man ständig jour. I takt med att stadens äldreomsorg skärs ned ökar det arbetet. Som äldre orkar man helt enkelt inte med att jobba hela dagen.

Om man vill finns det faktiskt anledning till att människor inte har tid att vara på jobbet alls. Trots det vill de allra flesta människor jobba. Man vill tjäna ihop till sin egen lön, oavsett om man har staden som arbetsgivare eller någon annan.

Er inställning är att ju mindre människor jobbar, desto bättre är det för dem. I så fall skulle man kunna säga att ni verkligen har lyckats. Socialbidragstagandet och arbetslösheten är väldigt omfattande i dag.

En annan variant är friåret som gör att de som har ett jobb ska kunna vara hemma med bibehållen lön. En tredje variant är försöket med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön. I två stadsdelar ska man kunna jobba två timmar mindre om dagen än arbetskamraterna i grannstadsdelen. Detta bekostas av stadens investeringsmedel.

Vår syn på arbete är att det är viktigt, att det behövs i vårt samhälle och att det inte är en fritidssysselsättning. För att det ska vara möjligt att få ihop sitt liv ska det i stället vara möjligt att påverka förläggningen av arbetstiden, något som är mycket mera värt än att ha ett fast sextimmarsschema som innebär jobb både morgnar och kvällar, och det är det många som har vittnat om, även flera arbetsgivare inom vår sektor. Det ger en större frihet och större möjlighet till påverkan. Men ni vill ju ha alla i den kommunala fällan. Det verkar som att ni tycker att frihet är farligt.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 268

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Att ta ett långsiktigt ansvar för ekonomin innebär för oss att vårda och utveckla våra gemensamt ägda verksamheter och bolag som vi i Stockholms stad ansvarar för och driver. I den röd-gröna alliansens dokument står väldigt noga beskrivet hur det ska gå till.

Att ta ansvar för ekonomin handlar om att inte göra Stockholm fattigare och mindre demokratiskt. Det innebär att vi inte ska sälja ut våra gemensamma tillgångar såsom de borgerliga har aviserat att de ska göra om de tar tillbaka makten i den här staden.

I vår rapport *Privatiseringens pris* som vi inom Vänsterpartiet har tagit fram kan man se att det som gett stora vinster för ett fåtal företag bekostas med ökade taxor för stockholmarna, uteblivna vinster för staden och sämre arbetsvillkor för de anställda.

Till och med det som brukar vara privatiseringsförespråkarnas främsta argument – kvaliteten – har försämrats.

För de flesta av medborgarna har privatiseringarna varken inneburit större valfrihet eller billigare omsorg. För oss är valfrihet något som måste erbjudas alla. Vi förstör välfärden om vi rear ut medborgarnas tillgångar till privata intressen. Det går inte att privatisera ett gemensamt ansvar.

Ordförande, fullmäktige! Vi vill utveckla våra kommunala bolag och verksamheter och på så sätt öka stadens tillgångar. Vi vill fortsätta att öka brukarinflytandet, öppenheten och därmed demokratin. Det handlar både om ekonomi och om ideologi.

Jag vill också understryka att en väl fungerande offentlig verksamhet och en bra kommunal infrastruktur också är bra för de företag som vill etablera sig i Stockholm. Det är bra för företagen att det finns en fungerande skola, äldreomsorg, kultur och kollektivtrafik i Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 269

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Ekonomi betyder ju hushållning, och vi är nog säkert ganska eniga om att man behöver hushålla med ekonomiska resurser. Men ekonomi betyder också att man ska hushålla med resurser överlag, och det har vi debatterat tidigare i dag.

Jag inledde i morse med att peka på en av de viktigaste ingredienserna för att öka livskvaliteten hos människor. Det ska finnas en frihet att utveckla idéer och en frihet till skapande. Livskvalitet är mer den linje som Miljöpartiet bekänner sig till än den dåligt rubricerade arbetslinjen. Vi strävar efter en högre livskvalitet. Jag tror att det för alla handlar om att man ska ha en värdefull verksamhet där man kan skapa, utveckla idéer och sig själv samtidigt som man har ett arbete.

Miljöpartiets förslag om friår och arbetstidsförkortning har nog missuppfattats en del. Det har kritiserats för att passivisera människor, men egentligen är det precis tvärtom. Ett friår eller en kortare arbetstid ger möjlighet till utveckling under ansvar. Om lagar och regler styr en mindre del av min livstid får jag mer tid till att utveckla mina särskilda talanger, livsuppgifter, verksamheter och nyföretagande som jag själv tar ansvar för och prioriterar.

När det till exempel gäller friår tar man också ansvar för att planera den mindre ekonomiska ersättningen som man får från staten. Man får en möjlighet till att både utvecklas och ta ansvar för denna utveckling. Vi som enskilda individer måste ta ansvar för den utveckling som kommer. Det är alltså en frihetsreform, och jag har aldrig riktigt förstått varför de tidigare så frihetsälskande partierna på den borgerliga kanten så högljutt har kritiserat den. Det ger färre reglerade timmar för några medan många andra får möjlighet till ett arbete och en utveckling – en uppgift som de så högt eftersträvar.

Jag hoppas att det svenska samhället en dag ska våga ge större möjligheter och mer ansvar till medborgarna, men om detta kommer vi väl att debattera ytterligare en hel del.

Från talarstolen här sades det som vanligt en del negativa saker. Det sades att tillväxten är för låg, och vi kan ju diskutera innehållet, vad det är som är tillväxt. Men det finns en tillväxt som jag tror att vi alla är glada över att den är högre än vad vi kunnat ana och förutse, och det är den rent mänskliga tillväxten. Det föds oerhört mycket barn i Stockholm i dag. Det är också en tillväxt. Att skapa livskvalitet för dessa barn och deras familjer är kanske den viktigaste uppgiften när vi tar ansvar för kommunens ekonomi.

Det påstods också att det fanns brister i majoritetens prioriteringar. En prioritering har i alla fall oppositionen tagit bort, och det är miljöfrågorna. De finns inte med i deras förslag. Att utförsäljningen av mark och bolag inte är någon långsiktig affär behöver man inte vara någon ekonom för att räkna ut. Det är bara samma nyliberala ekonomiska experiment som vi i Stockholm såg för tre år sedan. Så var är nytänkandet?

Anförande nr 270

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vid maktskiftet 2002 överlämnades en kassakista med plus 2 miljarder. Ändå började vänstermajoriteten med att höja skatten och strö pengar över stadsdelsnämnderna, vilket ledde till kostnadsökningar i stället för effektiviseringar. De resurser som tillkom vid försäljning av Birka Energi används nu i driften i stället för till långsiktiga investeringar. Och vi såg socialbidragen öka med cirka 10 procent 2004, vilket ledde till ett underskott i samtliga stadsdelsnämnder på totalt 100 miljoner.

Lånekarusellen är nu i full gång, och det gäller att spendera så mycket pengar som möjligt för att överlämna ett underskott till en ny majoritet eftersom det brukar bli maktskifte vid val.

Vi vill i stället ta krafttag för att människor ska komma i arbete och därmed öka skatteintäkterna och minska socialbidragsberoendet. En positiv attityd till företagarna öppnar nya dörrar.

Arbete ger hälsa och välbefinnande, hette det länge. Men i dag lönar det sig inte för alla att arbeta eftersom förtjänsten för lågavlönade föga överstiger bidragen. Regeringen gör dessutom allt för att pådyvla företagarna kostnader för till exempel sjukfrånvaron trots att vi har de renaste arbetsplatserna och den strängaste arbetsmiljölagstiftningen.

Tillväxt i Stockholm genom nära samarbete med näringslivet har betydelse för hela landet. Men skatteutjämningsystemet ger egentligen inga incitament för att öka tillväxten. Det kommunala självstyret behöver öka och staten borde ta ett större ansvar för utjämnningen.

Vi kan ta ansvar för ekonomin. Om vi får behålla tillväxtpengar i staden kommer Stockholm att ytterligare kunna utvecklas.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 271

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande! Jag vill bara lugna dig, Kristina Axén Olin, det är självklart att jag är med i den ekonomiska debatten. Men alla ska ges möjlighet att delta i den här debatten, och det tycker jag är viktigt.

Hör ni, kan vi inte en gång för alla slå fast att myten om att det går så dåligt för Stockholm inte längre stämmer? Låt mig ge några exempel.

Bostadsbyggandet är det högsta på över 30 år. Infrastruktursatsningarna i Stockholm är de största på över 25 år. Det som Åsa Romson var inne på om att höja livskvaliteten, alltså skapa förutsättningar för en ekologiskt hållbar utveckling parat med välfärdsutvecklingen är precis det som vi fokuserar på. Dessutom har Py Börjeson redovisat de största idrottsliga och kulturella satsningarna i Stockholm på decennier.

Sysselsättningen ökar, men inte så mycket som vi önskar. Nyföretagandet ökar, varslen minskar och vad säger Moderaternas andre vice ordförande? Jo, hon säger att hon tänker gå till val på samma politik som stockholmarna röstade bort. Det är ytterligare ett tydligt besked som vi har fått under den här nästan åtta timmar debatten i dag. Det är ett viktigt besked, därför att Anders E Borg sade i morse att när nu Moderaterna nationellt föreslår ökade statsbidrag till kommunerna för att de ska anställa fler i skolan, omsorgen och vården vill han absolut inte att man sänker skatterna. Axén Olin är andre vice ordförande i Moderaterna, och hur ska väljarna då veta vad de röstar på, om hon sitter på den ena eller den andra stolen?

Jag tycker att den här dagen har varit klargörande på många sätt. Ni borgerliga som kallar er för allians – och det får ni väldigt gärna göra – ni har en politik som inte är finansierad. Ni har talat om för stockholmarna i dag att ni kommer att sälja ut ett antal kommunala bolag för att finansiera infrastrukturutbyggnaden. Ni har också talat om att ni kommer att sänka skatterna. Hittills har ni talat om en 50-öring. Det innebär nästan 800 miljoner. Och var kommer de pengarna att tas ifrån? Jo, från barn, unga och äldre i stadsdelarna.

Tack för de klargörande beskeden. Vi kommer att jobba vidare utan att svartmåla. Vi kommer att jobba vidare med både tillväxtskapande åtgärder och framför allt satsningar på barn och unga.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 272

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag tror att vi alla här älskar Stockholm och att vi alla gemensamt skulle vara väldigt glada om vi kunde säga att det går bra för staden. Men det är ju som det är med statistik, som alla vet. Man kan använda de siffror man vill. Det tycker jag att Annika Billström och majoriteten nu gör.

Vi har en ökad arbetslöshet om 30 procent på två år. Socialbidragsberoendet ökade med 9,7 procent bara under förra året och det fortsätter att öka. Konkurserna ökar. Vi har procentuellt mindre nyföretagande än vad vi borde ha. Jag skulle kunna stå och rabbla massor med siffror. För mig är det en gåta hur man efter dagens debatt och efter dagens vetenskap över huvud taget kan stå här och låtsas att det går jättebra för Stockholm för att det byggs så mycket bostäder. Ja, men om folk flyttar härifrån eller inte har råd att betala sina hyror beroende på att de är arbetslösa, då går det väl inte bra för Stockholm. Ni kan väl inte stå här och uppriktigt säga att det går bra?

Sedan är det jättetrevligt att ni har fått inviga Södra länken och annat som vi har fattat beslut om. Det är jättebra att ni fortsätter med det som vi var överens om. Men kom inte och säg att det går bra för Stockholm när Stockholm blöder! Jag tycker att det är trist.

Anförande nr 273

Borgarrådet A n n i k a B i l l s t r ö m (s): Men det är ju härligt. Konjunkturinstitutets och Handelskammarens statistik säger precis det motsatta. Och vet ni, ibland får jag en känsla av att den här sidan, det som kallas för den borgerliga alliansen, inte vill att det ska gå bra och att vi ska kunna redovisa positiva siffror. Men tacka för det, Kristina Axén Olin, att socialbidragen sjönk under den brinnande högkonjunkturen när ni råkade ha väljarnas förtroende. Det är självklart. Det vore ju en skam om inte socialbidragen var mycket låga i en brinnande högkonjunktur.

Men ni saknar fortfarande analysen av effekterna av er ekonomiska politik. Ni har ständigt gynnat de välbeställda på de andras bekostnad i bostadspolitik, i socialpolitiken och på en mängd olika politikområden. Den sanningen har blivit tydliggjord i dag. Det är vi glada för.

Anförande nr 274

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Det har varit väldigt intressant att lyssna på Annika Billströms inlägg under dagen. Hon har talat väldigt lite om den rödgröna majoritetens utvecklingsstrategi eller vad det kallas. Hon har talat mest talat om det borgerliga alternativet. Annika Billström verkar redan ha iklätt sig rollen som oppositionsledare. I stället för att tala om majoritetens politik talar hon om vår politik.

När du nu nämner dessa siffror, så är de ju sanna. Vi lever i en internationell högkonjunktur just nu. Länderna runt omkring oss går bra och tillväxten i Sverige ökar. Problemet är att det ger inga jobb. Problemet är att företagen flyttar härifrån och jobben skapas på andra ställen. Om man inte har den verklighetsbilden klar för sig, hur ska man då kunna vidta åtgärder?

Till sist kan vi härinne inte avgöra om det ska vara hög- eller långkonjunktur, men ett par saker kan vi avgöra. Vi kan avgöra de frågor som vi har diskuterat här om bostadsbyggande och trafikpolitik. Låt mig då upprepa frågan nu när debatten går mot sitt slut, Annika Billström: Vad är era tre partiers trafikpolitik för den kommande perioden? Kommer ni överens om att bygga Västerleden? Kommer ni i er

trepartikoalition överens om att bygga ringleden? Hur är det med det? Svara nu på det, Annika Billström!

Anförande nr 275

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är härligt. Välkommen tillbaka, Jan Björklund. Du har ju varit borta hela eftermiddagen och missat just infrastrukturdebatten. Det är klart att om man inte har medborgarperspektivet så vill man naturligtvis hitta sprickor eller svagheter i vår politik.

Äntligen är ert alternativ tydligt. Det har det inte varit tidigare. Vi har ställt frågan flera gånger i dag om hur ni ska finansiera era utbyggnader. Det är ju ingen nyhet att ni för femte valet i rad säger att ni ska bygga ringen, men ni har ju ingen finansiering till den.

Samtidigt kan jag ställa frågan: Hur mycket ska ni sänka skatten med? Är det med 50 öre, 75 öre, 80 öre, 95 öre eller hur mycket är det? Det kanske vi får veta i höst när budgetförslaget för nästa år kommer.

Utifrån mitt och mina kollegers perspektiv är det naturligtvis viktigt att tydliggöra alternativen i Stockholmspolitiken. De börjar äntligen bli tydliga. Det gillar jag. Tack för era besked!

Anförande nr 276

E w a S a m u e l s s o n (kd): Men, Annika Billström, du pratar om hur bra det går för Stockholm och kommer med alla positiva siffror. Men varför ser då arbetslösheten ut som den gör? Varför minskar inte socialbidragen? Varför är det så att det nästan inte är lönsamt för lågavlönade människor att gå från socialbidrag till arbete om de skulle få chansen? Vad är era förslag? Hur ska ni arbeta? Hur mycket ska du höja skatten med under nästa mandatperiod? Det är oerhört många frågor som ni inte svarar på. Till skillnad från er är våra partier på den här kanten eniga. Vi har gemensamma visioner. Ni är tre partier som inte är eniga på något sätt, och det märks hela tiden utifrån det arbete som genomförs.

Anförande nr 277

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag vet inte när det var i mitt partis historia som vi hade en slogan om att ni svartmålar och vi bygger vidare. Det känns lite så nu. Det är väl ingen nyhet för er att vår majoritet fullföljer den plattform som vi utformade efter valet. Det handlar om fem prioriterade områden och framför allt om en god ekonomisk hushållning.

Vi har kanske ett av de svåraste ekonomiska och finansiella året bakom oss i Stockholm, och vi har klarat det, tack och lov. Och nu går vi enligt Handelskammaren och Konjunkturinstitutet ljusare tider till möts, och det är klart att vi är fokuserade på att fullfölja satsningar på arbetsmarknadsfrågorna, på utbildningsfrågorna och naturligtvis också när det gäller bostadspolitik som är basen för den enskilda individens möjligheter att från ett utanförskap komma in i ett innanförskap där personen blir ianspråktagen. Det är vår vision för Stockholm.

Anförande nr 278

Kristina Alvendal (m): Ordförande, fullmäktige och Billström! Det är jättebra med tydliga besked. Vi har fått några tydliga besked från din koalition och dina partikamrater i dag. Vi har bland annat fått ett tydligt besked om att man har misslyckats med blandningen av upplåtelseformer i de utsatta bostadsområdena. Man har lyckats att bygga elva bostadsrätter. Framför allt är det gruppledarna som har erkänt detta i dag.

Ni har gett tydliga och klarläggande besked om den höga arbetslösheten. Det ansvariga borgarrådet Mogert säger att han ser ljuset. I en tid när arbetslösheten har ökat med 30 procent, när socialbidragsberoendet och bidragen har ökat med 10 procent, när antalet långtidsarbetslösa har ökat säger det ansvariga borgarrådet att han ser ljuset.

Vi har också fått ett annat tydligt besked i dag, och det är att egenmakten, som Socialdemokraterna tidigare pratade om och sade sig värdesätta, har hamnat i en byrålåda någonstans. Ingen vill kännas vid den längre och ingen vill ta fram konceptet egenmakt.

Vi har fått ett annat tydligt besked. Det är friårsreformen som ska se till att arbetslösheten minskar i den här staden. Man ska helt enkelt vila sig ur arbetslöshetsstatistiken.

Det finns ett operativt förslag om en jobbgaranti, fler i jobb i staden. Varför röstar ni nej till det?

Det ansvariga borgarrådet för integration vill inte prata om arbeten, utan hon hänvisar till den här debatten och nu vill jag prata om det – apropå integration. Det finns ett antal förslag till hur man skapar jobb som jag räknade upp under den tidigare debatten. Det handlade om lärlingsintroduktion och omstartsjobb för nyanlända invandrare och om slopad arbetsgivaravgift. Det handlade om att satsa på företagen, om att minska regelbördan, om att sänka skatterna, om möjligheter att starta företag till exempel inom vård, skola och barnomsorg och om att forcera det valideringsarbete som också borgarrådet Mogert nu har anammat. Vad gör ni? Jag ser att det står en positiv mening, men vad gör ni?

Vilka diskussioner förs med regeringen för att vi lokalt ska få verktygen för att minska arbetslösheten? Det finns ett förslag i dag. Rösta på det i stället. Jag tror att det är bättre än det förslag som ni har lyckats prestera.

Anförande nr 279

Borgarrådet Mogert (s): Ordförande, fullmäktige, Kristina Alvendal! Du sade att jag hade sagt att jag ser ljuset. Det är hämtat från en saga av Astrid Lindgren, och det kanske är passande i ditt fall. Men det var inte det jag sade, utan jag sade att jag att det ser ljusare ut på Stockholms arbetsmarknad. Då hänvisade jag dels till den analys som stadens tjänstemän på ekonomiavdelningen har gjort, dels till Konjunkturinstitutet, dels till Handelskammaren, dels till LO-ekonomerna. Alla prognoser för Stockholms och Sveriges arbetsmarknad säger att det ser ljusare ut. Det vore intres-

sant att få veta: Vilka prognoser hänvisar du till som säger att det inte alls ser ljusare ut, utan att allt är ett stort svart eländigt hål? Det vore intressant att få veta.

Vi bedriver ett stort valideringsprojekt i Stockholm via kompetensfonden. Det syftar till att validera, inte bara formella kunskaper utan också konkreta yrkeserfarenheter.

Anförande nr 280

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ja, men det är ju trots allt så att vi befinner oss i en högkonjunktur. Jag tog upp lite olika siffror som visade till exempel att antalet långtidsarbetslösa har ökat. Det står i er egen text. Då kan man ändå tycka att det borde finnas några konkreta förslag till hur man ska gå vidare.

Vi har ett handlingsprogram som omfattar tio punkter om hur man ska minska arbetslösheten. Vi vet att vi inte förfogar över alla verktyg som dessa åtgärder kräver. Men vi tänker uppvakta regeringen. Vi tänker kämpa därför att bakom den här statistiken, Roger Mogert, så finns det människor som i dagsläget har gått från egenmakt till vanmakt i Socialdemokraternas Stockholm.

Anförande nr 281

Å s a R o m s o n (mp): Friårsreformen innebär inte att man ska vila sig ut ur arbetslöshet, även om jag skulle föredra att människor själva aktivt planerar för att ta ut ett friår eller ett halvår för att satsa på det som de vill göra i stället för att, som i dag, gå in i väggen och bli sjukskrivna under lång tid.

Friårsreformen innebär också en möjlighet för särskilt invandrare att få ett det som ni brukar kalla för riktigt jobb. Det är en chans som inte är konstruerad och som inte innebär olika typer av garantier eller att man säger: Vi ska hitta på ett jobb åt dig bara för att vi inte vill att du ska finnas med i den och den statistiken.

På det sättet är friår en frihetsreform som inte behöver vara lika reglerad som till exempel kompetenskontona som i och för sig kan vara ett bra komplement.

Jag tycker att ni på den där sidan borde ta er en liten funderare och vara med i utvärderingen för att se hur det hela faller ut.

Anförande nr 282

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Du kallade friåret för en frihetsreform och därför borde vi på den borgerliga kanten gilla det. Frihet för vem? frågar jag mig då. Ja, frihet för några på de andras bekostnad. Det här är inte gratis. Någon ska betala för att människor tar friår och lever på oss andra som arbetar. Det är frihet på andras bekostnad, och den friheten står inte jag för.

Anförande nr 283

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Det här med jobbgaranti har blivit som ett mantra för den borgerliga oppositionen. Bara man säger ordet jobbgaranti ska allting fixa sig. Men man jobbar inte så i Skärholmen att

folk garanteras jobb inom ett visst antal dagar. Folk får hjälp att söka och leta efter jobb. Men jag tycker att man ska reda ut vad detta med jobbgaranti faktiskt står för.

Anförande nr 284

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Det kan vi absolut göra. Det är inte bara i Skärholmen som man jobbar med detta, utan det gör man också på andra ställen. I Danmark, till exempel, är detta väldigt framgångsrikt. Att gå från dagens system till att utveckla ett mera systematiskt arbete där man på arbetsförmedlingen tillsammans med socialsekreterare och andra ser till att matcha personer utan jobb med ett jobb är mycket mer framgångsrikt än det arbete som pågår just nu. Det gäller bara att se sig runt omkring i världen, i Europa och i våra grannländer för att få goda idéer. Den koalition som nu bestämmer i stadshuset verkar inte ha några idéer själv.

Anförande nr 285

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Nu har det i alla fall blivit oerhört tydligt och klart. Den så kallade borgerliga alliansen verkar tro att miljöproblemen och problemen med ekologisk hållbarhet löser sig utan politiska program eller särskilda åtgärder – därav frånvaron av miljöpolitik i er reservation.

Världen över, utom möjligen hos Axén Olin, Björklund och Samuelsson, är det faktiskt en känd kunskap att ekologisk hållbarhet är nyckeln till ekonomiskt och socialt fortsatt välstånd, utveckling och jobb.

Den borgerliga alliansen har inte tagit till sig några överenskommelser på miljöområdet, vare sig globala överenskommelser eller sådana som har träffats inom EU när det gäller direktiv eller förordningar. Man deltar inte i den nordiska debatten, i Östersjödebatten, i städer i Europa eller i Sverige. Man sätter inte heller dessa överenskommelser i samband med ekonomiska strategier.

Er politik är miljöfientlig. Den är långsiktigt ohållbar och leder till fattigdom och sociala problem för de flesta. Den tär på resurserna och visar på dålig insikt i framtidsfrågorna. Det är till och med så att ni sätter människors hälsa på spel hellre än att förstå överenskommelser. Det gäller till exempel bullernormerna i Stockholms stad.

På miljösidan finns det nu en positiv utveckling med den majoritet som vi har och med den politik som vi i den majoriteten för. Men vi måste jobba ännu hårdare för att utveckla målet att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad. Förutom att stadens miljöprogram ska ha en central roll i alla nämnders verksamhet ger vi nu tydliga direktiv om att stadens miljöledningssystem och miljörevision ska utvecklas i samtliga verksamheter och också jämföras med ekonomiska styrsystem.

Det är viktigt att prioritera stadsdelarna, barn och ungdom. Inte minst när det gäller en hållbar storstad måste vi tydligare inrikta det lokala arbetet på Agenda 21 och förebyggande hälsoinsatser.

Upphandling är ett strategiskt viktigt område för ekonomin i Stockholms stad. Det är också viktigt att mer och mer väga in miljöaspekten i upphandlingsprocesserna.

Vår kanske största utmaning är att hitta lösningar för att minska stadens luftföroreningar där bland annat höga halter av partiklar och kvävedioxider utgör ett allvarligt hot mot invånarnas hälsa. Det kommer att kosta mycket pengar i framtiden, inte bara för Stockholms stad utan också för landstinget och Sverige.

Vi har bäring på livsstilen särskilt när det gäller transporterna. Men vi tar också på allvar tag i energi- och bränslefrågorna, som jag sade i mitt tidigare anförande.

Vår strategi för ekologisk och ekonomisk hållbarhet är att göra detta såväl ekonomiskt som ekologiskt och socialt.

Anförande nr 286

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr Ordförande! Det har ju flera gånger här i dag påpekats att vi från alliansen, eller från de borgerliga partierna, skulle vara ointresserade av både miljöpolitik och jämställdhet för att det inte står i det här dokumentet. Men det är självfallet inte så att vi ointresserade av allt som vi inte har skrivit om i ett mindre dokument på tjugo sidor. Det är helt enkelt så självklart för oss att det inte är nödvändigt att skriva om det.

Däremot är det så att det vi tycker är absolut viktigast för att få en långsiktigt hållbar framtid och miljö, och en värld som vi alla vill ha, är tillväxten. Det är A och O. Det finns inget annat sätt. Genom att sänka skatterna, få fart på tillväxten och underlätta för företagen får vi mer skattepengar att lägga på kärnverksamheter. Men vi får också mer pengar att lägga på till exempel forskning. De borgerliga partierna på riksdagsnivå har lagt betydligt mer pengar än vad ni har gjort för att just kunna använda till forskning för att vi ska kunna lära oss mer om miljön och om vad som är långsiktigt hållbart på olika sätt.

Men det går inte utan tillväxt, och den politik som ni från Miljöpartiet bedriver är tillväxtfientlig med friår, ökad arbetslöshet och företag som flyttar härifrån. Glöm hållbar utveckling då! Glöm renare luft! Glöm bättre fabriker och renare bilar! Det går inte om man inte skapar tillväxten först.

Anförande nr 287

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag förstår mycket väl att Kristina Axén Olin måste lära sig mer om hållbarhet, för det står ju inte ett enda ord om hållbarhet i ert program, inte ekologisk hållbarhet i alla fall. Det är en total missuppfattning, Kristina Axén Olin, att vi måste skapa tillväxten först. Ingen i Europa tänker på det viset i dag. I dag tänker alla att den ekologiska hållbarheten är en förutsättning för att vi över huvud taget ska kunna komma vidare, kunna utvecklas och kunna få ett bra samhälle i framtiden. Men varsågod, gå gärna och läs vårt program så kanske du lär dig någonting om ekologisk hållbarhet också.

Anförande nr 288

E w a S a m u e l s s o n (kd): Arbetslösheten är ett av stadens största misslyckanden, ja ett av hela Sveriges största misslyckanden. Man har lovat att halvera den, men i stället stiger arbetslösheten. Jag tror att en viktig del i detta är attityden till

våra företagare. I Sverige är det okej att bli rik på ishockey, musik eller bingolotto. Men om en företagare går med vinst är det suspekt – trots att de investeringar som kan göras kan leda till fler jobb.

Stockholm ska som en av landets största arbetsgivare se till att våra arbetsplatser är så attraktiva att det är roligt att gå till jobbet, att få utföra ett arbete och att vara delaktig i en arbetsgemenskap. I dagens Sverige finns inte de tydliga signalerna om att det är arbetslinjen som gäller. Det är också en livsstilsfråga. Du får lön för utfört arbete, inte för icke utfört arbete.

Vi några tillfällen har detta att vi sänkte skatten under förra mandatperioden lyfts fram. Ja, vi gjorde det. Vi fick nämligen in 3,6 miljarder mer i skatter och avgifter, och en av de miljarderna använde vi till skattesänkning. De övriga 2,6 miljarderna gick direkt ut till våra verksamheter. Det intressanta är också att i den skattehöjning som gjordes fanns det en skattesänkning på 45 öre eftersom den totala skattesänkningen från vår sida var 95 öre.

Sedan har vi miljön, Viviann Gunnarsson. Vad har du gjort när det gäller Bromma flygfält? Vad har du gjort för att följa upp de miljö- och bullerkrav som vi ställde då koncessionen förlängdes förra gången?

Anförande nr 289

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det är ju väl känt att vi vill lägga ned Bromma flygplats och få en mycket fin stadsdel där i stället, så naturligtvis följer vi upp alla bullerkrav. Det är tyvärr så att vi inte kan bygga under den här bullermattan, utan där får vi vänta tills vi har lagt ned Bromma. Det är väldigt dumt, för det är många områden, inte bara på själva flygplatsen utan också i dess närhet, som skulle kunna bli fina bostadsområden.

Anförande nr 290

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag tycker att det skulle vara intressant att höra vad du konkret har gjort under de här tre åren för att påverka majoriteten att ta krafttag för att genomföra det som ändå har funnits på er dagordning sedan många år tillbaka, att arbeta för att lägga ned Bromma.

Anförande nr 291

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande, fullmäktige! ”Folkets vilja till arbete är nationens viktigaste tillgång.” Så formulerade Ernst Wigforss den socialdemokratiska synen på arbete med en mening i 1944 års partiprogram. Den innehåller liksom allt. Den säger att människor vill arbeta. Vi vill skapa någonting med våra huvuden eller händer. Den säger också att det viktigaste vi har, grunden för välståndet, är att arbetet – ingenting annat.

Så jag måste säga att jag blir lite beklämd – jag blir faktiskt, vän som jag är – nästan arg när jag hör tal om att socialdemokratin *vill* att folk ska gå utan arbete, att vi *vill* att folk ska gå på bidrag. Det är trams, och det vet ni. Visserligen är det så att vi har en högre arbetslöshet i dag än vi hade vid valet 2002. Så är det. Det var 3,1 procent i

september 2002. Det är 3,6 procent i dag. Så är det. Men det är ju inga sådana siffror som ni rör er med. Ni pratar om helt andra siffror. Ni pratar om trettioprocentiga ökningar. Ni jämför äpplen och päron.

Det är också så att socialbidragen har fortsatt att sjunka – även efter valet. Den lägsta nivån för socialbidrag enligt USK, som ni brukar omhulda när det gäller statistik, och det är väl trevligt, nåddes 2003, då 5 procent av de vuxna stockholmarna hade socialbidrag. Det är på marginalen, för detta handlar ju i alla fall enligt USK i sanning om en utplaning på femprocentnivån. Men det är ju något annat än det ni pratar om. Är det så, som alla prognoser säger, att arbetsmarknaden går mot ljusare tider så kommer det ju också att synas i bidragsstatistiken.

Det oroväckande nu, det oroväckande som man också ser i det här dokumentet, är ju att fler får försörjningsstöd trots att de finns i försäkringssystemet. Det är något att tänka på för dem som vill sänka ersättningsnivåer. Det är något att tänka på för dem som finns i den orange alliansen.

Sedan skulle jag också vilja säga något kort om stadens största tillgång, våra 46 000 anställda. Vi har investerat i vår personal mer än någonsin hittills under den här mandatperioden. Jag är övertygad om att det är ett arbete som vi måste fortsätta, för jag tror att det finns en risk att vi mot slutet av den här perioden, 2006-2008, ironiskt nog kan befinna oss i en situation med stora rekryteringsproblem. Det gör att vi måste bli bättre arbetsgivare. Vi måste höja sysselsättningsgraden för de anställda i äldreomsorgen. Vi måste öka de enskildas inflytande över det egna arbetet. Vi måste våga göra arbetsvärderingar av de lägst betalda jobben.

Anförande nr 292

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ja, tänk om Ernst Wigforss hade fått fortsätta leva ett tag till och fortsätta hålla den linje som du nu berättade om. Det hade ju varit fantastiskt. För vad som har hänt under resans gång är ju att bidragen har ökat så att skillnaden mellan ett lågavlönat arbete och bidrag är så liten att det inte lönar sig att gå till ett arbete.

När jag höll på med arbetstidsprojekt i slutet av 90-talet och början av 2000 visade Kommunal, den fackliga organisationen, att man hade upptäckt att många människor arbetade deltid men stämplade upp till heltid. När de började undersöka dessa personer visade det sig att de egentligen ville ha deltid. De orkade inte jobba heltid på de arbetsplatser de hade. Det är ju det som vi i så fall måste se till; att våra arbetsplatser är så attraktiva att människor vill gå dit, känna arbetsgemenskapen och också få lön för utfört arbete.

Anförande nr 293

Borgarrådet M o g e r t (s): Låt mig börja med att säga att vi är helt överens på den punkten. Vi måste se till att våra arbetsplatser är utformade så att man orkar arbeta och orkar arbeta heltid. Där är vi helt överens.

Jag blir lite förundrad över det andra du säger, att våra ersättningsnivåer är så höga att de inte stimulerar till arbete, speciellt efter det jag sade, nämligen att de är så pass

låga nu att vi måste fylla upp med socialbidrag. Innebär det att ni utöver sänkningar av a-kassan i er allians också vill ha sänkningar av socialbidragsnormen?

Anförande nr 294

A n n - K a t r i n Å s l u n d (f p) : Ja, Roger Mogert, Wigforss sade många kloka ord. Problemet är ju att det ibland inte riktigt verkar som att ni inte tillhörde samma parti. Det är ju helt enkelt så att ni har gått ifrån arbetslinjen. Rätten till arbete var ju en helig och mycket viktig fråga för socialdemokratin förr. Jag vill påstå att den linjen inte längre gäller i Stockholms stad. Här gäller rätten till ersättning, och det är inte alls samma sak.

Anförande nr 295

Borgarrådet M o g e r t (s): Låt mig då säga att – ja, Ernst Wigforss är ju inte längre i livet, men han och jag är överens på två viktiga punkter. Den ena är att rätten till full sysselsättning är den absolut viktigaste politiska frågan. Den andra är att för dem som står utanför arbetsmarknaden är det väldigt viktigt att ha ersättningsnivåer som man också kan leva på.

Anförande nr 296

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ja, Roger Mogert, om det vore så att ni såg till människorna bakom den statistik som finns skulle den politik som ni för se annorlunda ut. Det är den enda slutsats jag kan dra. Ni blundar. Ni har inga konkreta förslag för hur ni ska få bort människor från vanmakt och utanförskap. Varför pratar ni inte om egenmakt längre? Det är ingen av de ansvariga på den socialdemokratiska bänken som har lyckats förklara för mig varför ni har tagit bort det från er vokabulär. Är det för att ni inte står för den politiken längre? Och vem är det egentligen nu som vill prata om jobbens betydelse för integrationen? Du har inte besvarat mina frågor, och i ett tidigare inlägg ville inte det ansvariga borgarrådet göra det. Hur ska vi skapa jobb för 40 procent av de utlandsfödda i åldern 20-24 år? Hur ska jobben skapas för 40 procent av dem som kommer från länder utanför OECD? Arbetslöshetssiffrorna är höga – i en högkonjunktur! Och du är ansvarig.

Anförande nr 297

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige, Kristina Alvendal! Till att börja med pratade jag just om egenmakt. Du kanske inte noterade det, men jag pratade om de anställdas makt över sitt eget arbete. Det vill jag påstå är en av de viktigaste och mest centrala egenmaktsfrågor som vi har att arbeta med om man vill prata i sådana ideologiska termer. Man tillbringar ju ungefär 40 000 timmar av sitt liv på arbetet. Tråkigt att du missade den detaljen.

Sedan har jag också svarat på din andra fråga, om vad som görs och vad som ska göras. Det stora vi gör är, som jag sade, att vi investerar i Stockholm. Vi stimulerar det lokala näringslivet och delar av byggsektorn på ett sätt som gör att vi får folk i arbete. En annan sak är matchningen för att komma åt dem som är längst ifrån arbetsmarknaden. Där är du och jag överens om att validering är en viktig del, men matchning är också en väldigt viktig del. Det finns ett stort antal projekt som jag kan

namnge och räkna upp resultaten från om du vill, alltså hur människor kommer ut i arbete bland dem som är längst ifrån arbetsmarknaden.

Anförande nr 298

M a l i n S t r i d (fp): Ordförande, åhörare! Det har varit mycket prat om olika verklighetsbilder här. Därför tänker jag nöja mig med att hänvisa till vad majoriteten skriver i sin text, nämligen att kostnadsnivån för ekonomiskt bistånd, alltså socialbidrag, ser ut att permanentas på 2004 års nivå de närmaste två åren. Man behöver ju inte gräva ned sig särskilt djupt i USK:s prognoser, det räcker faktiskt att tolka de tjocka lager av försiktiga formuleringar som finns i majoritetens text, för att förstå att det här handlar om en optimistisk kalkyl.

Det handlar om 1,4 miljarder kronor som, optimistiskt räknat, ser ut att permanentas. Men det handlar framför allt om 24 500 hushåll. ”Hushåll” förresten – vad är det för ord? Det låter som om det vore köksbänkar det handlade om. Det handlar om människor, ungefär lika många som i en medelstor svensk kommun. Det handlar om tiotusentals människor som tvingas uppleva den maktlöshet det innebär att inte själv klara sin egen försörjning. En betydande andel av dem är unga. De får börja sitt vuxenliv i utanförskap och arbetslöshet, och det är mycket svårare att komma ur detta om det är det enda man har varit med om.

Det här måste man bekämpa på alla möjliga sätt. Allra viktigast är förstås att skapa tillväxt och se till att färre slås ut i skolan. Men för dem som ändå hamnar i bidragsberoende vet vi att det finns en gemensam nämnare för de olika arbetssätt som funkar. Den gemensamma nämnaren har vi pratat om förut i denna debatt och i en del tidigare. Det är arbetslinjen. Passivitet är förödande. Jag hörde Ann-Margarethe Livh i en tidigare debatt säga, och jag uppfattade det som lite föraktfullt, att man inte ska tvinga ut folk i meningslös sysselsättning. Nej, det tycker inte jag heller. Men vi vet av erfarenhet att de som har något att göra om dagarna växer. De får kontakter, och de får ofta ganska snart ett riktigt jobb. Mer meningsfullt än så kan det väl knappast bli?

Därför är det så tråkigt att höra majoriteten. Vänsterpartiet tycker tydligen att arbetslinjen, det som vi i alliansen brukar kalla jobbgaranti och jobbcentrum, är något dåligt. Socialdemokraternas företrädare är inte lika negativa. Problemet är att de verkar tycka att allt är ungefär lika bra oavsett om det funkar eller ej. Jag är lite bekymrad över det här, för medan Vänstern är emot och Socialdemokraterna inte är tillräckligt mycket för är det 24 500 hushåll, lika många människor som det bor i en medelstor svensk kommun, som inte kan försörja sig själva.

Anförande nr 299

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Nej, det är inte bara hushåll. Det är 26 852 stockholmare enligt USK förra året. Det är personer, individer, och det är ett fasansfullt slöseri med mänsklig kraft. Vi är helt eniga om det. Men jag skulle vilja fråga: Vilka dåliga projekt är det som du säger att vi är *lite* för i socialdemokratin. Vi skulle alltså vara för alla projekt lika mycket. Du får gärna exemplifiera det.

Anförande nr 300

Malin Strid (fp): Tack för siffran på antalet människor. Jag letade faktiskt efter den, men jag hann inte leta så bra. Nu vet jag det: 26 852. Det som stör mig är att ni är så ljumma. Vi ser ju att Jobbcentrum i Skärholmen gör ett fantastiskt jobb, och det finns andra projekt med liknande metoder som också gör ett fantastiskt jobb. Vi säger att det är så här man borde göra. Det som är den gemensamma nämnaren här är arbetslinjen, att man snabbt kommer ut i sysselsättning. Det borde gälla i hela staden. Då säger ni: Ja, det är bra, men det är inte hela sanningen och det finns mycket annat som är bra också. Ni ger själva inga exempel. Ni säger bara att det finns mycket annat som också är bra. Jag skulle gärna vilja bolla tillbaka frågan. Jag vill veta: Vad är det som "också" är bra? För det är det svaret vi alltid får när vi säger att jobbgarantin borde gälla i hela staden.

Anförande nr 301

Ann-Margarethe Livh (v): Men snälla Malin, vi i Vänsterpartiet har ju varit med och stött de största satsningarna på arbetsmarknadsprojekt någonsin i den här staden genom kompetensfonden! Men man ska också veta att det finns människor som har gått runt i de mest kränkande projekt. Det är inte självklart att de hårda tag som ni annonserar i alla era integrationspolitiska utspel är det som är bra för människor. Det finns ingen forskning som visar att många av de här aktivitetsgarantierna och alla möjliga projekt faktiskt har lett till minskad arbetslöshet. Det är skillnad mellan att ha en professionell utbildning, en seriös matchning, som vi har inom ramen för till exempel kompetensfonden, och alla de idiotiska krav på hårdare krav och sänkta bidrag som kommer från inte minst Folkpartiet.

Anförande nr 302

Malin Strid (fp): Vi vill ha en jobbgaranti som den funkar på Jobbcentrum i Skärholmen. Jag vet inte vad som är så idiotiskt med det.

Anförande nr 303

Mike Till (v): Ordförande! Jag skulle vilja prata för fullmäktige om försök med arbetstidsförkortningar. Det var ju någon som var uppe i debatten som inte tyckte att det var någon bra grej. Det är ju så att den politiska majoritetens plattform bland annat beskriver att det behövs mod och handlingskraft för att behålla kvaliteten inom den offentliga sektorn, den sektor som denna politiska församling har att besluta om. Arbetstidsförkortning för de anställda är ett exempel på handlingskraft och mod för att uppnå fördelar för såväl medborgarna och ekonomin som de anställda. Arbetstidsförkortningen innebär helt enkelt att inflytandet över arbetet ökar för de anställda. Dessutom visar alla utvärderingar av arbetstidsförkortning att sjukfrånvaron minskar. Man orkar vidareutveckla sig inom sitt yrke, och man orkar möta de höga, rättmätiga, krav som medborgarna ställer på verksamheten. Detta är också ett sätt för en modern arbetsgivare att satsa på sina anställda.

Detta skiljer sig från borgarnas prat om att satsa på de anställda och vara en modern arbetsgivare. Borgarnas prat är just bara prat. Borgarna har motsatt sig, och stoppat, alla försök till arbetstidsförkortning i Stockholms stad. Jag tycker att ni ska tänka om, ni i det brandgula alliansgänget!

Anförande nr 304

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om arbetstidsförkortning tyder på handlingskraft skulle man ju kunna tolka det så att om man avskaffar arbetet är det ännu mer handlingskraftigt. Du säger att inflytandet ökar om man får kortare arbetstid. Det finns väl ingenting som visar på det? Och att du säger att man orkar vidareutveckla sig inom sitt yrke om man har kortare arbetstid tycker jag var jätteintressant att höra, för det är första gången jag har hört en vänsterpartist som säger att man ska vidareutveckla sig inom sitt arbete på sin fritid. Det tycker jag var jätteintressant.

Anförande nr 305

M i c k e T ä l l (v): Nu handlar utvecklingen om det som händer på arbetet, att man orkar ta till sig den information och vidareutveckling man behöver. Och min insikt i det här kommer ur min fackliga bakgrund.

Anförande nr 306

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag har ju uppfattat att alla partier här i salen är för arbetstidsförkortning men att ni borgerliga egentligen vill att människor själva ska besluta om ifall man vill ha kortare arbetstid eller inte. Det är ju en del människor som gör så också, som har möjlighet att göra så. Det finns dessutom en del som kan töja på sin arbetstid och utföra vissa ärenden på sin arbetstid. Men detta gäller tyvärr inte inom de tunga sociala områdena, och det är just därför som vår majoritet vill inrikta sig, när det gäller att införa kortare arbetstid, just på de verksamheter där man inte kan gå ifrån, där man inte kan töja på sin arbetstid på olika sätt.

Sedan tycker ju vi att det är viktigt att man är öppen för olika förslag om att bekämpa arbetslösheten. Vi ska också komma ihåg att Stockholm går rätt bra när det gäller företagen. De har genomgått enorma rationaliseringar. Det har varit en lågkonjunktur som vi, skulle jag faktiskt vilja hävda, har kommit ut ur nu när det gäller att tjäna pengar inom företagen. Problemet är att många företag i dag inte egentligen behöver anställa nya människor i sina verksamheter här i Stockholm. De stora bolagen nyanställer däremot rätt mycket, men de gör det naturligtvis i andra delar i världen, där man vill expandera, där man vill vara, men där man också inser att det kommer att vara ökade ekonomiska satsningar på olika sätt.

En gång i tiden var vi ju väldigt rädda för att Västeuropa reser sig ur ruinerna från andra världskriget och kommer ifatt oss. De kanske till och med skulle gå förbi oss. Det skulle vara ett hot mot Sverige. I dag är det många som är väldigt positiva till att man ändå kom ut ur ruinerna och ökade den ekonomiska verksamheten i Europa. Jag tror att det är en onödig rädsla att det skulle vara ett hot när andra delar av världen börjar komma i gång med sin ekonomi och sin tillväxt, just tillväxten i länder där man ligger väldigt lågt i dag. Där har man naturligtvis stora möjligheter att öka tillväxten mycket kraftigt, och det är bra. Det som är viktigt är ju att man ska försöka åstadkomma en hållbar utveckling.

Här kommer det återigen att behövas mycket mer av samarbete runtom i världen. I Stockholm samarbetar vi ju inom Östersjöområdet i UBC, Union for the Baltic Cities. Där tas också steg för en hållbar utveckling ekologiskt, socialt, demokratiskt

och ekonomiskt. Med ökat samarbete kan man alltså åstadkomma väldigt mycket viktiga saker.

När det gäller arbetslösheten tror jag ändå inte att man kan fortsätta säga nej till arbetsförkortning. Det kommer att vara ett viktigt redskap för att fler ska komma i arbete.

Anförande nr 307

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp):Arbetsstidsförkortning är väl bra om man får bestämma själv hur länge man vill jobba och också får ersättning för den tid man jobbar. Det tycker man väl skulle vara ett rättvisekrav. Det finns olika tillfällen i livet då man vill jobba olika mycket.

Sedan tycker jag att det är roligt när du säger att det inte är så stora problem, för det är ju så att företagen börjar anställa igen. Men de anställer inte i Sverige, utan de anställer på andra ställen. Men nu pratar vi om Stockholm och Stockholms strategiska utveckling. Det är ju rätt viktigt att ha arbetstillfällen här också. Det är en klen tröst för den som bor i Stockholm och är arbetslös att det finns jobb någon annanstans.

Jag tycker att det är väldigt roligt att du är för globalisering och utveckling i resten av världen när det gäller arbete och sådant. Men det här är inga saker som står i motsättning till varandra. Det kanske är bäst med bägge delarna. Det verkar som om du tror att det finns en fast kaka. Så ser ju inte verkligheten ut.

Anförande nr 308

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Men det jag säger är att det inte kommer att räcka med det som ni föreslår i form av jobbgaranti och andra delar. Man måste försöka använda alla till buds stående medel om man verkligen vill minska arbetslösheten. Då menar jag att om vi tar ett sådant steg som vi gör här i Stockholms stad, och skapar möjligheter just för dem som jobbar inom de tunga verksamheterna där man inte kommer att kunna ta den här frivilliga arbetsstidsförkortningen, då är detta ett viktigt steg på vägen för att minska arbetslösheten och få fler i arbete.

Anförande nr 309

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Efter att ha ältat dessa frågor om arbetslöshet fram och tillbaka under hela den här dagen, tror jag, fortsätter den borgerliga minoriteten att fråga vad vi egentligen gör för att minska arbetslösheten. Men titta i vårt strategidokument, titta på alla de pengar som vi har satsat på arbetslöshetsprojekt i den här staden genom kompetensfonden! Det är Kista Matchning. Det är Kompetens Nord, det är Kompetens Syd med mera, med mera. En så stor satsning har aldrig gjorts i den här staden, och alla tre partier i majoriteten är överens om den.

Däremot vill jag fortfarande ha lite klara besked från er om detta med jobbgaranti. För det är nyspråk. Det är ett oerhört flummigt begrepp. Vad menar ni egentligen? I Skärholmen finns ingen jobbgaranti. Människor får hjälp att söka jobb. Människor

får hjälp att leta efter jobb. Men man får ingen garanti om att få ett jobb. Det är fel. Vad är skillnaden mellan Skärholmen och andra arbetsmarknadsprojekt? Vilken statistik har ni för att underbygga att just det projektet är bättre än andra? Jag säger inte att det är dåligt, men när man hela tiden snackar om jobbgaranti och hänvisar till Skärholmen får man först tala om vad jobbgaranti är och sedan visa med statistik att just detta skulle vara bättre. Det är det inte.

Sedan används det här med jobbgaranti över hela världen, som Kristina Alvendal sade, i alla möjliga sammanhang. Ofta betyder det detsamma som aktivitetstvång eller praktikanttvång. Det betyder ofta att man får göra samma jobb som andra människor men till lägre lön och utan fackliga rättigheter. Är det detta ni menar med jobbgaranti?

Anförande nr 310

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige, Ann-Margarethe Livh! Jobbgaranti innebär ju att man får ett riktigt jobb, att man blir coachad till ett riktigt jobb. Om du vill titta på statistik kan jag jämföra med min stadsdel, som jag tycker gör ett ganska bra jobb med något som heter Lunda Nova. Men när man jämför det här, och det har vi gjort, har man ett helt annat förhållningssätt, som gör att man når betydligt bättre resultat i Skärholmen. Och riktiga jobb är riktiga jobb och inte åtgärder. Då betyder det att man får den lön som är avsatt för detta.

Du måste ju ändå vara medveten om en sak. Du räknar upp hur mycket pengar ni har satsat i kompetensfonden. Men då är det väl väldigt beklagligt att det inte har hjälpt. Det är väl oerhört anmärkningsvärt att hur mycket pengar ni än har satsat hjälper det inte. Har ni satsat rätt då? Sanningen är ju att man räknar med att kostnaderna för socialbidragen kommer att ligga på samma nivå som i dag under de närmaste åren. Man räknar inte ens med att de ska gå ned.

Jag kan säga att i stadsdelen Spånga-Tensta tror man att man kommer att kunna klara Anslag 2 i år. Och gissa varför? Jo, det är bara för att man har anslagit de pengar som underskottet var på förra året. Precis samma summa som man gick i underskott med på Anslag 2 har man nu lagt in från staden i budgeten. Det är ju så att den enskilt största satsning som ni har gjort det här året är socialbidrag. Det tycker jag är mycket anmärkningsvärt.

Jag undrar egentligen: Vad är det ni vill? Vill ni fortsätta satsa? Och vad ska ni göra när kompetensfonden är slut? Det här ju investeringsmedel. Vad ska ni göra när kompetensfonden är slut? Det skulle jag vilja ha ett svar på.

Anförande nr 311

A n n - M a r g r e t h e L i v h (v): Jag kanske kan få upplysa minoriteten om att vi faktiskt har en lågkonjunktur. Arbetslösheten är hög. Och vad gör man i en lågkonjunktur om man vill föra en seriös politik? Jo, man ser till att de som är arbetslösa får en så bra utbildning som det över huvud taget är möjligt så att de kan stå till arbetsmarknadens förfogande så fort konjunkturen vänder.

När det sedan gäller Skärholmen har jag varit där och tittat på deras statistik. Man kan inte av den statistik som de har faktiskt dra slutsatsen att fler människor kommer ut i arbete där än i andra arbetsmarknadsprojekt, för det finns inte angivet om människor, när de har slutat där, har gått till jobb eller gått vidare. Jag tycker att vi ska spara den diskussionen eftersom det kommer en utvärdering av Skärholmsmodellen om några veckor. Det ska bli väldigt intressant att se och att jämföra, framför allt att se hur man där använder det här begreppet ”jobbgaranti”.

Anförande nr 312

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker att det skulle vara väldigt klädsamt om majoriteten kunde bestämma sig för om det är lågkonjunktur eller högkonjunktur. Jag ser också fram emot utvärderingen av Skärholmsmodellen. Jag har också varit där, och jag har besökt många andra projekt också. Det finns en glöd där, ett intresse och en jobbcoachning som faktiskt saknas på andra ställen. Sedan noterar jag också att trots det ni satsar räknar ni i alla fall med att börja ”mörda” Livstycket igen. Det har jag ju noterat.

Anförande nr 313

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag vill ta upp den här Skärholmsmodellen. Jag vet inte om det bara är en Skärholmsmodell eller om den här modellen finns över hela staden. Jag tycker att den finns över hela staden. Det är bara det att vi inte kallar den ”Skärholmsmodellen”. Den finns i Rinkeby. Antalet socialbidragstagare i Rinkeby har minskat drastiskt. Jag bjuder in er alla att komma till Rinkeby, att ni anmäler er till förvaltningen och besöker Rinkeby. Socialbidragen har minskat mycket drastiskt i Rinkeby även om inte volymen har minskat på grund av att det finns stora familjer i varje hushåll.

När det gäller sysselsättningsgaranti vill jag säga att vi har en sysselsättningsgaranti i Rinkeby. Många som är arbetslösa i Rinkeby går nu på utbildning som leder till arbete. Och vi ger inte sysselsättningsgaranti eller jobbgaranti till någon 62-åring. Vi vill inte att hon eller han ska sitta på datakurs när det finns en 25-åring. Det är självklart. Det gör vi inte. Men annars är det så att det som finns i Skärholmen också finns i Rinkeby. Vi jobbar bra. Det gör vi alla, och jag bjuder in er alla till Rinkeby på besök.

Anförande nr 314

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är väl jättebra om ni lyckas med er modell i Rinkeby och att du säger att ni har jobbgaranti och sysselsättningsgaranti. Men jag blir väldigt bekymrad över att du säger att en 62-årig person inte ska kunna jobba. Det tycker jag är åldersdiskriminering. Det kanske inte är så att man ska vara på 25-åringens datakurs, men nog måste det väl ändå finnas viktiga saker som en människa som är 62 år kan göra i vårt land? Jag ser det som en klar åldersdiskriminering oavsett vilket land man kommer från.

Anförande nr 315

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag blev just utlovad av Michael Söderlund att han ska ta alla repliker själv på den moderata bänken.

Stadens ekonomiska förehavanden och hur vi tar ansvar för stadens ekonomi är ju det övergripande temat. Jag tycker att det har varit en väldigt bra arbetsdebatt här. Jag vet inte riktigt om jag tycker att vi står så fruktansvärt långt ifrån varandra i fråga om målen. Det handlar lite grann om hur vi vill administrera det hela, om man vill kalla det för en kompetensfond, kompetenskonto eller kompetensutveckling och hur man ska administrera det hela.

Jag måste säga att det jag är mest oroad över är detta med staden som arbetsgivare. Det är ju en oerhört stor arbetsgivare, så den är viktig för hela arbetsmarknaden i Stockholm. Men framför allt är den viktig för att det är den som ger den kommunala verksamheten dess effektivitet. Det gäller att vi ska vara en så bra arbetsgivare att vi kan attrahera bra personal i framtiden. Vi vet ju att det bland yngre i dag inte är speciellt intressant att jobba i de kommunala verksamheterna. Man tycker många gånger att det är dåligt organiserat. Man tycker att det är långa beslutsvägar. Det är lite utrymme.

Här krävs det ju en omorganisation. Det krävs, och det tycker jag också har satts igång, väldigt många bra sådana projekt. Det är ledarprojekt, för bättre ledarskap. Man jobbar med medarbetardialoger och sådana saker. Det här är något som kräver en långsiktighet. Det kräver en kontinuitet. Därför tror jag att alla i fullmäktige ibland kanske borde tänka lite extra på hur vi utvecklar staden som arbetsgivare.

Jag tror att arbetstidsförkortning definitivt är en konkurrensfråga för oss som arbetsgivare. Jag tror att det är oerhört dåligt att döma ut arbetstidsförkortning av politiska skäl när man, för att som arbetsgivare attrahera bra personal, kan ha det i sådana verksamheter där personalen faktiskt har andra arbetsgivare att gå till som erbjuder arbetstidsförkortning.

Jag vet att jag och många kolleger, när vi tittar på vilka jobb vi ska söka, också tittar på vad som är normalarbetstiden för det avtal man kommer att jobba på: Jaha, det är så långt. Då får man jämföra det med annat för att vikta mot andra delar. Folk vill inte bara jobba utan man vill också utveckla andra delar, och man kanske inte utvecklar hela sin kapacitet på arbetet. Man kanske också vill ha flera arbeten, man kanske vill ha två olika sysselsättningar – både starta eget företag och ha en trygg och utvecklande arbetsmiljö.

En annan sak är staden som upphandlare, som vi har pratat ganska lite om här i dag. Det är oerhört stora pengar, och det är oerhört viktigt för stadens verksamhet. Det handlar om hur vi upphandlar, hur vi betar oss som konsumenter och att inte skilja på den roll som är att man faktiskt styr genom hur man upphandlar. Den nuvarande majoriteten har jobbat mycket med det. Vi har infört antidiskrimineringsklausulen på ett mer verkningsfullt sätt jämfört med hur den användes tidigare bland annat just för att detta med staden som upphandlare ska bli betydligt viktigare.

Jag vill upprepa den fråga som jag ställde i inledningen och som jag ännu inte har fått svar på från det borgerliga hållet. Jag hoppas att Söderlund och andra hoppar på.

Hur tänker ni med er utförsäljningspolitik och era utlovade skattesänkningar, det vill säga samma politik som vi såg i Stockholm för tre år sedan, presentera detta som ett nytänkande? Det är ju så ni presenterar ert förslag.

Anförande nr 316

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ja, visst är det viktigt att staden är en bra arbetsgivare så att den blir en attraktiv arbetsplats. Men det handlar också om att man ska ha flera arbetsgivare att välja mellan. Jag är lite förvånad över att Miljöpartiet inte har drivit frågan om möjligheter till avknoppning och sådant under den här mandatperioden. Eller egentligen är jag väl *inte* förvånad, men jag tror att ni har en friare syn i den delen än många andra.

När det gäller arbetstidsförkortningen säger du att det kan vara om staden betalar för full arbetstid trots att man jobbar sex timmar, för då kan man skaffa sig ett eget företag och få betalt av staden eller ha ett annat jobb. Jag tycker att det låter lite konstigt. Jag tycker att det är oerhört viktigt med flexibel arbetstid, men man ska väl få betalt för de timmar man jobbar? I dagens läge är det så att i grannstadsdelen jobbar några sex timmar. Andra som utför exakt samma jobb men jobbar åtta timmar får samma lön. Det är oerhört orättvist, måste jag säga.

Dessutom vill jag säga att det är många som är med i det här projektet som är bekymrade över att de inte längre kan påverka sin schemaläggning utan nu igen måste jobba kväll och morgon.

Anförande nr 317

Å s a R o m s o n (mp): Vi i Miljöpartiet hade gärna sett fler projekt med arbetstidsförkortning där man definitivt också kombinerar med arbetstidsförläggningen. Det här är ju framför allt en reform för hur man på den enskilda arbetsplatsen kan hitta en möjlighet att utveckla verksamheten eftersom den kan må bra av att människor inte jobbar alla dygnets vakna timmar på den arbetsplatsen. Det är den faktorn.

När det gäller att det ska finnas flera aktörer att välja mellan ser ju vi det som en viktig del och har hela tiden betonat detta. Det handlar inte om en valfrihet för brukarna utan snarare om en utveckling av verksamheten. Det ska få komma in olika aktörer, och där de kooperativa verksamheterna, även personalkooperativen, väldigt viktiga. Vi har utvecklat många sådana tidigare, och vi tror på att det kan komma sådana igen. Vi fortsätter gärna verka på den linjen.

P ä r H o m m e r b e r g (fp): Ordförande, ledamöter! När man lyssnar på debatten härinne får man en känsla av att svaret på alla frågor är kompetensfonden. Det känns som att det är oerhört vältajmat: När pengarna är slut är er period slut. Det blir perfekt, det här. Det här med Skärholmsmodellen diskuteras, och om den är bra eller dålig. Jag kan konstatera att Miljöpartiet i Maria-Gamla Stans stadsdelsnämnd förra gången vi hade mötte faktiskt lade fram en skrivelse där man ville införa Skärholmsmodellen. Så den kan ju inte vara helt värdelös trots allt.

Sedan har vi detta med hög- eller lågkonjunktur. Ja, det går ju väldigt fort i ekonomin numera. Vad som hände för en timme sedan kan ju bli något nytt nästa timme, vad vet jag. Man kan i alla fall konstatera, som Svenskt Näringsliv gör, att Stockholm sjunker som en sten. Vi är numera på 133:e plats medan Solna är bäst för andra året på raken. Man kan diskutera hur de här jämförelserna har gjorts, men uppenbarligen finns det olika sätt att se på utvecklingen för vår stad. När man kollar på regioner har vi i alla fall klättrat 18 placeringar och är på 60:e plats. Så det finns väl hopp.

Vad som är intressant är de diskussioner som borde föras i Rosenbad när det gäller satsningar på Stockholmsregionen. För att få lite proportioner kan man ju notera att Södra länken har 80 000 fordon per dygn. Höga Kusten-bron har 4 000. Utbyggnaden av infrastrukturen de senaste decennierna har inte på något sätt stått i proportion till vår regions befolkning och ekonomiska utveckling. Man kan konstatera att stockholmarna tjänar rätt hyggligt i genomsnitt. Men efter skatter, boendekostnader och skatteutjämning ligger vi rätt dåligt till. Även när det gäller infrastrukturen behöver det göras mycket.

Min fråga är: Förs det några diskussioner med kompisarna på andra sidan vattnet när det gäller satsningar på Stockholm? Händer det något sådant?

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag fick uppmaningen att svara på vilka projekt jag tycker är intressanta, och varför, utöver Jobbcentrum i Skärholmen. Jag tänkte faktiskt nämna tre stycken.

Den första jag skulle vilja nämna är Ungas yrkesrevansch, som tar in hundra personer. Det är Hantverksföreningen som driver projektet. De tar in unga killar och tjejer och ger dem en bra ingång i konkreta hantverksyrken. Man räknar med att minst två tredjedelar kommer att komma in i jobb direkt eller i postgymnasiala utbildningar.

Jag tycker att Stockholm matchning, som inleddes under den borgerliga perioden, är ett mycket bra projekt som visar på väldigt goda resultat. 73 % av dem som har varit inne i den verksamheten har kommit ut till riktiga jobb.

Jag tycker att Ahmed Egals omskrivna arbete i Rinkeby är ett föredöme på många sätt. Där jobbar man med utbildningar och nätverksbildande. Han har mellan tummen och pekfingret fått ut 50 % av dem som har varit med i arbete. Mycket bygger faktiskt, kan man säga, på hans personliga och innerliga engagemang. Det tycker jag definitivt är värt att nämna och att stödja.

Jag har aldrig hört någon säga ett ont ord om Skärholmen och Jobbcentrum. Det är ett jättebra projekt. Man kan tycka att vi måste jobba över staden med mycket av den metodik som har vuxit fram i Jobbcentrum i Skärholmen. Jag skulle vilja säga ungefär som Abebe gjorde, att mycket av den metodiken håller på att sprida sig till andra stadsdelar. Men – och det är ett viktigt ”men” som de själva framhåller – man kan inte bara ta den här modellen från Skärholmen och trä den på andra stadsdelar. Det kommer inte att fungera fullt ut.

Sedan gäller det Kompetensfonden. Kompetensfondens medel används ju inte till drift utan till verksamhetsutveckling. Så ligger det till. En av de stora sakerna i det här dokumentet handlar ju om hur vi ska få in de framgångsrika arbetsmarknadsprojekten i den ordinarie verksamheten såsom har skett med Jobbcentrum i Skärholmen. Där säger man: Det här är inget projekt. Det är ordinarie verksamhet. Och det lönar sig både för den enskilda och för kommunen. Det är viktigt, och det är en av de centrala punkterna i arbetsmarknadspolitiken i det här dokumentet.

Till sist: Hög- eller lågkonjunktur? Då vill jag avsluta med att citera Tage Danielsson. Han säger ungefär så här: Du säger att Sveriges huvudstad är Stockholm. Jag säger att den är Linköping. Sanningen ligger väl som vanligt någonstans mitt emellan.

Anförande nr 318

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Det är ju många som försöker förutspå framtiden, och det är jättesvårt att göra det. Konjunkturinstitutet är jag inte alls så säker på att man kan gå rakt på när de kommer med sina prognoser och så vidare. Sveriges Riksbank har ju till uppgift att göra det, och det är inte heller lätt. Sedan finns det förstås väldigt många politiker som säger sig veta hur framtiden ser ut. Men det jag tycker att vi alla egentligen borde ta med oss och fundera väldigt allvarligt på är att det kan hända att den här konjunkturuppgången inte alls följs av nyanställningar på olika företag, inom organisationer, och inte heller skapar möjligheter att göra detta inom staden i den omfattning som vi har vant oss vid har skett förr efter en konjunkturuppgång.

Då är frågeställningen: Vad gör vi då? Jag tror att det är bra att man är öppen för många olika typer av modeller när det gäller att komma till rätta med arbetslösheten. Självklart kommer inte vi i Stockholm stad att kunna lösa hela det här problemet. Här kommer vi helt klart att behöva hjälp, för det finns insiktsfulla politiker också i Sveriges riksdag som fatta viktiga beslut och skapa förutsättningar för att man ska kunna få fler människor i arbete på många olika sätt.

Jag ska inte nämna det här med arbetstidsförkortning, friår och sådana saker en gång till, men jag tycker också att det är viktigt med olika typer av matchningsprojekt. Det är viktigt att man hjälper till på olika sätt med att stödja människor. Det är egentligen en typ av vägledning till ett nytt, bra och riktigt jobb.

För vår del är vi alltså öppna för att pröva olika modeller. Det måste vi nästan ta på vårt ansvar att göra och inte säga nej till något innan vi har provat, testat, och utvärderat. Jag tror ändå att det är viktigt att ta det här på allvar. Det kan hända att vi inte får den här uppgången i nyanställningar. Då måste vi sätta till alla klutar vi kan för att skapa nya jobb på olika sätt.

§ 6 Revidering av riktlinjer för serveringstillstånd – Anvisningar om tillämpning av alkohollagens bestämmelser (7:9 och 8:1)

Förebyggande åtgärder mot diskriminering på restauranger och krogar (utl. 2005:99)

Motion om snabbutredning av diskriminering och våld vid krogar (utl. 2005:105)

Anförande nr 319

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Precis som nyligen har sagts handlar det här om riktlinjer för serveringstillstånd, anvisning om tillämpning av alkohollagens bestämmelser samt förebyggande åtgärder mot diskriminering på restauranger och krogar samt motion 2004:1 av Ewa Samuelsson och Hardy Hedman, där vi föreslår att kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillskriva regeringen om skärpning av vapenlagen.

I det stora ärendet handlar det om fem olika punkter som delvis går in i varandra. Den första är diskriminering. Det handlar också om kameraövervakning och metalldetektorer, skyltar som tydliggör reglerna för insläpp, reviderat krav på ordningsvakter och tillägg om att hela flaskor med spritdrycker inte får serveras i vissa lägen.

Vi har också velat gå vidare med tydliga regler mot diskrimineringen, där tillståndshavaren får ett tydligt ansvar och där man också ska ta fram ett informationsmaterial från stadens sida gällande diskriminering. Det ska biläggas alla ansökningar om nya serveringstillstånd så att det är klart och tydligt för var och en vad det handlar om. De diskrimineringsregler vi har i dag och de riktlinjer vi har i dag slår fast att diskriminering av personer på grund av kön och nationalitet eller etniskt ursprung, sexuell läggning eller funktionshinder kan medföra serveringstillståndet återkallas. Men som alla vet har det ändå inte räckt som ett villkor, och därför har vi tagit fram de här tydligare reglerna. Tillståndshavaren har fått ett tydligt ansvar.

Kameraövervakning och metalldetektorer är ett verktyg för att minska oro i köer och i lokalerna, men kameraövervakningen ökar också möjligheterna att bevisa diskriminering vid krogbesök. Skyltar tydliggör vilka regler som gäller och gör att diskussion om klädsel eller liknande inte ska behöva uppstå. Diskussionen blir överflödig därför att det tydligt går att peka på att här finns skylten, och den säger det och det men ingenting om att man måste till exempel ha slips på sig för att komma in.

Kraven på ordningsvakter revideras, och det utifrån många diskussioner, inte minst från polismyndigheten. Vi gör också tillägg om servering av hela flaskor med spritdrycker.

Men det här beslutet kan vi ställa hårdare krav på krogarna att inte diskriminera och att tydligt skylta om vilka insläppsregler som gäller. Beslutet innebär också utökade möjligheter till kameraövervakning av krogköer, vilket kan förebygga diskriminering. Detta är också regler som SHR i huvudsak ställer sig bakom. Det

etikprogram som de har tagit fram för sina medlemmar stämmer också bra överens med de här tydliga skärpningar som vi gör i dag.

Ansvarsfull alkoholservering är ett uttryck som står i alkohollagen. Det är självklart så att man alltid kan göra en tolkning: Vad är en ansvarsfull alkoholservering? Det är en tolkningsfråga. Men stadens egen tillsynsmyndighet, det vill säga länsstyrelsen, anser att frågan om servering av hela flaskor med spritdrycker strider mot alkohollagens bestämmelser. Det gör även polismyndigheten, och så gör även Stockholms stad.

Slutligen vill högeralliansen ge ett uppdrag att minimera risken för kriminella att få serveringstillstånd, medan vi i den rödgröna redan jobbar oförtrutet vidare med att förfina rutinerna för detta arbete. Vi anser därför inte att det behövs ytterligare ett uppdrag att göra någonting som vi redan jobbar med.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, både till utlåtande 99 och till utlåtande 105.

Anförande nr 320

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Hälften av stadens invånare är inflyttade från annan del av landet eller annan del av världen. En tredjedel av stadens invånare har det som man brukar kalla för utländsk bakgrund. En femtedel är födda utanför landets gränser. En tiondel har ett annat medborgarskap än svenskt.

Det är dags att gå från ord till handling. Vi har tidigare haft en bestämmelse i utskänkningstillstånden som säger att diskriminering av personer på grund av kön, nationalitet, etnicitet, sexuell läggning eller funktionshinder kan medföra att serveringstillståndet återkallas. Men det här räcker inte, mina vänner. De senaste tjugo åren har man i den här staden satt kö i system för att få ett speciellt klientel på just sin krog. De allra flesta, i alla fall de flesta som är uppväxta i förorten, har upplevt att man inte kommer in av en ogrundad anledning. Rebwar Hassan har i sina filmer visat att det förvisso inte bara handlar om någon gång utan varje gång. Varje gång man ställer sig i en krogkö och försöker att komma in blir man avkrävd att visa ett medlemskort just därför att man har utländsk bakgrund eller att det syns att man inte är svensk.

För mig är det här en fråga om mänskliga rättigheter där människor blir diskriminerade vid varje tillfälle. Det är ett mycket rasistiskt system som vi har på Stockholms krogar. Det är också ett mycket starkt klassperspektiv på det systemet. Det får effekter på ungdomars framtidstro, på vad de själva tror att de kan göra när en studiekamrat kommer in på en krog men inte de själva därför att man just då kommer i fel sällskap. Här måste vi lägga ansvaret på krögaren. Krögaren och tillståndshavaren ska inte kunna skylla ifrån sig och säga att det var dörrvakten, utan varje krogägare måste själv ta ansvar för vad som händer vid dörren, vid inträdet till krogen. Man ska inte kunna skylla på någon annan och fransäga sig sitt eget ansvar.

Därför ställer vi också krav på synliga skyltar med vilka insläppsregler som ska gälla på en specifik krog. Detta gör att du på ett mycket tydligt sätt ska kunna hävda på

vilken grund du blir diskriminerad. Kameraövervakning är en annan sådan aspekt som handlar framför allt om trygghet. Det är trygghet både för dörrvakten och för dem som står i krogkön.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 321

P e t e r L u n d é n W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag är en tämligen rund, medelålders innerstadsboende svensk man, tjänar inte alltför dåligt och borde med andra ord inte bli diskriminerad. Men om jag rör mig nere i kvarteren runt Stureplan är jag, trots att jag inte är invandrare, trots att jag inte är förortsbo, trots att jag inte är fattig och trots att jag inte har en avvikande eller religiös bakgrund, inte en del av det klientel som kanske i första hand prioriteras i krogarna. Det är därför jag tycker att hela den här diskrimineringsdebatten har hamnat fel.

Jag ska villigt erkänna att det finns i de båda blocken olika uppfattningar om hur många krogar vi egentligen ska ha. Men i det internationella perspektiv som man kan ha är det normala att man har inkastare, inte utkastare. Men vi har för få krogar i staden. Det gör att det inte är något egenintresse från krogarna att ha köer, men det blir så genom att vi inte har tillräckligt många krogar som kan vara öppna. Det gör att även en man i min ålder kan bli diskriminerad. Jag vill bara ha det sagt innan vi går in i allt tyngre del av diskrimineringsdebatten.

Anförande nr 322

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Vi har väl en sak gemensamt, och det är att varken du eller jag har någon önskan om att gå på Berns eller Sturecompagniet, efter vad jag tolkar det du sade. Men Stockholm är norra Europas krogstätaste stad. Det är klart att det finns problem. När man genom att filma vad som faktiskt händer på krogen får se hur människor gång på gång inte blir insläppta för att de har ett annat utseende än blond och blåögd. Jag tycker att det är förskräckligt. Man hänger systematiskt ut framför alla unga killar som inte har någon annan önskan än att få vara som alla andra. Men man blir hänvisad till förortskrogar därför att man inte släpps on. Man får inte vara en del av Stockholms innerstadsliv och uteliv.

Anförande nr 323

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Diskriminering på restauranger och krogar är ett stort problem i Stockholm. Detta upplever många unga människor som frustrerande och oacceptabelt. Mycket av problemen i Stockholm bottnar, tror jag, i och har koppling till diskrimineringen. Det är bra att införa insläppsregler så att man kan minska godtycklig behandling av en viss typ av individer. Men majoritetens huvudförslag att dra in serveringstillstånd är inte seriöst enligt min uppfattning. När man vet att alkohollagen inte medger indragning av tillstånd tar man chansen att införa ett sådant villkor. I praktiken kommer det inte att innebära någonting. Om någon kommer att överklaga i en förvaltningsdomstol ändå kommer tillståndet ändå inte dras in därför att det inte är förenligt med alkohollagen.

Detta förslag saknar stöd i alkohollagen, men man försöker göra en politisk poäng av det här. Det kommer inte att gagna sakfrågan. Majoriteten underkänner själv i sin fjärde att-sats sitt förslag. Där står det: Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillskriva regeringen om en översyn av alkohollagen så att lagligheten kan säkerställas. Det innebär att det ni föreslår är olagligt. Det håller inte enligt alkohollagen. Då undrar jag: När det ändå inte håller enligt alkohollagen, varför föreslår ni detta? Varför kommer ni att besluta om detta?

Bifall till Moderaternas och Folkpartiets förslag.

Anförande nr 324

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag skulle gärna vilja veta var i alkohollagen det står att man inte får ställa sådant villkor. Det står att man får ställa villkor som har att göra med alkoholpolitiska olägenheter. Oordning är en av sådana olägenheter. Diskriminering leder till oordning. Det är ganska simpelt. Visst finns det jurister som säger att det inte går. Det är en annan sak. För att vara 110 procent säker ska man skriva till regeringen och begära en lagändring. Problemet med jurister som tvistar är att det kan innebära ett hinder för andra kommuner att skriva in sådana villkor.

Anförande nr 325

A b i t D u n d a r (fp): Men, Paul, kan du erkänna att den fjärde att-satsen innebär underkännande av ert förslag? Det är det ena.

Det andra är att både polismyndigheten och juristerna på SLK och själva branschen och till och med förvaltningen säger att man inte kan stödja sig på alkohollagen. Trots detta föreslår ni det, ni är inte seriösa. Det här gagnar inte sakfrågan.

Vad man bör göra i stället, men som ni inte har gjort, är att försöka påverka attityderna, att se till att den här frågan prioriteras inom polisväsendet och åklagarmyndigheten, se till att era kolleger i regeringen ger resurser och inte minst ha en fortsatt dialog med branschen. Detta är det första och viktigaste steget. Men ni har inte gjort detta. Då försöker ni genomföra något olagligt som över huvud taget inte kommer att innebära någonting i praktiken. Det kan jag garantera.

Anförande nr 326

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Abit, det är inte så att vi går emot lagstiftningen. Lagen är inte tydlig på den här punkten. Därför vill vi tillskriva regeringen. Vi vill att lagarna ska vara tydliga. Man måste veta vad man kan göra och vad man inte kan göra inom lagens utrymme.

Men vi vill också att människor i den här staden ska bli behandlade med respekt. Vi accepterar inte den rasism som faktiskt förekommer på krogarna. Vi vet, både du och jag, att på det här området, även om det görs anmälning på anmälning, blir det inga domar. Det gör att de tidigare kopplingarna till diskriminering som har funnits i staden inte har någon som helst verkan. Vi måste gå från ord till handling.

Anförande nr 327

A b i t D u n d a r (fp): Först vill jag poängtera en sak. Jag tycker inte att det är seriöst att försöka säga att vi är för diskrimineringen. De tär en billig politisk poäng. Det vill jag gärna markera.

Jag vill gärna läsa upp ert förslag: Överträdelse mot diskrimineringsregler föreskriver följande. Man ska informera krögaren om att krögaren inom sin verksamhet ska vara införstådd med att överträdelse kan leda till indragning av tillstånd - "kan leda till". Då är min fråga: Hur ska man fastställa att diskriminering har skett? Kan ni ge mig ett svar? Hur ska inspektörerna fastställa att det har skett en diskriminering? Ska man vara både domare och åklagare? Ni har inga konkreta lösningar på problemet. Hur ska det gå till? Därför menar jag att det bara är spel för gallerierna när man inte kan genomföra ett beslut i verkligheten.

Anförande nr 328

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Då vill jag bara göra Abit Dundar uppmärksam på sida 2650, där det står att domstolen kräver att utredningen är mycket tydlig vad gäller de överträdelser eller skäl som motiverar indragning av tillstånd. Om det däremot efter utredningen iakttages eller via tillsyn eller andra uppgifter hos tillsynsmyndigheter framkommer upprepade misstankar om att en tillståndshavare diskriminerar sina gäster ökar möjligheten att hävda att just den tillståndshavaren inte följer villkoren. Följs inte villkoren kan tillståndet återkallas enligt 7 kap. 19 § alkohollagen.

Ni skriver att det råder politisk enighet. Jag måste fråga dig: Vad är era åtgärder för att minska diskrimineringen? Ni kan inte på fullt allvar ändå mena att det är den socialdemokratiska regeringen som är boven i dramat när det gäller att fortsätta STAD-projektet.

Anförande nr 329

A b i t D u n d a r (fp): Men det finns redan möjligheter att om man döms för diskriminering att dra in tillståndet. Det är alla överens om, och alla vet det redan.

Svar på din fråga om vad vi vill göra är precis det jag sade att vi vill och som även branschen vill. Jag tycker att man ska försöka genom attitydpåverkan, genom att se till att man inom polismyndigheten och åklagare får ytterligare resurser att prioritera denna fråga och genom dialog. Jag tror på det. Så har man gjort när det gäller en ansvarsfull servering i STAD-projektet. I det här fallet kunde man göra det också. Vad jag försöker säga är att inom staden har man inte gjort någonting åt de här sakerna, tyvärr. Man har bara diskuterat utifrån laglighetsprincipen. Det ni föreslår har inte stöd i lagen. Ni vet själva att det inte finns stöd för förslaget i alkohollagen. Då undrar jag: Varför föreslår ni att man ändå ska genomföra det?

Anförande nr 330

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte tala om bilaga 2 punkt 1:5. I den står det om det så kallade helrörsförbudet. Det är några få meningar och de lyder: Efter 01.00 är det inte tillåtet att servera hela flaskor med sprit eller

förtära tidigare serverad sådan. Serveringen är inte förenlig med en ansvarsfull alkoholservering. Den medför olägenheter i fråga om ordning och nykterhet samt särskilda risker för människors hälsa.

Med anledning av de här punkterna skulle jag vilja fråga främst Margareta Olofsson: Varför inför ni det här förbudet från kl 01.00? Vad är det som händer då? Varför inte kl 23.00 eller 02.00 eller 03.00? Vad är det för motiv?

Vidare står det att serveringen inte är förenlig med en ansvarsfull alkoholservering. Men jag undrar: Hur kan den här serveringen vara ansvarsfull före kl 01.00, Margareta Olofsson? Det är konstigt, tycker jag.

Det står vidare att den medför olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och särskilda risker för människors hälsa. Det märkliga med er bedömning är varför de här riskerna och olägenheterna inträffar just kl 01.00. Varför inträffar de inte kl 23.00, 24.00 eller vid någon annan tidpunkt?

Nej, fru ordförande, det finns inga som helst sakliga skäl att införa helrörsförbudet. Dessutom säger stadens egna jurister, om man har läst noga, att det inte finns något stöd i alkohollagen för det här förbudet. Att dricka sprit på krogen är inte förbjudet. Du kan lika gärna köpa fem groggar som en flaska. Det är inte det som är det centrala. När en gäst blir för berusad ska man naturligtvis inte servera mer oavsett om han har druckit fem groggar eller en flaska.

Nej, vi har nog med detaljregleringar inom krogbranschen. Därför ska vi inte införa det här helrörsförbudet.

Bifall till Folkpartiets och Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 331

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag vet inte hur ofta Ulf Fridebäck går på krog, men det brukar bli värre ju senare det är på kvällen, jag lovar dig. Jag har varit på krogen några gånger och sett att det brukar vara så. Det är skälet. Men de flesta, även länsstyrelsen, alltså tillsynsmyndigheten, vill ta bort helrören totalt. Det vill även polismyndigheten. De tycker att det är otyg. Det vill även många i branschen. Enligt alkohollagen är man skyldig att se till att den som är överförfriskad inte får dricka ur flaskan. Man måste också se till att det inte finns någon minderårig som får del av innehållet i helflaskan. Det är skälet.

Det har varit en lång och mycken diskussion, och det här är en gyllene medelväg. Man stänger kl 01.00, så har vi sagt. Men det finns ingenting som hindrar att kommande regler och villkor från andra myndigheter kan göra att detta måste skärpas ytterligare.

Anförande nr 332

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ja, Margareta Olofsson, jag har också varit på krogen många gånger. För ett antal år sedan jobbade jag med just de här frågorna inom Operation krogosanering, så jag tror att jag är den i den här församlingen som har

varit flest gånger på krogen å tjänstens vägnar. Men vad du sade var egentligen ingenting som ändrar sakfrågan. Det var inga sakskaäl som du anförde. Det kan nämligen inträffa klocka nio på kvällen att det sitter gäster och dricker ur en helflaska och blir fulla. Likväl kan det hända klockan två eller tre på natten. Det är inga sakskaäl. Vi ska naturligtvis ha en ansvarsfull servering på våra krogar. Det ska personalen se till genom utbildningen i STAD-projektet, som vi tycker är ett väldigt bra projekt och som ska fullföljas. Men sådana här löjliga förbud – skrota dem!

Anförande nr 333

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): När jag lyssnar på borgarrådet Lindberg blir jag besviken. Jag kände mig helt plötsligt lite mer frändad med Paul Lappalainen. Stadens största bekymmer när det gäller diskriminering är den köproblematik som vi har på ett antal 5-krogar vid Stureplan. Det är det största problemet. Då lever Teres Lindberg i en annan verklighet där vi inte har diskriminering på arbetsmarknaden, inte på bostadsmarknaden.

Jag tog upp att även jag som svensk diskrimineras. Jag kan tala om för Teres att jag går ut. Trots min ålder har jag även frekventerat 5-krogar, inte i tjänstens vägnar utan för att roa mig. Det har faktiskt varit väldigt kul. Det är kul att man även i min ålder kommer in på en krog, trots att man har barn som är i den åldern att de börjar gå ut och kanske är oroliga att träffa sin far på krog.

Men er syn på att diskrimineringen löser vi genom att staden tar över ansvaret från domstolen, åklagarmyndigheten och polismyndigheten är så fel. Det här handlar om att ni inte har insett det som vi har påtalat så många gånger, att polisen inte har resurser att följa upp diskriminering. Där tror jag att vi är alla överens om att diskriminering, oavsett om det gäller Abit som har invandrarbakgrund eller mig som är svensk, är förkastlig. Det här handlar om att domstolar och polis inte har tillräckligt med resurser för att kunna prioritera frågan om diskriminering vare sig det gäller jobb eller krogbesök. Tycker ni att det är bättre att gå på en linje att vi tar över polisens, överklagarens och domstolens arbete och dömer?

Vi säger i vår reservation att det är viktigt att vi har en uppföljning av polisanmälningar om diskriminering och att domstol och polis får tillräckligt med resurser för att faktiskt kunna hantera dessa frågor. Vi säger också att vi vill tillskriva regeringen om att skapa dessa resurser. Vi vill tillskriva polisen om att de faktiskt ska vara medvetna om att vi politiker i Stockholm ser diskrimineringen som ett problem. Men vi kan inte, och det här skiljer oss åt, ta på oss ansvaret att vara åklagare och domare samtidigt.

Det är ganska viktiga frågor. Det kan bli så att man drar in ett tillstånd som sedan faktiskt inte vinner laga kraft därför att det kanske inte kan bevisas. Om Teres Lindberg och jag ska gå på krogen i helgen och inte kommer in, är det diskriminering? Det är just det att man skapar köer genom att vi har för få krogar i denna stad som kan ha öppet. Det är grundproblemet.

Bifall till Moderaternas och Folkpartiets reservation.

Anförande nr 334

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag vill börja med att be om ursäkt, Peter. Jag ville inte trampa på några ömma tår. Jag tycker att det är angenämt att vi i samklang kan tillskriva både regering och polismyndighet när det gäller de problem som finns. Självklart är diskrimineringen i övriga samhället en precis lika viktig fråga. Människor måste få bli behandlade med respekt av den anledningen att de är människor. Där har vi, och ni reserverade er, fattat beslut om en antidiskrimineringsklausul vid en offentlig upphandling just därför att vi ser att det här problemet är mycket bredare än så.

Vi måste få ett stopp på eländet även på stadens krogar där människor inte blir insläppta för att de är mörkhyade eller mörkhåriga. Jag skulle vilja höra vad du säger till stadens utbytesstudenter som inte kommer in på krogarna just därför att de inte är blonda och blåögda.

Anförande nr 335

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag säger ungefär samma sak som jag säger till de svenskar som blir diskriminerade därför att de kanske kommer från Bengtsfors, att det är felaktig politik i det här samhället där politikerna fattar beslut om hur många krogar som får vara öppna och framför allt hur länge de får ha öppet och hur länge de får servera ett helrör. Det är där bekymret ligger.

Ni säger att ni är mot diskriminering. Hur hanterar ni folk som söker anställning i en kommun och har en utländsk bakgrund och som känner att de blir diskriminerade på grund av sitt utländska påbrå? Här har vi lagt ett förslag om att man ska göra ansökningarna anonyma så att man inte ser om det är svensk eller invandrare. Men detta motsätter ni er. Detta är ett praktexempel på hur vi skulle kunna motverka diskriminering när vi anställer folk i den här kommunen, men ni röstar mot det. Då är inte diskriminering lika viktig att slåss mot.

Anförande nr 336

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Såvitt jag vet har vi testat den typen av ansökningar, och det är en väldigt trevlig idé, men den har en ganska liten effekt. Men det stora problemet med Peter Lundén-Weldens inställning är att han inte verkar fatta att krogdiskriminering inte bara är en liten fråga. Det är en av de frågor som möter människor när de böjar gå ut på krog. Det är ett av de mönster som de kommer att se i sina liv, och det sätter djupa spår. Det är spår vi inte har råd med. Därför är det viktigt att driva sådana här frågor. Det är problematiskt när man hela tiden här från er sida säger: Vi är mot diskriminering men vi vill absolut ingenting göra.

Anförande nr 337

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Nu blir jag besviken på Lappalainen. Du ifrågasatte huruvida vi på den här kanten är mot diskriminering. Det har jag försökt klargöra väldigt tydligt, att det är det som är den bärande gemensamma linjen. Vi är tillsammans med andra här i salen mot diskriminering. Jag är lika mycket mot diskriminering på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden och utbildning som kanske

mot diskriminering i en krogkö. Det enda är att jag inte anser att detta ger tillståndsutskottets fem politiker rätt att vara åklagare och domare. Jag tror inte på det juridiska, som Miljöpartiet, att vi genom att vi tar över domstolsväsendets ansvar att döma dem som begår brottsliga handlingar enligt Sveriges lag gör slut på diskrimineringen. I stället borde vi ha ett fungerande domstolsväsende och ett fungerande polisväsende i den här staden som faktiskt kan slå till om en krögare eller en dörrvakt diskriminerar mig eller någon annan från något annat land som är utbytesstipendiat i Stockholm.

Anförande nr 338

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Den minnesgoda som möjligen var på den lilla filmförevisningen vid förra fullmäktigesammanträde kanske kan veta att de studenter som hade gjort den tycker att det här är bra regler. De tycker att det här är ett bra sätt att komma till rätta med diskriminering som de själva varit utsatta för. Jag tycker faktiskt att man inte ska nonchalera det på det här viset. Det bästa möjliga är att försöka arbeta för att hitta sådana regler som motverkar diskriminering.

Sedan har jag en sakupplysning till Peter Lundén-Welden. Han har två gånger upprepat att köerna bildas på grund av att vi har för få krogar. Då kan jag tala om att Stockholms stad är norra Europas krogstätaste stad. I den gyllene triangeln på Södermalm finns det 392 krogar. Jag tror inte att så många skulle orka krypa till den 393:de.

Anförande nr 339

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Har man 392 krogar i den gyllene triangeln och det bildas köer är det ett utomordentligt bevis på att det inte finns tillräckligt med krogar i den gyllene triangeln. Det som skapar köer är folks vilja att gå ut och ha det trevligt kontra politikernas klåfingrighet i att förbjuda krogar. Jag kan förstå dem som har blivit diskriminerade. Om jag går på en krog på Stureplan och inte blir insläppt vill jag naturligtvis ha skärpta regler. Enligt mitt rättsmedvetande innebär det inte att vänsterpartister, miljöpartister och moderater i tillståndsutskottet ska dra in tillstånd, utan det ska finnas en dom, att man har begått en brottslig handling. Men ni på majoritetssidan tycks ha väldigt lite tilltro till svenskt rättsväsende och svensk polis att kunna hantera sådana brott. Jag förstår det, så som ni har dragit ned resurserna de senaste åren!

Anförande nr 340

K r i s t i n a A l v e n d a l (m). Ordförande, fullmäktige! Det är med fasa, måste jag säga, som man ser i den här staden hur förmynderiet brer ut sig. Nästa vecka ska vi fatta beslut om picknickförbud och kriminalisering av skumpadrickande i parkerna, och nu kommer nästa moralkaka. Det är inte okej att beställa in en helflaska till bordet på nattklubben eller dricka upp den som står där när klockan slår 01.00. Det är inte förenligt med en ansvarsfull alkoholservering. Vad händer 00.55 om man har en sådan flaska på bordet? Då kan alla som har varit på krogen så dags förstå exakt vad som händer. Då kommer folk att sätta i sig allt i den flaska som står på bordet. Är det förenligt med en ansvarsfull alkoholpolitik?

Det är faktiskt inte en politisk fråga vad folk dricker på krogen, inte heller när de dricker eller hur de dricker. Jag tycker att det är skrämmande att vi har en politisk majoritet som anser att det är en politisk uppgift att besluta över folks vanor på krogen. Varför totalförbjuder man inte absint? Det var förbjudet ett tag i Sverige. Nu är det okej igen. Lägg fram ett förslag. Det verkar kreativt. Ni har ändå ganska mycket moralpolitiska uppfattningar. Eller för den delen, förbjud helflaskor med vin. Tänk om någon kl 01.00 dricker upp en hel flaska vin i ett svep! Har ni testat? Det lär inte rekommenderas, men vad vet jag! Det kanske är ansvarsfullt. Är det en ansvarsfull alkoholpolitik?

Om ni har varit ute på krogen så där dags vet ni att det händer massor av omoraliska sent på krogen. Vad gör ni åt det? Det ansvariga borgarrådet säger att ja, men polismyndigheten vill det. Vet du vad jag tror, Margareta Olofsson? Om polismyndigheten framförde ett förslag till dig om att man numer måste ställa in alla fotbollsevenemang därför att det blir jobbigt för polisen att ta hand om ett antal huliganer, skulle du föreslå det? Det finns naturligtvis en anledning till att man föreslår detta från polisen, och de tär att man inte har tillräckligt med resurser i dagsläget så att man kan ta tag i de bråkstakar som finns i den här staden oavsett om klockan är 5 på morgonen eller 7 på kvällen.

Jag är mycket orolig, fru ordförande, över den här utvecklingen. Vad är det egentligen som berättigar er i Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna att tvinga på alla kroggäster er moralsyn på alkohol? Nej, fy sjutton, bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 341

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det kommer att bli mycket intressant nästa gång vi ska diskutera champagnedrickandet i parkerna. Jag lovar dig, jag har läst er reservation. Men den debatten ska vi ta sedan.

Jag tycker att det vore trevligt som Kristina Alvendal i stället talade om hur Moderaterna tänker följa alkohollagen. Det är faktiskt en lag, och det är den vi försöker följa. Det handlar om lagstiftning om ansvarsfull alkoholservering. Jag sade inledningsvis att länsstyrelsen, vår tillsynsmyndighet, anser att detta ingår i alkohollagen och dess beskrivning om en ansvarsfull alkoholservering. Att polisen tycker så har också kommit fram. SHR tycker att det är en regel som man bör följa. Det är någonting som man bör tänka sig.

Sedan kan man säga att det är väldigt tudelat bland Moderaterna. Det vet jag, jag vet att alla inte tycker att det ska vara totalt fritt flöde dygnet runt av alkohol på stadens krogar. Hur ska ni kunna bekämpa missbruk, som ni brukar säga att ni vill göra? Men ni anser uppenbarligen inte att alkohol är en drog.

Anförande nr 342

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Med det där resonemanget, Margareta Olofsson, får man stå upp för sin sak helt enkelt och tala om att i morgon bitti inför vi en motbok – det finns partikamrater till er som kan påverka regeringen. Nu måste det bli lite ordning och reda i Sverige. Folk kan inte hantera alkoholen. Nu kommer vi

dessutom få mer och mer av vanorna från Europa. Man dricker vin på dagarna och på kvällarna, till och med i veckan dricker folk vin till maten på kvällarna. Men då borde man gå hela vägen.

Min poäng är att det är en politisk moraluppfattning om hur folk ska dricka, vad de ska dricka och hur dags de ska dricka. Det är inte Margareta Olofsson eller någon annan i den här salen som kan avgöra när folk ska inta någon form av alkohol. Det måste vara upp till var och en, upp till krogägare att bestämma hur länge man vill ha öppet och hur länge man vill servera alkohol. Detta är ett förmynderi som jag är mycket skrämdd för, måste jag säga.

Anförande nr 343

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Jag måste säga att jag håller med min partisyster och partibroder, så jag ska inte förlänga debatten alltför länge. Men jag måste ändå berätta några saker från min vardag som jag upplever i min stadsdelsnämnd Norrmalm. Vi har yttrat oss över de flesta alkoholtillstånden här i staden. Då är det så att miljöpartisterna i vår stadsdelsnämnd säger nej till allt efter kl 01.00. Jag tycker att det är viktigt att det kommer fram så att radiolyssnare och alla vet att efter kl 01.00 är det stängt enligt den syn som råder hos Miljöpartiet. Vänsterpartiet kan ibland vara med om till kl 03.00. Det är verkligheten bland krogarna i Stockholm.

Som Kristina sade är det här förmynderi. Lite gran biter man sig i tummen. Vad beror den här diskrimineringen på? Jo, det beror på att det är så få krogar som har 5-tillstånd. Det blir så oerhört attraktivt att ta sig in på 5-krogarna. Då skapar man en situation med köer som kan leda till våld och bråk. Varför tillåter vi inte fler 5-krogar så att folk kommer ut i en stadig ström, undan för undan? Då slipper vi de här diskrimineringsproblemen. Varför är det Stockholm som har sådana problem med detta? Det är sant, där har majoriteten rätt, att det är ett problem. Det förnekar vi inte. Men man måste tackla det här problemet genom att följa lagen. Det är faktiskt så.

Det är mycket tveksamt om det här initiativet är i linje med alkohollagen. Sedan skulle jag också vilja nämna lite om hotellens minibarer. Jag kan inte riktigt tolka beskrivningen av minibarer, men ni kan säkert förklara för mig. Jag skulle vilja avsluta med att säga att till och med i Saudiarabien tillåter man minibarer, på de internationella hotellen.

Anförande nr 344

P a u l L a p p a l a i n e n (m p): Vi har 5-krogar i den här staden delvis tack vare Miljöpartiet. Att det finns olika åsikter angående tider för krogars öppethållande är en annan sak. Men det är tröttsamt att höra att köer uppstår på grund av att det saknas tillstånd i denna stad. Problemet med diskriminering handlar om ett fåtal krogar som har bestämt sig för en viss linje. Om ni hade sett de filmer som de unga studenterna visade hade ni sett väldigt ordentliga lugna trevliga personer som uppenbarligen inte kom in på en krog som inte hade någon kö. Det fanns flera krogar som inte hade någon kö. Antingen talar ni mot bättre vetande eller också är det ren lögn.

Anförande nr 345

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Om Miljöpartiet har olika politik när det gäller tillstånden är det intressant att få veta. Diskriminering är ett problem, men ska man tackla detta måste man hålla sig inom gällande lagstiftning. Man måste hitta lösningar, och där kan vi se STAD-projektet och annat. Men att gå till väga på det här sättet är att ta sig vatten över huvudet. Vi ska inte vara både åklagare, polis och domstol.

Anförande nr 346

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Även om det är vanligt att det just är på 5-öppna krogar där diskriminering sker, dock inte på alla vill jag betona, förekommer diskriminering även på andra krogar. Det finns inte ett omedelbart samband till öppettider. Man kan alltid fråga sig varför ändå några människor ska diskrimineras. Det har absolut inte heller med antalet 5-öppna krogar att göra.

Jag tycker fortfarande att det vore intressant att få veta vad ni vill göra mot diskrimineringen. Varför ska just en grupp människor diskrimineras och inte få gå på stadens krogar?

Jag har fått en liten sakupplysning. Det är att minsta straffet i Saudiarabien är 80 piskrapp för den som har druckit alkohol.

Anförande nr 347

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Det stämmer att det är 80 piskrapp. Men det finns fortfarande minibar på de internationella hotellen.

När det gäller diskriminering måste vi slåss mot den, men vi kan inte göra det genom att skapa andra problem och skapa en situation som drabbar fler människor än som gynnas. Om man kan göra två saker bör man göra det, om det kan gynna båda parter, det vill säga att man inte ska skjuta myggor med maskingevär.

Anförande nr 348

K a r i n R å g s j ö (v): Att Moderaterna ser det som den ultimata friheten att sälja helrör på krogen efter 01.00 förvånar inte. Moderat politik innebär ju att spriten ska flöda obehindrat. Moderaterna verkar inte ha följt med i debatten det sista året, där man har fokuserat på alkoholproblemen, specifikt hos de unga vuxna. Det märks tydligt i den här debatten. Att Folkpartiet hänger med och inte ser det här ur ett mer alkoholpolitiskt perspektiv är lite förvånande, måste jag säga. Stockholm måste rusta sig mot de problem som finns när det gäller ökad alkoholkonsumtion. Då är krogen en av de arenor som man måste ser över. Att se över reglerna för bland annat helrör är ett steg i den riktningen, ett av många.

Att Moderaterna inte ser problemen med en ökad alkoholkonsumtion är inte förvånande. Det finns ingen hejd på de populistiska förslag från Moderaterna när det gäller alkohol, trots det som sker i Sverige med ökade alkoholskador, specifikt hos unga vuxna. Det är oerhört ansvarslost från er, tycker jag.

Krogarna efterlyser själva verktyg för att motverka berusning på krogen. Packade människor tenderar att bli bråkiga och stökiga och jobbiga.

Jag undrar fortfarande hur Folkpartiet kan slå ned på det här med helrör utifrån ett alkoholpolitiskt perspektiv. Jag tycker att det är ganska förvånande. Ni brukar vara mer ansvarsfulla.

När det gäller diskriminering måste självklart något göras, äntligen. Apartheid på krogen ska inte vara möjligt, och det är möjligt nu. Jag känner alltför många unga killar som får gå från krog utan att bli insläppta. Det skapar ett enormt utanförskap att inte bli insläppt som andra i gruppen. Det kan vara fem killar som stå på kö. Två av dem har ett annat utseende än medelsvensson och kommer inte in. Detta skapar ett otroligt utanförskap hos de här killarna, som också är en grogrund för att inte heller kunna känna solidaritet med det samhälle som vi lever i.

Bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 349

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ja, Karin Rågsjö, du har väl läst reservationen. Jag tror, med tanke på den argumentation jag hade i talarstolen, att det är så att det förbud mot helrör som ni vill införa lika gärna kan få motsatt effekt. Har man nu beställt in ett helrör av sprit kl 00.55 har man fem minuter på sig att dricka upp 75 centiliter sprit. Hur tror du det går? Har man beställt ett helrör för 600 kronor tror du väl inte att man låter det stå eller låter det åka ut i köket? Så går det inte till när man lagt ned 600 surt förvärvade kronor på en flaska sprit.

Min andra poäng var att om man vill ha ett alkoholpolitiskt ställningstagande, såsom ni vill göra i dag, varför säger ni inte att det är slut på vinservering, på champagne-servering, på alla former av helbuteljer efter kl 01.00?

Anförande nr 350

K a r i n R å g s j ö (v): Du förlöjligar, Kristina, hela den här alkoholpolitiken, för krogarna ingår i alkoholpolitiken. Jag tycker att det är väldigt sorgligt att göra det här till en kul grej som du gör i dina repliker.

När det gäller själva frågan säger jag naturligtvis inte att det absolut inte kommer att ske. Det handlar om att de krogägare som har sett det här som problem har inte haft koll på helrören, vad som hänt med helrören och vilka som har druckit. De har känt sig ganska bekymrade över det. Det försöker vi avhjälpa genom att gå vidare i den här frågan.

Anförande nr 351

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Det finns inga som helst alkoholpolitiska skäl, som vi ser det, att införa det här helrörsförbudet från kl 01.00. Där är min poäng. Du kan sitta och dricka fram till kl 01.00. Det har inte hittills i debatten redovisats ett enda skäl till att det ska vara kl 01.00. Från vårt håll säger vi i stället: Se till att personalen på krogarna får den bra utbildning som finns inom STAD-

projektets ram. Den vill vi satsa på och utveckla. Vi är inte för att man ska supa hejdlöst på krogen. Vi har inte uppfattat att någon i den här salen är för det.

Anförande nr 352

K a r i n R å g s j ö (v): 01.00 är normaltiden som gäller. Därför har vi tagit den. Sedan är det så att när man arbetar med alkoholpolitiken och Sverige och i Stockholm är krogen den arena som man också tittar på och jobbar med.

STAD-projektet är alldeles utmärkt. Det sprids över hela Sverige. Men vi måste också titta på hur vi kan gå vidare med den här arenan. Vi har väldiga alkoholproblem i staden, och speciellt unga vuxna har alkoholproblem. Det är köer till de mottagningar som tar emot unga vuxna. Det är alarmerande. Det borde ni också tycka.

Anförande nr 353

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag hör om och om igen att vi är alla överens, att vi är mot diskriminering. Men det som jag ser och det som intresserar mig är inte det som uttrycks i denna attityd. Det som jag är intresserad av är handling. Det som jag ser från Folkpartiet och Moderaterna är att när det är dags att handla mot diskriminering finns det ingenting som kan göras. Då röstar man emot en antidiskrimineringslag, i alla fall gör Moderaterna det. Folkpartiet kanske tvingas att köpa den. Men ni argumenterar emot ändå.

Det blir tröttsamt. Ni gör ingenting åt attityder. Ett problem i det här samhället är att man inte har försökt göra något åt attityder, utbilda människor så att de blir lite trevligare. Det här är ett sätt att komma åt beteendet, hur människor handlar och vilka attityder de har är inte så stort problem bara de inte diskriminerar.

Sedan blir det än mer förvirrat i den här debatten. Politiker kommer att agera som domstol, åklagare med mera. Jag har varit med i tillståndsutskottet tillsammans med Moderaterna och dragit in tillstånd även om det inte funnits en fällande dom. Så är det. Garantin för rättssäkerheten är att människor får överklaga till domstol. Man behöver inte uppskattning från tillståndsutskottet. Det är någonting som finns. Det är någonting som både folkpartister och moderater och alla andra deltar i.

När man ska dra in tillståndet är det när man har tillräckligt med bevis. Oftast kan det innebära att man avvaktar en dom. Men det är en stor förvirring också när man säger att alla är överens om att man kan dra in tillståndet om det finns en diskrimineringsdom. Detta är inte sant. Det blir inte sant bara för att man är överens om detta. Om en vakt diskriminerar och inte är villiga att vittna mot ägaren kan det bli svårt att dra in tillståndet. Det är någonting som ni borde fundera över. Det finns också anledning att se till att tillståndshavaren fattar hur viktigt tillståndet är. Hur har han tänkt agera? Det gäller att hjälpa honom att tänka lite stävande och preventivt.

Anförande nr 354

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag måste säga att jag kände en viss positiv känsla för Paul Lappalainen och hans engagemang men hans senaste inlägg gör mig

lite räddhågsen över rättssäkerheten och rättsmedvetandet i den här salen. Ja, vi drar in tillstånd för krögare som uppenbarligen serverar till minderåriga, där man har kunnat ta legitimation, och uppenbarligen serverar till folk som är för berusade eller har för mycket folk enligt tillstånd eller har blockerat nödutgångar. Vi drar in tillstånd från sådana. Men om min uppgift stämmer rätt finns en krog på Stureplan som är på väg upp i en antidiskrimineringsfråga. Det är i alla fall enligt tillståndsenhetens chef den första krogen som är med om detta.

Vi menar att det ska finnas en dom på brottsligt beteende. Det är inte lika självklart när det gäller diskriminering som när det gäller till exempel att servera till en minderårig. Det är det ni vänder er mot. Men vilken effekt kommer detta att få? Ska anmälan gå till tillståndsutskottet? Vem är det som ska anmäla? Ska jag kunna anmäla direkt och få tillståndet indraget? Ni måste svara på detta.

Anförande nr 355

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Svaret är enkelt. Kommunens tjänstemän utgör inte tillsynsmyndighet när det gäller diskriminering. Om de däremot har bevis på att det har förekommit diskriminering – till exempel en dom – då kan man dra in tillståndet eller om man på annat sätt har samlat in tillräckligt mycket bevisning. Vi pratade om detta om servering till minderåriga. Hur får man bevis för det? Är det bara någonting som man hittar på? Nej, våra tjänstemän måste ha bevis för allt de gör innan vi kan dra in tillståndet. Annars överklagas beslutet, och staden kan då förlora i domstol.

Anförande nr 356

A b i t D u n d a r (fp): Men, Paul, den retoriken håller inte utifrån alkohollagen. Det finns en lag som gäller för indragning av tillstånd. Jag har själv jobbat som restauranginspektör. Jag har inspekterat krogar under tre års tid. Enligt alkohollagen kan man utifrån den konkreta vetskap som man har som inspektör dra in tillståndet och sedan ge möjlighet för krögaren att gå till domstol.

Vad vi vänder emot är det som ni skriver i den fjärde att-satsen. Ni vill skriva till regeringen för att den ska fastställa lagligheten. I praktiken är era förslag olagliga. Då undrar jag: Varför skapar ni falska förväntningar när ni inte kan göra någonting i praktiken? Jag lovar er att ni inte kommer att lyckas med ett enda ärende, det kan jag garantera. Därför är det inte seriöst. Man kan diskutera och påverka attityder som man har gjort inom andra områden som exempel när det gäller kvinnofrågor. Varför kan vi inte diskutera det i det här fallet?

Anförande nr 357

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är viktigt att slå fast att det inte finns någon här i salen som gillar diskriminering. Det är inte så att vi talar vänligt om detta och inte menar någonting med det, som Paul Lappalainen säger. Jag avskyr diskriminering såväl i arbetslivet som på bostadsmarknaden och på krogen.

Jag vill ändå slå fast – även om jag tycker synd om Peter som inte blir insläppt var han vill – att jag tycker att det är betydligt värre om man inte blir insläppt på grund av sin hudfärg. Det är ett snäpp värre än om man råkar vara en medelålders man.

Vi kan inte gå på det förslag som ni har lagt fram. Det är inte så att man, när lagen inte räcker till, kan skapa sig en egen verksamhet och se till att man får som man vill. Det är ju så på många områden. Vi lyckas inte alltid nå ända fram, men då kan vi inte skapa egna lagar och regler. Vi måste ju följa Sveriges rikes lag. Vi får väl i så fall uppvakta regeringen och andra för att se till att diskrimineringslagstiftningen blir bättre. Vi kan inte ha något slags Stockholmslag.

Det gäller ju också att åtgärda den resursbrist som finns inom rättsväsendet. Det är där som det stora problemet ligger.

Det är mycket som vi är eniga om i det här förslaget. Det handlar om kameraövervakning och om vakter, och kamerorna är ju till för att man ska få fler bevis. Men det finns två delar i det här. Som Abit pratade om kan man inte skapa falska förväntningar därför att detta inte kommer att leda till någonting, och det är väl kanske tur det. Om det gjorde det skulle man ju kunna ange sin konkurrent. Då går det att överklaga, säger Pau Lappalainen. Men här handlar det om företagare, och när man får rätt kanske man inte längre har någon krog för då har man gått i konkurs.

När det gäller helrören vore det väldigt enkelt om man kunde förbjuda inmundigandet av alkohol beroende på hur förpackningen ser ut. Man kan ju beställa 20 groggar och säga att man är ett stort sällskap. Då kan man få i sig lika mycket sprit.

Sedan tycker jag att det är väldigt märkligt när Karin Rågsjö säger att det här är en arena. Det är sant. Ni säger också att krögarna vill det här. Men det är faktiskt så att krögarna bestämmer själva. De kan säga nej i dag om de vill. Då är det väl ingenting som vi behöver besluta om. Det är helt upp till krögarna att bestämma när och hur de vill servera helrör eller annan sprit. Det är fullständigt frivilligt.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 358

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Återigen denna förvirring. Krögaren som riskerar att förlora sitt tillstånd begär inhibition hos närmaste domstol och han får det, då hotas inte hans verksamhet.

Det intressanta är att alla är emot diskriminering, men man är också emot alla åtgärder som ligger inom stadens makt att vidta. Men jag kanske har fel, åtminstone när det gäller skyltningsförbudet. Jag hade uppfattat att Abit sade att ni var för det. Men är ni för skyltningsförbudet eller emot det? Jag kan påpeka att juristerna hade samma invändningar mot detta.

Anförande nr 359

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om du har läst handlingarna ser du att vi är för ett skyltningsförbud, men jag har över huvud taget inte tagit upp någonting om

skyltningen. När det gäller åtgärder kommer kameraövervakningen att öka genom fler kameror. Vi vill göra en uppvaktning för en förstärkning av rättsväsendet. Det finns alldeles för lite poliser i staden. Antalet ordningsvakter kommer också att öka. Det finns alltså en möjlighet att efterleva det här på ett bättre sätt.

Visst kan man driva frågorna. Fler kameror ger också fler bevis, om det bara finns ett rättsväsende som kan ta hand om bevisen.

Anförande nr 360

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Det råder delade meningar om hur lagen ska tolkas, och det väl bra att vi är överens om att vi vill ha klarhet i detta.

Men det finns krögare i dag som sätter i system att ha ett visst klientel på sin krog. Man skapar därför köer utan att det finns något behov av sådana just för att kunna avvisa människor som man inte vill ha där. Det är det här som är så hemskt. Jag tycker att det är fruktansvärt att man inte släpper in vissa människor på en specifik krog bara för att man inte vill ha dem där.

Systemet, som det ser ut i dag, gör ju också att en krögare kan skylla ifrån sig och säga: Det var inte jag, det var min dörrvakt som diskriminerade. När vi kopplar detta till utskänkningstillståndet blir det också per definition krögarens ansvar, eftersom det är tillståndet som – tyvärr – är nyckeln för hans verksamhet.

Anförande nr 361

K a r i n R å g s j ö (v): När man beställer en grogg, förhoppningsvis en i taget och inte fem på en gång, har man ändå en viss kontroll. När man beställer helrör har det sparat ur. Det är flera som har kunnat braka loss på detta helrör. Man har inte haft den kontroll som kanske behövs på den krogen.

Dessutom har det varit mycket fylla på några av de krogar där det går att beställa in helrör, och det är detta som man vill stävja. När till och med polisen och länsstyrelsen tycker att det börjar att bli besvärligt kanske man ska lyssna på dem. När tillsynsmyndigheterna tycker att detta är ett problem tycker jag inte att man som politiker kan säga att krogarna kan fortsätta med helrören. Då är man ute på hal is.

Anförande nr 362

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ja, men Karin, det håller ju ändå inte. Det är som Ulf har sagt tidigare: Man blir lika full av helrör före kl. 1 som de helrör som serveras efter kl. 1, om det inte är så att krogen späder ut dem, men det är i så fall inte heller riktigt lagligt.

Krögare har ju ett stort ansvar. De får inte överservera oavsett om det sker glasvis eller flaskvis. Så ser lagen ut. Det är faktiskt upp till krögarna själva. Ni brukar ju tycka att företagare ska ta sitt ansvar. Det tycker vi också, och varför skulle de inte göra det i det här fallet? Varför ska vi behöva lägga oss i det? De ska följa de lagar och riktlinjer som finns oavsett vad kommunen bestämmer, om det ska vara flaskor eller glas, vilken färg det ska vara på dem och vilken sort.

Anförande nr 363

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag som lärde mig att åka skridskor på halvrör en gång i tiden kan inte lägga mig i debatten om helrör.

Men spriten i barrskogsbältet har nu kombinerats med vinerna från Europa. Ingen kan ju förneka att missbruk av alkohol är vårt största sociala problem. Konsumtionen i Sverige ligger nu på samma nivå som under slutet av 1800-talet. Jag gillar Moderaterna jättebra i många fall, men det verkar som att ni är lite blinda på spritögat men översynta på knarkögat. Jag tycker att ni borde tänka er för lite grann.

Det finns många bra förslag i det här utlåtandet om revidering av riktlinjer för serveringstillstånd. I vår motion behandlas också detta med en skrivelse till regeringen om ändring av vapenlagen. Det är väl det minsta som vi kan trycka på rejält om. Straffet för att gå omkring med en laddad revolver på restaurang är oerhört kort. För övrigt har man detektorer på restauranger för att man ska upptäcka knivar. Jag trodde man hade knivar där.

Med vår motion har vi velat betona betydelsen av en särskilt utredning – gärna en kommunal parlamentarisk utredning – för att staden ska kunna påverka de faktorer som minskar medborgarnas trygghet, inte för att införa några konstiga regler som man kan skoja om, men det finns en del saker som man borde fundera över. Någon har i utlåtandet skrivit: Polisen har hela tiden varit positiv till nattöppna restauranger och nattklubbar eftersom dessa drar undan mattan för svartklubbarna.

På s. 2643 står det: ”Polismyndigheten anser alltså att öppettiderna på restauranger bör begränsas till kl. 03.00 med hänvisning till ordningsläget totalt och den ökande risken för allvarlig brottslighet.”

Sedan står det: ”Att försvåra och begränsa människans möjlighet att umgås på Stockholms restauranger och krogar är dock inte rätt väg att gå.”

En del talar om de senaste fem åren, i ärendet står det från 1977 fram till nu. På den tiden har Stockholms befolkning ökat med 17 procent. Andelen utskänkningstillstånd har ökat med 761 procent. Inte kan man väl säga att det innebär ett slags förbud för människor att roa sig! Det är ju fullständigt löjligt. Jag bor på söder – mitt emot Broder Tuck för övrigt – och har sett hur det ser ut där på nätterna

Polisen har problem att hantera förekomsten av vapen och droger i samhället, men det är uteslutande en polisiär uppgift. Ska inte Stockholms kommunfullmäktige ha synpunkter på om vi ska ge polisen mer jobb genom det som vi bestämmer i staden? Är det nödvändigt?

Sedan står det: ”De restauranger och nattklubbar som bryter mot befintliga lagar när det gäller exempelvis diskriminering och fälls för detta blir således av med sitt tillstånd.” Jaha, men hur många restauranger har blivit av med sitt tillstånd på grund av detta?

Till sist bara en sak om köer: Köerna fungerar inte som köer. De fungerar bara som urvalsinstrument för restaurangen, och det är det som gör att de måste bort.

Anförande nr 364

Kristina Alven dal (m): Visst kan vi väl vara överens om att det inte är kärlet utan mängden som orsakar överservering och att det finns ett problem med ett förbud som innehåller en tidsfaktor, och det är det som kommer att skapa märkliga margineffekter kl. 00.55.

Om det är någonting som är tydligt är det att människor inte alltid gör som beslutsfattare har tänkt. Så det är klart att det här kommer att skapa ett beteende. Det finns ett regelverk i dag. Nuvarande regler kräver att det ska ske en uppsikt och att det finns sanktioner mot dem som missköter sig.

Jag tror helt enkelt inte att det här är rätt väg att gå. Det finns problem med att införa en tidsfaktor för en viss serveringstyp. Det här gäller inget generellt alkoholförbud, och ingen stängning av krogar, utan det handlar om att man förbjuder kärlet och inte mängden.

Anförande nr 365

Hardy Hedman (kd): Jag har för liten erfarenhet för att lägga mig i helrörsfrågan. Den enda begränsning som jag pratade om var 03-krogar. Det är väl inte så man i USA säger att man inte kan åka till Sverige eftersom man inte kan gå på restaurang mellan kl. 3 och kl. 5. Det är oerhört få människor som detta skulle ha någon betydelse för. Men det ställer till en väldig massa besvär för polisen.

Anförande nr 366

Borgarrådet Olofsson (v): Ordförande, fullmäktige! Många har här pratat om att det inte är lagligt, att vi måste följa lagen, att vi inte gör det och det. Då undrar jag hur många av er som har läst om vad vi vill införa på s. 2657. Punkt 1 – och då undrar jag hur många av er som är emot den – innebär att ”tillståndshavaren åtar sig att se till att överträdelse mot gällande lagar mot diskriminering inte förekommer inom sin verksamhet samt vara införstådd med att överträdelser kan leda till indragning av tillstånd.” Vi säger alltså till tillståndsinnehavaren att han har en skyldighet att se till att han följer gällande lagar på sin krog eller restaurang.

Dessutom tar vi upp andra saker, såsom kameraövervakning och metalldetektorer. Det är det inga som är emot. Folkpartiet vill inte att man ska ha synliga skyltar, utan det räcker med att man rekommenderar det. Det är i och för sig en semantisk fråga, men det är ändå en viss skillnad.

För att återgå till frågan om gällande lagar läste jag upp för Abit Dundar från s. 2650 om domstolen som kräver att utredning är mycket tydlig vad gäller de överträdelser eller skäl som motiverar indragning av tillstånd. Om det däremot efter utredning med anledning av iakttagelse under tillsyn eller andra uppgifter hos tillsynsmyndigheten som är politikerna som finns i Stockholm stad framkommer upprepade misstankar om att en tillståndsinnehavare diskriminerar sina gäster ökar möjligheterna att hävda att just den tillståndshavaren inte följer villkoren, och då inträffar det som gäller vid diskriminering, att tillståndet återkallas enligt 7 kap. 19 § i alkohollagen. Vi följer alltså lagen.

Jag tycker att det är en ganska orättfärdigt debatt som ni för här när ni säger att vi inte följer lagen. Vi uppmanar bara krögaren – tillståndsinnehavaren – att följa lagen. I annat fall, om han gör sig skyldig till diskriminering, kan han faktiskt mista sitt tillstånd.

Jag tycker att det är mycket märkligt att moderater och folkpartister inte tycker att det är viktigt att en tillståndsinnehavare följer gällande lagar. Det är för mig helt ofattbart.

Sedan, fru ordförande, har jag som vanligt en liten sakupplysning. Nu är inte Sebastian Cederschiöld här, men beträffande minibarer står det i utlåtandet att det inte föreslås några förändringar i detta ärende, utan de förändringar som föreslås är de som jag inledningsvis angav. Det handlar om att tillståndshavaren inte ska överträda lagen, om metalldetektorer och kameraövervakning, om synliga skyltar, om vakter och om helrör.

Anförande nr 367

A b i t D u n d a r (fp): Jag håller absolut med om att man ska följa lagen. I dag finns det möjligheter att dra in tillståndet om man blir dömd för diskriminering. I majoritetens förslag till 4 § står det: "Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillskriva regeringen om en översyn av alkohollagen så att lagligheten kan säkerställas vid införande av antidiskrimineringsvillkor och villkor för insläppsregler vid tillståndsgivning av serveringstillstånd."

Så jag menar att detta visar att det inte finns stöd i lagen för era förslag. Jag säger inte att man inte ska följa lagen, utan jag försöker att säga att även ni ska följa lagen. För mig handlar det om rättssäkerhet.

Utifrån mina erfarenheter både som medborgare och inspektör är jag helt övertygad om att era förslag inte kommer att leda någonting enligt vad ni själva skriver i attsatsen. Det är bara ett spel för galleriet, ingenting annat.

Anförande nr 368

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tycker fortfarande att det är ganska märkligt att Folkpartiet ändå inte kan gå med på att en tillståndshavare ska följa gällande lagstiftning. Det är helt ofattbart.

Anförande nr 369

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige, Margareta Olofsson! Jag tycker att det är alldeles självklart att en restaurangägare ska följa gällande lag. Men nu har jag äntligen förstått vad Margareta Olofsson och majoriteten menar. Ni har inte förstått regeringens nedmontering av polis- och domstolsväsendet. Jag har äntligen insett vad det är som du nu har citerat på s. 2650 tre gånger. Det är stadsledningskontorets juridiska avdelnings yttrande från den 10 februari där man konstaterar att domstolarna inte har resurser och därför kanske inte ser tillräckligt allvarligt på de frågor som vi politiker i den här staden bedömer som allvarliga, nämligen diskriminering.

Jag blev lite ledsen när Ann-Katrin Åslund tyckte att det var okej att diskriminera mig men inte en med mörkare hudfärg, men det får stå för Ann-Katrin.

Nu förstår jag, Margareta Olofsson. Vi har gång på gång sagt att polisen och domstolarna måste ha mer resurser. Ni har gett upp och vill föra över detta till tillståndsutskottet, trots att juridiska avdelningen skriver som man skriver på s. 2650.

Och för tredje gången, fru ordförande: Det är inte okej att diskriminera.

Anförande nr 370

Borgarrådet Olofsson (v): Det är mycket märkligt att Peter Lundén-Welden gör ett skämt av detta. Jag ställer samma fråga igen. Jag tycker att det är en ynkedom av Moderaterna att inte kunna ställa sig bakom att tillståndsinnehavaren ska följa gällande lagstiftning. Även om det är juridiska avdelningen som har skrivit det som jag citerar hoppas jag att du har läst hela yttrandet. Jag ska inte läsa upp hela stycket en gång till, men det innebär att det enligt juridiska avdelningen räcker med att det framkommer upprepade misstankar. Och sedan har ni mage att yrka avslag på ett förslag som innebär att en tillståndsinnehavare ska följa lagen!

Anförande nr 371

Monica Lindh (s): Nu har jag lyssnat på den här debatten en lång stund, och jag frapperas av hur både Folkpartiet och Moderaterna vrider sig som maskar på kroken. Varför? För att vi säger att en tillståndshavare åtar sig att se till att överträdelser mot gällande lagar inte får förekomma i hans verksamhet? Om man läser alkohollagen är det självklart att brottslig verksamhet inte får förekomma på krogen och att diskriminering är ett brott.

Det allvarliga i det här är ju kopplingen mellan å ena sidan diskriminering, kösystem, irritation, bråk, fylla utanför krogarna och å andra sidan de känslor av utanförskap och nedlåtande attityder som möter unga människor på väg in i ett nöjesliv.

Det är inte märkligt att vi väljer att koppla ihop diskriminering och alkohollag. Diskriminering, köer och för stort alkoholintag är brottsalstrande. Det är en verksamhet som i sig ökar otryggheten i vår stad. Därför är det mycket märkligt att lyssna till Moderaterna, som i många andra sammanhang säger att de vill ha en trygg och säker stad, inte vill se kopplingen mellan diskriminering, våld och brott.

Vi ska också prata om alkoholskador, och framför allt de skador som man kan se hos unga vuxna. Precis om Karin Rågsjö sade är alkoholskadorna hos unga vuxna så allvarliga att vi måste titta på alla arenor där unga vuxna överkonsumerar alkohol, och då är krogen en sådan arena.

Vi ska också vara öppna och ta till oss branschens, polisens, tillsynsmyndighetens/länsstyrelsens oro över våldet, överserveringen och diskrimineringen. Man har sett precis samma koppling. Det är brottsalstrande. Det ökar otryggheten i vår stad, och vi har valt att göra någonting åt detta.

Ni vrider er som maskar på kroken och är totalt alkoholfixerade.

Anförande nr 372

A b i t D u n d a r (fp): Det framgår i ärendet att juristerna på stadens ledningskontor, SLK, säger att det inte håller. Länsstyrelsen säger att det inte håller utifrån alkohollagen. Polisen och branschen säger att det inte håller. Utifrån detta har vi också sagt att det som ni föreslår inte är lagligt. Då undrar jag. Om det är så, varför skriver ni att ni ska gå till regeringen och be att man ändrar lagen? Kan ni svara på den frågan?

Det som ni föreslår är bara jippo. Ni hör ju själva att det inte håller i praktiken. Vad jag försöker att säga gång på gång är att i praktiken kommer inte ett enda tillstånd att dras in. Det kan jag garantera, Monika. Men ni har mage att från talarstolen säga att vi inte tycker att man ska följa lagen. Det är precis det som vi försöker att säga, att även ni ska följa lagen. Men det är ni som inte gör det.

Anförande nr 373

M o n i k a L i n d h (s): Ja, Abit, det är ju så att alkohollagen ger utrymme för att säga precis det som vi säger, att tillståndsinnehavaren ska sköta sin krog och inte tillåta brottslig verksamhet. Diskriminering är en brottslig verksamhet. Men kopplingen mellan diskriminering, oro på stan, våld, irritation och överservering och den oro som branschen har framfört är väldigt stark när vi fattar det här beslutet, och där har ni inte velat vara med.

Anförande nr 374

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Vi har ju tidigare under dagen haft en ganska lång integrationsdebatt, och då pratade vi ganska länge och ingående om diskriminering. En sådan fråga kan inte bara lösas med ett snabbt beslut inom ett visst område. Det är vi fullt medvetna om.

Men vi tycker ändå att i en rättsstat ska inte godtycklighet ligga till grund för straff, och inte här i Stockholm heller. Vi säger däremot att en dom för diskriminering är en skälig grund för att dra in tillståndet. Det är mera rättssäkert än det förslag som ni lägger fram i dag, och det är därför som vi inte ställer oss bakom det.

Sedan är det väldigt spännande att höra de rödfärgade debattörerna prata om polisens oro. Man säger hela tiden att polisen har framfört åsikter. Ganska ofta hör vi att polisen säger att resurserna till rättsväsendet och polisen inte är tillräckliga. När tänker ni föreslå att mera resurser ska gå till polisväsendet så att man har möjlighet att göra sitt jobb?

Anförande nr 375

M o n i k a L i n d h (s): Ja, Kristina Alvendal, det ligger ett stort ansvar på krogarna. Krogarna bestämmer själva om man väljer sin publik och sina gäster på ett diskriminerande sätt. Men krogarna kan också välja att följa lagen, att ha ordning och reda utanför sina entréer, att inte använda kösystemet som ett urvalsinstrument. Man kan också – precis som vi gör i samarbete med krogarna – utbilda sina anställda och ta tillämpa en ansvarsfull alkoholservering. Detta är ett fantastiskt bra samarbete, och

det är också därför som vi kan säga att vi möter branschens oro. Vårt fantastiska samarbete med polisen gör också att vi kan ta deras oro på allvar.

Anförande nr 376

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Ordförande, fullmäktige! Jag sitter med i det omtalade tillståndsutskottet, och jag tänkte berätta lite om tillsynen och om hur vi jobbar där.

Antalet serveringstillstånd har ökat kraftigt liksom även antalet inspektioner. Det nära samarbetet med tillståndsenheten, polisen och branschen har intensifierats. Ett stort jobb sker i STAD-projektet, som ni nyss pratade om, med samarbete och utbildning av personal. Det är väldigt viktigt.

Operation krogсанering gör ett bra jobb. Man tittar på krögarnas vandel, ordning och reda, skattekontroll, anställningsförhållanden samt hur man sköter kassaredovisningen, vilket lämnar mycket övrigt att önska. Det borde bli bättre. Man har ingen ordning på kontrollremсор med mera. Och ni moderater tycker att allt i krogbranschen är rosenrött. Så är det faktiskt inte, Peter.

Problemet med helrör och ungdomars drickande kan ju diskuteras. Men det är nog skillnad på att beställa in ett helrör och att beställa 20 groggar, som någon sade. Jag tycker att ni i Folkpartiet ska tala med er representant i utskottet. Han är mycket klok och ansvarsfull i sitt arbete och i sin bedömning, och inte alls så som ni här resonerar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 377

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill egentligen inte replikera på Lilian eftersom jag tycker så mycket om henne. Innan serveringstillstånd fördes över till kommunen var det en ganska explosionsartad utökning av antalet tillstånd. Man hamnade runt 1 600, och i dag finns det runt 1 600 tillstånd. Det varierar 20 tillstånd upp eller ned per år, så att det ligger stadigt. Därutöver har vi i politisk enighet utökat kontrollen av de serverings- och utskänkningstillstånd som finns.

Man kan då fråga sig varför det inte öppnas fler krogar när det verkar att finnas en marknad i synnerhet när man tittar på de 05-öppna krogarna och de köer som finns utanför dem vid klockan 12 på kvällen. Det är en intressant fråga, men jag återkommer till den i mitt anförande lite senare.

Anförande nr 378

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Jag tror inte att det saknas krogar, om du vill gå ut framemot kl. 4 på morgonen, Peter. Men du sade ju nyss att du blev diskriminerad och inte fick komma in. Men det viktiga är väl att se till hur krogarna sköter sitt arbete och hur man tar hand om gästerna.

Anförande nr 379

U l f F r i d e b ä c k (fp): Jag säger precis som Peter Lundén-Welden: Jag tycker också om Lilian Falkbäck. Du gav en liten öppning i ditt anförande. Du sade: Problemet med helrör kan diskuteras. Så sade du. Det är precis det som jag och Folkpartiet gör. Vi diskuterar den här frågan, och vi har fastnat vid frågan varför gränsen ska gå just vid kl. 01.00. Vad är det för skillnad mellan att dricka ur ett antal helrör och att dricka ur ett antal glas? Berusningseffekten blir ju densamma.

Anförande nr 380

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Det där med att tycka om eller inte hör ju inte hit till saken just nu. Jag tycker om er också, men bara ibland.

Jag sade att det kan diskuteras när man ska servera helrör. Det har Margareta Olofsson också varit inne på. Tidpunkten kan man visst diskutera. Men det finns en fara med ungdomars drickande. Man kan inte kolla på vilket sätt människor dricker och hur det serveras helrör.

Anförande nr 381

A b i t D u n d a r (fp): Diskriminering är ett jättestort problem, och det är inte så att vi nonchalerar det. Jag har själv erfarenhet av det. En kväll då jag inte hade druckit någonting och försökte att komma in på en krog sade man till mig att jag inte fick komma in för att jag var full, och det här var kl. 19.00. Det är sant.

Men det handlar egentligen inte bara om vilken hudfärg man har, invandrare kontra krögare. Det är ett samhällsproblem. Jag tror att rötterna ligger i själva samhällsföreteelsen. Så fort tre ungdomar med invandrarbakgrund ska gå på krogen uppfattar man dem som ett problem. De krögare som jag har pratat menar att så fort det är flera invandrare på deras krog kommer inte några svenskar dit, och det är alltså ett samhällsproblem som man långsiktigt måste angripa på lite olika sätt.

Det förslag som nu ligger kommer inte att lösa det problemet. Det kommer inte att leda till någonting över huvud taget. Det är majoriteten själv som tidigare har tjatat och påpekat att det inte står i alkohollagen. Därför vill man gå till regeringen. Om man hade handlat i motsats ordning, att man ville gå till regeringen för att få till stånd en ändring av alkohollagen, hade jag haft förståelse för det. Men ni försöker att skapa förväntningar som inte håller. Den här sakfrågan förtjänar mycket mer seriositet än vad ni föreslår.

Jag har ställt massor av frågor, men jag har inte fått något svar. Därför upprepar jag dem igen: Hur ska detta gå till i praktiken? Kan ni tala om det för mig? Jag har jobbat som inspektör. Hur ska man fastställa att det har skett en diskriminering vid en krog? Ska inspektörerna vara något slags polis som Columbo, ska de utföra ett detektivarbete eller hur ska det gå till? Ska förvaltningen vara både åklagare och domare? Hur ska de kunna komma fram utifrån den riktlinje som ni föreslår? Jag har inte fått ett enda svar på dessa frågor. Om ni ger mig ett svar ska jag verkligen försöka att ta till mig det svaret.

Jag vet att ni inte kommer att ge mig några svar, för det finns inga. Hur ska det gå till i praktiken? Ni har inte någon som helst beredskap för det. Jag har pratat med tjänstemännen som har jobbat med den här frågan i 20 år, och de vet att detta är oerhört svårt. Och då, mina vänner, menar jag att ni kunde ha gjort mera seriösa saker genom påverkan, kampanjer, dialog med branschen och så vidare. Men det har ni inte gjort. Därför menar jag att ni med detta tyvärr kommer att skapa falska förväntningar, och det är bara att beklaga.

Anförande nr 382

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det rör sig inte om falska förväntningar utan om förhoppningar om att detta kommer att hålla. Jag är övertygad om att det kommer att göra det. Det finns andra, mera konservativa jurister som har en annan åsikt. Det får de gärna ha. Men det är just det som Abit tar upp som är problemet. Du vill veta hur det ska gå till. Det finns ett politiskt ledarskap som vågar göra någonting.

Hur går det till när man undersöker detta med minderåriga? Vi har inspektörer som har tillsatts för att sköta detta. Du själv har sysslat med det. Det är klart att vi kan utveckla metoder för att göra det. Om det här bara är ett slag i luften, hur kommer det sig att Mats Hulth är så rädd för och lägger ned så mycket energi på den här frågan?

Anförande nr 383

A b i t D u n d a r (fp): Men, Paul, det hjälper inte med bara övertygelse. Vi lever i ett rättssäkert samhälle. När jag jobbade som inspektör bad vi unga människor att visa legitimation. När vi kunde konstatera att de var minderåriga och krögaren var med måste det enligt lagen gå korrekt till.

Jag menar att detta inte är någonting som man kan genomföra och implementera i verkligheten. Varför föreslår ni då det? Det är det som frågan handlar om.

Anförande nr 384

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Under den här debatten har det – som jag har uppfattat det – inte framförts några som helst sakskaäl till införandet av detta så kallade helrörsförbudet från kl. 01.00. Stadens jurister säger klart och tydligt nej. Av något slags moralskaäl säger ni i majoriteten ja till detta. Det finns ju inga sakskaäl.

Nej, herr ordförande, majoriteten borde dra tillbaka det här förslaget och i stället satsa på en utbildning inom STAD-projektet. Det visar sig att på de krogar där personalen har fått denna utbildning har ordningen blivit bättre. Hittills är det ungefär 3 500 anställda på stadens krogar som har genomgått den här utbildningen.

För mig är det en gåta att ni fastställer klockslaget till just kl. 01.00. Om ni nu vidhåller det förstår jag inte varför ni inte i sådana fall helt förbjuder servering av helrör. Alkoholpolitiken hänger ju inte ihop med vad man dricker ur för slags käre. Det måste ju rimligen handla om den mængd som man dricker.

Enligt alkohollagen får man på dricka på krogen tills man blir märkbart påverkad. Blir du det säger lagen att personalen inte får servera mera. Man kan bli påverkad om

man dricker ett antal vanliga groggar eller om man dricker öl eller vin. Jag kan inte förstå vad det är för skillnad om man dricker helrör.

Det ska självfallet råda ordning och reda på krogen. Man ska inte tillåta att fylleriet ska härja där. Självfallet ska inte berusade eller märkbart påverkade serveras av krogpersonal. Det är inte det som saken gäller, men ta bort de fåniga förslagen till beslut i det här ärendet.

Anförande nr 385

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är lite tråkigt att Folkpartiet har hamnat i samma fälla som de mest alkoholvänliga moderatpolitikerna som finns här i salen. Alla moderater är inte likadana. Andra har faktiskt insett alkoholens skadeverkningar, och det har också ett av era allianspartier, Kristdemokraterna, insett. Ni lär få det svårt.

Är det någon som pratar moralfrågor så är det väl Ulf Fridebäck. Det ska vara ordning och reda. Fylleriet får inte härja. Självklart ska man stävja både det ena och det andra. Men egentligen har du inget annat förslag än detta med helrörsförsäljningen. Du har inget skäl till varför man ska fortsätta med denna försäljning. Du uppvisar inte någon som helst ansvarsfullhet och har inte någon som helst insikt i vad det innebär att ställa en helflaska på bordet i jämförelse med att gå och handla ett glas åt gången.

Det är det som det handlar om. Det är det som är skillnaden.

Anförande nr 386

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Till Margareta Olofsson: Du har uppenbarligen inte lyssnat ett dugg egentligen på vad jag har sagt. Jag har nogsamt försökt att förklara för dig under den här debatten att detta med att dricka ur ett helrör har ingenting med berusning att göra jämfört med om du dricker groggar, öl eller vin. Satsa i stället på utbildning av krogpersonalen. Jag och vi tror att det är en mycket bättre väg att gå. Då kan vi tala om en ansvarsfull alkoholpolitik. Det står vi också bakom. Men helrörsförbudet har ingenting med det att göra.

Anförande nr 387

P e t e r C e d e r h o l m (m): Jag är inte bara rullstolsburen, jag är civilekonom också. Som sådan förstår jag detta med utbud och efterfrågan, detta med köer och aja baja.

Häromveckan var jag på Cypern, på Ayia Napa. Det är därför som jag har så snygg solbränna. Där stänger inte krogen kl. 1, utan då öppnar dansställena. Där har man inkastare. Ingen diskrimineras. De slåss om att få in alla, oavsett rullstol, hudfärg eller annat, på krogarna. Det är skillnad, det.

Den rödgröna röran har en aja-baja-mentalitet när den vill stänga vid den tid som man öppnar på Ayia Napa. Man vill förbjuda minibarer, helrör och picknick med vin. Vad skulle Bellman säga om det? Men jag håller med om en sak, och det är att det är

svårare att komma in på Stockholms dansställen för oss i rullstol än vad det är på Ayia Napa.

Det finns också en annan skillnad, och det är att i Sverige är det mycket kallare. Det blir mycket bråk i Sverige eftersom folk tvingas ut på gatan kl. 1 när man öppnar i Ayia Napa. Det är bättre att människor är inne på krogen och dricker än att de går ute i kylan och bråkar.

Men vi har ännu värre problem i Stockholm på kvällen. På dagtid är det också problem. Häromdagen var det marschen.se på plattan. Då skulle jag skriva på en lista för en lag som definierar tillgänglighet som diskriminering. Eftersom färdtjänsten blir allt sämre tog jag tunnelbanan. Vid Hornstull, där jag bor, finns det en hiss. Den var sönder och hade varit felanmäld i flera dagar. Dessutom var den inte städad så det luktade illa i den. Väl framme lyckades jag övertyga folk att hjälpa mig i rulltrappan. När jag kom fram till t-centralen och skulle ta mig upp till Sergels Torg fanns det ingen hiss alls. Så vi har många problem med diskriminering i stan även på dagtid.

För övrigt vill jag bara avsluta med att säga att Sveriges största alkoholproblem är att vi dricker mer hembränt än riktig sprit. Det är bättre att folk är på krogen och dricker där än att de blir utslängda i kylan och dricker hembränt på svartklubbar, vilket blir följden av er aja-baja-politik.

Anförande nr 388

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Peter Cederholm tar upp många problem som kan drabba en som är rullstolsbunden i staden. Det håller jag med dig om, men det kan vi ha en debatt om vid ett annat tillfälle. Men jag tycker att det är tråkigt och det är kanske symtomatiskt för Moderaterna och Peter Cederholm att ta just Cypren och Ayia Napa som exempel på en god krogmiljö. Är det någonstans där svenska ungdomar super skallen av sig – om jag får använda det uttrycket – är det tyvärr där.

Jag har varit i kontakt med de flesta borgmästarna i Ayia Napa. De har naturligtvis också problem, och det vet ju du om du har varit där och sett det. Det är inte så att det är lugnt på stadens gator i Ayia Napa bara för att det är varmare och bättre att vara ute. Det har inte med kylan eller väderleken att göra utan det har att göra med en oerhört tillåtande attityd från myndigheterna som har ställt till mycket problem för inte minst svenska ungdomar.

Anförande nr 389

P e t e r C e d e r h o l m (m): Återigen: utbud och efterfrågan. Då vill jag fråga så här: Är det bättre att folks slängs ut på gatan i kylan och bråkar och slåss och att polisen inte har resurser att hålla efter detta än att folk är inomhus på Ayia Napa och festar under ordnade former? Jag tycker att det är en trevligare miljö där.

Anförande nr 390

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det känns som att det börjar att bli rundgång i debatten. Men jag begärde ordet när Peter Lundén-Welden i

en kontrareplik hänvisade till avidentifierade ansökningshandlingar och det förslaget, precis som Kristina Alvendal lyfte fram i detta i en kontrareplik under föregående debatt om det strategiska ärendet, vilket gjorde att vi inte hade någon diskussion om det.

Nu tycker jag inte att fullmäktige ska ha en diskussion om detta i dag. Jag vill bara upplysa fullmäktige om att ärende nr 30, utlåtande 2005:81 på fullmäktiges dagordning, som är en motion från Anita Haber, handlar faktiskt bland annat om denna fråga. Jag hoppas att vi kan ha en väldigt bra och stimulerande debatt om detta, för jag tycker att den är viktig. Men jag vill inte ha den debatten i dag.

Anförande nr 391

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ja, men borgarrådet Lindberg, att alltid hänvisa till att vi kanske, eventuellt ska diskutera en fråga någon annan gång går inte. Nu diskuterar vi diskriminering, och det finns ett antal förslag som vi diskuterar i dag, och det finns andra ärenden på väg. Jag tycker att jag har rätt som fullmäktigledamot att påtala den dubbelmoral som finns hos borgarrådet. I den här frågan har hon en inställning och när det gäller diskriminering och avidentifierade ansökningshandlingar har hon en helt annan inställning.

I debatten om alkohol och ködiskriminering sade du i ett inlägg att du blir väldigt upprörd. Men du blir tydligen inte upprörd över att man blir diskriminerad på arbetsmarknaden. Fast det är kanske den vilja som integrations- och demokratiborgarrådet har.

Anförande nr 392

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Nu tycker jag att du raljerar lite, Peter. Jag tycker att frågan om avidentifierade ansökningshandlingar är jätteviktig. Den är också alltför komplicerad för att man bara ska kunna säga ja eller nej. Jag vet också att ni i er reservation till just det ärendet säger att ni vill att man ska utreda frågan och inte införa detta med avidentifierade ansökningshandlingar. Det visar att det finns en viss dubbelmoral också på den andra sidan av salen.

Jag sade inte alls att jag inte tycker att jobbdiskriminering är väldigt allvarlig. Det är väldigt allvarligt. Där har vi också vidtagit ganska kraftfulla åtgärder genom den antidiskrimineringsklausul vid offentlig upphandling som fullmäktige också har behandlat.

Anförande nr 393

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Det här är ett ärende där jag har fokuserat på diskriminering. Jag är väl medveten om att det är en mycket svår fråga där majoriteten gör allt vad den kan för att försöka att misstänkliggöra oss i oppositionen.

Men varför behandlar vi det här ärendet i dag? Majoriteten har ju inte haft det lätt. Man har känt en stor oro över tillståndsenheten, krogservering och öppettider. Man har avgett ett antal skrivelser under mandatperiodens gång till socialtjänstförvalt-

ningen. Än har man upprörts över att minibarer på hotell inte är reglerade. Nu har man konstaterat att det här inte är en fråga som vi i kommunen kan ansvara för. Därför står det i utlåtandet att man nu ska tillskriva Folkhälsoinstitutet och påtala att minibarer på hotell inte är reglerade.

Helt plötsligt upptäckte majoriteten att helrör var ett bekymmer. Nu vill man visa att man är stark. Det är precis som Ulf Fridebäck många gånger har sagt här: Helt plötsligt just kl. 01.00 blir helrören ett bekymmer. Men, Ulf Fridebäck, jag ska avslöja en sak för dig, eftersom jag fick anledning att läsa handlingarna en gång till därför att vi bordlade ärendet vid det förra fullmäktigesammanträdet.

Förut har vi haft ett regelverk för krogar som gick ut på att man antingen hade tillstånd att ha öppet till kl. 5 eller tillstånd att ha öppet till längre än kl. 3. Men nu inför majoriteten bakvägen att alla krogar som har 01-tillstånd och längre ska tillämpa det hårdare regelverket när det gäller väktare, brandsäkerhet och annat. Man har alltså stramat åt för de krogar som har haft tillstånd som har gällt mellan kl. 1 och kl. 3. Det här är helt i linje med majoritetens negativa syn på ett krogliv i Stockholm.

Jag avslutar med diskrimineringsfrågan. Abit Dundar har nu fem gånger ställt frågan om er fjärde att-sats. Jag tycker att det vore intressant att få ett svar på den frågan.

Margareta Olofsson och Vänsterpartiet har dömt ut polisen och domstolsväsendet. Man tycker att tillståndsutskottet ska ta över domstolsförfarandet när det gäller diskriminering i krogköer. Paul Lappalainen har däremot en helt annan uppfattning. Han säger: Jag tycker som Margareta Olofsson att tillståndsutskottet kan göra det här. Men det har egentligen ingen betydelse i sak för krögaren kan ju överklaga, och då faller tillståndsutskottets beslut och krögaren kan fortsätta med att ha *business as usual*.

Sedan säger Paul Lappalainen: Titta vad stronga vi är. Vilken makt vi har. Vad handlingskraftiga vi är genom att stå och slå en knytnäve i golvet, som en moderat sade i en annan debatt.

För mig är detta med diskriminering allvarligt. Poängen är att vi tycker att det ska finnas en lagakraftvunnen dom.

Jag vill avsluta genom att yrka bifall till Moderaternas och Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 394

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har i varje fall inget intresse av att misstänkliggöra vare sig Moderaterna eller Folkpartiet. De vet vad jag tycker om deras politik. De vet att jag tycker att den är fylld med dubbelmoral.

Jag tror att människor verkligen är emot diskriminering. Samtidigt säger man nej varje gång det är dags att göra någonting. Jag och Miljöpartiet har drivit den här frågan i opposition och som ensamt parti. Jag har också drivit den ensam.

Angående laglighet är poängen att vi ska använda alla våra maktmedel för att se till att det inte förekommer diskriminering. Det här är med att ändra lagstiftningen är en dubbel säkerhet ifall vi skulle förlora i domstol.

Anförande nr 395

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Paul Lappalainen säger att han inte har någon önskan att misstänkliggöra Moderaterna, och sedan ägnar han 38 sekunder av sin replik på en minut till att göra det.

Anförande nr 396

Borgarrådet O l o f s s o n (s): Jag har all anledning att misstänkliggöra Moderaterna eftersom de misstänkliggjorde mig, men nu tänker jag inte göra det, utan jag tänker återigen lämna en sakupplysning.

När det gäller detta med minibarer bad man för cirka ett år sedan att få tydligare riktlinjer beträffande minibarer och roomservice. Den enda anledningen till att nämnden då i enighet beslutade att tillskriva Folkhälsoinstitutet var för att få tydligare regler eftersom det rådde olika bedömningar i landet. Det var anledningen. Men i det här ärendet föreslås inga förändringar.

Anförande nr 397

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Nej, kära Margareta, jag tog bara upp detta i ett försök att måla en bild över den känsla jag har av er i majoriteten under den här mandatperioden. Socialdemokraterna är oerhört delade i den här frågan, och det hör man ju av Monika Lindhs anföranden. Men ni skriver skrivelser på skrivelser för att reglera detta. Minibarers togs faktiskt upp i en skrivelse från majoriteten. Ni var oroliga för att det inte var reglerat och ville därför att socialtjänstförvaltningen skulle titta på det.

Anförande nr 398

B i r g i t M a r k l u n d (s): Ordförande, fullmäktige! Det jag vill ta upp nu är ungdomars alkoholkonsumtion och alkoholvanor. Det har ju också tagits upp av andra tidigare. Ungdomarna dricker mycket, och de dricker särskilt mycket på Östermalm. Det visar den drogvaneundersökning som genomfördes 2004 bland ungdomar i Stockholms stad. Den visar att alkoholkonsumtionen på Östermalm ligger klart över genomsnittet i Stockholms stad både när det gäller pojkar och flickor. Den tillåtande attityd som finns gör att tillgängligheten till sprit ökar med ett utökat öppethållande på krogarna. Den här konsumtionen bland de unga är mycket oroande, och krafttag behövs för att stävja den.

Ungdomar i åldern 18–29 år är en riskgrupp. Det är där man dricker allra mest. En undersökning bland studenter på vissa högskolor visar att konsumtionen är väldigt hög även där. Därför tror vi att förbudet mot helrör efter klockan 01.00 skulle vara ett bra medel att stävja de ungas drickande. Man måste förstå att detta är ett problem i det här sammanhanget. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 399

P e t e r C e d e r h o l m (m): Återigen vill jag ta upp det här med utbud och efterfrågan. Om man reglerar marknaden för mycket blir det en svartmarknad. Vi ser svarta bostadsförvärv på grund av aja-baja-mentalitet på bostadsmarknaden. När det gäller alkohol ser vi nu att ju mer av aja-baja-mentalitet det blir, desto mer hembränt och svartklubbar blir det. Det är bättre att dricka riktig sprit på krogen än att dricka hembränt på svartklubben. Att svenskar dricker så mycket bara på en natt beror på att vi är uppvuxna med denna märkliga aja-baja-mentalitet, som gör att det är spännande för svenskar att dricka mer än andra. Därför är svenskar fullare utomlands än andra folk.

Anförande nr 400

B i r g i t M a r k l u n d (s): Men nog måste väl ändå Moderaterna förstå att ungas drickande är ett problem? Det innebär inte att man ska komma med pekpinningar, men att dessa ungdomar ändå är en riskgrupp visar all statistik.

Anförande nr 401

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Aja-baja-mentalitet är en intressant tanke. Låt oss återigen gå tillbaka till vad Folkpartiet och Moderaterna vill. Såvitt jag har sett här vill Folkpartiet, trots det som Abit har sagt, och Moderaterna *rekommendera* att krogar skyltar med insläppsvillkoren. Det står inte att man vill införa ett krav. Det står inte att det ska hänga ihop med tillståndet och att tillståndet riskeras om man inte följer detta.

Om det bara är en rekommendation kanske vi kan rekommendera dem att de inte ska diskriminera. Vi kanske ska rekommendera att de ska följa brandsäkerhetsreglerna. Vi kan rekommendera att de ska vara snälla. Det låter väldigt mycket som en aja-baja-mentalitet.

Anförande nr 402

A b i t D u n d a r (fp): Jag vill diskutera utifrån laglighetsprincipen. Där gör ni faktiskt självmål i er fjärde att-sats. Jag menar att sakfrågan förtjänar bättre konsensus i Stockholms stad. I den här salen har det varit en rad seriösa förslag som vi har gått ut tillsammans med. Det har varit ett långsiktigt arbete mot diskriminering över huvud taget. Jag vill bara poängtera att vi i vårt särskilda uttalande tycker att det är bra att man ställer krav på krögare och restauranger att tydligt informera gästerna om vilka insläppsregler som gäller. Det tycker jag är utmärkt och jättebra. Men jag menar att era förslag inte kommer att leda till något över huvud taget. Jag tycker att det är jätteviktigt att diskutera utifrån olika synvinklar och perspektiv. Men i verkligheten kommer era förslag, som jag har nämnt, inte att leda till något över huvud taget om man inte ger tydliga signaler om hur tjänstemännen ska handla.

Anförande nr 403

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det går att fixa tydliga signaler till tjänstemännen. Det här *är* en tydlig signal till tjänstemännen. Jag vet inte var svårigheten ligger i det här. Och jag fick inte heller något tydligt svar på om det är ett krav

som till exempel Folkpartiet vill ställa eller om det är en rekommendation. Kommer vi att rekommendera att krogar ska vara snälla, att de ska följa reglerna när de vill – *please*, gör det? Var står ni egentligen? Det kan hända att vi har helt fel. Vi kanske förlorar i domstol. Men vi försöker åtminstone.

Anförande nr 404

H a r d y H e d m a n (kd): Det var så mycket i denna flod av sprit att jag inte hann med att yrka bifall förra gången. Jag vill yrka bifall dels till den reservation som gjordes i kommunstyrelsen av Ewa Samuelsson, Kristdemokraterna, dels till utlåtandet 2005:99, dels till vår motion. I vår motion tar vi just upp kögrejerna som en särskild beslutpunkt, att ge marknämnden i uppdrag och så vidare.

Detta hänger ihop med att det finns en svårighet att avgöra var gränsen slutar för restaurangens ansvar och var gränsen börjar för polisens ansvar när det är en lång kö utanför en restaurang. Nästan alla värre våldsbrott utanför restauranger har börjat med att någon känt att han inte har fått respekt i kön. Då går han hem och hämtar ett skjutvapen och sticker sedan tillbaka. Det rimliga vore ju, som polisprofessorn föreslog för många år sedan, att man förbjöd köer och hade det till exempel som i USA, där man får gå in och skriva på en lista. Så får man komma tillbaka senare, och så tar man namnen på listan i tur och ordning.

För närvarande fungerar inte kön. Om ni skulle tänka er samma sak utanför NK skulle det innebära att det stod två vakter där. De skulle säga: Nej, du får inte komma in på NK. Du har inte rätt klädsel. I dag får bara kvinnor som är över en viss ålder och män under viss ålder komma in eller vad det nu ska vara för olika tillstånd. Det blir så oerhört komplicerat med kön som orosmoment, så vi tycker att man borde få utreda detta ordentligt.

När det gäller lagen om olaga diskriminering är jag lite förvånad över det uttalande som gjordes där det står att vi stöder förslaget om att utöka information inom detta område till stadens krögare och att krögare rekommenderas att anslå insläppsregler vid kön. En krog måste kunna sätta upp villkor och till exempel kunna prioritera homosexuella eller personer över en viss ålder som gäster.

Detta kan man inte enligt lagen om olaga diskriminering. Går man allmänheten tillhanda ska samma villkor gälla för alla människor. Skulle jag inte få gå in om det är en restaurang där det är homosexuella och jag är heterosexuell? Skulle jag inte få komma in den kvällen?

Det är ju orimligt. Vi har inte de kraven på någon annan näringsverksamhet. Det är bara en verksamhet som möjligen, tror jag, har haft sådana regler. Det har varit de som säljer juveler och annat, som ibland inte släpper in svartmuskiga män. I övrigt är det restaurangerna som är det stora problemet. Jag känner åtskilliga svarta som har blivit avvisade när de har stått i kön två timmar och vakten bara säger: Tyvärr, du står i fel kö. Det måste bli slut på detta, det borde alla kunna hålla med om.

Jag förstår inte när Abit går upp och säger att det är olagligt. Jag förstår inte problemet. Vi har ju inte dumma stadsjurister. Det står ju: Ni *kan* förlora tillståndet

om ni gör så och så. Då kommer ju inte juristen att föreslå det, men det fungerar som en pedagogisk information till krogägaren om att han inte kan bryta mot lagar.

Anförande nr 405

A b i t D u n d a r (fp): Herr ordförande! Hardy Hedman menar att han inte förstår varför vi säger att det inte håller enligt lagen. Tyvärr är det precis så, Hardy. Det är inte bara jag som säger det. Det är, som jag sade, SLK, Länsstyrelsen, branschen och jurister. Även tjänstemän som arbetar utifrån alkohollagen menar att det här förslaget inte håller. Det finns inte stöd i alkohollagen för att dra in själva tillståndet. Det är ganska tydligt, tycker jag, enligt lagen. Vi pratar om rättssäkerheten och ingenting annat. Människor ska inte dömas på godtyckliga grunder. Det måste finnas rättsäkerhet. Man måste bli dömd för ett brott för att själva tillståndet ska dras in. Det är detta det handlar om. Vi slåss för rättssäkerheten och rättsprinciperna, ingenting annat.

Anförande nr 406

H a r d y H e d m a n (kd): Jag är också för rättssäkerhet, och i det lilla förslag som finns står det bara på slutet att tillståndet ”kan” dras in. Det står inte att detta ska ske genom utskottet eller någon annan. Samtidigt begär man en lagändring. Det kan väl inte vara så konstigt? Våra jurister är väl inte så korkade att de försöker sig på att fälla en restaurang innan det finns lagakraftvunnen dom, innan man har fått veta detta av regeringen. Det som står där är ju bara att tillståndet kan dras in, och det kan det faktiskt om de blir dömda.

Anförande nr 407

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande! Efter detta lysande inlägg från Hardy Hedman skulle jag väl egentligen inte behöva begära ordet. Det är väl egentligen det vi alla har försökt säga här när vi har talat om vad det handlar om, nämligen punkt 1 här, att det kan leda till indragning. Jag ska inte upprepa det igen. Vid upprepade misstankar, faktiskt, kan man dra in tillståndet.

Abit Dundar har ju frågat många gånger om fjärde att-satsen. Det är ju inte märkvärdigare än att man även där kan läsa innantill under Våra synpunkter. Vi anser att det ska ges tydliga möjligheter att ställa villkor för att motverka diskriminering. Vi vill att det ska vara tydligt och klart. Vi tycker att det är olyckligt att det är en sådan här diskussion och debatt. Jag hade kanske inte förväntat mig att det skulle vara en sådan här debatt och diskussion om det eftersom det står ”kan”. Det är ungefär som era ”rekommenderar”. Det är detta med att man ”kan” i vissa fall som är ett särskilt uttalande.

Men det som är intressant tycker jag är vad Folkpartiet och Moderaterna säger till de ungdomar som har gjort filmen, som uppenbarligen diskrimineras, och till de funktionshindrade som med emfas i sitt remissyttrande till Hardy Hedmans motion säger att det måste bli ett stopp på diskrimineringen av funktionshindrade när det gäller att komma in på krogar – och då inte av fysiska skäl utan för att de inte platsar på just den krogen.

Vad svarar ni dessa människor egentligen? Jo, ni svarar att rättsväsendet ska ha sin gång. Det är inga politiker i tillståndsutskottet som ska fatta de här besluten. Men lagen är faktiskt sådan att vi har en tillståndsmyndighet, och över den råder politiker. Det är så att vi måste ha den gången. Därför ska vi också se till att man följer lagen, och därför har vi också sagt att det ska göras tydligt för en tillståndsinnehavare att han har ett ansvar och att överträdelse av gällande lagar mot diskriminering kan leda till indragning av tillståndet. Jag har faktiskt fortfarande inte förstått varför det är så farligt.

För övrigt vill jag bara säga att någon brukar ta upp STAD-projektet och säga att det är mycket bättre att genomföra det. Vi tänker göra båda delarna. Det har vi gjort hela tiden, och vi tänker fortsätta med STAD. Det är utmärkt, men det ena utesluter inte det andra.

Anförande nr 408

A b i t D u n d a r (fp): Margareta, jag vill bara säga det som jag har sagt tidigare, att våra jurister säger nej, det håller inte enligt alkohollagen. Alla experter, och även tjänstemännen som jobbar med frågan, menar att det inte håller enligt alkohollagen. Margareta försöker göra en politisk konstruktion till en lag, till en regel. Hon försöker framställa sig själv som snäll och oss andra som onda. Vi är för diskriminering. Det handlar inte om det, Margareta.

Som jag sade: Ni gör självmål genom era förslag. Titta på fråga 1! Där står det att ni ska införa de här villkoren. I att-sats nummer fyra skriver ni att ni ska gå till regeringen och fråga om lagligheten för att införa villkoret. Ni tror att vi är dumma! Jag förstår inte vad du är ute efter. Det är ingenting annat än en politisk konstruktion. Det här har jag sagt, Margareta: Ni kommer inte att kunna dra in ett enda tillstånd enligt alkohollagen. Du vet att vi har sagt det. Men du skapar falska förväntningar. Det är vad det handlar om – det och rättssäkerheten.

Anförande nr 409

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Abit Dundar, du undviker den fråga som jag konstant har ställt till dig och till Folkpartiet under kvällen. Vad svarar ni de ungdomar som diskrimineras? Jag är faktiskt glad över att vi åtminstone gör självmål, för ni gör ju inte ens självmål.

Anförande nr 410

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Det kanske är tur att borgarrådet ägnar sig åt politik och inte åt idrott i så fall. Min son blev ledsen när han gjorde självmål i den senaste matchen.

Om jag nu ser upp på läktaren antar jag att några av de ungdomar som faktiskt gjorde den film som är omtalad faktiskt sitter och lyssnar på den här debatten. Jag måste säga att jag blir beklämd när borgarrådet Olofsson försöker misstänkliggöra oss i Moderaterna och Folkpartiet för att vara för diskriminering i krogkön. Jag har försökt säga så tydligt som jag någonsin har kunnat att vi är mot diskriminering. Vi är mot

all form diskriminering oavsett om det handlar om ras, religion, kultur, hudfärg eller att man kommer från Örkelljunga. Så är det. Vi är mot det.

Men det behövs rättssäkerhet i det här landet. Det behövs att man faktiskt fattar beslut. Om våra inspektörer upptäcker diskriminering på krog, och vi har sett det som ett problem att man har väldigt bråttom igenom krogen när man ska gå in och göra inspektioner, ska det beivras. Och en dom om diskriminering ska innebära indraget tillstånd.

Herr ordförande, jag måste få 15 sekunder till, för borgarrådets insinuation om att vi raljerar om det här med diskriminering tycker jag faktiskt var lite för magstarkt. Jag vänder mig mot er som står däruppe, som har blivit utsatta: Vi accepterar inte diskriminering i Sverige!

Anförande nr 411

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jo, Peter Lundén-Welden, det gör ni faktiskt. Du står här och pratar om rättssäkerheten för till exempel krögarna. Du stod och pratade om rättssäkerheten för många olika grupper och om att det är det ni prioriterar. Men var är då rättssäkerheten för de unga människorna, till exempel de som sitter här uppe och som blir diskriminerade. Vad svarar du dem? Var har du rättssäkerheten när det gäller deras rätt att kunna gå in på krogen utan att bli utsatta för kränkning?

Anförande nr 412

P e t e r C e d e r h o l m (m): Jag fick ingen replik. Det är därför jag begär ordet. Det är väldigt enkelt: Vår generösa utbudspolitik gör att fler kommer in på krogen, som i Barcelona till exempel. Där finns det inkastare, ingen diskrimineras. Ert förslag om aja-baja leder till mer och mer diskriminering, mer folk som dricker hembränt på svartklubbar. Det är följden av era förslag. Våra förslag är krogvänliga. Det är bättre att man är inne på krogen och dricker riktig sprit än att man dricker hembränt på svartklubben.

Anförande nr 413

A b i t D u n d a r (fp): Nu blir jag lite upprörd när man försöker tala till känslorna, och jag tycker inte att det är seriös politik. Här i salen har vi diskuterat utifrån sakfrågan, men borgarrådet försöker tala till känslorna. Det är precis som om vi vore *för* diskriminering. Hon försöker förmedla till dessa ungdomar att vi är *för* diskriminering, att vi inte förstått problemet. Det blir jag faktiskt upprörd över.

Vad jag försöker säga, jag har gjort det och jag gör det en gång till, är att ni inte är seriösa. Ni har inte gjort någonting på två och ett halvt år. Nu när vi närmar oss valet försöker ni bete er populistiskt och säga saker som det inte alls finns stöd för i rätts-samhället. Och det kommer inte att leda till någonting.

Ni har inte heller diskuterat orsaken till dessa handlingar det minsta. Ändå framställer ni er som goda. Då säger jag återigen att ni gör självmål. Lycka till!

Anförande nr 414

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Poängen är inte att ni är onda. Poängen är att ni inte gör någonting. Det är det som är problemet. Ni kan bedyra hur mycket ni vill att ni är mot diskriminering, men gång på gång på gång säger ni nej, vi ska inte göra någonting. Det är det ni säger. Ni kommer med rekommendationer, aja-baja. Det är det som kommer därifrån.

Anförande nr 415

A b i t D u n d a r (fp): Men Paul, ni har haft makten och ansvaret i två och ett halvt år. Vi i oppositionen har uppgiften att försöka följa och kritisera er utifrån den politik ni genomför. Men ni har haft ansvaret, och ni har inte gjort ett dugg. Nu när vi närmar oss valet handlar det om att genomföra åtgärder mot antidiskriminering som kommer att bli urvattnade. Jag har ställt en fråga: Hur ska detta gå till? Jag har inte fått enda svar, inte ett enda svar! Ändå försöker ni säga att ni har gjort massor. Ni har inte gjort ett dugg! Om jag vore borgarråd i stället för den som sitter där nu hade jag gjort massor, det kan jag lova dig.

Anförande nr 416

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Två timmar och tjugo minuter har vi diskuterat kort om helrör, lite grann om minibarer, men mest om diskriminering. Jag brukar sällan bli upprörd. Det händer någon gång vart femte år, och det är på väg just nu, så jag ska ganska snart lämna talarstolen i den här debatten. Men att ett ansvarigt borgarråd från majoriteten tittar mig rakt in i ansiktet och säger att jag hycklar och att jag ljugar är lite mycket. För det gör jag inte.

Jag ska faktiskt ur minnet försöka citera Paul Lappalainen från Miljöpartiet, som tillhör den här majoriteten. Han säger att vad de ska genomföra i dag, som visar vilken handlingskraft de har efter två och ett halvt års utredande med sju skrivelser i socialtjänstnämnden, är att de ska tillskriva regeringen och be om en lagändring. Det är ett fantastiskt slag i luften eller, för att säga det, att stå och slå knytnäven i golvet. Det är vad ni lyckas genomföra.

På intet sätt kommer detta att lösa problemet med den diskriminering som finns i Sverige – eller i Stockholm eller i krogkön. Jag har ändå fram tills nu försökt föra den här debatten på ett bra sätt. Jag är naturligtvis inte objektiv i mitt sätt att debattera och i min syn på min egen debattförmåga, men jag försökte ändå vara lite saklig i den här frågan. Det upprör mig om folk diskrimineras i Sverige år 2005 oavsett om man är svart eller vit, svensk eller invandrare, man eller kvinna, i krogkön, i skolan eller på arbetsmarknaden. Men jag tycker att vi ska hitta rätt metoder. Majoriteten tillskriver regeringen och ber om en lagändring. Fantastiskt vilken handlingskraft, Margareta Olofsson, Paul Lappalainen och Monika Lindh!

Anförande nr 417

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Såvitt jag vet finns det flera att-satser i detta ärende. Det innebär att vi tar de möjligheter vi har och utnyttjar dem. Vi begär ett förtydligande från riksdagen. Det är kanske något som man inte behöver göra, men det är inte fel att göra det. Samtidigt har jag fortfarande inte fått veta: Är det en

rekommendation angående insläppsvillkor som diskuteras eller är det ett krav? Det märkliga som man hela tiden hör är att krav ska ställas. Men det är alltid dem som är utsatta som krav ska ställas på. Det är sällan dem med makten att diskriminera som man ställer krav på.

Anförande nr 418

R e b w a r H a s s a n (mp): Jag hade faktiskt tänkt säga samma sak som Paul har sagt. Abit säger att detta inte har gjorts på två och ett halvt år. Jag kommer ihåg att under den förra majoriteten, när ni var i majoritet, har vi lyft upp och pratat om detta. Ni nekade till det. Men det är bra att vi pratar om diskriminering nu. 90 % av dem i salen erkänner nu att det finns diskriminering. Vi vill vidta ytterligare åtgärder på olika sätt. Fram tills nu, Abit, nekade du till detta. Jag förstår inte det.

Anförande nr 419

A b i t D u n d a r (fp): Hassan, om du har lyssnat på debatten, du kanske kom sent, det vet jag inte, har vi inte förnekat att det förekommer diskriminering. Under den förra mandatperioden har vi till och med infört villkoret att om man blir dömd när man diskriminerar individer, om det finns en sådan dom, ska tillståndet dras in. Det har vi till och med skrivit i själva integrationsprogrammet. Det var vi som införde detta. Jag tycker att du ska lyssna på vad vi sagt. Vad vi försöker säga är att det ni föreslår inte kommer att ge något resultat över huvud taget. Det kommer inte att lösa problemet, för det finns inget stöd i alkohollagen. Det är det jag försöker säga till dig. Vi förnekar inte. Det har du missuppfattat.

Anförande nr 420

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Bara en snabb kommentar: Det som infördes under förra mandatperioden var helt enkelt en rekommendation, ingenting annat.

§ 8 Förslag till detaljplan för Stora Essingen 1:34 m.m. (Essinge IP) inom stadsdelen Stora Essingen (utl. 2005:108)

Anförande nr 421

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det som nu föreligger är ett förslag till detaljplan på Stora Essingen och Essinge idrottsplats. Det innehåller ett tillskott med åtta radhus som ska byggas på platsen och en välbehövlig upprustning av Essinge idrottsplats. Det kommer att rustas så att det kommer att byggas ett nytt klubbhus. Bollplanen kommer att förses med konstgräs. Det blir löparbana, längdhoppsgröpp och en spontanyta som vintertid kan spolas.

Det har varit en hel del diskussion i det här ärendet. Det man har uttryckt att man har varit orolig för är att spontan- och breddidrotten skulle kunna få mindre utrymme när det blir konstgräs. Då är det viktigt att konstatera att när man förvandlar en grusplan till konstgräs betraktas den i bokningen som grusplan. Det betyder att man använder den för barn- och ungdomsverksamhet. Det är väldigt viktigt.

Det har varit viktigt för oss att noga väga samman alla de synpunkter som har kommit in, argumenten för och emot. För min egen del vill jag gärna uttrycka att jag är övertygad om att det här blir ett bra tillskott för Stora Essingen när det gäller boende, när det gäller barn- och ungdomsverksamhet och när det gäller en satsning på idrotten. Så jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 422

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Tidigare i dag diskuterade vi bostadspolitik lite grann. Annika Billström sade då, det var en nyhet för mig, att det gick en dogmatisk skiljelinje mellan blocken. Synd att hon inte är här just nu, för jag hävdar att det inte är så alls, i alla fall på ett sätt som bör synas som ett problem för Socialdemokraterna. För när hon ska få igenom bostadsbyggande är det Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna hon har att luta sig mot.

I det konkreta fallet ser vi ett enigt fullmäktige. Tvärtemot vad som framgår av handlingarna var det också en i stort sett enig stadsdelsnämnd. Det som står återgivet i handlingarna är faktiskt fel. Det är Miljöpartiets reservation och ingenting annat. Det är ju Miljöpartiet som i det här fallet, som i så många andra fall, säger nej, nej och nej. Per Bolund är tyvärr inte heller här i salen. Han påstod då att varenda gång Miljöpartiet säger nej har man ett annat alternativ. Men alla som har läst handlingarna kan ju se att ett konstruktivt förslag från Miljöpartiet saknas i detta fall. Det gör det ju som regel.

Jag tycker i likhet med borgarrådet att det här är ett bra projekt. Det ger bostäder. Det ger en nödvändig upprustning av idrottsplatsen. Det har kommit många synpunkter, lika många positiva som negativa. Jag har sagt det många gånger förut: Att få till konstgräs är en förutsättning för att vi ska klara av det ökade behovet av idrottsplatser här i staden. Så jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 423

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det finns många detaljer att klaga på i detta ärende, men Miljöpartiets väsentliga kritik mot det här är följande: Man inte har löst förskoleproblematiken. Man ska flytta på en förskola, och man vill lägga den antingen i den ena parken eller i den andra parken i stället för att hitta en bra permanent lösning.

Vi är inte emot att man rustar upp själva idrottsplatserna, men vi anser att man inte alltid ska behöva sälja delar av dem, minska idrottsytorna och bebygga för att kunna satsa pengar på att rusta upp idrottsplatsen. Det är vad ni gör även här, och detta alltså för åtta ynka, dyra bostäder. Det här blir inget billigt boende. Så mycket bråk och så mycket trassel och så många som är arga och besvikna! Moderaterna och Socialdemokraterna hittar ofta varandra, det får man väl säga. Det är tråkigt ibland. Men att åtta bostäder på något sätt skulle hota det här med de 20 000 bostäder som vi försöker åstadkomma under den här mandatperioden är ju bara nonsens.

Det här är över huvud taget inte tillfredsställande. Miljöpartiet yrkar avslag i detta ärende. Vi anser att man borde ha kunnat göra upprustningar på idrottsplatsen utan att sälja av delar av den.

Anförande nr 424

M a t s G N i l s s o n (m): Jag vill säga två saker. Jag tillhör ju inte ett parti där vi är särskilt förtjusta i stadsdelsnämnder. Men det gör du, Cecilia. Då blir det lite konstigt när du i stadsbyggnadsnämnden diskuterar hur en stadsdelsnämnd ska lösa förskolesituationen. Det finns nu tre mycket konkreta förslag. Jag, din partikamrat och alla andra jobbar mycket frenetiskt med att få fram nya förskoleplatser, och vi är ganska övertygade om att vi dessutom nu har lyckats. Förvaltningen är övertygad om att vi har lyckats. Alla bedömningar tyder på att vi har lyckats. Det känns som en ganska gammaldags invändning att påstå att förskolan skulle vara ett problem för det här projektet.

Även om de inte finns här och applåderar i dag kan du läsa vad exempelvis Essinge IK, som vill ha en upprustning av idrottsplatsen, har skrivit som remissvar. Om du har läst lokalpressen finns det ven där folk från idrotten som uttrycker sitt stöd.

Anförande nr 425

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Stadsdelen har problem med förskoleplatser, och jag tycker att man ska lösa det innan man bestämmer sig för att lägga ned en förskola och bebygga platsen. Innan dess ska man veta var man ska lägga förskolan utan att behöva förstöra två av de få parker och lekplatser som finns på Stora Essingen. Man kan inte bara ersätta ytorna hur som helst på en liten ö. Det är problemet.

Sedan finns det en allmän oro för tillgången till den här platsen. När man rustar upp den och höjer standarden är folk rädda för att det mer kommer att bli föreningsliv som tar över. Det måste finnas plats för spontanlek och för skolorna att använda det här. Det finns en stor oro när det gäller det här. Det har varit tuffa protester, och jag tycker att man ska lyssna på medborgarna. Miljöpartiet har även i stadsdelsnämnden avstyrkt den här planen. Alltså är vi konsekventa.

Anförande nr 426

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill poängtera att det naturligtvis är viktigt att lyssna på *alla* medborgare, vilket vi har gjort i det här fallet. Vi har lyssnat på alla argument både för och emot. Sedan vill jag poängtera att idrottsytan inte reduceras nämnvärt eftersom vi bygger radhusen på redan exploaterad mark, där förskolan tidigare har stått. Själva idrottsytan finns alltså kvar.

Anförande nr 427

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ni kanske har lyssnat, men likväl kör ni över dem. Det är det som ofta blir konsekvensen, tyvärr.

Anförande nr 428

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att de flesta som har varit inblandade i det här ärendet har blivit kontaktade av den aktionsgrupp som har funnits ute på Essingen. Aktionsgruppen har varit mycket aktiv. De har mycket aktivt jobbat mot uppförandet av de här aktuella åtta radhusen. Förslaget i dag är ändå att vi

ska bygga radhusen. Jag skulle tycka att det var synd om man hos aktionsgruppen drog slutsatsen att allt har varit förgäves och att demokratin inte fungerar. Demokrati innebär också ibland att man faktiskt blir nedröstad.

Aktionsgruppen har varit duktig på att framföra sitt budskap och har gjort bra arbete, får man väl ändå säga. Ändå tycker jag inte som de. Det finns faktiskt de på Essingen som har välkomnat den här upprustningen. Jag tycker att den föreslagna bebyggelsen smälter in bra. Det blir en ny konstgräsplan, nytt klubbhus, löparbana, längdhoppsansats och yta för spontanidrott. Som borgarrådet sade är det också så att bokningsmässigt kommer det här, även om det blir konstgräs, att behandlas som en grusplan. Det kommer på samma sätt som i dag att finnas utrymme för spontanidrott.

Den föreslagna flyttningen av förskolepaviljongen har ju vållat en del huvudbry. Kungsholmen håller ju på att förändras från ”käppholmen” till ”nappholmen”. Det utnyttjar vi såtillvida att vi nu kommer att lägga förskolan i bottenvåningen på Essinges äldreboende. Sedan var Mats inne på att det faktiskt finns en felaktig text i utlåtandet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 429

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det låter ju bra om ni äntligen hittar en lösning på detta med förskolan. Men hallå! Om det nu var så otroligt viktigt att rusta upp Essinge IP kunde ni väl ha satsat de pengarna utan att sälja av delar av marken? Då kunde ni väl ha gjort den här upprustningen någon gång utan att sälja delar av idrottsplanen.

Jag tycker att det är en felaktig taktik. Ibland måste man kunna göra upprustningar utan att hela tiden stycka av och sälja bort delar. Det blir alltså bara åtta bostäder, och det lär inte vara så många som röstar socialdemokratisk, om jag får vara så fräck, för det här blir inte några billiga bostäder.

Anförande nr 430

J a r i V i s s h e d (s): Apropos det hör med att det bara blir åtta bostäder: Föreslår du att vi bygger ett höghus i stället? Jag tycker att det är viktigt att de bostäder som vi lägger där ändå smälter in. Jag har inte heller uppfattat er reservation på det sättet. Den handlar mer om oron för förskolebyggnaden. Så tycker jag inte att jag uppfattade er tidigare. Jag uppfattade inte att ni helt ville skrinlägga det.

Anförande nr 431

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är ju så att Stockholm är en stad som växer. Det innebär bland annat ett ökat tryck på idrottsplatserna i Stockholm. Samtidigt är det helt enkelt så att vi har svårt att få ihop pengar till att hålla dem i det skick som alla skulle vilja att de var i. Det är lätt för Miljöpartiet att säga: Ni kan ta de här pengarna någon annanstans ifrån. Men sanningen är att de pengarna inte finns avsatta i någon alternativbudget som Miljöpartiet har till sitt förfogande.

Saken är ju den att idrottsnämnden har gjort den här uppgörelsen. Genom att sälja av en bit mark får man pengar till att göra en upprustning som verkligen behövs. Det kommer sannolikt också att behövas på fler ställen i den här staden. Det är värt att notera att idrottsnämnden såvitt jag förstår har varit helt enig om detta. Man har tyckt att det är en bra uppgörelse, och jag tycker fortfarande att det är det.

Sedan är det alltid så att man måste göra en avvägning mellan dem som bor och dem som inte bor. Då har den stora majoriteten i den här församlingen och i alla nämnder gjort bedömningen att det här faktiskt är en rimlig överenskommelse. Det har vi stått fast vid i Folkpartiet under hela ärendegången.

Anförande nr 432

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Med all respekt för det engagemang som många Essingebor har visat i denna fråga vidhåller jag ändå min åsikt att en upprustning av idrottsplatsen är till stort gagn för såväl organiserad som spontan idrottsutövning och lek på Essingen. Jag ska i det följande försöka motivera lite grann varför jag tycker så.

Vi anser att det är viktigt vem det är som håller i och hyr ut Essinge idrottsplats. Det är alltså inte någon stadsplanefråga, men det är likafullt av stort intresse att inte försämma för den verksamhet som bedrivs av föreningen på ön. Jag är också glad över att än en gång helt klart kunna uttala att det inte blir någon förändring för IP-föreningen efter upprustningen. Vi håller fast vid att det här är att klassa som en sandplan.

Att följa dagens regelverk är viktigt. Det är det som har styrt oss i vårt beslutsfattande. Jag kan väl säga att det inte är så ofta som vi är eniga med moderater, folkpartister och kristdemokrater, men i den här frågan är vi det. Vi tror att det här är till stort gagn för de människor som bor ute på Essingen. Skolorna kommer att ha glädje och nytta av den upprustade idrottsplanen, framför allt den med konstgräs eftersom den är användbar en mycket längre del av året än vad en sandplan är.

I dag är ju Essinge idrottsplats i stort behov av bland annat dränering, för den ser ut som en sjö om det kommer lite vatten. Det rinner inte undan. Vi anser också att det är väldigt viktigt att man i stadsdelarna har ytor som är jämngjorda, där man kan ägna sig åt organiserad idrott eller sport i övrigt. Men vi anser också att det är viktigt att man gör i ordning liknande ytor för spontanlek även om det av naturliga skäl är avsevärt mycket mindre ytor vi frågar efter då.

Vad jag kan se kommer denna ordning att råda på Essinge idrottsplats. Dels kommer man att ha en ordentligt iordninggjord idrottsplats för den organiserade idrotten, dels kommer man också att ha ytor för spontan verksamhet.

Jag förstår, herr ordförande, att tiden håller på att rinna ut. Men jag måste ändå få yrka. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 433

Cecilia Obermüller (mp): Miljöpartiet vill inte ha kommunstyrelsen förslag. Saken är inte den att vi motsätter oss en upprustning av idrottsplatsen utan vi motsätter oss det sätt på vilket den görs. Det lär visa sig om spontanidrotten och skolidrotten får plats på det här stället. Det lär vi se. Men finns en sak som jag tycker är viktig, och det är att det inte finns några riktiga garantier för att det bli en rejäl yta som kommer att spolas vintertid och bli en isbana. Det har man också haft som förslag, att man ska se till att det blir en konstisbana.

Hur man än resonerar är konstgräsplaner ofta till för killar, för det är fler killar som spelar fotboll. Det här med att åka skridskor är mer en tjejsak. Det blir det faktiskt mindre av nu. Så det här är också en satsning på pojkidrotten. Det ska ni vara medvetna om.

Anförande nr 434

Torsten Sandgren (v): Ordförande, Cecilia! Det finns ett botemedel. Om man av någon anledning inte kan spola en ordentlig isyta på Essingen har man alltid möjlighet att ta buss 1 och byter till buss 47. Så kliver man av vid den garanterat isbelagda planen i Vasaparken. Jag tror inte heller att det bara är killar som håller på vid en idrottsplats. Att döma av de tillfällen då jag har sett detta brukar det vara ganska jämnt fördelat. Många gånger är det till och med övervikt för tjejerna, i all synnerhet borta i Älvsjö där jag ganska ofta är och ser på idrott.

Anförande nr 435

Göran Holmström (kd): Jag vill instämma i det som många talare har sagt, att det här är en rimlig avvägning mellan att bygga bostäder, upprusta idrottsplatsen och behålla ytor för spontanidrott. Det sistnämnda vill jag verkligen betona för Cecilia Obermüller. Den grusyta som finns vid sidan av konstgräsplanen ska kunna spolas. Det kommer även att finnas ytor för att åka skridskor på vintern. Din indelning i tjej- och pojkidrott tycker jag är gammalmodig. Den tycker jag inte vittnar om några större visioner inom Miljöpartiet.

Det finns naturligtvis en risk i staden. Spontanidrotten riskerar att trängas undan till förmån för enbart bokade tider. Därför är det viktigt att idrottsnämndens regler för sådana här konstgräsplaner faktiskt följs. Jag säger än en gång att det kommer att finnas utrymme för spontanidrott här. Det finns en grusyta för såväl spontanidrott som skridskoåkning.

Anförande nr 436

Cecilia Obermüller (mp): Göran, den spolningsbara ytan blir mycket mindre än den är i dag. Det är lite tråkigt att det blir så.

Anförande nr 437

Mats Nilsson (m): Herr ordförande! Jag vill börja med att ge Cecilia Obermüller ett erkännande. Du sade att du var konsekvent. Det jag sade var inte på något sätt menat att kontrastera mot detta. Jag hade tidigare, du var inte här då, en

diskussion där dina företrädare aningen förvirrat påstod att ni gav lika många ja som nej, och när ni sade nej så kom ni med andra konkreta förslag. Du är mycket konsekvent, hör vi. Du är en konsekvent nejsägare.

När det gäller de skäl du anför kan man konstatera att de förändras lite med tiden. Nu kom tjejdrotten upp. Det är bra att Miljöpartiet också engagerar sig i tjejdrotten. Det har vi inte sett så mycket av från er sida. Det har enbart kommit från det borgerliga hållet, skulle jag vilja vara fräck nog att påstå.

Den stora risken, om du hade satt dig in i denna problematik lite djupare, är om vi inte anlägger konstgräs. Det har vi sett, att när man har ett för litet kapacitetsutnyttjande är det de starka föreningarna, de starka lagen, som dominerar. Där har du den så kallade genusproblematiken. Då är det nämligen killarna som får företräde över tjejerna. Det här är ett bra förslag ur ett genusperspektiv.

Avslutningsvis: Om man tror på stadsdelsnämnderna som reform, själv gör jag det inte, och en enig stadsdelsnämnd, Miljöpartiet, Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna, anser att man klarar förskolesituationen, vem är det då som ska överpröva det och påstå att vi som sitter i den där nämnden inte klarar av det vi har blivit bemyndigade att göra? Är det stadsbyggnadsnämnen? Är det kommunfullmäktige?

Egentligen borde jag väl vara glad för att du vill omyndigförklara hela stadsdelsnämndsreformen. Det är det du de facto gör. Vi har gjort denna bedömning. Vi har professionella tjänstemän som ger oss underlag, och du påstår att det är helt fel. Jag vill avslutningsvis be dig läsa reservationen från din egen partikamrat, som precis som du är mot förslaget. Hon anför inte med ett ord i sin reservation i stadsdelsnämnden någon oro för förskolesituationen. Det är något som ni har kommit på i efterhand.

Fortfarande, och stärkt av diskussionen: Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 438

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Förskoleproblemet har varit väldigt skakigt. Den har varit aktuell under hela planprocessen. Jag har anförut det hela tiden. Lös förskolefrågan! Det är väldigt bra om den äntligen har lösts. Du sade att jag bytte. Men man måste väl ändå ha lite fler argument, Mats? Det tycker jag.

Det är härligt att höra att du engagerar dig så i tjejdrotten. Där tänker jag inte gå in i någon djupare debatt eftersom jag inte sitter i idrottsnämnden och inte är så insatt. Faktum är ändå att konstgräsplaner spelar man fotboll på och inte mycket annat. Och det är fler killar som spelar fotboll. Det bara är så. Det finns ett större intresse. Det har jag märkt i alla fall.

Som sagt: Den spolningsbara ytan blir mycket mindre. Det blir mycket mindre plats för skridskoåkning, som ju faktiskt är lite mer tjejdominerat. När det gäller byggande kommer du att få se under nästa stadsbyggnadsnämnd att vi kommer att godkänna massor av planer. Det här är bara åtta lägenheter. Det är väldigt lite.

Anförande nr 439

M a t s G N i l s s o n (m): Nu tar vi det här med tjejidrotten och fotbollen kort och sakta. Tjejfotbollen ökar. Fler och fler spelar. De är fortfarande en minoritet, men de blir fler. Det är något som de övriga partierna i den här salen tycker är fantastiskt kul. När nya, unga flicklag kommer upp får de konkurrera med de herrlag som har funnits sedan urminnes tider. Och de har, ursäktat uttrycket, rent ut sagt förbaskat svårt att få tider. För att vi ska få tider till tjejfotbollen krävs det konstgräs. Det är, vågar jag påstå samtliga insatta utom Miljöpartiet fullkomligt eniga om. Det är där du landar oerhört fel i denna fråga.

Anförande nr 440

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill bara förtydliga några saker. Konstgräs är oerhört mycket mer effektivt än grus och gräs. Det betyder att den här planen kan användas på ett bra sätt för den organiserade idrotten. Men vår erfarenhet från andra konstgräsplaner är att det också är väldigt mycket spontanlek och spontanidrott på våra konstgräsplaner. Det får plats.

Jag vill också gärna säga att behovet av upprustning på våra idrottsanläggningar är oändligt. Vi skulle kunna lägga en stor del av vår budget på upprustning om vi ville ha riktigt fina idrottsplatser. Jag ser fram emot en ökad frikostighet från Miljöpartiet när det gäller att finansiera upprustningen av våra idrottsplatser.

När det gäller det här med tjejer och killar är det naturligtvis så att det fortfarande är fler killar än tjejer som spelar fotboll. Men det är också så att det är fler tjejer som spelar fotboll än tjejer som rider. Så nog kommer tjejerna alltid i fotbollen!

Sedan är det så, som många här har poängterat, att det är klart vi nu måste se till att bokningsreglerna följs så att detta verkligen blir en plan för barn- och ungdomsverksamheten.

Anförande nr 441

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Cecilia Obermüller anklagar oss för att inte lyssna på kritiken mot det här förslaget. Det är precis det idrottsnämnden har gjort. Det fanns en farhåga om att blir det konstgräs blir det andra som spelar än dem som spelar i dag på grusplanen. Vi har antagit ett gemensamt uttalande i idrottsnämnden om man ska följa det här nog, precis som borgarrådet precis sade.

Det finns också en annan sak som vi har varit helt eniga om i idrottsnämnden under många år. Det är att tar man en idrottsyta i anspråk för något annat ändamål än idrott ska vi ha en fullgod compensation. I det här fallet anser hela idrottsnämnden, inklusive Peter Nilsson från Miljöpartiet, att vi får en fullgod compensation. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 442

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Nej, där har du fel. Jag har pratat med Peter. Jag vet mycket väl att han har motsatt sig det här. Det här är framför allt ett

byggandsärende, och vi tycker att det är fel att knycka en yta från en idrottsplats för att bygga bosstäder på den. Vi tycker att man kunde ha gjort upprustningen utan att sälja delar av idrottsplanen.